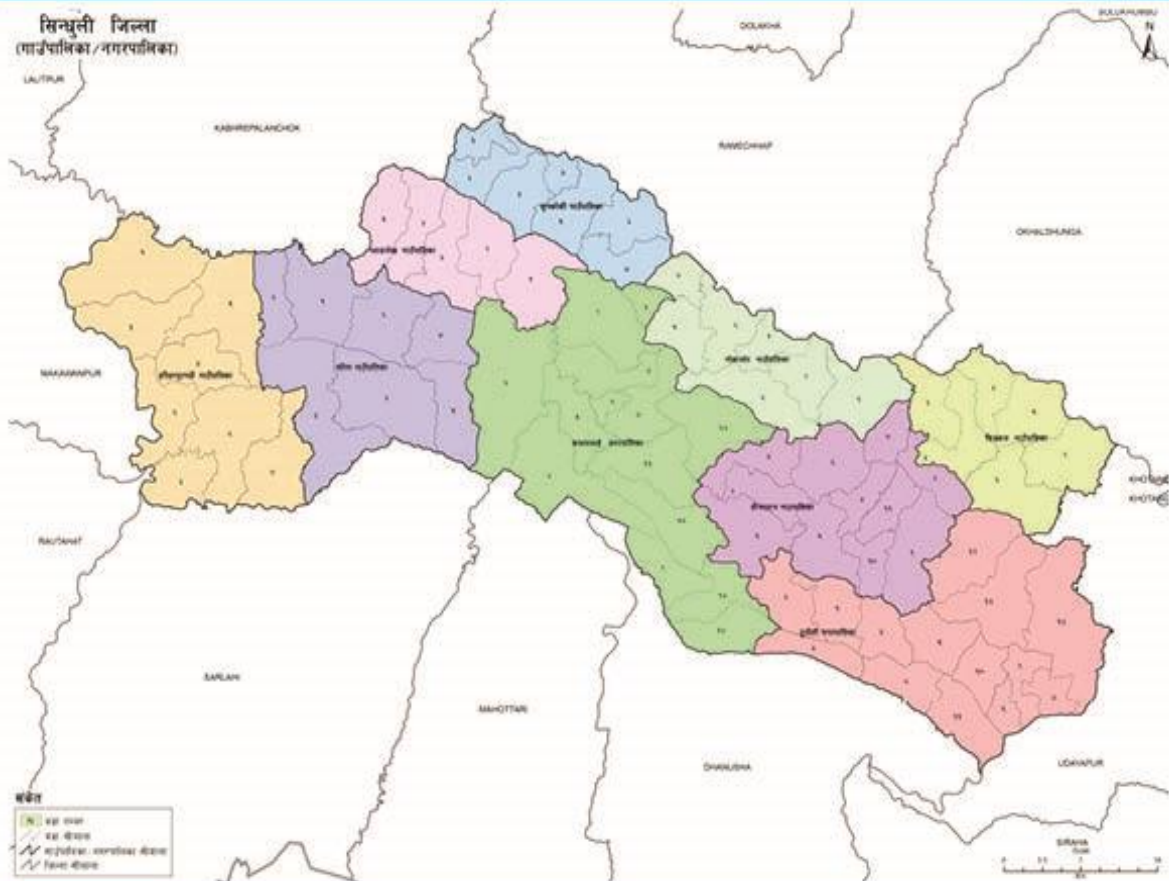

जिल्ला वस्तुगत विवरण

(District Profile)

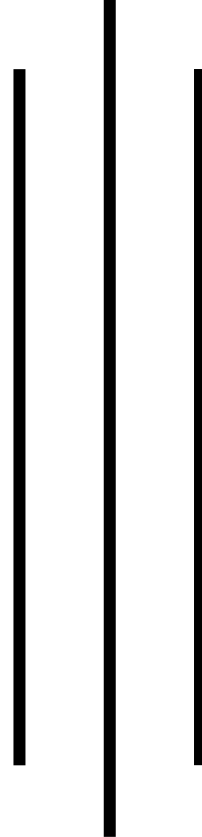
सिन्धुली, २०८०

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुली
(सिन्धुली, रामेछाप)

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली (District Profile of Sindhuli)

२०८०

प्रकाशक

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुली

(सिन्धुली, रामेछाप)

फोन नं. ०४७-५२०१२८

Email: statistics.sindhuli@gmail.com

पुस्तकको नाम : जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली-२०८०

प्रकाशक : तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुली

सर्वाधिकार : तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुली

सम्पर्क : तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुली
फोन नं. ०४७-५२०१२८
Email: statistics.sindhuli@gmail.com

प्रकाशन वर्ष : २०८०, माघ

प्रकाशन प्रति :

आवरण चित्र : अगाडी कभर पेजमा
"सिन्धुली जिल्लाको नक्सा"

पछाडि कभर पेजमा
"वि.पि. राजमार्ग सिन्धुली, कुशेश्वर महादेव मन्दिर
दुम्जा, सिन्धुलीगढी युद्ध संग्रहालय र हरिहरपुरगढी"

मुद्रण :

नोट: यस पुस्तकमा उल्लेखित तालिकाहरू यस जिल्ला वस्तुगत विवरणको स्रोत खुलाई साभार गर्न सकिनेछ।

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

फोन { ४२४५४४६
४२४५४४७
४२४५४४८
४२४५४४९
४२४९८०९
४२२८४०६

फ्याक्स: ९७७-१-२२३३२०

पो.ब.नं. ११०२१

रामशाहपथ

भावापनी, काठमाडौं

पत्र संख्या:

घ.नं.:-

शुभकामना सन्देश

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयअन्तर्गत रहेका तथ्याङ्क कार्यालयहरूले आफ्नो कार्यक्षेत्र रहेका जिल्लाहरूको जिल्ला वस्तुगत विवरण (District Profile) प्रकाशन गर्न लागेको सन्दर्भमा कार्यालयको तर्फबाट शुभकामना दिन चाहन्छु। यस प्रकाशनले सम्बन्धित जिल्लाको स्थानीय तह, सरकारी कार्यालय, संघसंस्था, सञ्चार जगत, अध्येता र आम प्रयोगकर्ताको समयसापेक्ष एवम् खण्डीकृत तथ्याङ्कको मागलाई सम्बोधन गर्ने विश्वास लिएको छु। स्थानीय तहको नीतिनिर्माण, निर्णय प्रक्रिया र योजना तर्जुमामा यस वस्तुगत विवरणमा समाविष्ट तथ्याङ्कहरू उपयोगी हुने अपेक्षा राखेको छु।

यस वस्तुगत विवरणको तयारी र प्रकाशनमा तथ्याङ्क संकलनदेखि, सम्पादन र प्रकाशनको चरणसम्म संलग्न तथ्याङ्क कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु। आगामी दिनमा यसका नवीन र परिमार्जित संस्करण प्रकाशन हुने विश्वास लिएको छु। भविष्यमा यसका परिमार्जित संस्करणहरूको प्रकाशनका लागि पाठकहरूबाट सदाभै रचनात्मक सुझाव र प्रतिक्रिया प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु।

कार्तिक, २०८०

प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रिन्टिङ पोस्ट : ०१७-५३०५३३
सर्जिकल पोस्ट : ५२०५२५
कार्यालय : ५२०५१०
फ्याक्स : ५२०५३३

जिल्ला प्रशासन कार्यालय सिन्धुली

शुभकामना सन्देश

तथ्याङ्क कार्यालय सिन्धुलीले जिल्लाको विस्तृत विवरण समेटी वस्तुगत विवरण तयार पार्न लागेकोमा खुसी व्यक्त गर्दछु।

प्रस्तुत वस्तुगत विवरणले सिन्धुली जिल्लाको वर्तमान अवस्था, जनसाङ्ख्यिकी वितरण, सामाजिक तथा साँस्कृतिक, आर्थिक, भौगोलिक, पर्यावरणीय पक्ष लगायत विभिन्न क्षेत्रहरूको अवस्थालाई प्रतिबिम्बित गर्दछ। यसबाट सरोकारवालाहरूलाई जिल्लाका विविध पक्षहरूको जानकारी प्राप्त हुनुको साथै विकास सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रमहरूको यस जिल्लामा अधिकतम कार्यान्वयन गर्न सघाउ पुग्ने अपेक्षा लिएको छु। यो वस्तुगत विवरण सिन्धुली जिल्लाको बारेमा चासो राख्ने व्यक्ति, संस्था, पेशाकर्मी, व्यवसायी, अनुसन्धानकर्ता, शिक्षक, विद्यार्थी लगायत सबै सरोकारवालाको लागि महत्वपूर्ण स्रोत सामग्री बन्नेसमेत विश्वास लिएको छु।

यस वस्तुगत विवरणको लागि सूचना संकलन, तयारी र प्रकाशनमा संलग्न तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुलीका प्रमुख एवम् कर्मचारीहरू, विवरण/तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने सिन्धुली जिल्लास्थित विभिन्न सरकारी कार्यालयहरू, संघसंस्थाहरू एवम् सिन्धुली जिल्ला बासीहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै यो प्रकाशनको सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

२०८० माघ १९ गते

भरत खनाल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
सिन्धुली

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुली (सिन्धुली, रामेछाप)

मन्तव्य

तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुलीले जिल्लाको भौगोलिक, जनसांख्यिक, सामाजिक, आर्थिक, अवस्था लगायतका विवरणहरू समेटेको सिन्धुली जिल्लाको वस्तुगत विवरण प्रकाशन गर्न लागेकोमा खुसी लागेको छ ।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त जनसांख्यिक सूचनाहरू, राष्ट्रिय कृषिगणना, २०७८ बाट प्राप्त कृषि सम्बन्धी सूचनाहरू, विभिन्न सरकारी/गैरसरकारी कार्यालय, संघसंस्था एवं स्थानीय तहहरूबाट तथ्याङ्क कार्यालय सिन्धुली मार्फत संकलित विवरणहरू समावेश गरी यो वस्तुगत विवरण तयार पारिएको छ । विभिन्न स्रोतहरूबाट प्राप्त हुने तथ्याङ्क एवं सूचनाहरूले जिल्लाको विभिन्न क्षेत्रको वस्तुगत अवस्थाको बारेमा जानकारी प्राप्त हुने, विकासका कार्यक्रमहरूको अवस्थाको अनुगमन गर्न सकिने एवं निर्णय तथा योजनाको लागि तथ्यपरक आधार उपलब्ध हुने हुँदा यो पुस्तिका योजनाकार, प्रशासक, राजनितिज्ञ, विकास साझेदार, शिक्षक, विद्यार्थी लगायत सरोकारवाला सबैको लागि उपयोगी हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

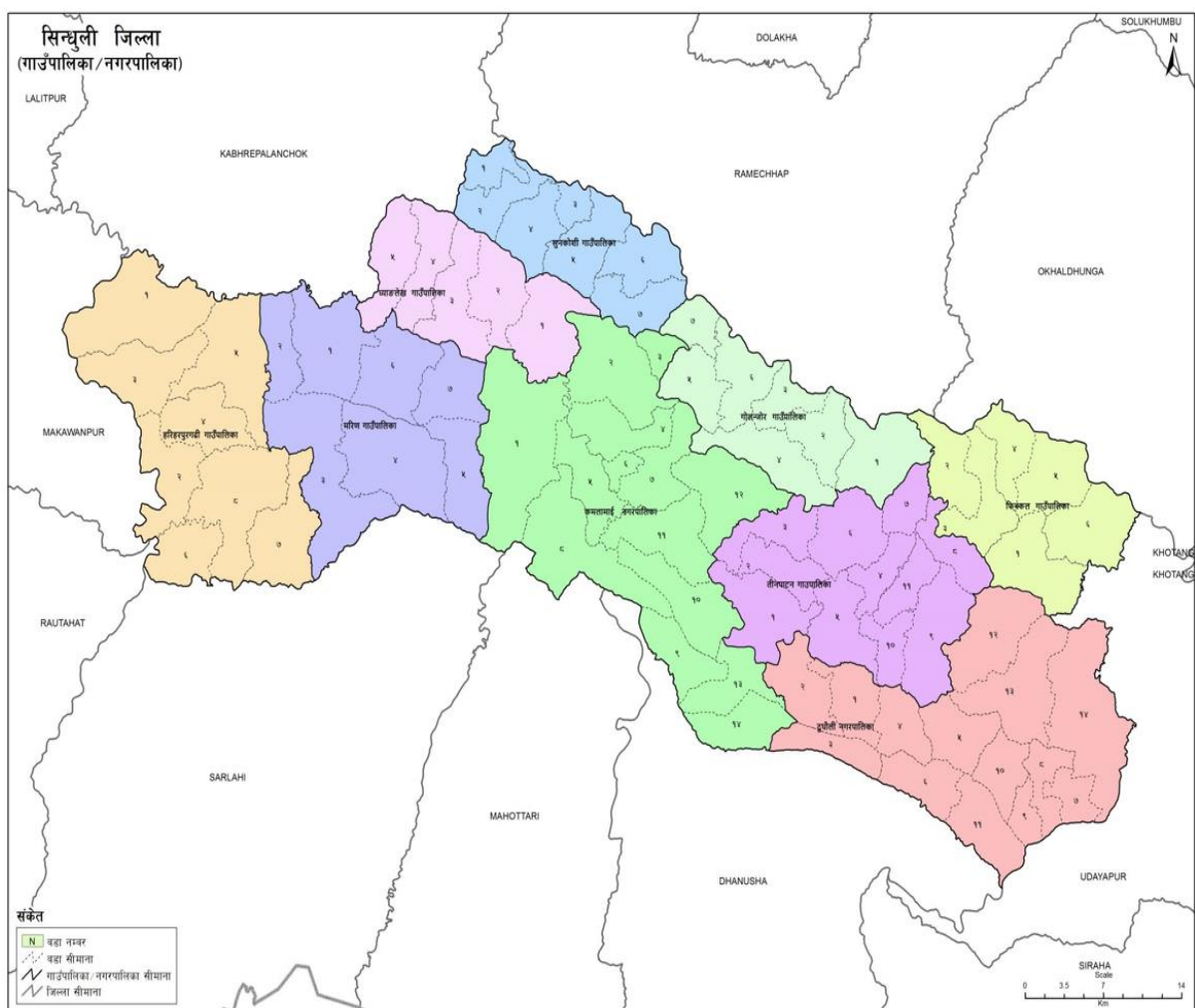
यो वस्तुगत विवरण तयार गर्ने सन्दर्भमा समयमै तथ्यपरक सूचना, तथ्याङ्क उपलब्ध गराई अमूल्य सहयोग गर्नुहुने जिल्लास्थित विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी कार्यालय, नीजि संघसंस्था तथा कार्यालयहरूप्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । प्रकाशनको लागि आवश्यक बजेट तथा प्राविधिक सहयोग, समन्वयका लागि राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारीज्यू लगायत योजना शाखा एवं प्रेरणा प्रदान गर्नुहुने सिन्धुली जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीज्यूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

यस पुस्तिका प्रकाशनको लागि स्थलगत तथ्याङ्क संकलन र तयारी कार्यमा अहोरात्र खटिने यस कार्यालयका सुपरिवेक्षक श्री विजय कुमार गौतम, सुपरिवेक्षक श्री सुभाष कोइराला, सुपरिवेक्षक श्री दामोदर गौतम, खरिदार श्री अम्बिरा काफ्ले (चालिसे), गणक श्री शोभा रेग्मी, सह-लेखापाल श्री भरतराज भट्टराई, खरिदार श्री मुना बन्जारा लगायतको टिमलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्तमा यो वस्तुगत विवरणले विभिन्न सरोकारवालाहरूलाई नीति निर्माण, निर्णय एवं योजनाको लागि तथ्याङ्क एवं सूचना उपलब्ध गराउन सकोस् भन्ने कामना गर्दै आगामी दिनमा यसलाई थप परिस्कृत तथा प्रयोगकर्ता मैत्री बनाउन रचनात्मक सुझावको समेत अपेक्षा गर्दछु ।

माघ, २०८०

राजेश दास
तथ्याङ्क अधिकृत
तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुली

विषयसूची

खण्ड १: संक्षिप्त परिचय	१
जिल्ला परिचय	१
जिल्लाको नामाकरण तथा ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	२
भू-उपयोग	२
हावापानी	२
धार्मिक, दर्शनीय र पर्यटकीय स्थलहरू	३
व्यापारिक महत्वका स्थलहरू	४
प्रमुख साँस्कृतिक चाडपर्व एवं मेलाहरू	४
रहनसहन र भेषभुषा	४
जातजाती, भाषाभाषी	५
आर्थिक आधार	५
खण्ड २: घर तथा पारिवारिक विवरण	६
घरको मुख्य प्रयोग	६
आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार	८
बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण	८
बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएको विवरण	९
घरको स्वामित्व	१०
घरको जग	११
घरको बाहिरी गारो	१३
घरको छानो	१५
घरको भुईँ	१६
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	१८
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	२१
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	२३
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	२४
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	२६
घर, जग्गामा महिलाको स्वामित्व	२८

कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिवारको विवरण	२९
मृत्यु सम्बन्धी विवरण	३०
विगत १२ महिनामा मृत्यु भएको कारण	३१
परिवारमा अनुपस्थित विदेश	३१
खण्ड ३: व्यक्तिगत विवरण	३३
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	३३
उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको संरचना	३५
जिल्लामा जातजातिको अवस्था	३६
मातृभाषाको अवस्था	३८
धर्म सम्बन्धी विवरण	३९
जिल्लामा बसोबास गर्ने विभिन्न देशका नागरिकहरूको जनसंख्या	४०
जनसंख्याको वैवाहिक स्थिति	४०
पहिलो विवाह गर्दाको उमेर	४१
अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण	४२
साक्षर जनसंख्याको उत्तीर्ण गरेको जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	४४
जीवनकाल भरि जन्माएका बच्चाको संख्या अनुसारको महिला संख्या	४६
आर्थिक काम गरेको अवधि	४७
आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण	४८
आर्थिक कामको पेशागत वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या	५२
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	५२
संस्थागत रूपमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको जातजातिको अवस्था	५३
संस्थागत रूपमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको मातृभाषाको अवस्था	५४
संस्थागत रूपमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको धर्म सम्बन्धी विवरण	५५
खण्ड ४: शैक्षिक तथ्याङ्क	५७
परिचय	५७
तहगत विद्यालयको विवरण	५७
तहगत कुल विद्यार्थीहरूको विवरण	५९
तहगत शिक्षकहरूको विवरण	६१
भर्ना दर, कक्षोन्नती दर र विद्यालय छोड्ने दर	६२

खण्ड ५: स्वास्थ्य तथ्याङ्क	६४
परिचय	६४
सिन्धुली जिल्लामा सरकारी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरूको विवरण	६४
जिल्लामा गैह्र सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण	६५
नियमित खोप कार्यक्रमको प्रगति विवरण	६७
सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमको प्रगति विवरण	७३
एम्बुलेन्सको विवरण	७४
खण्ड ६: कृषि तथा वन सम्बन्धी विवरण	७५
जिल्लाको कृषि सम्बन्धी विवरण	७५
जग्गाको उपभोग	७५
जग्गाको उपयोग	७६
पशुपन्छीको विवरण	७७
बाली सम्बन्धी विवरण	७८
सिन्धुली जिल्लाको फलफूल बाली उत्पादनको अवस्था	७८
सिन्धुली जिल्लाको खाद्यान्न बाली उत्पादनको अवस्था	७९
सिन्धुली जिल्लाको दलहन बाली उत्पादनको अवस्था	७९
सिन्धुली जिल्लाको तेलहन बाली उत्पादनको अवस्था	८०
सिन्धुली जिल्लाको तरकारी बाली उत्पादनको अवस्था	८०
कृषि अनुदान सम्बन्धी विवरण आ.व. २०७९/०८०	८१
आ.व २०७९/०८० को खाद्य सुरक्षाको अवस्था स्थिति (खाद्य वासलात)	८२
जिल्लाको वन सम्बन्धी विवरण	८२
खण्ड ७: न्याय तथा कानून	८४
न्याय तथा कानून	८४
न्याय, शान्ति सुरक्षा, मानव ओसारपसार र घरेलु हिंसा	८५
खण्ड ८: राजनीतिक दल, मतदाता र निर्वाचन	८६
प्रतिनिधि/प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन, २०७९ मा भाग लिएका राजनीतिक दलहरू	८६
स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ को संक्षिप्त विवरण	८६
प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९ को संक्षिप्त विवरण	८७
स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ को परिणाम	८८

प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९ को परिणाम	९१
खण्ड ९: सार्वजनिक सेवा प्रवाह	९३
तथ्याङ्क कार्यालय सिन्धुलीको परिचय	९३
कार्यालयको कार्यहरू	९३
नागरिक वडापत्र	९५
प्रदान गरिने सेवाहरू	९६
सेवा उपलब्ध गराउने प्रक्रिया	९६
पुस्तकालयको स्थापना र प्रयोग	९६
तथ्याङ्कीय परामर्श	९७
अन्य निकायसँगको सहकार्य	९७
आधिकारिक तथ्याङ्कका १० प्रमुख सिद्धान्तहरू	९७
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय (साविक केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग) का प्रमुख प्रकाशनहरू	९९
जिल्लामा रहेका सरकारी कार्यालय तथा संघसंस्थाहरूको विवरण	१००
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुलीबाट प्रवाहित सेवा वितरण	१०५
खण्ड १०: दुधौली नगरपालिका	१०७
परिचय	१०८
सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या	१०९
व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या	११०
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	११०
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	११३
परिवारमा बच्ची बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	११४
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	११५
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	११७
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	१२०
नगरपालिकामा जातजातिको अवस्था	१२१
मातृभाषाको अवस्था	१२२
धर्म सम्बन्धी विवरण	१२३
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१२४
कृषि सम्बन्धी विवरण	१२४

जग्गाको उपभोग	१२५
जग्गाको उपयोग	१२६
पशुपन्छीको विवरण	१२७
खण्ड ११: फिक्कल गाउँपालिका	१२८
परिचय	१२९
सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या	१३०
व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या	१३०
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	१३१
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	१३३
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	१३३
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	१३४
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	१३५
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	१३८
गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था	१३८
मातृभाषाको अवस्था	१३९
धर्म सम्बन्धी विवरण	१४०
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१४०
कृषि सम्बन्धी विवरण	१४१
जग्गाको उपभोग	१४२
जग्गाको उपयोग	१४२
पशुपन्छीको विवरण	१४३
खण्ड १२: तीनपाटन गाउँपालिका	१४५
परिचय	१४६
सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या	१४७
व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या	१४७
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	१४७
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	१५१
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	१५२
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	१५३

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	१५४
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	१५७
गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था	१५७
मातृभाषाको अवस्था	१५८
धर्म सम्बन्धी विवरण	१५९
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१६०
कृषि सम्बन्धी विवरण	१६०
जग्गाको उपभोग	१६१
जग्गाको उपयोग	१६१
पशुपन्छीको विवरण	१६२
खण्ड १३: गोलन्जोर गाउँपालिका	१६४
परिचय	१६५
सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या	१६६
व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या	१६६
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	१६७
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	१६९
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	१७०
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	१७०
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	१७१
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	१७४
गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था	१७४
मातृभाषाको अवस्था	१७६
धर्म सम्बन्धी विवरण	१७६
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१७७
कृषि सम्बन्धी विवरण	१७७
जग्गाको उपभोग	१७८
जग्गाको उपयोग	१७९
पशुपन्छीको विवरण	१७९
खण्ड १४: कमलामाई नगरपालिका	१८१

परिचय	१८२
सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या	१८३
व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या	१८४
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	१८४
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	१८७
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	१८८
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	१८९
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	१९१
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	१९४
नगरपालिकामा जातजातिको अवस्था	१९५
मातृभाषाको अवस्था	१९६
धर्म सम्बन्धी विवरण	१९८
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१९८
कृषि सम्बन्धी विवरण	१९९
जग्गाको उपभोग	१९९
जग्गाको उपयोग	२००
पशुपन्छीको विवरण	२०१
खण्ड १५: सुनकोशी गाउँपालिका	२०२
परिचय	२०३
सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या	२०४
व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या	२०४
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	२०४
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	२०६
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	२०७
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	२०७
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	२०८
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	२११
गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था	२११
मातृभाषाको अवस्था	२१२

धर्म सम्बन्धी विवरण	२१३
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	२१४
कृषि सम्बन्धी विवरण	२१४
जग्गाको उपभोग	२१५
जग्गाको उपयोग	२१५
पशुपन्छीको विवरण	२१६
खण्ड १६: घ्याङलेख गाउँपालिका	२१८
परिचय	२१९
सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या	२२०
व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या	२२०
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	२२०
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	२२२
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	२२२
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	२२३
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	२२४
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	२२७
गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था	२२७
मातृभाषाको अवस्था	२२८
धर्म सम्बन्धी विवरण	२२९
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	२२९
कृषि सम्बन्धी विवरण	२३०
जग्गाको उपभोग	२३१
जग्गाको उपयोग	२३१
पशुपन्छीको विवरण	२३२
खण्ड १७: मरिण गाउँपालिका	२३४
परिचय	२३५
सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या	२३६
व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या	२३६
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	२३७

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	२३९
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	२४०
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	२४०
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	२४१
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	२४४
गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था	२४४
मातृभाषाको अवस्था	२४५
धर्म सम्बन्धी विवरण	२४६
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	२४७
कृषि सम्बन्धी विवरण	२४७
जग्गाको उपभोग	२४८
जग्गाको उपयोग	२४९
पशुपन्छीको विवरण	२४९
खण्ड १८: हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	२५१
परिचय	२५२
सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या	२५३
व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या	२५३
परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत	२५४
परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	२५६
परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत	२५७
परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय	२५८
परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू	२५९
जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर	२६२
गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था	२६२
मातृभाषाको अवस्था	२६३
धर्म सम्बन्धी विवरण	२६४
पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	२६५
कृषि सम्बन्धी विवरण	२६५
जग्गाको उपभोग	२६६

तालिका सूची

सिन्धुली

तालिका १.१ : मौसम सम्बन्धी विवरण	३
तालिका १.२ : धार्मिक, दर्शनीय र पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण	३
तालिका १.३ : व्यापारिक महत्वका स्थलहरूको विवरण	४
तालिका २.१ : घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको विवरण (% मा)	६
तालिका २.२ : आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार (% मा)	८
तालिका २.३ : बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण (% मा)	९
तालिका २.४ : बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएको विवरण (% मा)	९
तालिका २.५ : घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या	१०
तालिका २.६ : प्रयोग गरेको घरको जग्गाको बनोट अनुसार परिवार संख्या	१२
तालिका २.७ : आवासीय एकाइको बाहिरी गारोको बनोट अनुसार परिवार संख्या	१३
तालिका २.८ : घरको छानाको बनोट अनुसार परिवारको संख्या	१५
तालिका २.९ : घरको भुईँको बनोट अनुसार परिवारको संख्या	१७
तालिका २.१० : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	१९
तालिका २.११ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	२१
तालिका २.१२ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	२३
तालिका २.१३ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	२४
तालिका २.१४ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्या	२६
तालिका २.१५ : महिलाको स्वामित्वमा रहेका घर जग्गा अनुसार विवरण	२८
तालिका २.१६ : परिवारले सञ्चालन गरेका कृषि बाहेक साना घरेलु व्यवसाय अनुसारको परिवार संख्या	२९
तालिका २.१७ : मृत्यु भएका पुरुष तथा महिलाको विवरण	३०
तालिका २.१८ : मृत्यु भएका व्यक्तिको मृत्युको कारण	३१

तालिका २.१९ : परिवारमा अनुपस्थित विदेश	३२
तालिका ३.१ : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	३४
तालिका ३.२ : उमेर समूहअनुसार जनसंख्याको संरचना	३५
तालिका ३.३ : जिल्लामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	३६
तालिका ३.४ : जिल्लामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	३८
तालिका ३.५ : जिल्लामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	४०
तालिका ३.६ : जिल्लामा बसोबास गर्ने विभिन्न देशका नागरिकको जनसंख्या	४०
तालिका ३.७ : वैवाहिक स्थिति अनुसारको जनसंख्या	४१
तालिका ३.८ : १० वर्ष वा सो भन्दा माथिका जनसंख्याको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर	४१
तालिका ३.९ : अपाङ्गताको प्रकार अनुसारको जनसंख्या	४३
तालिका ३.१० : साक्षर जनसंख्याले उत्तीर्ण गरेको तह	४४
तालिका ३.११ : १५ वर्ष देखि ४९ वर्षको महिलाले अहिलेसम्म जिवित जन्माएको बच्चाको संख्या र महिलाको उमेर समूहको आधारमा महिलाको संख्या	४६
तालिका ३.१२ : आर्थिक काम गरेको अवधिको आधारमा जनसंख्याको वितरण (१० वर्ष वा सो भन्दा बढी)	४७
तालिका ३.१३ : आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता अनुसारको जनसंख्या (१० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका)	५०
तालिका ३.१४ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य पेशा अनुसारको विवरण	५२
तालिका ३.१५ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	५३
तालिका ३.१६ : संस्थागत परिवारमा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	५३
तालिका ३.१७ : संस्थागत परिवारमा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	५५
तालिका ३.१८ : संस्थागत परिवारमा धर्म अनुसारको जनसंख्या	५६
तालिका ४.१ : तहगत विद्यालयको विवरण, २०८०	५७
तालिका ४.२ : तहगत कुल विद्यार्थीहरूको विवरण, २०८०	५९
तालिका ४.३ : तहगत शिक्षक विवरण, २०८०	६१
तालिका ४.४ : स्थानीय तह अनुसार भर्ना दर, कक्षोन्नती दर तथा विद्यालय छोड्ने दर विवरण	६२
तालिका ५.१ : जिल्लामा सरकारी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरूको विवरण	६४
तालिका ५.२ : सिन्धुली जिल्लामा संचालित गैह्र सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण	६५

तालिका ५.३ : नियमित खोप कार्यक्रमको प्रगति	६७
तालिका ५.४ : सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमको प्रगति विवरण	७३
तालिका ५.५ : जिल्लास्थित एम्बुलेन्सहरूको विवरण	७४
तालिका ६.१ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल	७५
तालिका ६.२ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	७६
तालिका ६.३ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	७६
तालिका ६.४ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	७७
तालिका ६.५ : जिल्लाको फलफूल खेती सम्बन्धी विवरण	७८
तालिका ६.६ : जिल्लाको खाद्यान्न बाली सम्बन्धी विवरण	७९
तालिका ६.७ : जिल्लाको दलहन बाली सम्बन्धी विवरण	७९
तालिका ६.८ : जिल्लाको तेलहन बाली सम्बन्धी विवरण	८०
तालिका ६.९ : जिल्लाको तरकारी बाली सम्बन्धी विवरण	८०
तालिका ६.१० : जिल्लाको कृषि अनुदान सम्बन्धी विवरण	८१
तालिका ६.११ : जिल्लाको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धी विवरण	८२
तालिका ६.१२ : सिन्धुली जिल्लाको वन सम्बन्धी विवरण	८२
तालिका ६.१३ : सिन्धुली जिल्लाको भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण	८३
तालिका ६.१४ : सिन्धुली जिल्लाको वनजंगल सम्बन्धी विवरण	८३
तालिका ७.१ : जिल्लामा विगत तीन वर्षमा घटेका घटनाहरूको विवरण	८४
तालिका ७.२ : जिल्लामा विगत तीन वर्षमा सवारी दुर्घटना संख्याको विवरण	८५
तालिका ७.३ : जिल्लामा विगत तीन वर्षमा मुद्दा दर्ताको संख्याको विवरण	८५
तालिका ७.४ : दर्ता भएका तथा मेलमिलाप भएका मुद्दा संख्याको विवरण	८५
तालिका ८.१ : प्रतिनिधि/प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन, २०७९ मा सहभागी राजनीतिक दलहरू	८६
तालिका ८.२ : स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९	८७
तालिका ८.३ : प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९	८८
तालिका ८.४ : स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ को परिणाम	८९
तालिका ८.५ : प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९ को परिणाम	९१
तालिका ८.६ : जिल्ला समन्वय समिति सिन्धुलीका पदाधिकारीहरूको विवरण	९१
तालिका ८.७ : स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको नाम/थर, पद र सम्पर्क नम्बर	९२

तालिका ९.१ : कर्मचारीहरूको दरबन्दी	९४
तालिका ९.२ : कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण	९४
तालिका ९.३ : तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुलीको नागरिक वडापत्र	९५
तालिका ९.४ : जिल्ला स्थित संघीय सरकारी कार्यालयहरूको विवरण	१००
तालिका ९.५ : जिल्ला स्थित प्रदेश अन्तर्गतका सरकारी कार्यालयहरूको विवरण	१०२
तालिका ९.६ : जिल्ला स्थित स्थानीय तह (गाउँपालिका/नगरपालिका)	
कार्यालयहरूको विवरण	१०२
तालिका ९.७ : विद्युत, टेलिकम एवं बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको विवरण	१०३
तालिका ९.८ : जिल्ला स्थित राष्ट्रिय संचार संस्थामा काम गर्ने पत्रकारहरूको विवरण	१०३
तालिका ९.९ : जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका स्थानीय रेडियो तथा एफ.एमको विवरण	१०४
तालिका ९.१० : जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका दैनिक पत्रपत्रिकाहरूको विवरण	१०४
तालिका ९.११ : जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका साप्ताहिक पत्रपत्रिकाहरूको विवरण	१०४
तालिका ९.१२ : जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका अनलाईन संचार संस्थाको नाम	१०५
तालिका ९.१३ : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुलीबाट प्रवाहित सेवा वितरणको विवरण	१०५

दुधौली नगरपालिका

तालिका १०.१ : दुधौली न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	१०८
तालिका १०.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण	१०९
तालिका १०.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण	१०९
तालिका १०.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण	११०
तालिका १०.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	१११
तालिका १०.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	
अनुसार परिवार संख्या	११३
तालिका १०.७ : परिवारमा बच्ची बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	११४
तालिका १०.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	११६
तालिका १०.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण	११८
तालिका १०.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	१२०
तालिका १०.११ : नगरपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	१२१
तालिका १०.१२ : नगरपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	१२३

तालिका १०.१३ : नगरपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	१२४
तालिका १०.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१२४
तालिका १०.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल	१२५
तालिका १०.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	१२५
तालिका १०.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	१२६
तालिका १०.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	१२७

फिक्कल गाँउपालिका

तालिका ११.१ : फिक्कल गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	१२९
तालिका ११.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण	१३०
तालिका ११.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण	१३०
तालिका ११.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण	१३०
तालिका ११.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	१३२
तालिका ११.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	१३३
तालिका ११.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	१३४
तालिका ११.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	१३५
तालिका ११.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण	१३६
तालिका ११.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	१३८
तालिका ११.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	१३९
तालिका ११.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	१३९
तालिका ११.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	१४०
तालिका ११.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१४१
तालिका ११.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल	१४२
तालिका ११.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	१४२

तालिका ११.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	१४३
तालिका ११.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	१४४

तीनपाटन गाँउपालिका

तालिका १२.१ : तीनपाटन गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	१४६
तालिका १२.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण	१४७
तालिका १२.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण	१४७
तालिका १२.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण	१४७
तालिका १२.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	१४९
तालिका १२.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	१५१
तालिका १२.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	१५२
तालिका १२.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	१५३
तालिका १२.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण	१५५
तालिका १२.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	१५७
तालिका १२.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	१५८
तालिका १२.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	१५९
तालिका १२.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	१५९
तालिका १२.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१६०
तालिका १२.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल	१६१
तालिका १२.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	१६१
तालिका १२.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	१६२
तालिका १२.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	१६३

गोलन्जोर गाँउपालिका

तालिका १३.१ : गोलन्जोर गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	१६५
तालिका १३.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण	१६६

तालिका १३.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण	१६६
तालिका १३.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण	१६६
तालिका १३.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	१६८
तालिका १३.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	१६९
तालिका १३.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	१७०
तालिका १३.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	१७१
तालिका १३.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण	१७२
तालिका १३.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	१७४
तालिका १३.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	१७५
तालिका १३.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	१७६
तालिका १३.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	१७७
तालिका १३.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१७७
तालिका १३.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल	१७८
तालिका १३.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	१७८
तालिका १३.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	१७९
तालिका १३.१८ : पाल्नु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	१८०

कमलामाई नगरपालिका

तालिका १४.१ : कमलामाई न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	१८२
तालिका १४.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण	१८३
तालिका १४.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण	१८३
तालिका १४.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण	१८४
तालिका १४.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	१८५
तालिका १४.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	१८७
तालिका १४.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	१८८

तालिका १४.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	१९०
तालिका १४.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण	१९२
तालिका १४.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	१९४
तालिका १४.११ : नगरपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	१९५
तालिका १४.१२ : नगरपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	१९७
तालिका १४.१३ : नगरपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	१९८
तालिका १४.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	१९८
तालिका १४.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल	१९९
तालिका १४.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	२००
तालिका १४.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	२००
तालिका १४.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	२०१

सुनकोशी गाउँपालिका

तालिका १५.१ : सुनकोशी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	२०३
तालिका १५.२ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण	२०४
तालिका १५.३ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण	२०४
तालिका १५.४ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	२०५
तालिका १५.५ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	२०६
तालिका १५.६ : परिवारमा बच्ची बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	२०७
तालिका १५.७ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	२०८
तालिका १५.८ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण	२०९
तालिका १५.९ : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	२११
तालिका १५.१० : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	२१२
तालिका १५.११ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	२१३
तालिका १५.१२ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	२१३

तालिका १५.१३ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	२१४
तालिका १५.१४ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल	२१५
तालिका १५.१५ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	२१५
तालिका १५.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	२१६
तालिका १५.१७ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	२१७

घ्याडलेख गाउँपालिका

तालिका १६.१ : घ्याडलेख गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	२१९
तालिका १६.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण	२२०
तालिका १६.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण	२२०
तालिका १६.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण	२२०
तालिका १६.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	२२१
तालिका १६.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	२२२
तालिका १६.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	२२३
तालिका १६.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	२२४
तालिका १६.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण	२२५
तालिका १६.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	२२७
तालिका १६.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	२२८
तालिका १६.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	२२८
तालिका १६.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	२२९
तालिका १६.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	२२९
तालिका १६.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल	२३०
तालिका १६.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	२३१
तालिका १६.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	२३२

तालिका १६.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	२३२
तालिका १७.१ : मरिण गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	२३५
तालिका १७.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण	२३६
तालिका १७.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण	२३६
तालिका १७.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण	२३६
तालिका १७.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	२३८
तालिका १७.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	
अनुसार परिवार संख्या	२३९
तालिका १७.७ : परिवारमा बच्ची बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	२४०
तालिका १७.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	२४१
तालिका १७.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण	२४२
तालिका १७.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	२४४
तालिका १७.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	२४५
तालिका १७.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	२४६
तालिका १७.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	२४६
तालिका १७.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको	
जन्म दर्ताको अवस्था	२४७
तालिका १७.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या	
र सिंचित क्षेत्रफल	२४८
तालिका १७.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	२४८
तालिका १७.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	२४९
तालिका १७.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	२५०
तालिका १८.१ : हरिहरपुरगढी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	२५२
तालिका १८.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण	२५३
तालिका १८.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण	२५३
तालिका १८.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण	२५३
तालिका १८.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या	२५५
तालिका १८.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन	
अनुसार परिवार संख्या	२५६

तालिका १८.७ : परिवारमा बच्ची बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या	२५७
तालिका १८.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या	२५८
तालिका १८.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण	२६०
तालिका १८.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार	२६२
तालिका १८.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या	२६३
तालिका १८.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या	२६३
तालिका १८.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या	२६४
तालिका १८.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था	२६५
तालिका १८.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल	२६६
तालिका १८.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग	२६६
तालिका १८.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग	२६७
तालिका १८.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार	२६८

खण्ड १: संक्षिप्त परिचय

जिल्ला परिचय

संघीय नेपालको बागमती प्रदेशमा पर्ने यस जिल्लामा ७ वटा गाउँपालिका, २ वटा नगरपालिका र ७९ वटा वडा रहेका छन् । यस जिल्लामा प्रतिनिधि सभा र प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र क्रमशः २ र ४ वटा रहेका छन् । नेपालको मानचित्रमा २६ डिग्री ५५ मिनेट देखि २७ डिग्री २२ मिनेट उत्तरी अक्षांस र ८५ डिग्री १५ मिनेट देखि ८६ डिग्री २५ मिनेट पूर्वी देशान्तरका बिचमा सिन्धुली जिल्ला अवस्थित छ । यो जिल्लाको उत्तरमा रामेछाप, पूर्वमा उदयपुर, दक्षिणमा सिराहा, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही र पश्चिममा मकवानपुर तथा पश्चिम दक्षिणमा रौतहट गरी जम्मा दशवटा जिल्लाहरू सँग सिमाना जोडिएको छ । दक्षिणमा तराई देखि उत्तरमा महाभारत श्रृंखला सम्म फैलिएको यो जिल्ला समुद्र सतहबाट १६८ मिटर देखि २७९७ मीटर सम्म अवस्थित छ । राणाकालमा पूर्व २ नम्बर बाट प्रख्यात यस सिन्धुली जिल्लाको उत्तरी भागमा महाभारत श्रृंखला र दक्षिणी भागमा चुरे पहाड, भित्री मधेश र बैसीले ओगटेको छ । यस जिल्लाका प्रमुख नदीहरूमा कोशी, रोशी, बागमती, तावा, कमला, मरिण, वाक्सु, चाँदाहा, बन्दिजोर, क्यानखोला, गौमती, गडचौली, कोखाजोर, धनमना, सिम्ले, बितिजोर, अरुण, ककुर लगायत यस जिल्लामा १४९ वटा ठूलासाना नदीहरू रहेका छन् । यस जिल्लाको अधिकांश भूभाग चुरे क्षेत्रमा पर्दछ भने बाँकी भाग मध्य पहाडी क्षेत्रमा पर्ने भएकाले यस जिल्लालाई भित्री मधेशको जिल्ला भनेर समेत चिनिन्छ । ऐतिहासिक महत्व बोकेको सिन्धुलीगढी र हरिहरपुरगढीका साथै आधुनिक वि.पि. लोक मार्गको दुई तिहाई भाग यसै जिल्लामा पर्दछन् । यस जिल्लाको औसत लम्बाई १०६ किलो मिटर र चौडाई २३.३ किलो मिटर छ तथा क्षेत्रफल २४५९.३१ वर्ग किलो मिटर छ ।

समशितोष्ण हावापानी भएको सिन्धुली जिल्लाको पहाडी क्षेत्रमा हिउँदमा तुलनात्मक रूपमा ठण्डा हुन्छ । सूर्योदय र सूर्यास्तको समयमा न्यूनतम ८ डिग्री देखि अधिकतम ३१ डिग्री सेल्सियस तापक्रम हुने यस जिल्ला जलवायुका दृष्टिबाट लाभदायक रहेको छ । अधिकांश भूभाग वनजंगलले ढाकेको यस जिल्लामा सर्पदंश र जंगली जनावरको आक्रमण प्रकोपका रूपमा रहेका छन् । जुनार र जंगल आर्थिक विकासको आधार मानिएको सिन्धुली जिल्ला नेपालको सबैभन्दा बढि जुनार उत्पादन गर्ने जिल्ला हो ।

जिल्लाको नामाकरण तथा ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

सिन्धुली जिल्लाको नामाकरण सम्बन्धमा विभिन्न प्रसंगहरू जोडिएका छन् । २००७ साल भन्दा अगाडी सम्म पूर्व २ नम्बर अन्तर्गत रहेको यस जिल्लाको नाम सिन्धुली नै किन रह्यो भन्ने सम्बन्धमा एकिन तथ्यहरू भेटिएका छैनन् । प्राचिन समयमा यस क्षेत्रमा राज्य गर्ने सिन्धुल राजाको नाम बाट सिन्धुली रहन गएको हो भन्ने एक थरिको भनाई रहेको छ । सिन्धुली जिल्लाको सदरमुकामबाट करिब ११ कि.मि. को दुरीमा समुद्री सतहबाट १०७७ मिटरको उचाइमा सिद्धबाबा मन्दिर छ । सिन्धुली सदरमुकामको वरपरका क्षेत्रलाई यही मन्दिरको नामबाट सिद्धस्थली पनि भनेर पुकारिन्छ । सिद्धस्थली भन्ने शब्द नै पछि अपभ्रंश भई सिन्धुली भएको हो भन्ने पनि भनाई छ ।

भू-उपयोग

सिन्धुली जिल्लाको कुल भू-भाग मध्ये ५७.७ प्रतिशत भू-भाग चुरे पहाड क्षेत्रमा पर्दछ भने ४२.३ प्रतिशत भू-भाग मध्य पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ । भू-उपयोगको दृष्टिकोणले यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको दुई तिहाई भू-भाग वनजंगलले ढाकेको छ । उत्पादनको दृष्टिकोणले केही उर्वर भूमी भित्री मधेसको समथर फाँट, टार तथा वेसी र फाँटहरूले जिल्लाको खाद्यान्न आपूर्तिमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याएका छन् । प्रमुख रुपमा कमला क्षेत्र र मरिण क्षेत्रमा समथर कृषियोग्य भूमि रहेको छ ।

हावापानी

यस जिल्लाको भू-धरातलीय बनावटको परिणाम स्वरुप हावापानीमा समेत निकै विविधता पाउन सकिन्छ । यस जिल्लाको हावापानी विषम (उष्ण, अर्धउष्ण र समशीतोष्ण) रहेको छ । उष्ण हावापानी यस जिल्लाको मध्य भाग अर्थात भित्री मधेशको ६१० मिटर भन्दा होचो भागमा पाइन्छ । अर्धउष्ण हावापानी यस जिल्लाको दक्षिण खण्ड चुरे डाँडा श्रृंखलाको ६१० मिटर देखि १२२० मिटरको बिच भागमा पाइन्छ । समशीतोष्ण हावापानी यस जिल्लाको अधिकांश भागमा अर्थात देखि १२२० मिटर देखि माथिको उचाईमा रहेको पाइन्छ । यस जिल्लाको मौसम सम्बन्धी विवरण तालिका १.१ मा देखाइएको छ ।

तालिका १.१ : मौसम सम्बन्धी विवरण

महिना	२०२१			२०२२			२०२३		
	अ.ता. (डि.से.)	न्यू.ता. (डि.से.)	वर्षा (मि.मि.)	अ.ता. (डि.से.)	न्यू.ता. (डि.से.)	वर्षा (मि.मि.)	अ.ता. (डि.से.)	न्यू.ता. (डि.से.)	वर्षा (मि.मि.)
जनवरी	२२.८	९.५	०.०	२२.३	८.८	९.९	२३.०	७.२	१.३
फेब्रुवरी	२६.३	११.७	०.०	२२.६	९.०	२५.३	२६.१	९.९	२२.७
मार्च	३०.०	१५.९	६.८	३१.९	१४.३	१४.८	२८.७	१३.१	१०९.१
अप्रिल	३३.४	१८.८	४०.६	३२.५	१९.४	१४६.९	३२.३	१५.२	६३.७
मे	२९.९	२०.९	३१६.९	३२.०	२०.८	२५२.७	३२.९	१८.४	१७३.९
जुन	३१.१	२३.१	३९०.५	३१.५	२३.१	६३५.१	३४.२	२२.४	३९४.०
जुलाई	३१.१	२३.६	८९७.३	३१.८	२४.२	२५५.८	३२.३	२४.०	४१२.८
अगष्ट	३१.१	२३.५	७२५.४	३१.७	२३.८	४१९.९	३०.६	२३.६	७४७.३
सेप्टेम्बर	३२.३	२२.३	२४७.२	३१.२	२३.०	३७७.४	३२.२	२२.९	२०७.४
अक्टुबर	३०.९	२०.१	२३८.८	३०.१	१८.३	७३.१	२९.६	१८.२	१४९.९
नोभेम्बर	२७.७	१३.२	२.७	२७.४	१३.१	०.०	२७.९	१२.९	०.०
डिसेम्बर	२५.३	९.९	२८.५	२४.७	९.२	०.०	२५.०	८.९	०.०

स्रोत: जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, बबरमहल, काठमाडौं

धार्मिक, दर्शनीय र पर्यटकीय स्थलहरू

तालिका १.२ : धार्मिक, दर्शनीय र पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

दर्शनीय स्थल	ठेगाना	मेला लाग्ने समय र महत्व
सिन्धुलीगढी दरबार	कमलामाई न.पा.-३	ऐतिहासिक, पर्यटकीय स्थल
हरिहरपुरगढी दरबार	हरिहरपुरगढी गा.पा.-१	ऐतिहासिक, पर्यटकीय स्थल
भद्रकाली मन्दिर	कमलामाई न.पा.-२	विजया दशमी तथा विभिन्न पर्वहरू
कमलामाई मन्दिर (माईस्थान)	कमलामाई न.पा.-५	माघे संक्रान्ती
कालिमाई मन्दिर	कमलामाई न.पा.-५	माघे संक्रान्ती
शिद्धबाबा मन्दिर	कमलामाई न.पा.-४	ऐतिहासिक
लंगुरेश्वर-मधुगंगा, बाबाधाम	दुधौली न.पा.-२	श्रावण महिना
सर्वशिद्धेश्वर महादेव गुफा	तीनपाटन गा.पा.-६	हरितालिका तिज, ठूली एकादशी, बालाचतुर्दशी, शिवरात्री
कुशेश्वर महादेव	सुनकोशी गा.पा.-१	सोमबार, बालाचतुर्दशी, शिवरात्री
भद्रकाली गणेश स्थान	कमलामाई न.पा.-२	मंगलबार
सर्पे दुङ्गा	दुधौली न.पा.-५	नाग पन्चमी

व्यापारिक महत्वका स्थलहरू

यस जिल्लाको व्यापार व्यवसायमा सिन्धुलीमाढी, भिमान, झाँगाझोली रातमाटा, मूलकोट, खुर्कोट, खनियाखर्क, खाडसाड, डकाहा, दुधौली, छापबजार र चकमके आदि बजार केन्द्रहरूले महत्वपूर्ण स्थान ओगटेका छन् । उल्लेखित बजार केन्द्रहरूमा दैनिक उपभोग्य वस्तुहरूको क्रय-विक्रयको मात्रा सबैभन्दा धेरै रहने गरेको छ । औद्योगिक उत्पादनसँग सम्बन्धित प्रतिष्ठानहरू पनि प्रायः यिनै बजार केन्द्रहरूको आसपासमा केन्द्रित छन् । यस्ता व्यापारिक महत्वका स्थलहरूको विवरण तालिका १.३ मा देखाइएको छ ।

तालिका १.३ : व्यापारिक महत्वका स्थलहरूको विवरण

व्यापारिक स्थान	ठेगाना
सिन्धुलीमाढी	कमलामाई न.पा.-६
भिमान	कमलामाई न.पा.-९
झाँगाझोली रातमाटा	सुनकोशी गा.पा.-३
मुल्कोट	सुनकोशी गा.पा.-५
खुर्कोट	गोलन्जोर गा.पा.-७
खनियाखर्क	गोलन्जोर गा.पा.-५
खाडसाड	फिक्कल गा.पा.-४
डकाहा	दुधौली न.पा.-४
दुधौली	दुधौली न.पा.-९
छापबजार	मरिण गा.पा.-६
चकमके	तीनपाटन गा.पा.-११

प्रमुख साँस्कृतिक चाडपर्व एवं मेलाहरू

विभिन्न जातजाती र साँस्कृतिक विविधता रहेको यस जिल्लाका बासिन्दाहरूले मनाउने प्रमुख चाडपर्व र मेलाहरूमा पनि पर्याप्त विविधता पाउँन सकिन्छ । ल्होसार, विजयादशमी, दिपावली, रामनवमी, माघे संक्रान्ती, साउने संक्रान्ती, तिज, जनैपूर्णिमा, कृष्णजन्माष्टमी, बुद्धपूर्णिमा आदि यहाँका प्रमुख चाडपर्वहरू हुन् ।

रहनसहन र भेषभुषा

तामाङबहुल पहाडी जिल्ला भएकोले यहाँको रहनसहनमा प्रशस्त मात्रामा तामाङहरूको प्रभाव परेको पाइन्छ । प्रायः बस्तीहरू एकै स्थानमा झुपुक्क परेर रहेको देखिन्छ । अधिकांश घरहरू

ढुङ्गा, माटो र काठबाट निर्मित तथा टायल र जस्ता प्रयोग गरी छाना छाइएको अवस्थामा पाइन्छन् । भेषभुषाको हकमा कमिज, सुरुवाल, टोपी, पाइन्ट, फरिया, पटुका, चोलो आदि प्रमुख वस्त्रहरू हुन् ।

जातजाती, भाषाभाषी

जातीगत आधारबाट हेर्दा राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्क अनुसार सिन्धुली जिल्लामा प्रमुख ५ जातीहरूमा क्रमशः तामाङ ८०००३(२६.६७%), मगर ४२१६८(१४.०५%), क्षेत्री ३९८४४(३.२८%), पहाडी ब्राह्मण २१७८४(७.२६%) र नेवार १८६९७(६.२३%) रहेका छन् । यस जिल्लामा सबैभन्दा धेरै मातृभाषा बोल्ने प्रमुख ५ भाषाहरूमा क्रमशः नेपाली १५७०६४(५२.३५%), तामाङ ७५३८६(२५.१२%), मगर धुत २४३३५(८.११%), दनुवार १९८२५(६.६१%) र नेवारी ६२४१(२.०८%) रहेका छन् ।

आर्थिक आधार

यस जिल्लाको आर्थिक पक्षको मूल आधार कृषि क्षेत्र नै हो । उद्योग र पर्यटन व्यवसाय निकै न्यून रहेको छ । राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ अनुसार यहाँ ५४७३५ कृषि चलन अर्थात कृषक परिवार रहेका छन् । स्थायी बालीहरूमा जुनार, सुन्तला, कागती, आँप, केरा, भुईँ कटहर आदि प्रमुख रहेका छन् । यो जिल्ला जुनार उत्पादनको लागी नेपालकै प्रथम रहेको छ ।

खण्ड २: घर तथा पारिवारिक विवरण

घरको मुख्य प्रयोग

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस जिल्लामा रहेका कुल १ लाख १७ हजार २७३ वटा घरहरू मध्ये मुख्यरूपमा आवासको लागि प्रयोग भएका घर ५५.०९%, व्यापार व्यवसाय १.६४%, गोठ/धनसार/मतान २३.३४%, अन्य (जस्तै: भान्सा घर) ९.५७%, खाली घर ७.९७%, होटल तथा लज ०.२६%, उद्योग/कलकारखाना ०.२१%, शैक्षिक १.२४%, संस्थागत ०.२५%, सरकारी ०.२१%, बैंक तथा वित्तीय संस्था ०.०५% र स्वास्थ्य सेवाको लागि प्रयोग भएका घर ०.१६% रहेका छन् । जुन समग्र नेपालमा मुख्यरूपमा आवासको लागि प्रयोग भएका घर ७१.७२%, गोठ/धनसार/मतान १०.१२%, खाली घर ६.२६%, अन्य (जस्तै: भान्सा घर) ५.८७%, व्यापार ३.०९%, शैक्षिक १.१२%, उद्योग/कलकारखाना ०.४३%, संस्थागत ०.४१%, सरकारी ०.३७%, होटल तथा लज ०.३२%, स्वास्थ्यजन्य ०.२०% र बैंक तथा वित्तीय संस्था ०.०९% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१ : घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको विवरण (% मा)

क्षेत्र	जम्मा घर संख्या	घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको प्रतिशत											
		आवासीय	व्यापार व्यवसाय	सरकारी	शैक्षिक	स्वास्थ्य	उद्योग कलकारखाना	बैंक तथा वित्तीय संस्था	संस्थागत	होटल तथा लज	गोठ/धनसार	अन्य	खाली
नेपाल	७५५२०६६	७१.७२	३.०९	०.३७	१.१२	०.२०	०.४३	०.०९	०.४१	०.३२	१०.१२	५.८७	६.२६
सिन्धुली	११७२७३	५५.०९	१.६४	०.२१	१.२४	०.१६	०.२१	०.०५	०.२५	०.२६	२३.३४	९.५७	७.९७
दुधौली	२८१५४	५४.३२	१.४५	०.२०	०.८८	०.११	०.१६	०.०३	०.१९	०.१३	२६.३६	१०.०७	६.११

क्षेत्र	जम्मा घर संख्या	घरको मुख्य प्रयोग अनुसारको प्रतिशत											
		आवासीय	व्यापार व्यवसाय	सरकारी	शैक्षिक	स्वास्थ्य	उद्योग कलकारखाना	बैंक तथा वित्तीय संस्था	संस्थागत	होटेल तथा लज	गोठ/धनसार	अन्य	खाली
फिक्कल	६३६७	५४.८३	१.५४	०.२८	२.१५	०.२४	०.१७	०.०८	०.१७	०.२८	१६.७४	६.४१	१७.१०
तीनपाटन	१३२५७	६१.४५	०.९३	०.१४	१.४९	०.२०	०.०९	०.०५	०.२०	०.०३	२४.५८	४.२५	६.६१
गोलन्जोर	८६४६	४७.८९	१.७८	०.२४	२.००	०.२२	०.३८	०.०९	०.३२	०.८०	२०.७७	१७.१४	८.३५
कमलामाई	२८५६०	५३.१९	२.१४	०.२७	१.११	०.१३	०.३४	०.०८	०.४६	०.२९	२४.७५	९.४४	७.७८
सुनकोशी	८८५२	५१.६२	१.९०	०.१४	१.२७	०.१६	०.१०	०.०३	०.२६	०.७६	१७.३५	१७.७९	८.६३
घ्याङलेख	५६२१	५०.२८	१.८७	०.२३	१.४२	०.३२	०.२३	०.०४	०.०९	०.०९	२४.५५	१.७४	१९.१४
मरिण	९६९८	५८.९३	१.९८	०.१९	१.०४	०.१३	०.११	०.०५	०.०६	०.०८	२४.३०	७.६०	५.५२
हरिहरपुरगढी	८११८	६४.५१	०.८३	०.१५	१.१६	०.१७	०.१४	०.०४	०.१८	०.११	१८.२८	१०.२४	४.२०

आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार

यस जिल्लामा रहेको कुल ६९३१७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये ४६.५८% परिवारले मात्र आवसीय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान लिएको देखिन्छ । पालिका अनुसार हेर्दा सबैभन्दा धेरै सरकारी अनुदान प्राप्त गर्ने परिवार फिक्कल गाउँपालिकामा ७८.५६% र सबैभन्दा कम सरकारी अनुदान प्राप्त गर्ने परिवार दुधौली नगरपालिकामा ३४.६५% रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.२ मा दिइएको छ ।

तालिका २.२ : आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार (% मा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवारको प्रतिशत		
		लिएका	नलिएका	नखुलेका
नेपाल	६६६०८४१	१०.२७	८९.३३	०.४०
सिन्धुली	६९३१७	४६.५८	५२.८६	०.५६
दुधौली न.पा.	१६११०	३४.६५	६५.१७	०.१८
फिक्कल गा.पा.	३४३६	७८.५६	२१.४१	०.०३
तीनपाटन गा.पा.	७९१८	५९.६७	४०.३२	०.०१
गोलन्जोर गा.पा.	४५२७	४५.३६	५४.५३	०.११
कमलामाई न.पा.	१८१३५	३७.९५	६०.४७	१.५९
सुनकोशी गा.पा.	४९८७	७४.५५	२५.३९	०.०६
घ्याङलेख गा.पा.	२८६८	७१.६७	२८.२९	०.०३
मरिण गा.पा.	६०४४	४१.६३	५७.४७	०.९१
हरिहरपुरगढी गा.पा.	५२९२	४०.२८	५९.७०	०.०२

बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण

यस जिल्लाका जम्मा ६९३१७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये ५६.८७% परिवारमा कम्तिमा १ जना सदस्यको बैंक खाता रहेको देखिन्छ । यसै गरी कुल जनसंख्या २९७०९९ (संस्थागत बाहेक) मध्ये २०.२५% व्यक्तिको कुनै न कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्था (सहकारी संस्था बाहेक) मा खाता रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुल १४४३५७ पुरुष मध्ये २३.४९% र कुल १५२७४२ जना महिला मध्ये १७.१८% को बैंक तथा वित्तीय संस्थामा कम्तिमा एउटा बैंक खाता रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.३ मा दिइएको छ ।

तालिका २.३ : बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण (% मा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	जनसंख्या (संस्थागत बाहेक)			कम्तिमा एउटा खाता भएको परिवार प्रतिशत	बैंक खाता भएको व्यक्तिको प्रतिशत		
		जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	६६६०८४१	२८९८५३६४	१४११८९९१	१४८६६३७३	६१.८९	२५.५६	२६.४२	२४.७४
सिन्धुली	६९३१७	२९७०९९	१४४३५७	१५२७४२	५६.८७	२०.२५	२३.४९	१७.१८
दुधौली	१६११०	७०२०७	३३८५२	३६३५५	४५.३०	१६.१४	१८.०७	१४.३५
फिक्कल	३४३६	१५९१०	७७८७	८१२३	२७.६८	८.४८	११.१९	५.८८
तीनपाटन	७९१८	३४८८९	१७००२	१७८८७	५७.२५	१६.६९	२३.२२	१०.४१
गोलन्जोर	४५२७	१८७३७	९२२९	९५०८	७५.३७	३२.८९	३५.६६	३०.२०
कमलामाई	१८१३५	७०१६	३४३१६	३६७००	७२.४८	३१.३०	३४.३२	२८.४७
सुनकोशी	४९८७	१८३७५	८८३४	९५४१	६८.०४	२५.०२	३१.०१	१९.४८
घ्याङलेख	२८६८	१२६५२	६१५३	६४९९	६९.९८	१९.४०	२६.३०	१२.८६
मरिण	६०४४	२८८०८	१४१८४	१४६२४	३५.२३	१०.३७	१०.६७	१०.०७
हरिहरपुरगढी	५२९२	२६५०५	१२९००	१३६०५	४८.२६	१२.१५	१५.५९	८.८९

बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएको विवरण

यस जिल्लाका जम्मा ६९३१७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये २४.६७% परिवारले कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्था वा सहकारी संस्थाबाट ऋण लिएको देखिन्छ भने पालिका अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी गोलन्जोर गाउँपालिकामा ३७.७७% र सबैभन्दा कम घ्याङलेख गाउँपालिकामा ६.८७% परिवारले कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्था वा सहकारी संस्थाबाट ऋण लिएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.४ मा दिइएको छ ।

तालिका २.४ : बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिएको विवरण (% मा)

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	ऋण लिएको परिवारको प्रतिशत	
		लिएका	नलिएका
नेपाल	६६६०८४१	२५.५९	७४.४१
सिन्धुली	६९३१७	२४.६७	७५.३३
दुधौली न.पा.	१६११०	२८.४४	७१.५६
फिक्कल गा.पा.	३४३६	२१.७३	७८.२७
तीनपाटन गा.पा.	७९१८	१८.७२	८१.२८

क्षेत्र	परिवार संख्या (संस्थागत बाहेक)	ऋण लिएको परिवारको प्रतिशत	
		लिएका	नलिएका
गोलन्जोर गा.पा.	४५२७	३७.७७	६२.२३
कमलामाई न.पा.	१८१३५	३१.००	६९.००
सुनकोशी गा.पा.	४९८७	१९.७३	८०.२७
घ्याङलेख गा.पा.	२८६८	६.८७	९३.१३
मरिण गा.पा.	६०४४	१५.४१	८४.५९
हरिहरपुरगढी गा.पा.	५२९२	१५.४४	८४.५६

घरको स्वामित्व

यस जिल्लामा परिवारले आवासीय रुपमा प्रयोग गरिरहेको घरको स्वामित्व हेर्दा कुल ६९,३१७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये ९४.४२% परिवारहरू आफ्नै स्वामित्वका आवासीय एकाइमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ भने ५.०१% परिवारहरू भाडामा लिइएको आवासीय एकाइमा बसिरहेको देखिन्छ । जनगणना २०७८ अनुसार ०.२६% परिवारहरू संस्थागत एकाइमा अर्थात् तिनीहरू कुनै संस्थाले प्रयोग गर्न दिइएको आवासीय एकाइमा र ०.३२% परिवार अन्य प्रकारको स्वामित्वको एकाइमा बसोबास गरेको देखिन्छ ।

पालिकागत रुपमा हेर्दा सबैभन्दा बढी तीनपाटन गाउँपालिकामा ९८.६०% परिवार आफ्नै स्वामित्वको घरमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम कमलामाई नगरपालिकामा ८६.८२% परिवार आफ्नै स्वामित्वको घरमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ । भाडामा बसोबास गर्ने परिवारको संख्या सबैभन्दा बढी कमलामाई नगरपालिकामा १२.३५% छ भने सबैभन्दा कम तीनपाटन गाउँपालिकामा १.१७% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.५ मा दिइएको छ ।

तालिका २.५ : घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	घरको स्वामित्व			
			आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	५७२८५८६	८५०५६२	३६८०९	४४८८४
	%	१००	८६.००	१२.७७	०.५५	०.६७
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	६५४४७	३४७०	१७९	२२१
	%	१००	९४.४२	५.०१	०.२६	०.३२

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	घरको स्वामित्व			
			आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	१५७३९	२९९	२३	४९
	%	१००	९७.७०	१.८६	०.१४	०.३०
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	३३५४	७०	५	७
	%	१००	९७.६१	२.०४	०.१५	०.२०
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	७८०७	९३	१५	३
	%	१००	९८.६०	१.१७	०.१९	०.०४
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	४२६४	२४६	३	१४
	%	१००	९४.१९	५.४३	०.०७	०.३१
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	१५७४४	२२३९	९५	५७
	%	१००	८६.८२	१२.३५	०.५२	०.३१
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	४७२७	२०४	१३	४३
	%	१००	९४.७९	४.०९	०.२६	०.८६
घ्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	२७९०	५२	९	१७
	%	१००	९७.२८	१.८१	०.३१	०.५९
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	५८१३	२०३	७	२१
	%	१००	९६.१८	३.३६	०.१२	०.३५
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	५२०९	६४	९	१०
	%	१००	९८.४३	१.२१	०.१७	०.१९

घरको जग

जनगणनाको नतिजा अनुसार सिन्धुली जिल्लामा परिवारले प्रयोग गरिरहेको आवासीय एकाइहरू मध्ये ३५.९२% को जग माटो जडित ईटा/ढुङ्गाबाट बनेको, २३.८१% को सिमेन्ट जडित ईटा/ढुङ्गाबाट बनेको, ११.३४% को ढलान पिल्लरसहितको, २८.५२% को काठ/बाँसको खाँबो गाडिएको र ०.४१% को अन्य प्रकारको बनोट रहेको देखिएको छ ।

पालिकागत रूपमा सबैभन्दा बढी घरको जग ढलान पिल्लर सहितको कमलामाई नगरपालिकामा २३.२९% परिवारको र सबैभन्दा कम फिक्कल गाउँपालिकामा १.०२% परिवारको देखिन्छ । यसैगरी हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा अझैपनि ५१.१०% परिवारको घरको जग काठ/बाँसको खम्बा गाडेको देखिन्छ जुन अन्य पालिकाको तुलनामा सबैभन्दा बढी देख्न सकिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.६ मा दिइएको छ ।

तालिका २.६ : प्रयोग गरेको घरको जगको बनोट अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	संख्या /%	जम्मा परिवार संख्या	घरको स्वामित्व				
			माटोको जडित इँट्टा/ ढुंगा	सिमेन्ट जडित इँट्टा /ढुंगा	ढलान पिल्लर सहितको	काठ/बाँस को खम्बा गाडेको	अन्य
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	२२००८८६	१९८४०२९	१४९२६९३	९४४१४८	३९०८५
	%	१००	३३.०४	२९.७९	२२.४१	१४.१७	०.५९
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	२४८९८	१६५०६	७८६३	१९७६८	२८२
	%	१००	३५.९२	२३.८१	११.३४	२८.५२	०.४१
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	२८९५	३४०७	१९८०	७७६२	६६
	%	१००	१७.९७	२१.१५	१२.२९	४८.१८	०.४१
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	२९४५	३९५	३५	५४	७
	%	१००	८५.७१	११.५०	१.०२	१.५७	०.२०
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	३४३६	१९२१	३६१	२१८१	१९
	%	१००	४३.३९	२४.२६	४.५६	२७.५४	०.२४
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	३०४५	११५५	२४०	६८	१९
	%	१००	६७.२६	२५.५१	५.३०	१.५०	०.४२
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	३४३५	६३२१	४१८८	४१२५	६६
	%	१००	१८.९४	३४.८६	२३.०९	२२.७५	०.३६
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	३७९६	८५२	२५०	५९	३०
	%	१००	७६.१२	१७.०८	५.०१	१.१८	०.६०
घ्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	२३६६	२०३	६०	२२९	१०
	%	१००	८२.५०	७.०८	२.०९	७.९८	०.३५
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	१५१७	१३५३	५५७	२५८६	३१
	%	१००	२५.१०	२२.३९	९.२२	४२.७९	०.५१
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	१४६३	८९९	१९२	२७०४	३४
	%	१००	२७.६५	१६.९९	३.६३	५१.१०	०.६४

घरको बाहिरी गारो

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस जिल्लामा परिवारले बसोबासका लागि प्रयोग गरिरहेका घरको बाहिरी गारो मध्ये ३९.२६% को माटो जडित ईटा/ढुङ्गाबाट, ४०.३१% को सिमेन्ट जडित ईटा/ढुङ्गाबाट, १०.७७% को बाँसजन्य सामग्रीबाट, ८.५७% को काठ/फल्याकबाट, ०.०१% को प्रिफ्याब, ०.३८% जस्ता/टिन, ०.१२% काँचो इट्टा र ०.५९% बाँकी अन्य सामग्रीबाट बनेको देखिएको छ । पालिकाअनुसार हेर्दा कमलामाई नगरपालिकामा ६३.३८% परिवारको घरको गारो सिमेन्ट जडित इट्टा/ढुङ्गाबाट बनेको छ भने फिक्कल गाउँपालिकामा अझैपनि ८८.२७% परिवारको घरको गारो माटो जडित इट्टा/ढुङ्गाबाट बनेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.७ मा दिइएको छ ।

तालिका २.७ : आवासीय एकाइको बाहिरी गारोको बनेोट अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	घरको बाहिरी गारो							
			माटोको जडित इट्टा/ढुङ्गा	सिमेन्ट जडित इट्टा/ढुङ्गा	काठ/फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काँचो इट्टा	जस्ता/टिन	प्रिफ्याब	अन्य
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	२०४२९७८	३४७४९५७	२१०६९४	७७९९२२	२८१४१	८०९८९	२०६४	४१०९६
	%	१००	३०.६७	५२.१७	३.१६	११.७१	०.४२	१.२२	०.०३	०.६२
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	२७२१२	२७९४३	५९३८	७४६३	८४	२६३	८	४०६
	%	१००	३९.२६	४०.३१	८.५७	१०.७७	०.१२	०.३८	०.०१	०.५९
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	४०४९	६५९३	८५१	४३५०	४५	१८	३	२०१
	%	१००	२५.१३	४०.९२	५.२८	२७.००	०.२८	०.११	०.०२	१.२५
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	३०३३	३५५	६	२९	३	१०	०	०
	%	१००	८८.२७	१०.३३	०.१७	०.८४	०.०९	०.२९	०.००	०.००

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	घरको बाहिरी गारो							
			माटोको जडित इट्टा/टुङ्गा	सिमेन्ट जडित इट्टा/टुङ्गा	काठ/फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काँचो इट्टा	जस्ता/टिन	प्रिफ्याब	अन्य
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	४२०५	२९२०	३७६	३९१	१	६	०	१९
	%	१००	५३.११	३६.८८	४.७५	४.९४	०.०१	०.०८	०.००	०.२४
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	२९९८	१४२३	४१	३४	१	२८	०	२
	%	१००	६६.२२	३१.४३	०.९१	०.७५	०.०२	०.६२	०.००	०.०४
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	३२४०	११४९४	२०८५	११६७	१९	८०	३	४७
	%	१००	१७.८७	६३.३८	११.५०	६.४४	०.१०	०.४४	०.०२	०.२६
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	३७७५	१११४	१७	१७	१	५८	०	५
	%	१००	७५.७०	२२.३४	०.३४	०.३४	०.०२	१.१६	०.००	०.१०
ध्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	२४८८	२७४	२७	५५	१	२०	१	२
	%	१००	८६.७५	९.५५	०.९४	१.९२	०.०३	०.७०	०.०३	०.०७
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	१७८१	२४१९	११६०	५९३	५	१७	०	६९
	%	१००	२९.४७	४०.०२	१९.१९	९.८१	०.०८	०.२८	०.००	१.१४
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	१६४३	१३५१	१३७५	८२७	८	२६	१	६१
	%	१००	३१.०५	२५.५३	२५.९८	१५.६३	०.१५	०.४९	०.०२	१.१५

घरको छानो

यस जिल्लामा बस्ने परिवारले बसोबासका लागि प्रयोग गरिरहेका घरहरू मध्ये मुख्य रूपमा ४७.३४% परिवारको छाना जस्ता/टिन/च्यादरबाट, १७.२१% को सिमेन्ट/ढलानबाट, ३०.९९% को टायल/खपटा/झिँगटीबाट, ३.०६% खर/पराल/छवालीबाट, १.२३% ढुंगा/स्लेटबाट, ०.०९% काठ/फल्याकबाट बनेको देखिएको छ भने बाँकी ०.०७% अन्य सामग्रीको प्रयोगबाट बनेको देखिन्छ ।

पालिकागत रूपमा हेर्दा घरको छाना सिमेन्ट ढलान भएका परिवार कमलामाई नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी (३४.८७%) र फिक्कल गाउँपालिकामा सबैभन्दा कम (३.७८%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.८ मा दिइएको छ ।

तालिका २.८ : घरको छानाको बनेोट अनुसार परिवारको संख्या

क्षेत्र	संख्या /%	जम्मा परिवार संख्या	घरको छानो							
			जस्ता/टिन /च्यादर	सिमेन्ट/ ढलान	खर/पराल /छवाली	टायल/खपडा/ झिँगटी	ढुंगा/ स्लेट	काठ/ फल्याक	माटो	अन्य
नेपाल	संख्या	६६६०८४ १	२७९३१७९	२५१५३९७	२५९४१६	६१३८९९	४०५७९०	१८१८७	४८०८८	६८८५
	%	१००	४१.९३	३७.७६	३.८९	९.२२	६.०९	०.२७	०.७२	०.१०
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	३२८१८	११९३१	२१२४	२१४८२	८५५	५९	०	४८
	%	१००	४७.३४	१७.२१	३.०६	३०.९९	१.२३	०.०९	०.००	०.०७
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	४६३१	२३९८	५००	८४०३	१३१	२३	०	२४
	%	१००	२८.७५	१४.८९	३.१०	५२.१६	०.८१	०.१४	०.००	०.१५
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	२९२३	१३०	२१७	६	१५८	१	०	१
	%	१००	८५.०७	३.७८	६.३२	०.१७	४.६०	०.०३	०.००	०.०३
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	४१६९	५८३	३८२	२५६४	२१३	५	०	२

क्षेत्र	संख्या /%	जम्मा परिवार संख्या	घरको छानो							
			जस्ता/टिन /च्यादर	सिमेन्ट/ ढलान	खर/पराल /छवाली	टायल/खपडा/ झिँगटी	ढुंगा/ स्लेट	काठ/ फल्याक	माटो	अन्य
	%	१००	५२.६५	७.३६	४.८२	३२.३८	२.६९	०.०६	०.००	०.०३
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	३४९५	६११	२७३	१०६	४०	१	०	१
	%	१००	७७.२०	१३.५०	६.०३	२.३४	०.८८	०.०२	०.००	०.०२
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	६०४८	६३२३	१४५	५३३७	२५५	१६	०	११
	%	१००	३३.३५	३४.८७	०.८०	२९.४३	१.४१	०.०९	०.००	०.०६
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	४२०७	५३७	४२	१६५	३४	१	०	१
	%	१००	८४.३६	१०.७७	०.८४	३.३१	०.६८	०.०२	०.००	०.०२
घ्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	२७३२	११०	१७	४	३	०	०	२
	%	१००	९५.२६	३.८४	०.५९	०.१४	०.१०	०.००	०.००	०.०७
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	२१४३	९९१	१८७	२६९८	१८	३	०	४
	%	१००	३५.४६	१६.४०	३.०९	४४.६४	०.३०	०.०५	०.००	०.०७
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	२४७०	२४८	३६१	२१९९	३	९	०	२
	%	१००	४६.६७	४.६९	६.८२	४१.५५	०.०६	०.१७	०.००	०.०४

घरको भुईँ

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस जिल्लामा बसोबास गर्ने परिवारले प्रयोग गर्ने घरहरू मध्ये ५२.९२% परिवारको घरको भुईँमा माटो, ४३.५२% को सिमेन्ट/ढलान, १.०८% को सेरामिक टायल, १.५४% को काठको फल्याक/बाँस, ०.५०% को ईँटा/ढुंगा छ भने बाँकी ०.३७% घरको भुईँमा अन्य सामग्रीको प्रयोग भएको देखिन्छ ।

पालिकागत रुपमा हेर्दा घरको भुईँ सिमेन्ट/ढलान भएको परिवार सबैभन्दा बढी कमलामाई नगरपालिकामा ६६.४६% र कम घ्याडलेख गाउँपालिकामा १२.९७% रहेको छ । घरको भुईँ माटो हुने परिवार सबैभन्दा बढी घ्याडलेख गाउँपालिकामा ८४.६९% र कम कमलामाई नगरपालिकामा २८.८२% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.९ मा दिइएको छ ।

तालिका २.९ : घरको भुईँको बनोट अनुसार परिवारको संख्या

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	घरको भुईँ					
			माटो	काठको फल्याक/बाँस	ईट्टा/ढुंगा	सेरामिक टायल	सिमेन्ट ढलान	अन्य
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	३०७४५१०	१३५५०३	९१२३६	१८०६०३	३१५११४०	२७८४९
	%	१००	४६.१६	२.०३	१.३७	२.७१	४७.३१	०.४२
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	३६७२७	१०६७	३४९	७५२	३०१६४	२५८
	%	१००	५२.९८	१.५४	०.५०	१.०८	४३.५२	०.३७
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	७९५२	२०६	७२	१९८	७६१२	७०
	%	१००	४९.३६	१.२८	०.४५	१.२३	४७.२५	०.४३
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	२७७३	५८	१७	४	५७७	७
	%	१००	८०.७०	१.६९	०.४९	०.१२	१६.७९	०.२०
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	४८६७	९६	२७	६१	२८४०	२७
	%	१००	६१.४७	१.२१	०.३४	०.७७	३५.८७	०.३४
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	२८२२	११७	२६	२४	१५१६	२२
	%	१००	६२.३४	२.५८	०.५७	०.५३	३३.४९	०.४९
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	५२२७	३२२	१०३	३५०	१२०५३	८०
	%	१००	२८.८२	१.७८	०.५७	१.९३	६६.४६	०.४४

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	घरको भुईँ					
			माटो	काठको फल्याक/बाँस	ईट्टा/ढुंगा	सेरामिक टायल	सिमेन्ट ढलान	अन्य
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	३६४९	११४	३७	१६	११५८	१३
	%	१००	७३.१७	२.२९	०.७४	०.३२	२३.२२	०.२६
घ्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	२४२९	३९	८	१५	३७२	५
	%	१००	८४.६९	१.३६	०.२८	०.५२	१२.९७	०.१७
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	३५०२	६०	२६	४७	२३८७	२२
	%	१००	५७.९४	०.९९	०.४३	०.७८	३९.४९	०.३६
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	३५०६	५५	३३	३७	१६४९	१२
	%	१००	६६.२५	१.०४	०.६२	०.७०	३१.१६	०.२३

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस जिल्लाका कुल ६९३१७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ३१.५१% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ३६.५८%, टयुवेल/हाते पम्प ४.५८%, ढाकिएको इनार ५.३६%, खुला इनार/कुवा १४.५८%, मूल धारा ५.७७%, नदी/खोला ०.६९%, जार बोतल ०.७९% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.१३% रहेका छन् ।

पालिका अनुसार हेर्दा फिक्कल गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी ६७.१७% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम मरिण गाउँपालिकामा १३.७५% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१० मा दिइएको छ ।

तालिका २.१० : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

क्षेत्र	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुबवेल/ हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
नेपाल	संख्या	६६६०८४ १	२३०४०१५	१४९०८४६	१९८२१८०	१०२२३५	१४१८५७	२६२०४४	२३८२७	३०८३८८	४५४४९
	%	१००	३४.५९	२२.३८	२९.७६	१.५३	२.१३	३.९३	०.३६	४.६३	०.६८
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	२१८४५	२५३५६	३१७३	३७१७	१०१०७	४००३	४८०	५४७	८९
	%	१००	३१.५१	३६.५८	४.५८	५.३६	१४.५८	५.७७	०.६९	०.७९	०.१३
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	२४७	४५१५	१९२२	१४६१	४५९८	९४२	६१	११५	२५
	%	१००	१५.३४	२८.०३	११.९३	९.०७	२८.५४	५.८५	०.३८	०.७१	०.१६
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	२३०८	१०३४	१	१०	६०	५	१७	०	१
	%	१००	६७.१७	३०.०९	०.०३	०.२९	१.७५	०.१५	०.४९	०.००	०.०३
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	२१९०	४२५५	७२	१३१	३४२	८५७	५८	२	११
	%	१००	२७.६६	५३.७४	०.९१	१.६५	४.३२	१०.८२	०.७३	०.०३	०.१४
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	१७७८	२३५८	१०	४७	८३	२०१	३८	११	१
	%	१००	३९.२८	५२.०९	०.२२	१.०४	१.८३	४.४४	०.८४	०.२४	०.०२

क्षेत्र	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/ हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	७९७६	४८३९	३१३	१५६५	१७९९	११२३	७५	४०५	४०
	%	१००	४३.९८	२६.६८	१.७३	८.६३	९.९२	६.१९	०.४१	२.२३	०.२२
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	१९०४	२८३६	८	१०	८२	९२	४८	३	४
	%	१००	३८.१८	५६.८७	०.१६	०.२०	१.६४	१.८४	०.९६	०.०६	०.०८
घ्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	१५६२	११६२	३	३	१०३	२९	४	१	१
	%	१००	५४.४६	४०.५२	०.१०	०.१०	३.५९	१.०१	०.१४	०.०३	०.०३
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	८३१	२०४५	५६७	३५८	१६७७	४२१	१३४	१०	१
	%	१००	१३.७५	३३.८४	९.३८	५.९२	२७.७५	६.९७	२.२२	०.१७	०.०२
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	८२५	२३१२	२७७	१३२	१३६३	३३३	४५	०	५
	%	१००	१५.५९	४३.६९	५.२३	२.४९	२५.७६	६.२९	०.८५	०.००	०.०९

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस जिल्लाका कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (७१.९०%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार २७.१०% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.१४%, गुइठा/गोहरा प्रयोग गर्ने परिवार ०.०२%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.७७% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०४% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

पालिकाअनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार फिक्कल गाउँपालिकामा ९२.०५% र कम कमलामाई नगरपालिकामा ४६.८५% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.११ मा दिइएको छ ।

तालिका २.११ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि.ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायोग्याँस	मट्टितेल	अन्य
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	३३९८३९६	२९४९९५१	३२५७४	१९१५३१	७८४५०	३२९७	६७२२
	%	१००	५१.०२	४४.२९	०.४९	२.८८	१.१८	०.०५	०.१०
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	४९८३९	१८७८२	१००	१३	५३१	३१	२१
	%	१००	७१.९०	२७.१०	०.१४	०.०२	०.७७	०.०४	०.०३
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	११८७४	३९६८	२३	५	२३२	४	४
	%	१००	७३.७१	२४.६३	०.१४	०.०३	१.४४	०.०२	०.०२
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	३१६३	२६४	०	०	४	३	२
	%	१००	९२.०५	७.६८	०.००	०.००	०.१२	०.०९	०.०६

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि.ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोहरा	बायोग्याँस	मट्टितेल	अन्य
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	६८५७	१०२५	१	०	३३	१	१
	%	१००	८६.६०	१२.९५	०.०१	०.००	०.४२	०.०१	०.०१
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	३६७९	७८८	६	३	४८	१	२
	%	१००	८१.२७	१७.४१	०.१३	०.०७	१.०६	०.०२	०.०४
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	८४९७	९४६०	३८	५	१२४	७	४
	%	१००	४६.८५	५२.१६	०.२१	०.०३	०.६८	०.०४	०.०२
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	३८९७	१०५५	३	०	१९	११	२
	%	१००	७८.१४	२१.१६	०.०६	०.००	०.३८	०.२२	०.०४
ध्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	२६१७	२४१	१	०	९	०	०
	%	१००	९१.२५	८.४०	०.०३	०.००	०.३१	०.००	०.००
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	४६२७	१३३८	२०	०	५६	१	२
	%	१००	७६.५६	२२.१४	०.३३	०.००	०.९३	०.०२	०.०३
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	४६२८	६४३	८	०	६	३	४
	%	१००	८७.४५	१२.१५	०.१५	०.००	०.११	०.०६	०.०८

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस जिल्लाका ८१.६३% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । बत्ती बाल्नका लागि अक्सर अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१२ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/ सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	६१३९१३१	४३९२८२	३८९०७	२०४२	४१४७९
	%	१००	९२.१७	६.५९	०.५८	०.०३	०.६२
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	५६५८५	११९२०	२७१	१३	५२८
	%	१००	८१.६३	१७.२०	०.३९	०.०२	०.७६
दुधौली न.पा.	संख्या	१६९१०	१४००४	१८६८	९३	३	१४२
	%	१००	८६.९३	११.६०	०.५८	०.०२	०.८८
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	१९१३	१४५०	२९	०	४४
	%	१००	५५.६८	४२.२०	०.८४	०.००	१.२८
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	७४५७	४०७	१९	०	३५
	%	१००	९४.१८	५.१४	०.२४	०.००	०.४४
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	४०४१	४६६	९	१	१०
	%	१००	८९.२६	१०.२९	०.२०	०.०२	०.२२
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	१७६९२	३१७	२४	४	९८
	%	१००	९७.५६	१.७५	०.१३	०.०२	०.५४
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	३७५३	१२२०	४	०	१०
	%	१००	७५.२६	२४.४६	०.०८	०.००	०.२०
घ्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	१८२९	९८८	२०	३	२८
	%	१००	६३.७७	३४.४५	०.७०	०.१०	०.९८
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	४४९७	१४३९	३४	१	७३
	%	१००	७४.४०	२३.८१	०.५६	०.०२	१.२१
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	१३९९	३७६५	३९	१	८८
	%	१००	२६.४४	७१.१५	०.७४	०.०२	१.६६

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस जिल्लाका कुल ६९३१७ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९६.७४% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने ३.२६% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ । जम्मा परिवारमध्ये १.१६% परिवारहरूले सार्वजनिक ढलमा जोडिएको फलस भएको, ७३.६०% परिवारहरूले सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको, २१.५९% ले साधारण शौचालय र ०.४०% ले सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गर्ने गरेका छन् ।

पालिकागत रुपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सुनकोशी गाउँपालिकामा (९५.३७%) र सबैभन्दा कम दुधौली नगरपालिकामा (५५.६१%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा १०.२२% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम सुनकोशी गाउँपालिकामा १.१०% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१३ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	संख्या / %	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	६५३७१०	३६६७७८०	२००५४८०	३२३८१	३०१४९०
	%	१००	९.८१	५५.०६	३०.११	०.४९	४.५३
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	८०६	५१०१५	१४९६४	२७४	२२५८
	%	१००	१.१६	७३.६०	२१.५९	०.४०	३.२६
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	१३७	८९५९	६२२३	८६	७०५
	%	१००	०.८५	५५.६१	३८.६३	०.५३	४.३८
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	७०	२९७५	३४२	५	४४
	%	१००	२.०४	८६.५८	९.९५	०.१५	१.२८
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	७५	६०७९	१६४५	२२	९७
	%	१००	०.९५	७६.७७	२०.७८	०.२८	१.२३
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	१०८	३८६२	४८३	१४	६०
	%	१००	२.३९	८५.३१	१०.६७	०.३१	१.३३

क्षेत्र	संख्या /%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	२३५	१५१८४	२४५२	४०	२२४
	%	१००	१.३०	८३.७३	१३.५२	०.२२	१.२४
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	९५	४७५६	७६	५	५५
	%	१००	१.९०	९५.३७	१.५२	०.१०	१.१०
घ्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	४०	१९९३	७५७	३४	४४
	%	१००	१.३९	६९.४९	२६.३९	१.१९	१.५३
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	२२	४०९१	१४१३	३०	४८८
	%	१००	०.३६	६७.६९	२३.३८	०.५०	८.०७
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	२४	३११६	१५७३	३८	५४१
	%	१००	०.४५	५८.८८	२९.७२	०.७२	१०.२२

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस जिल्लामा ७.२१% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९२.७९% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस जिल्लामा साधारण मोबाइल फोन हुने ७९.६३% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ५८.१८% परिवार देखिएको छ । यसैगरी पालिकागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा १२.८१% र कम कमलामाई नगरपालिकामा ३.६१% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१४ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्या

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	कुनै सुविधा नभएको परिवार	कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	घरायसी सुविधाका साधनहरू													
					रेडियो सुविधा	टेलिभिजन	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	मोबाइल फोन (साधारण)	स्मार्ट मोबाइल फोन	कम्प्युटर/ल्यापटप	इन्टरनेट सुविधा	कार/जीप/भ्यान	मोटरसाइकल/स्कुटर	साइकल	विद्युतीय पंखा	रेफ्रिजरेटर	वासिङ मेसिन	एयर कन्डिसनर
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	२५८५४०	६४०२३०१	२२८०१२३	३२९११८५	३०९६०४	४८७६५९	४८६२८८५	९९८४७८	२५१४५०	२०४९९०	१८१६१२१	२३४७४३३	३५३५३८	१५७७९५	२७९६३७	५६६०१
	%	१००	३.८८	९६.१२	३४.२३	४९.४१	४.५३	७३.२१	७३.०१	१४.९९	३७.७५	३.०८	२७.२७	३५.२४	५३.०८	२३.६८	४.२०	०.८५
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	४९९५	६४३२२	२४००५	२४१००	९५२	५५१९८	४०३२८	३८६३	१२०५६	८०९	८२४०	३८०९	२१३६१	७९७१	३४६	८३
	%	१००	७.२१	९२.७९	३४.६३	३४.७७	१.३७	७९.६३	५८.१८	५.५७	१७.३९	१.१७	११.८९	५.५०	३०.८२	११.५०	०.५०	०.१२
दुधौली	संख्या	१६११०	१२९४	१४८१६	२७३२	६६९३	९८	१२१७६	८८६९	६३५	१६४०	१२२	२१२०	१९९७	७८२७	२२५०	४०	१७

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	कुनै सुविधा नभएको परिवार	कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	घरायसी सुविधाका साधनहरू														
					रेडियो सुविधा	टेलिभिजन	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	मोबाइल फोन (साधारण)	स्मार्ट मोबाइल फोन	कम्प्युटर/ल्यापटप	इन्टरनेट सुविधा	कार/जीप/भ्यान	मोटरसाइकल/स्कुटर	साइकल	विद्युतीय पंखा	रेफ्रिजरेटर	वासिङ मेसिन	एयर कन्डिसनर	
न.पा	%	१००	८.०३	९१.९७	१६.९६	४१.५५	०.६१	७५.५८	५५.०५	३.९४	१०.१८	०.७६	१३.१६	१२.४०	४८.५८	१३.९७	०.२५	०.११	
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	२५९	३१७७	१७०१	५०४	१८	२९८३	१५३५	९०	१९०	२१	२५९	१५	१३१	६५	०	१	
	%	१००	७.५४	९२.४६	४९.५१	१४.६७	०.५२	८६.८२	४४.६७	२.६२	५.५३	०.६१	७.५४	०.४४	३.८१	१.८९	०.००	०.०३	
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	४८६	७४३२	३५११	२७४६	५४	६९०८	४६३५	२७९	१५०८	४२	८७१	१८६	१४२७	४४४	१०	२	
	%	१००	६.१४	९३.८६	४४.३४	३४.६८	०.६८	८७.२४	५८.५४	३.५२	१९.०५	०.५३	११.००	२.३५	१८.०२	५.६१	०.१३	०.०३	
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	२३०	४२९७	२११७	१३२६	३८	३८४९	२१५५	१८४	३५५	३३	४३३	५३	६८५	२९७	१३	६	
	%	१००	५.०८	९४.९२	४६.७६	२९.२९	०.८४	८५.०२	४७.६०	४.०६	७.८४	०.७३	९.५६	१.१७	१५.१३	६.५६	०.२९	०.१३	
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	६५४	१७४८१	७८५९	९१६७	६२०	१३९७०	१३०७७	२१७६	६१८६	५००	३१९७	११०९	८८६९	४२०२	२७२	४४	
	%	१००	३.६१	९६.३९	४३.३४	५०.५५	३.४२	७७.०३	७२.११	१२.००	३४.११	२.७६	१७.६३	६.१२	४८.९१	२३.१७	१.५०	०.२४	
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	३९१	४५९६	२२०६	१५६९	६८	४३११	२६२४	१३०	४९९	३६	४६४	७१	६५६	२६८	८	३	
	%	१००	७.८४	९२.१६	४४.२४	३१.४६	१.३६	८६.४४	५२.६२	२.६१	१०.०१	०.७२	९.३०	१.४२	१३.१५	५.३७	०.१६	०.०६	
घ्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	२८६	२५८२	९५०	३९३	२२	२२८६	१५०२	५३	४८४	१०	७१	५	४५	१९	०	४	
	%	१००	९.९७	९०.०३	३३.१२	१३.७०	०.७७	७९.७१	५२.३७	१.८५	१६.८८	०.३५	२.४८	०.१७	१.५७	०.६६	०.००	०.१४	
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	७१७	५३२७	१२७१	१२०९	१४	४४९५	३३१४	२१३	५०५	३४	५२०	२६२	१४४०	३६७	३	४	
	%	१००	११.८६	८८.१४	२१.०३	२०.००	०.२३	७४.३७	५४.८३	३.५२	८.३६	०.५६	८.६०	४.३३	२३.८३	६.०७	०.०५	०.०७	
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	६७८	४६१४	१६५८	४९३	२०	४२२०	२६१७	१०३	६८९	११	३०५	१११	२८१	५९	०	२	
	%	१००	१२.८१	८७.१९	३१.३३	९.३२	०.३८	७९.७४	४९.४५	१.९५	१३.०२	०.२१	५.७६	२.१०	५.३१	१.११	०.०	०.०४	

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

२७।पेज

घर, जग्गामा महिलाको स्वामित्व

यस जिल्लाका कुल ६९३१७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये १०.५२% परिवारमा कम्तिमा एक जना महिला सदस्यको घर र जग्गा दुवैमा स्वामित्व रहेको छ भने ९.७७% परिवारमा जग्गामा मात्र स्वामित्व रहेको छ । त्यस्तै १.२५% परिवारमा महिला सदस्यको स्वामित्वमा घरमात्र रहेको छ । ७७.६१% परिवारमा महिला सदस्यको नाममा कुनै प्रकारको स्थायी सम्पत्तिमा स्वामित्व नरहेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१५ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१५ : महिलाको स्वामित्वमा रहेका घर जग्गा अनुसार विवरण

क्षेत्र	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	महिलाको स्वामित्वमा				
			घर मात्र भएको	जग्गा मात्र भएको	घर र जग्गा दुबै भएको	घर र जग्गा दुबै नभएको	उल्लेख नभएको
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	१५६३७६	६४३६७५	७८८९१७	४९६६५४८	१०५३२५
	%	१००	२.३५	९.६६	११.८४	७४.५६	१.५८
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	८६५	६७७४	७२९२	५३७९५	५९९
	%	१००	१.२५	९.७७	१०.५२	७७.६१	०.८५
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	३४१	१६६७	१७२५	१२१९७	१८०
	%	१००	२.१२	१०.३५	१०.७१	७५.७१	१.१२
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	१६	१८२	२२२	२९७८	३८
	%	१००	०.४७	५.३०	६.४६	८६.६७	१.११
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	५९	७८९	६५५	६३५७	५८
	%	१००	०.७५	९.९६	८.२७	८०.२९	०.७३
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	३३	४१२	३७९	३६२९	७४
	%	१००	०.७३	९.१०	८.३७	८०.१६	१.६३
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	३०३	२२९६	३१०७	१२३०३	१२६
	%	१००	१.६७	१२.६६	१७.१३	६७.८४	०.६९
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	३२	४०१	४४७	४०८९	१८
	%	१००	०.६४	८.०४	८.९६	८१.९९	०.३६
घ्याङलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	८	१४६	१५९	२५४७	८
	%	१००	०.२८	५.०९	५.५४	८८.८९	०.२८

क्षेत्र	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	महिलाको स्वामित्वमा				
			घर मात्र भएको	जग्गा मात्र भएको	घर र जग्गा दुबै भएको	घर र जग्गा दुबै नभएको	उल्लेख नभएको
मरिण	संख्या	६०४४	४६	५३२	४२१	५०२३	२२
गा.पा.	%	१००	०.७६	८.८०	६.९७	८३.९१	०.३६
हरिहरपुरगढी	संख्या	५२९२	२७	३४९	१७७	४६७२	६७
गा.पा.	%	१००	०.५१	६.५९	३.३४	८८.२८	१.२७

कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गर्ने परिवारको विवरण

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस जिल्लामा कुनै पनि सरकारी निकायमा दर्ता नगरेका र एक जना पनि तलबी कामदार नराखेका कृषि बाहेकका साना घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गरेका परिवार ५९२८ (८.५५%) रहेका छन् । पालिकागत रुपमा हेर्दा सबैभन्दा बढी घरेलु व्यवसाय सञ्चालन गरेका परिवार मरिण गाउँपालिकामा ११.२०% र कम घ्याडलेख गाउँपालिकामा ५.०२% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१६ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१६ : परिवारले सञ्चालन गरेका कृषि बाहेक साना घरेलु व्यवसाय अनुसारको परिवार संख्या

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	साना घरेलु व्यवसाय नभएका परिवार संख्या	साना घरेलु व्यवसाय भएका परिवार संख्या	उल्लेख नभएको
नेपाल	संख्या	६६६०८४१	६०११३४९	६२७८८७	२१६०५
	%	१००	९०.२५	९.४३	०.३२
सिन्धुली	संख्या	६९३१७	६३३३१	५९२८	५८
	%	१००	९१.३६	८.५५	०.०८
दुधौली न.पा.	संख्या	१६११०	१४७८२	१३१८	१०
	%	१००	९१.७६	८.१८	०.०६
फिक्कल गा.पा.	संख्या	३४३६	३०९४	३४१	१
	%	१००	९०.०५	९.९२	०.०३
तीनपाटन गा.पा.	संख्या	७९१८	७३४३	५६८	७
	%	१००	९२.७४	७.१७	०.०९

क्षेत्र	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	साना घरेलु व्यवसाय नभएका परिवार संख्या	साना घरेलु व्यवसाय भएका परिवार संख्या	उल्लेख नभएको
गोलन्जोर गा.पा.	संख्या	४५२७	४०४२	४८४	१
	%	१००	८९.२९	१०.६९	०.०२
कमलामाई न.पा.	संख्या	१८१३५	१६६१३	१५०६	१६
	%	१००	९१.६१	८.३०	०.०९
सुनकोशी गा.पा.	संख्या	४९८७	४४८०	५०५	२
	%	१००	८९.८३	१०.१३	०.०४
ध्याडलेख गा.पा.	संख्या	२८६८	२७१८	१४४	६
	%	१००	९४.७७	५.०२	०.२१
मरिण गा.पा.	संख्या	६०४४	५३५८	६७७	९
	%	१००	८८.६५	११.२०	०.१५
हरिहरपुरगढी गा.पा.	संख्या	५२९२	४९०१	३८५	६
	%	१००	९२.६१	७.२८	०.११

मृत्यु सम्बन्धी विवरण

जिल्लामा रहेका कुल ६९३१७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये २.६३% परिवारमा जनगणनाको समय भन्दा १२ महिना अगाडि कम्तिमा एक जनाको मृत्यु भएको पाइएको छ । सो अवधीमा मृत्यु भएका १८७८ मध्येमा १०६३ जना पुरुष र बाँकी महिला रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१७ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१७ : मृत्यु भएका पुरुष तथा महिलाको विवरण

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	कम्तिमा एक जना मृत्यु भएको परिवार	प्रतिशत	मृत्यु भएका संख्या		
				जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	६६६०८४१	१९२१७८	२.८९	१९८४६३	११४९४६	८३५१७
सिन्धुली	६९३१७	१८२१	२.६३	१८७८	१०६३	८१५
दुधौली न.पा.	१६११०	३९८	२.४७	४१६	२३७	१७९
फिक्कल गा.पा.	३४३६	७९	२.३०	८०	४०	४०
तीनपाटन गा.पा.	७९१८	२४८	३.१३	२५२	१४१	१११

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	कम्तिमा एक जना मृत्यु भएको परिवार	प्रतिशत	मृत्यु भएका संख्या		
				जम्मा	पुरुष	महिला
गोलन्जोर गा.पा.	४५२७	१३५	२.९८	१४०	८४	५६
कमलामाई न.पा.	१८१३५	४४६	२.४६	४६७	२६८	१९९
सुनकोशी गा.पा.	४९८७	१४९	२.९९	१५३	९२	६१
घ्याङलेख गा.पा.	२८६८	७७	२.६८	७८	३६	४२
मरिण गा.पा.	६०४४	१५०	२.४८	१५१	८९	६२
हरिहरपुरगढी गा.पा.	५२९२	१३९	२.६३	१४१	७६	६५

विगत १२ महिनामा मृत्यु भएको कारण

जनगणना भएको समयदेखि १२ महिना अघिसम्म सिन्धुली जिल्लाको १८२१ परिवारमा १८७८ जनाको मृत्यु भएको थियो । मृत्यु हुनेमा १०६३ पुरुष र ८१५ महिला रहेका थिए । कुल मृत्यु हुनेमध्ये सबैभन्दा बढी नसर्ने रोगबाट ५३.३५% को मृत्यु भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१८ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१८ : मृत्यु भएका व्यक्तिको मृत्युको कारण

सिन्धुली	कुल	मृत्युको कारण									
		सुरुवा रोग	नसर्ने रोग	यातायात दुर्घटना	अन्य दुर्घटना	गर्भवती सम्बन्धी	अपराध/ हत्या	आत्महत्या	प्राकृतिक प्रकोप	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	१८७८	२४७	१००२	४८	८७	८	६	५६	६२	३५४	८
%	१००	१३.१५	५३.३५	२.५६	४.६३	०.४३	०.३२	२.९८	३.३०	१८.८५	०.४३
पुरुष	१०६३	१३५	५६५	३९	६२	०	५	३५	३२	१८७	३
%	१००	१२.७०	५३.१५	३.६७	५.८३	०.००	०.४७	३.२९	३.०१	१७.५९	०.२८
महिला	८१५	११२	४३७	९	२५	८	१	२१	३०	१६७	५
%	१००	१३.७४	५३.६२	१.१०	३.०७	०.९८	०.१२	२.५८	३.६८	२०.४९	०.६१

परिवारमा अनुपस्थित विदेश

यस जिल्लामा कुल ६९३१७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये ११२८० (१६.२७%) परिवारमा अनुपस्थित भई कम्तिमा एक जना सदस्य अक्सर विदेशमा बसोबास गरेका छन् । कुल अनुपस्थित विदेश रहेका १३७३३ व्यक्तिहरूमध्ये ८७.४८% पुरुष र १२.५२% महिला रहेका छन् । पालिकागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा बढी कमलामाई नगरपालिकामा ३७८० र सबैभन्दा कम फिक्कल गाउँपालिकामा ४७९ जना परिवारमा अनुपस्थित भई अक्सर विदेशमा बसोबास गरेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका २.१९ मा दिइएको छ ।

तालिका २.१९ : परिवारमा अनुपस्थित विदेश

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	कम्तिमा एक जना अनुपस्थित भएको परिवार	अनुपस्थित विदेश संख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
सिन्धुली	६९३१७	११२८०	१३७३३	१२०१३	१७२०
प्रतिशत	१००	१६.२७	१००	८७.४८	१२.५२
दुधौली न.पा.	१६११०	२७३४	३२५७	२९२५	३३२
प्रतिशत	१००	१६.९७	१००	८९.८१	१०.१९
फिक्कल गा.पा.	३४३६	४०३	४७९	४४१	३८
प्रतिशत	१००	११.७३	१००	९२.०७	७.९३
तीनपाटन गा.पा.	७९१८	११८३	१३७५	१२५२	१२३
प्रतिशत	१००	१४.९४	१००	९१.०५	८.९५
गोलन्जोर गा.पा.	४५२७	३८४	४८४	४०२	८२
प्रतिशत	१००	८.४८	१००	८३.०६	१६.९४
कमलामाई न.पा.	१८१३५	३०८३	३७८०	३२१४	५६६
प्रतिशत	१००	१७.००	१००	८५.०३	१४.९७
सुनकोशी गा.पा.	४९८७	६७६	८६३	७५१	११२
प्रतिशत	१००	१३.५६	१००	८७.०२	१२.९८
ध्याङलेख गा.पा.	२८६८	६५७	८४५	७३२	११३
प्रतिशत	१००	२२.९१	१००	८६.६३	१३.३७
मरिण गा.पा.	६०४४	११६८	१३९९	१२३५	१६४
प्रतिशत	१००	१९.३२	१००	८८.२८	११.७२
हरिहरपुरगढी गा.पा.	५२९२	९९२	१२५१	१०६१	१९०
प्रतिशत	१००	१८.७५	१००	८४.८१	१५.१९

खण्ड ३: व्यक्तिगत विवरण

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार सिन्धुली जिल्लाको जनसंख्या ३,००,०२६ जना रहेको छ, जुन २०६८ सालको जनसंख्या २९६१९२ को तुलनामा ३८३४ ले बढी देखिन्छ । यसरी उक्त अवधिमा जिल्लाको जनसंख्या १.२९% बढेको देखिन्छ । उक्त अवधिमा सरदर वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर ०.१२% ले भएको देखिन्छ । यस जिल्लामा लैङ्गिक अनुपात ९६.१५ अर्थात १०० जना महिलामा ९६.१५ जना पुरुष रहेको छ । यस जिल्लाभित्र ६९३६४ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । १० वर्षअघि (वि. सं. २०६८ मा) उक्त संख्या ५७५८१ थियो । यस जिल्लामा परिवारको औसत आकार ४.३३ र साक्षरता दर ७२.५९% रहेको छ ।

पालिका अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१२६५२ जना) भएको पालिका घ्याङलेख र बढी जनसंख्या (७१०१६ जना) भएको पालिका कमलामाई नगरपालिका रहेको छ । वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर अनुसार सबैभन्दा कम (-१.५०%) सुनकोशी गाउँपालिकामा र सबैभन्दा बढी (०.९४%) कमलामाई नगरपालिकामा रहेको छ । पालिका अनुसार परिवारको औसत आकार सबैभन्दा बढी हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा ५.०१ र सबैभन्दा कम सुनकोशी गाउँपालिकामा ३.६८ रहेको छ । लैङ्गिक अनुपात हेर्दा सबैभन्दा बढी गोलन्जोर गाउँपालिकामा ९७.०७ र सबैभन्दा कम सुनकोशी गाउँपालिकामा ९२.५९ रहेको छ । यसैगरी साक्षरता दर सबैभन्दा बढी कमलामाई नगरपालिकामा ७७.८३% र सबैभन्दा कम हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा ६७.४५% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.१ : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह	२०६८		२०७८										
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर (%)	जनघनत्व	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
											जम्मा	पुरुष	महिला
सिन्धुली	५७५८१	२९६१९२	६९३६४	३०००२६	१४७०६५	१५२९६१	४.३३	९६.१५	०.१२	१२०	७२.५९	८०.०३	६५.५०
दुधौली न.पा.	१३१६४	६५३०२	१६११०	७०२०७	३३८५२	३६३५५	४.३६	९३.१२	०.७०	१८०	७०.७२	७७.६३	६४.३५
फिक्कल गा.पा.	३०३५	१६९६८	३४३६	१५९१०	७७८७	८१२३	४.६३	९५.८६	-०.६२	८६	७५.२५	८०.८१	७०.००
तीनपाटन गा.पा.	६८७९	३६४०५	७९१८	३४८८९	१७१०२	१७७८७	४.४१	९६.१५	-०.४१	१२४	७१.७३	७८.६१	६५.२०
गोलाञ्जोर गा.पा.	३६८१	१९३२९	४५२७	१८७३७	९२२९	९५०८	४.१४	९७.०७	-०.३०	१०२	७१.७०	७९.३८	६४.२९
कमलामाई न.पा.	१४३१५	६४३८६	१८१३५	७१०१६	३४३१६	३६७००	३.९२	९३.५०	०.९४	१४७	७७.८३	८५.२०	७१.०३
सुनकोशी गा.पा.	४५५७	२१४७३	४९८७	१८३७५	८८३४	९५४१	३.६८	९२.५९	-१.५०	११९	७१.३८	७८.८३	६४.३३
घ्याङलेख गा.पा.	२४५७	१३७६१	२८६८	१२६५२	६१५३	६४९९	४.४१	९४.६८	-०.८१	७६	७०.९७	७८.६६	६३.७९
मरिण गा.पा.	४८७०	२७८२२	६०४४	२८८०८	१४१८४	१४६२४	४.७७	९६.९९	०.३३	८९	६८.३०	७६.५५	६०.३४
हरिहरपुरगढी गा.पा.	४५८६	२७७२७	५२९२	२६५०५	१२९००	१३६०५	५.०१	९४.८२	-०.४३	७७	६७.४५	७५.१६	६०.१५
संस्थागत	३७	३०१९	४७	२९२७	२७०८	२१९					९५.३२	९५.२४	९६.३१

उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको संरचना

सिन्धुली जिल्लामा जनसंख्याको उमेरगत संरचनालाई ५ वर्षको उमेर समूहमा विभाजन गरी अध्ययन गर्दा १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहमा कूल जनसंख्याको सबैभन्दा बढी ३३७३८ जना (११.२५ %) रहेको छ । पुरुषको हकमा कुल पुरुष जनसंख्याको सबैभन्दा धेरै १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहको १६६१८ जना (११.३%) र महिलाको हकमा कुल महिला जनसंख्याको सबैभन्दा धेरै १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहको १७१२० जना (११.१९%) रहेका छन् । विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.२ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.२ : उमेर समूहअनुसार जनसंख्याको संरचना

सिन्धुली	जम्मा		पुरुष		महिला		लैङ्गिक अनुपात
	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	जनसंख्या	प्रतिशत	
जम्मा	३०००२६	१००	१४७०६५	१००	१५२९६१	१००	९६.१५
००-०४	२४१२७	८.०४	१२४५३	८.४६८	११६७४	७.६३	१०६.६७
०५-०९	२७३७०	९.१२	१३८५९	९.४२४	१३५११	८.८३	१०२.५८
१०-१४	३१८४७	१०.६१	१६०२३	१०.९	१५८२४	१०.३५	१०१.२६
१५-१९	३३७३८	११.२५	१६६१८	११.३	१७१२०	११.१९	९७.०७
२०-२४	२९१३२	९.७१	१४१०६	९.५९२	१५०२६	९.८२	९३.८८
२५-२९	२३८१४	७.९४	११३४७	७.७१६	१२४६७	८.१५	९१.०२
३०-३४	२०१५७	६.७२	९६४७	६.५६	१०५१०	६.८७	९१.७९
३५-३९	१९३४५	६.४५	९१६५	६.२३२	१०१८०	६.६६	९०.०३
४०-४४	१६६१३	५.५४	७७३९	५.२६२	८८७४	५.८०	८७.२१
४५-४९	१४७७८	४.९३	७१८५	४.८८६	७५९३	४.९६	९४.६३
५०-५४	१५६९६	५.२३	७८५३	५.३४	७८४३	५.१३	१००.१३
५५-५९	११६७५	३.८९	५७८०	३.९३	५८९५	३.८५	९८.०५
६०-६४	१०१४६	३.३८	४९९६	३.३९७	५१५०	३.३७	९७.०१
६५-६९	८११४	२.७०	३९२५	२.६६९	४१८९	२.७४	९३.७०
७०-७४	६०७८	२.०३	२८९९	१.९७१	३१७९	२.०८	९१.१९
७५-७९	४०७२	१.३६	१९४६	१.३२३	२१२६	१.३९	९१.५३
८०-८४	१६९२	०.५६	८१९	०.५५७	८७३	०.५७	९३.८१
८५-८९	११३५	०.३८	५१९	०.३५३	६१६	०.४०	८४.२५
९०-९४	३३०	०.११	१३०	०.०८८	२००	०.१३	६५.००
९५+	१६७	०.०६	५६	०.०३८	१११	०.०७	५०.४५

जिल्लामा जातजातिको अवस्था

यस जिल्लामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (२६.६७%), मगर (१४.०५%), क्षेत्री (१३.२८%), पहाडी ब्राह्मण (७.२६%) र नेवार (६.२३%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.३ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.३ : जिल्लामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	३०००२६	१००	१४७०६५	१००	१५२९६१	१००
क्षेत्री	३९८४४	१३.२८०	१९५४३	१३.२८६८	२०३०१	१३.२७२
ब्राह्मण (पहाड)	२१७८४	७.२६१	१०७६५	७.३१९८९३	११०१९	७.२०४
मगर	४२१६८	१४.०५५	२०४६१	१३.९१२९	२१७०७	१४.१९१
थारु	४२६	०.१४२	२७८	०.१८९०३२	१४८	०.०९७
तामाङ	८०००३	२६.६६५	३९०१५	२६.५२९०९	४०९८८	२६.७९६
नेवा: (नेवार)	१८६९७	६.२३२	९२१२	६.२६३८९७	९४८५	६.२०१
विश्वकर्मा	१४५६०	४.८५३	७१०७	४.८३२५५७	७४५३	४.८७२
मुसलमान	२४४	०.०८१	१६८	०.११४२३५	७६	०.०५०
यादव	५१२	०.१७१	४१४	०.२८२	९८	०.०६४
राई	४३७५	१.४५८	२१८४	१.४८५	२१९१	१.४३२
गुरुङ	४७३	०.१५८	२३४	०.१५९	२३९	०.१५६
परियार	९४८६	३.१६२	४५१८	३.०७२	४९६८	३.२४८
ठकुरी	२०१३	०.६७१	९९३	०.६७५	१०२०	०.६६७
याक्थुङ/लिम्बु	६७	०.०२२	३४	०.०२३	३३	०.०२२
मिजार	१०८९२	३.६३०	५३१०	३.६११	५५८२	३.६४९
तेली	४७५	०.१५८	३१४	०.२१४	१६१	०.१०५
चमार/हरिजन/राम	६६	०.०२२	४७	०.०३२	१९	०.०१२
कोइरी/कुशवाह	१८२	०.०६१	१२९	०.०८८	५३	०.०३५
मुसहर	२३६०	०.७८७	११६०	०.७८९	१२००	०.७८५
कुर्मी	८१	०.०२७	६१	०.०४१	२०	०.०१३
सन्ध्यासी/दशनामी	१३२२	०.४४१	६३४	०.४३१	६८८	०.४५०
धानुक	६६	०.०२२	५६	०.०३८	१०	०.००७
दुसाध/पासवान/पासी	३५	०.०१२	२८	०.०१९	७	०.००५

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
मल्लाह	८५	०.०२८	५८	०.०३९	२७	०.०१८
केवट	२८	०.००९	२२	०.०१५	६	०.००४
काठबानियन	२९	०.०१०	१६	०.०११	१३	०.००८
ब्राह्मण (तराई)	४६१	०.१५४	२८५	०.१९४	१७६	०.११५
कलवार	३६०	०.१२०	१९३	०.१३१	१६७	०.१०९
कानु	५३	०.०१८	३६	०.०२४	१७	०.०११
कुमाल	३२	०.०११	२२	०.०१५	१०	०.००७
घर्ती/भुजेल	४५०४	१.५०१	२२१५	१.५०६	२२८९	१.४९६
हजाम/ठाकुर	३३८	०.११३	१९२	०.१३१	१४६	०.०९५
राजवंशी	२१	०.००७	१२	०.००८	९	०.००६
शेर्पा	८०	०.०२७	४०	०.०२७	४०	०.०२६
धोबी	२४	०.००८	१५	०.०१०	९	०.००६
तात्मा/तावा	२०	०.००७	१४	०.०१०	६	०.००४
लोहार	९२	०.०३१	५२	०.०३५	४०	०.०२६
खाट्वा	१२	०.००४	८	०.००५	४	०.००३
सुँडी	८६८	०.२८९	४७१	०.३२०	३९७	०.२६०
दनुवार	१८९५३	६.३१७	८८९२	६.०४६	१००६१	६.५७७
हलुवाई	१६७	०.०५६	९३	०.०६३	७४	०.०४८
माझी	१०८७३	३.६२४	५३०५	३.६०७	५५६८	३.६४०
बरई	२०	०.००७	१३	०.००९	७	०.००५
बिन	१०	०.००३	८	०.००५	२	०.००१
नुनिया	१७	०.००६	१२	०.००८	५	०.००३
सोनार	१८७	०.०६२	१००	०.०६८	८७	०.०५७
कुम्हर	२९	०.०१०	१७	०.०१२	१२	०.००८
सुनुवार	८५४२	२.८४७	४१९६	२.८५३	४३४६	२.८४१
कायस्थ	३५	०.०१२	२१	०.०१४	१४	०.००९
राजपुत	६३	०.०२१	३८	०.०२६	२५	०.०१६
बादी	३५	०.०१२	१८	०.०१२	१७	०.०११
थामी	७४३	०.२४८	३७७	०.२५६	३६६	०.२३९
घले	४४	०.०१५	२५	०.०१७	१९	०.०१२
पहरी	७१२	०.२३७	३४८	०.२३७	३६४	०.२३८

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
भोटे	१४	०.००५	८	०.००५	६	०.००४
डोम	८०	०.०२७	४२	०.०२९	३८	०.०२५
अमत	१२	०.००४	८	०.००५	४	०.००३
हायू	१७७१	०.५९०	८४१	०.५७२	९३०	०.६०८
कमर	१३३	०.०४४	७१	०.०४८	६२	०.०४१
रौनियार	४७	०.०१६	२९	०.०२०	१८	०.०१२
बनियन	४६	०.०१५	२८	०.०१९	१८	०.०१२
अन्य	१३२	०.०४४	८३	०.०५६	४९	०.०३२
विदेशी	२२३	०.०७४	१७६	०.१२०	४७	०.०३१

मातृभाषाको अवस्था

यस जिल्लामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली (५२.३५%), तामाङ (२५.१३%), मगर धुत (८.११%), दनुवार (६.६१%) र नेपालभाषा (२.०८%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.४ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.४ : जिल्लामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	३०००२६	१००	१४७०६५	१००	१५२९६१	१००
नेपाली	१५७०६४	५२.३५	७६९२८	५२.३१	८०१३६	५२.३९
मैथिली	५४००	१.८	३२०७	२.१८१	२१९३	१.४३४
भोजपुरी	५०५	०.१६८	३७६	०.२५६	१२९	०.०८४
थारु	२२७	०.०७६	१४६	०.०९९	८१	०.०५३
तामाङ	७५३८६	२५.१३	३६७५४	२४.९९	३८६३२	२५.२६
नेपालभाषा (नेवारी)	६२४१	२.०८	३०९०	२.१०१	३१५१	२.०६
बज्जिका	१५२	०.०५१	११९	०.०८१	३३	०.०२२
मगर धुत	२४३३५	८.१११	११७६१	७.९९७	१२५७४	८.२२
उर्दु	२३	०.००८	१६	०.०११	७	०.००५
अवधी	३१	०.०१	२०	०.०१४	११	०.००७

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
याक्थुङ/लिम्बु	२४	०.००८	१४	०.०१	१०	०.००७
गुरुङ	१६३	०.०५४	८२	०.०५६	८१	०.०५३
राई	२०९६	०.६९९	१०४७	०.७१२	१०४९	०.६८६
शेर्पा	२१	०.००७	८	०.००५	१३	०.००८
हिन्दी	१०७	०.०३६	७२	०.०४९	३५	०.०२३
चाम्लिङ	४९	०.०१६	२७	०.०१८	२२	०.०१४
दनुवार	१९८२५	६.६०८	९२९४	६.३२	१०५३१	६.८८५
सुनुवार	३३०८	१.१०३	१६४४	१.११८	१६६४	१.०८८
मगही	११	०.००४	६	०.००४	५	०.००३
माझी	२२३९	०.७४६	१०५८	०.७१९	११८१	०.७७२
थामी	६९५	०.२३२	३५४	०.२४१	३४१	०.२२३
भुजेल	२४६	०.०८२	११४	०.०७८	१३२	०.०८६
बङ्गला	२२	०.००७	१६	०.०११	६	०.००४
वाम्बुले	७४५	०.२४८	३६८	०.२५	३७७	०.२४६
बाहिङ/बायुङ	३५	०.०१२	१६	०.०११	१९	०.०१२
घले	४१	०.०१४	२३	०.०१६	१८	०.०१२
पहरी	१५०	०.०५	६५	०.०४४	८५	०.०५६
जेरो/जेरुङ	१४२	०.०४७	६७	०.०४६	७५	०.०४९
संस्कृत	६३	०.०२१	४९	०.०३३	१४	०.००९
हायु/भायु	६०४	०.२०१	२६९	०.१८३	३३५	०.२१९
अन्य	७६	०.०२५	५५	०.०३७	२१	०.०१४

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस जिल्लामा ७ वटा धर्म रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस जिल्लामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने २०४७३३ (६८.२४%) जना रहेका छन् भने सबैभन्दा कम बोन धर्म मान्ने २३ (०.०१%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.५ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.५ : जिल्लामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	३०००२६	१००	१४७०६५	१००	१५२९६१	१००
हिन्दु	२०४७३३	६८.२४	१००५१९	६८.३५	१०४२१४	६८.१३
बौद्ध	८०७७८	२६.९२	३९३६७	२६.७७	४१४११	२७.०७
इस्लाम	३१५	०.१०	२२२	०.१५	९३	०.०६
किँरात	६६३८	२.२१	३२८९	२.२४	३३४९	२.१९
क्रिश्चियन	५५१५	१.८४	२६६९	१.८१	२८४६	१.८६
प्रकृती	२०२४	०.६७	९८६	०.६७	१०३८	०.६८
बोन	२३	०.०१	१३	०.०१	१०	०.०१

जिल्लामा बसोबास गर्ने विभिन्न देशका नागरिकहरूको जनसंख्या

जनगणनाको नतिजा बमोजिम यस जिल्लामा २९९८०३ व्यक्तिहरू नेपालको नागरिक रहेका छन् । बाँकी व्यक्तिहरूमध्ये २२१ व्यक्तिहरू भारतीय नागरिक र २ जना अन्य देशका नागरिक रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.६ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.६ : जिल्लामा बसोबास गर्ने विभिन्न देशका नागरिकको जनसंख्या

जम्मा	नेपाली		भारतीय		अन्य	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
३०००२६	२९९८०३	९९.९२५७	२२१	०.०७३७	२	०.०००७

जनसंख्याको वैवाहिक स्थिति

यस जिल्लामा हरेक परिवारमा अक्सर बसोबास गर्ने १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिहरूको वैवाहिक स्थिति अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका कुल २४८५२९ जना मध्ये ३३.८३% अविवाहित रहेका छन् । १० वर्ष भन्दा माथिल्लो उमेरका पुरुष ३७.९१% र महिला २९.९७% अविवाहित रहेको पाइयो । १० वर्ष माथिका व्यक्तिहरू मध्ये ६१.४०% विवाहित देखिएको छ । विवाहित पुरुष र महिलाहरूको % क्रमशः ५९.४३ र ६३.२७ रहेको छ । यसैगरी विधुर/ विधवा ४.१८%, पारपाचुके ०.१४% र छुट्टिएको ०.४५% छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.७ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.७ : वैवाहिक स्थिति अनुसारको जनसंख्या

वैवाहिक स्थिति	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या	२४८५२९	१००	१२०७५३	१००	१२७७७६	१००
अविवाहित	८४०७३	३३.८३	४५७८०	३७.९१	३८२९३	२९.९७
विवाहित	१५२६०९	६१.४०	७१७६६	५९.४३	८०८४३	६३.२७
विधुर/विधवा	१०३९४	४.१८	२६०७	२.१६	७७८७	६.०९
पारपाचुके	३४६	०.१४	१७३	०.१४	१७३	०.१४
छुट्टिएको	११०७	०.४५	४२७	०.३५	६८०	०.५३

पहिलो विवाह गर्दाको उमेर

१० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिहरूको पहिलो पल्ट विवाह गर्दा पुरा भएको उमेरको आधारमा पुरुष र महिलाको पहिलो विवाह गर्दाको औषत उमेर गणना गरिन्छ । यो सूचक जनसंख्याको प्रजननयोग्य व्यवहारसँग पनि प्रत्यक्ष सम्बन्धित रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजाले यस जिल्लामा धेरैजसो व्यक्तिहरू (३४.१३%) को पहिलो विवाह १८ देखि २० वर्षको उमेरमा भएको छ । दोस्रोमा १५ देखि १७ वर्षको उमेरमा पहिलो विवाह हुने व्यक्तिहरू २४.२८% छन् । १० वर्षमुनिको उमेरमा पहिलो विवाह भएका व्यक्तिहरू ०.१७% छन् । यसैगरी १०-१४ वर्ष उमेरमा पहिलो विवाह हुनेहरू ६.६८% छन् भने ५० वर्ष उमेर पार गरिसकेपछि पहिलो विवाह हुनेहरू ३५ जना मात्र रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.८ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.८ : १० वर्ष वा सो भन्दा माथिका जनसंख्याको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
जम्मा	१६४४५६	१००	७४९७३	१००	८९४८३	१००
१० वर्ष मुनि	२८४	०.१७	३६	०.०५	२४८	०.२८
१०-१४	१०९९३	६.६८	२३७७	३.१७	८६१६	९.६३
१५-१७	३९९३७	२४.२८	१०९०९	१४.५५	२९०२८	३२.४४
१८-२०	५६१३१	३४.१३	२४२०९	३२.२९	३१९२२	३५.६७
२१-२४	३५४५०	२१.५६	२१२९१	२८.४०	१४१५९	१५.८२
२५-२९	१६५८४	१०.०८	१२२६८	१६.३६	४३१६	४.८२
३०-३४	३७५१	२.२८	२९३४	३.९१	८१७	०.९१
३५-३९	८५२	०.५२	६३६	०.८५	२१६	०.२४

उमेर समूह	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
४०-४४	२७४	०.१७	२१०	०.२८	६४	०.०७
४५-४९	५५	०.०३	४१	०.०५	१४	०.०२
५० र सो भन्दा माथि	३५	०.०२	२५	०.०३	१०	०.०१
उल्लेख नभएको	११०	०.०७	३७	०.०५	७३	०.०८

अपाङ्गता सम्बन्धी विवरण

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस जिल्लामा ७६४० जना (२.५%) मा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता देखिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिमध्ये सबैभन्दा धेरैमा शारीरिक अपाङ्गता (२७३२ जना) रहेको छ । पालिकागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा धेरै दुधौली नगरपालिकामा १७९८ जना र सबैभन्दा कम घ्याङलेख गाउँपालिकामा ३४५ जनामा अपाङ्गता रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.९ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.९ : अपाङ्गताको प्रकार अनुसारको जनसंख्या

क्षेत्र	जम्मा जनसंख्या	अपाङ्गताको प्रकार												अपाङ्गता नभएको	उल्लेख नभएको
		शारीरिक अपाङ्गता	न्यून दृष्टियुक्त	पूर्ण दृष्टिविहीन	बहिरापन	सुस्तश्रवण	श्रवण दृष्टिविहीन	स्वर र बोलाइ	मानसिक वा मनोसामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफिलिया)	अटिजम	बहुअपाङ्गता		
जम्मा	३०००२६	२७३२	११२४	४१६	८२६	६२०	१४५	६१३	२८२	१४३	५३	६५	६२१	२९२३७९	७
दुधौली न.पा.	७०२०७	६७१	२९३	१०६	१४०	१४७	५८	१४४	६३	३४	६	१७	११९	६८४०७	२
फिक्कल गा.पा.	१५९१०	१९०	९७	१७	३८	४१	९	५१	६	८	६	४	२१	१५४२२	०
तीनपाटन गा.पा.	३४८८९	३४४	११३	५०	५८	८१	८	७२	४७	२८	७	४	८३	३३९९४	०
गोलन्जोर गा.पा.	१८७३७	२०२	१०२	१९	५३	३९	४	६६	१५	६	१	४	३८	१८१८६	२
कमलामाई न.पा.	७१०१६	५६३	१८४	१०६	१५६	१४७	३०	११३	५९	३७	२२	१२	१७२	६९४१५	०
सुनकोशी गा.पा.	१८३७५	२१२	८१	१९	७८	२६	९	३०	२१	१२	०	११	४०	१७८३६	०
घ्याङलेख गा.पा.	१२६५२	११२	५२	२९	३७	२०	१०	१९	१४	९	४	२	३७	१२३०६	१
मरिण गा.पा.	२८८०८	१९४	७१	३०	५५	५९	४	५८	२१	४	५	८	४७	२८२५१	१
हरिहरपुरगढी गा.पा.	२६५०५	२४३	१३१	३९	९१	६०	९	६०	३५	५	२	३	५१	२५७७५	१
संस्थागत	२९२७	१	०	१	१२०	०	४	०	१	०	०	०	१३	२७८७	०

साक्षर जनसंख्याको उत्तीर्ण गरेको तह सम्बन्धी विवरण

जनगणनामा प्राप्त नतिजा अनुसार यस जिल्लामा कुल साक्षर जनसंख्याको सबैभन्दा बढी ६६२३५ व्यक्तिहरूले प्राथमिक तह (कक्षा १ देखि ५ सम्म) मात्र उत्तीर्ण गरेका छन् । निम्न माध्यमिक तह (कक्षा ६ देखि ८ सम्म) मात्र उत्तीर्ण गरेका व्यक्तिहरू ४१३६८ रहेका छन् । माध्यमिक तह (९-१०) उत्तीर्ण गर्ने व्यक्तिहरू ३०४१६ देखिन्छन् । यसैगरी एस.एल.सी वा सो सरह पास गर्ने व्यक्तिहरू १८५५०, प्रमाणपत्र वा सो सरह पास गर्ने २३०८५, स्नातक वा सो सरह पास गर्ने ४४९० र स्नातकोत्तर वा सो सरह पास गर्ने २५२५ जना रहेका छन् । यस्तै ४५९३ व्यक्तिहरूले अनौपचारिक शिक्षा अध्ययन गरेको देखिएको छ । यस सम्बन्धी पालिका सहितको विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१० मा दिइएको छ ।

तालिका ३.१० : साक्षर जनसंख्याले उत्तीर्ण गरेको तह

उत्तीर्ण गरेको तह	जम्मा	पूर्व प्राथमिक तह	प्राथमिक तह	निम्न माध्यमिक तह	माध्यमिक तह	एस.एल.सि.वा सो सरह	प्रमाणपत्र वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य	तह नभएको	उल्लेख नभएको
जम्मा	२००२५५	७८००	६६२३५	४१३६८	३०४१६	१८५५०	२३०८५	४४९०	२५२५	७३	४५९३	११२०
दुधौली न.पा.	४५६०६	१७५४	१४६५२	९६३८	८४६५	३४०८	४८९७	८७१	४२६	२४	१२०२	२६९
फिक्कल गा.पा.	११११६	३५९	३७३४	२३८९	१३९५	९७४	११९८	१८९	१२२	०	७०२	५४
तीनपाटन गा.पा.	२२९३४	७९६	७६७५	४५५५	३५५९	२१८३	२९००	५६८	३२१	९	२६१	१०७

उत्तीर्ण गरेको तह	जम्मा	पूर्व प्राथमिक तह	प्राथमिक तह	निम्न माध्यमिक तह	माध्यमिक तह	एस.एल. सि.वा सो सरह	प्रमाणपत्र वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य	तह नभएको	उल्लेख नभएको
गोलन्जोर गा.पा.	१२४६६	४६२	४३७८	२५७३	१८६६	१०७१	१४७२	२४९	१८९	०	१३४	७२
कमलामाई न.पा.	५०९७२	२११४	१४८२१	९४३६	६९९७	६१६९	७१२९	१८६२	१०८४	३४	१०४३	२८३
सुनकोशी गा.पा.	१२१५१	४०९	४००१	२४६२	२०७४	९३८	१४८२	२४४	१४१	१	३३३	६६
घ्याङलेख गा.पा.	८२४५	३३६	३३५७	१७५७	१००९	५८६	७७१	८६	४४	१	२२७	७१
मरिण गा.पा.	१७७६५	८१८	६५६६	४३२७	२५२८	१२३०	१४९१	२१४	११७	२	३६८	१०४
हरिहरपुरगढी गा.पा.	१६२१३	७४२	६७२९	३७४८	२२८४	१२०७	९०३	१३३	४८	२	३२३	९४
संस्थागत	२७८७	१०	३२२	४८३	२३९	७८४	८४२	७४	३३	०	०	०

जीवनकाल भरि जन्माएका बच्चाको संख्या अनुसारको महिला संख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रजनन सम्बन्धी नतिजा विश्लेषण गर्दा सिन्धुली जिल्लामा एक पटक विवाह भएका १५ देखि ४९ वर्षका महिला (Ever Married Female Aged 15-49 years) को संख्या ५९५७१ रहेको छ । यी महिलाहरूको ५ वर्ष उमेर समूह र यी उमेरसमूहका महिलाहरूले अहिलेसम्म जिवितै जन्माएका बच्चाहरूको संख्याको आधारमा हेर्दा ६०८३ जना विवाह भएका १५-४९ वर्षका महिलाले अहिलेसम्म एउटा बच्चा पनि नजन्माएको देखिन्छ । यो समूहमा विवाह भएको अवधि १ वर्ष वा सो भन्दा बढी भएको तर बच्चा नजन्माएको र विवाह भएको १ वर्ष पनि पुरा नभएर बच्चा नजन्माएको दुवै अवस्थाको महिलाहरू समावेश भएको हुन्छ । एक वटा बच्चा जन्माएको महिलाको संख्या १२९२५ जना, दुई वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या १८०९२ जना, तीन वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या ११०४९ जना, चार वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या ६०१८ जना, पाँच वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या २९१३ जना, छ वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या १४१५ जना, सात वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या ६२६ जना, आठ वटा बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या २९० जना, नौ वा सो भन्दा बढी बच्चा जन्माएका महिलाको संख्या १६० जना रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.११ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.११ : १५ वर्ष देखि ४९ वर्षको महिलाले अहिलेसम्म जिवित जन्माएको बच्चाको संख्या र महिलाको उमेर समूहको आधारमा महिलाको संख्या

एकपटक विवाह भएको महिला	जम्मा	महिलाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
जम्मा महिला संख्या	५९५७१	२५९१	९४५२	१११५४	१०१५०	९९८३	८७५५	७४८६
बच्चा नजन्माएको	६०८३	१२९८	२१७८	१०८७	५०५	३१९	२६८	४२८
एकवटा बच्चा जन्माएका	१२९२५	११३१	४७१६	३७०७	१५६८	८१९	५२८	४५६
दुईवटा बच्चा जन्माएका	१८०९२	१४७	२१२१	४४३१	४३६९	३४५०	२२०३	१३७१
तीनवटा बच्चा जन्माएका	११०४९	१२	३६३	१४७७	२३५४	२७५७	२३७०	१७१६
चारवटा बच्चा जन्माएका	६०१८	३	६४	३६०	९२९	१५४७	१६७५	१४४०
पाँचवटा बच्चा जन्माएका	२९१३	०	७	७०	२९५	६८२	८८७	९७२
छवटा बच्चा जन्माएका	१४१५	०	३	१४	८६	२५९	४७१	५८२

एकपटक विवाह भएको महिला	जम्मा	महिलाको उमेर समूह (वर्षमा)						
		१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
सातवटा बच्चा जन्माएका	६२६	०	०	८	३४	९९	१९४	२९१
आठवटा बच्चा जन्माएका	२९०	०	०	०	९	३९	१०७	१३५
नौवटा वा सो भन्दा बच्चा जन्माएका	१६०	०	०	०	१	१२	५२	९५

आर्थिक काम गरेको अवधि

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सिन्धुली जिल्लामा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका १९४४५२ जनाले गणना भएको १२ महिना अगाडिको समयमा कुनै न कुनै आर्थिक काम गरेको देखिन्छ जसमध्ये ५०.२७% ले ६ महिना वा सोभन्दा बढी समय काम गरेको, २७.९७% ले ६ महिनाभन्दा कम समय काम गरेको र २१.७६% ले कुनै पनि आर्थिक काम नगरेको देखिन्छ । १० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका ६ महिना वा सो भन्दा बढी समय काम गरेका पुरुषहरू ५६.१६% र महिलाहरू ४४.७१% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.१२ : आर्थिक काम गरेको अवधिको आधारमा जनसंख्याको वितरण (१० वर्ष वा सो भन्दा बढी)

क्षेत्र/जम्मा	संख्या/%	जम्मा	६ महिना वा सो भन्दा बढी काम गरेको	३ देखि ६ महिना काम गरेको	३ महिना भन्दा कम काम गरेको	कुनै पनि आर्थिक काम नगरेको
सिन्धुली	संख्या	२४८५२९	१२४९४५	३६०५६	३३४५१	५४०७७
	%	१००	५०.२७	१४.५१	१३.४६	२१.७६
पुरुष	संख्या	१२०७५३	६७८१७	१४७४३	१४५६८	२३६२५
	%	१००	५६.१६	१२.२१	१२.०६	१९.५६
महिला	संख्या	१२७७७६	५७१२८	२१३१३	१८८८३	३०४५२
	%	१००	४४.७१	१६.६८	१४.७८	२३.८३

आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण

सन्दर्भ अवधिमा जुनसुकै आर्थिक काम जतिसुकै अवधिको लागि गरेका वा कुनै पनि आर्थिक कामको खोजी गरेका १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिहरू आर्थिकरूपले सक्रिय जनसंख्या अन्तर्गत पर्दछन् । यसैगरी सन्दर्भ अवधिमा कुनै पनि आर्थिक काम नगरेका र आर्थिक काम नखोजेका व्यक्तिहरू आर्थिकरूपले निष्क्रिय जनसंख्या अन्तर्गत पर्दछन् । यस मापदण्ड अनुसार सिन्धुली जिल्लामा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका २४८५२९ जना व्यक्तिहरूमध्ये पुरुष १२०७३५ जना (४८.५९%) र महिला १२७७९४ जना (५१.४१%) रहेका छन् । यस जिल्लामा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका पुरुषहरू मध्ये ९८४५३ जना आर्थिक रूपले सक्रिय र २२२३५ जना आर्थिक रूपले निष्क्रिय देखिन्छन् । आर्थिक रूपले सक्रिय वा निष्क्रिय अवस्था नखुलेका पुरुषहरूको संख्या ६५ जना रहेका छन् । १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका महिलाहरू मध्ये ९९१५९ जना आर्थिक रूपले सक्रिय र २८५३४ जना आर्थिक रूपले निष्क्रिय देखिन्छन् । आर्थिक रूपले सक्रिय वा निष्क्रिय अवस्था नखुलेका महिलाहरूको संख्या ८३ जना रहेका छन् ।

अक्सर आर्थिकरूपले सक्रिय जनसंख्या: सन्दर्भ अवधिमा कुनै पनि आर्थिक काम गरेको वा आर्थिक काम खोजेको समयको जोड ६ महिना वा सोभन्दा बढी भएका व्यक्तिहरूलाई अक्सर आर्थिकरूपले सक्रिय जनसंख्या मानिएको छ । त्यसैगरी आर्थिक काम गरेको र आर्थिक काम खोजेको महिनाको जोड ६ महिनाभन्दा कम भएमा त्यस्ता व्यक्तिलाई अक्सर आर्थिकरूपले निष्क्रिय जनसंख्या मानिन्छ ।

सन्दर्भ अवधिमा कम्तिमा ६ महिना काम गरेका वा पूर्ण समय काम खोजेका सबै व्यक्तिहरू स्वतः अक्सर आर्थिकरूपले सक्रिय जनसंख्यामा पर्दछन् । यसैगरी ६ महिना भन्दा कम समय काम गरेको र आर्थिक काम नखोजेको व्यक्तिहरू स्वतः अक्सर आर्थिकरूपले निष्क्रिय जनसंख्यामा पर्दछन् । ३ देखि ५ महिना काम गरी आंशिक रूपमा काम खोजेका व्यक्तिहरूलाई अक्सर आर्थिकरूपले सक्रिय अन्तर्गत र ३ महिना भन्दा कम काम गरी आंशिक रूपमा काम खोजेका व्यक्तिहरूलाई अक्सर आर्थिकरूपले निष्क्रिय मानेर वर्गीकरण गरिएको छ । यस मापदण्ड अनुसार हेर्दा सिन्धुली जिल्लामा १० वर्ष वा सोभन्दा माथिका २४८५२९ जना व्यक्तिहरू मध्ये १३६४९८ जना अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय र ६१११४ जना अक्सर आर्थिक रूपले निष्क्रिय र ५०७६९ जना आर्थिक रूपले पूर्ण निष्क्रिय देखिन्छन् ।

अक्सर रोजगार जनसंख्या: अक्सर आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्यालाई अक्सर रोजगार र अक्सर बेरोजगार गरी दुई समूहमा विभाजन गर्न सकिन्छ । सन्दर्भ अवधिमा काम गरेको समय काम नगरेको समयभन्दा बढी आएमा अक्सर रोजगार र काम गरेको समय काम नगरेको भन्दा कम आएमा अक्सर बेरोजगार मानिन्छ । सिन्धुली जिल्लाको सम्पूर्ण स्थानीय तहहरूको यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.१३ : आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता अनुसारको जनसंख्या (१० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका)

संख्या/प्रतिशत	१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या			आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता									
				आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या						आर्थिक रूपले निष्क्रिय जनसंख्या		आर्थिक क्रियाकलाप उल्लेख नभएको	
				अक्सर सक्रिय				अक्सर निष्क्रिय					
				अक्सर रोजगार		अक्सर बेरोजगार							
	जम्मा	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
सिन्धुली	२४८५२९	१२०७५३	१२७७७६	७००९९	५९३७२	३७२६	३३०१	२४६२८	३६४८६	२२२३५	२८५३४	६५	८३
प्रतिशत	१००	४८.५८७	५१.४१३	२८.२०६	२३.८९	१.४९९	१.३२८	९.९१	१४.६८	८.९४७	११.४८	०.०३	०.०३३
दुधौली न.पा.	५७७९७	२७५४०	३०२५७	१५४७१	१२८८९	८९९	८४८	७८४२	११९४३	३३०२	४५४६	२६	३१
प्रतिशत	१००	४७.६४९५	५२.३५	२६.७६८	२२.३	१.५५५	१.४६७	१३.५७	२०.६६	५.७१३	७.८६५	०.०४	०.०५४
फिक्कल गा.पा.	१३०४९	६३३९	६७१०	३९२६	३८२६	२०२	१२९	११२०	१४९८	१०९१	१२५५	०	२
प्रतिशत	१००	४८.५७८४	५१.४२२	३०.०८७	२९.३२	१.५४८	०.९८९	८.५८३	११.४८	८.३६१	९.६१८	०	०.०१५
तीनपाटन गा.पा.	२९०६३	१४०७४	१४९८९	८६१७	८३९४	५५४	४५८	२७८९	३६५२	२११३	२४८५	१	०
प्रतिशत	१००	४८.४२५८	५१.५७४	२९.६४९	२८.८८	१.९०६	१.५७६	९.५९६	१२.५७	७.२७	८.५५	०	०
गोलाञ्जोर गा.पा.	१५७७७	७७२२	८०५५	४४१६	३२१३	२७८	३४३	१२५९	२१५१	१७६१	२३३९	८	९
प्रतिशत	१००	४८.९४४७	५१.०५५	२७.९९	२०.३७	१.७६२	२.१७४	७.९८	१३.६३	११.१६	१४.८३	०.०५	०.०५७
कमलामाई न.पा.	५९४७४	२८३१६	३११५८	१६४०२	१४१४३	९६५	८७०	४६००	७२९७	६३३२	८८२९	१७	१९
प्रतिशत	१००	४७.६१०७	५२.३८९	२७.५७८	२३.७८	१.६२३	१.४६३	७.७३४	१२.२७	१०.६५	१४.८५	०.०३	०.०३२
सुनकोशी गा.पा.	१५८७७	७५२९	८३४८	४६२६	४३००	१२६	१६१	१२६७	१९७६	१५०९	१९०५	१	६
प्रतिशत	१००	४७.४२०८	५२.५७९	२९.१३६	२७.०८	०.७९४	१.०१४	७.९८	१२.४५	९.५०४	१२	०.०१	०.०३८

संख्या/प्रतिशत	१० वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या			आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता									
				आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या						आर्थिक रूपले निष्क्रिय जनसंख्या		आर्थिक क्रियाकलाप उल्लेख नभएको	
				अक्सर सक्रिय				अक्सर निष्क्रिय					
				अक्सर रोजगार		अक्सर बेरोजगार							
	जम्मा	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
घ्याडलेख गा.पा.	१०३२१	४९७०	५३५१	२०५९	२०७१	२०२	१३३	२१४२	२५३२	५६५	६१४	२	१
प्रतिशत	१००	४८.१५४२	५१.८४६	१९.९५	२०.०७	१.९५७	१.२८९	२०.७५	२४.५३	५.४७४	५.९४९	०.०२	०.०१
मरिण गा.पा.	२३११९	११२९७	११८२२	६५२४	४९५१	२९५	२३५	१७३६	२७२४	२७३४	३९०४	८	८
प्रतिशत	१००	४८.८६४६	५१.१३५	२८.२१९	२१.४२	१.२७६	१.०१६	७.५०९	११.७८	११.८३	१६.८९	०.०३	०.०३५
हरिहरपुरगढी गा.पा.	२११५३	१०२७६	१०८७७	६१७८	५४६१	१९९	१२३	१७२६	२७०१	२१७१	२५८५	२	७
प्रतिशत	१००	४८.५७९४	५१.४२१	२९.२०६	२५.८२	०.९४१	०.५८१	८.१६	१२.७७	१०.२६	१२.२२	०.०१	०.०३३
संस्थागत	२८९९	२६९०	२०९	१८८०	१२४	६	१	१४७	१२	६५७	७२	०	०
प्रतिशत	१००	९२.७९०६	७.२०९४	६४.८५	४.२७७	०.२०७	०.०३४	५.०७१	०.४१४	२२.६६	२.४८४	०	०

आर्थिक कामको पेशागत वर्गीकरण अनुसारको जनसंख्या

जनगणनाको नतिजा अनुसार १० वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका व्यक्तिले गरेको आर्थिक कामलाई नेपाल स्तरीय पेशागत वर्गीकरण अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ । सिन्धुली जिल्लामा आर्थिक काम गरेका कुल जनसंख्या १९४४५२ जना मध्ये ९७१२८ जना पुरुष र ९७३२४ जना महिला रहेका छन् । यस जिल्लामा आर्थिक काम गरेका जनसंख्या मध्ये पेशागत रूपमा सबैभन्दा बढी कृषि, वन र माछापालन कार्यका दक्ष कामदारहरू ७३.०३% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम सैनिक अधिकारीहरू ०.४४% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.१४ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको मुख्य पेशा अनुसारको विवरण

आर्थिक कामको पेशागत विवरण	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
जम्मा	१९४४५२	१००	९७१२८	१००	९७३२४	१००
सैनिक अधिकारीहरू	८६५	०.४४	७९२	०.८२	७३	०.०८
व्यवस्थापकहरू	५४१०	२.७८	३३५७	३.४६	२०५३	२.११
पेशाविदहरू	४६६१	२.४०	२६६५	२.७४	१९९६	२.०५
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविदहरू	१५६४	०.८०	९०६	०.९३	६५८	०.६८
कार्यालय सहायकहरू	९६२	०.४९	५३०	०.५५	४३२	०.४४
सेवा तथा वस्तु बिक्री गर्ने कामदारहरू	६५०८	३.३५	३८१०	३.९२	२६९८	२.७७
कृषि, वन र माछापालन कार्यका दक्ष कामदारहरू	१४२००२	७३.०३	६४९२३	६६.८४	७७०७९	७९.२०
शिल्पकला तथा कालिगढ र यस सम्बन्धी व्यापार गर्ने कामदारहरू	७२१३	३.७१	५८७८	६.०५	१३३५	१.३७
यन्त्र तथा मेशिन अपरेटर र जडान गर्ने कामदारहरू	३६९८	१.९०	३५३४	३.६४	१६४	०.१७
सामान्य वा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू	२१४९९	११.०६	१०६९८	११.०१	१०८०१	११.१०
उल्लेख नभएका	७०	०.०४	३५	०.०४	३५	०.०४

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

सिन्धुली जिल्लामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू २९५०३ जना रहेकोमा ७१.२७% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ७१.८८% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७०.६३% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१५ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.१५ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	२९५०३	२१०२७	८४७६
प्रतिशत	१००	७१.२७	२८.७३
छोराको संख्या	१५१७६	१०९०८	४२६८
प्रतिशत	१००	७१.८८	२८.१२
छोरीको संख्या	१४३२७	१०११९	४२०८
प्रतिशत	१००	७०.६३	२९.३७

संस्थागत रुपमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको जातजातिको अवस्था

यस जिल्लामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार संस्थागत रुपमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा क्षेत्री (२०.२९%), यादव (८.६८%), तामाङ (८.५१%), ब्राम्हण (७.९३%) र मगर (६.०८%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१६ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.१६ : संस्थागत परिवारमा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२९२७	१००	२७०८	१००	२१९	१००
क्षेत्री	५९४	२०.२९	५४४	२०.०९	५०	२२.८३
ब्राह्मण (पहाड)	२३२	७.९३	२०९	७.७२	२३	१०.५०
मगर	१७८	६.०८	१६८	६.२०	१०	४.५७
थारु	८१	२.७७	७६	२.८१	५	२.२८
तामाङ	२४९	८.५१	२१३	७.८७	३६	१६.४४
नेवाः(नेवार)	१०९	३.७२	९३	३.४३	१६	७.३१
विश्वकर्मा	११४	३.८९	९९	३.६६	१५	६.८५
मुसलमान	४८	१.६४	४८	१.७७	०	०.००
यादव	२५४	८.६८	२५१	९.२७	३	१.३७
राई	१२२	४.१७	११५	४.२५	७	३.२०

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
गुरुङ	१८	०.६१	१७	०.६३	१	०.४६
परियार	७६	२.६०	७२	२.६६	४	१.८३
ठकुरी	१३	०.४४	१०	०.३७	३	१.३७
मिजार	४१	१.४०	३३	१.२२	८	३.६५
तेली	११०	३.७६	१०७	३.९५	३	१.३७
चमार/हरिजन/राम	२३	०.७९	२३	०.८५	०	०.००
कोइरी/कुशवाह	४४	१.५०	४४	१.६२	०	०.००
कुर्मी	१९	०.६५	१९	०.७०	०	०.००
सन्यासी/दशनामी	१४	०.४८	१४	०.५२	०	०.००
धानुक	३५	१.२०	३५	१.२९	०	०.००
दुसाध/पासवान/पासी	१९	०.६५	१९	०.७०	०	०.००
मल्लाह	२१	०.७२	२१	०.७८	०	०.००
केवट	१२	०.४१	१२	०.४४	०	०.००
ब्राह्मण (तराई)	६७	२.२९	६४	२.३६	३	१.३७
कलवार	११	०.३८	११	०.४१	०	०.००
कानु	१४	०.४८	१४	०.५२	०	०.००
घर्ती/भुजेल	२१	०.७२	१७	०.६३	४	१.८३
हजाम/ठाकुर	२२	०.७५	२२	०.८१	०	०.००
तात्मा/तावा	१२	०.४१	१०	०.३७	२	०.९१
लोहार	१२	०.४१	१२	०.४४	०	०.००
सुँडी	५५	१.८८	४८	१.७७	७	३.२०
दनुवार	४७	१.६१	४१	१.५१	६	२.७४
माझी	२७	०.९२	२६	०.९६	१	०.४६
सुनुवार	३३	१.१३	२८	१.०३	५	२.२८
राजपुत	१६	०.५५	१५	०.५५	१	०.४६
अन्य	१२७	४.३४	१२१	४.४७	६	२.७४
विदेशी	३७	१.२६	३७	१.३७	०	०.००

संस्थागत रुपमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको मातृभाषाको अवस्था

यस जिल्लामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार संस्थागत रुपमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको

देखिन्छ जसमा नेपाली (५१.५५%), मैथिली (२१.२८%), तामाङ (६.२२%), भोजपुरी (५.१६%) र मगर धुत (३.१८%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१७ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.१७ : संस्थागत परिवारमा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२९२७	१००	२७०८	१००	२१९	१००
नेपाली	१५०९	५१.५५	१३६४	५०.३७	१४५	६६.२१
मैथिली	६२३	२१.२८	६०१	२२.१९	२२	१०.०५
भोजपुरी	१५१	५.१६	१५१	५.५८	०	०.००
थारु	४३	१.४७	३९	१.४४	४	१.८३
तामाङ	१८२	६.२२	१६०	५.९१	२२	१०.०५
नेपालभाषा (नेवारी)	४३	१.४७	३५	१.२९	८	३.६५
बज्जिका	५६	१.९१	५६	२.०७	०	०.००
मगर धुत	९३	३.१८	८९	३.२९	४	१.८३
राई	६७	२.२९	६३	२.३३	४	१.८३
हिन्दी	३१	१.०६	३०	१.११	१	०.४६
दनुवार	२८	०.९६	२३	०.८५	५	२.२८
सुनुवार	१३	०.४४	१२	०.४४	१	०.४६
माझी	११	०.३८	११	०.४१	०	०.००
संस्कृत	२८	०.९६	२८	१.०३	०	०.००
अन्य	४९	१.६७	४६	१.७०	३	१.३७

संस्थागत रूपमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस जिल्लामा संस्थागत रूपमा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरू ६ वटा धर्म मान्ने रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस जिल्लाको संस्थागत परिवारमा बस्ने व्यक्तिहरूले मान्ने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने २५८७ (८८.३८%) जना रहेका छन् भने सबैभन्दा कम क्रिश्चियन धर्म मान्ने २१ (०.७२%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ३.१८ मा दिइएको छ ।

तालिका ३.१८ : संस्थागत परिवारमा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२९२७	१००	२७०८	१००	२१९	१००
हिन्दु	२५८७	८८.३८	२४००	८८.६३	१८७	८५.३९
बौद्ध	२११	७.२१	१८४	६.७९	२७	१२.३३
इस्लाम	५६	१.९१	५६	२.०७	०	०.००
किरात	५२	१.७८	५१	१.८८	१	०.४६
क्रिश्चियन	२१	०.७२	१७	०.६३	४	१.८३

खण्ड ४: शैक्षिक तथ्याङ्क

परिचय

शिक्षा व्यक्ति, समाज र देश विकासको मेरुदण्ड हो । शैक्षिक तथ्याङ्कले सम्बन्धित भौगोलिक क्षेत्रको वर्तमान शैक्षिक अवस्थाको बारेमा तथ्याङ्क प्रयोगकर्ताहरूलाई सूचना प्रवाह गर्दछ । विशेषतः साक्षरता दर, खुद भर्नादर, विद्यालय छोड्ने दर, शिक्षक विद्यार्थी अनुपात आदि शैक्षिक क्षेत्रसँग सम्बन्धित सूचकहरू शैक्षिक तथ्याङ्कका विषयवस्तुहरू हुन् ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सिन्धुली जिल्लामा कुल साक्षरता दर ७२.५९% रहेको छ जसमध्ये पुरुष साक्षरता दर ८०.०३% र महिला साक्षरता दर ६५.५०% रहेको छ । यस जिल्लाका शिक्षा सम्बन्धी विभिन्न सूचकहरू तलका तालिकाहरूमा देखाइएको छ ।

तहगत विद्यालयको विवरण

तालिका ४.१ : तहगत विद्यालयको विवरण, २०८०

स्थानीय तह	बा.वि.के.		प्रा.वि.		नि.मा.वि.		मा.वि.		उ.मा.वि.		स्नातक		स्नातकोत्तर		प्राविधिक वि.		गुरुकुल	गुम्बा
	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत		
दुधौली न.पा.	७५	१३	४३	८	१४	१	९	४	१२	०	२	०	१	०	२	०	०	०
फिक्कल गा.पा.	६४	०	३५	०	६	०	६	०	७	०	०	०	०	०	०	०	०	०
तीनपाटन गा.पा.	८६	४	५६	३	९	०	११	१	१०	०	२	०	१	०	१	०	०	०
गोलन्जोर गा.पा.	५१	२	४७	०	६	१	३	१	६	०	१	०	०	०	०	०	०	०

स्थानीय तह	बा.वि.के.		प्रा.वि.		नि.मा.वि.		मा.वि.		उ.मा.वि.		स्नातक		स्नातकोत्तर		प्राविधिक वि.		गुरुकुल	गुम्बा
	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत		
कमलामाई न.पा.	८६	२४	४४	३	७	५	९	११	१८	५	३	०	२	०	२	०	०	०
सुनकोशी गा.पा.	४६	१	१९	०	१३	१	३	१	७	०	२	०	०	०	०	०	०	०
घ्याङलेख गा.पा.	२४	१	२५	१	५	०	२	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०
मरिण गा.पा.	५२	४	२७	२	१०	१	९	१	२	०	२	०	०	०	१	०	०	०
हरिहरपुरगढी गा.पा.	५३	१	३८	१	७	०	५	०	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	५३७	५०	३३४	१८	७७	९	५७	१९	६९	५	१२	०	४	०	६	०	०	०

स्रोत: शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, सिन्धुल

तहगत कुल विद्यार्थीहरूको विवरण

तालिका ४.२ : तहगत कुल विद्यार्थीहरूको विवरण, २०८०

स्थानीय तह	विद्यालय	बाल कक्षा			आधारभूत						माध्यमिक						जम्मा विद्यार्थी संख्या
					कक्षा १-५			कक्षा ६-८			कक्षा ९-१०			कक्षा ९-१०			
		छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	
दुधौली न.पा.	सामुदायिक	६३०	६४२	१२७२	३०५६	३०४६	६१०३	१७१७	१८२५	३५४२	१०१७	११३७	२२०८	७७३	९८४	१७५७	१४८८२
	संस्थागत	४१२	३००	७१२	६९०	५३०	१२२०	२९२	२०२	४९४	१३३	९०	२२३	०	०	०	२६४९
फिक्कल गा.पा.	सामुदायिक	२७५	२४७	५२२	१०४२	१०७९	२१२१	६५५	७२६	१३८१	३६१	४५९	८२०	३३८	२७८	६१६	५४६०
	संस्थागत	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
तीनपाटन गा.पा.	सामुदायिक	४४३	३४४	७८७	१७७२	१६६०	३४३२	१०८५	११०७	२१९२	६५७	७५३	१४००	५८१	८९२	१२७६	९०८७
	संस्थागत	६२	४७	१०९	१९१	१३६	३२७	४७	२९	७६	२२	६	२८	०	०	०	५४०
गोलन्जोर गा.पा.	सामुदायिक	२५६	२८५	५४१	१०५५	१००२	२०५७	५९४	५७९	११७३	३५०	४४६	७९६	१७७	२४९	४२६	४९९३
	संस्थागत	८५	७५	१६०	१२६	८७	२१३	३४	३२	६६	१२	११	२३	०	०		४६२
कमलामाई गा.पा.	सामुदायिक	७०३	६३०	१३३३	२३९७	२३६०	४७५७	१४९७	१५७५	३०७२	१०८३	१२०४	२२८७	११३२	१३७८	२५१०	१३९५९
	संस्थागत	७७२	५४६	१३१८	२१२१	१६५५	३७७६	१०४१	६८२	१७२३	४८२	३२९	८११	९७	१०४	२०१	७८२९
सुनकोशी गा.पा.	सामुदायिक	२२२	२१९	४४१	११२१	९९०	२१११	६३६	५९४	१२३०	३४१	३८३	७२४	१९३	२३५	४२८	४९३४
	संस्थागत	५८	३५	९३	५९	४९	१०८	६	५	११	०	३	३	०	०	०	२१५
घ्याङलेख	सामुदायिक	२११	१६६	३७७	८४०	७८८	१६२८	४५९	४५९	९१८	२३१	२७२	५०३	१८७	१३०	३१७	३७४३

स्थानीय तह	विद्यालय	बाल कक्षा			आधारभूत						माध्यमिक						जम्मा विद्यार्थी संख्या
					कक्षा १-५			कक्षा ६-८			कक्षा ९-१०			कक्षा ९-१०			
		छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	
गा.पा.	संस्थागत	०	०	२१	१८	७८८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२१
मरिण गा.पा.	सामुदायिक	६६४	५५३	१२१७	१७५९	१८२०	३५७९	८६८	९२०	१७८८	४४१	५०३	९४४	२२६	३१८	५४४	८०७२
	संस्थागत	०	०	०	२३५	१५८	३९३	२७	३०	५७	५	३	८	०	०	०	४५८
हरिहरपुरगढी गा.पा.	सामुदायिक	३१५	३२९	६८०	२००६	२०८१	४७३१	७७३	८७९	१६५२	३७०	५४५	९१५	१७०	२०१	३७१	८३४९
	संस्थागत	०	०	०	३२	३०	६२	०	०	०	०	०	०	०	०		६२

स्रोत: शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, सिन्धुली

तहगत शिक्षकहरूको विवरण

तालिका ४.३ : तहगत शिक्षक विवरण, २०८०

स्थानीय तह	शिक्षक	प्रथम श्रेणी		द्वितीय श्रेणी		तृतीय श्रेणी		अस्थायी (करार)		राहत		जम्मा	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात
		म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.		
दुधौली न.पा.	प्रा.वि.	०	३	१४	४१	३०	६७	३८	२८	४९	२७	२९७	१:३८
	नि.मा.वि.	०	०	०	१	२	१६	०	२	६	२४	५१	
	मा.वि.	०	०	०	३	३	१८	०	०	१	१६	४१	
	उ.मा.वि.	०	०	०	०	०	०	१	२१	०	०	२२	
फिक्कल गा.पा.	प्रा.वि.	०	३	०	१७	१४	२५	१६	२४	३३	३७	१६९	१:२१
	नि.मा.वि.	०	०	०	३	१	५	०	२	२	१४	२७	
	मा.वि.	०	०	०	०	३	३	०	०	१	१४	२१	
	उ.मा.वि.	०	०	०	०	०	०	३	११	०	०	१४	
तीनपाटन गा.पा.	प्रा.वि.	०	३	३	३४	२३	४५	२५	१७	६५	६३	२७८	१:२४
	नि.मा.वि.	०	०	०	६	१	७	०	४	४	१९	४१	
	मा.वि.	०	१	०	४	३	१५	०	०	१	१२	३६	
	उ.मा.वि.	०	०	०	०	०	०	१	१६	०	०	१७	
गोलन्जोर गा.पा.	प्रा.वि.	०	१	३	१८	१३	२६	७	११	४१	३५	१५५	१:२७
	नि.मा.वि.	०	१	०	०	१	११	३	३	०	११	३०	
	मा.वि.	०	१	०	०	४	१०	०	०	२	१०	२७	
	उ.मा.वि.	०	०	०	०	०	०	०	६	१	५	१२	
कमलामाई न.पा.	प्रा.वि.	०	३	३७	७२	५७	४५	१७	१८	७४	३२	३५५	१:३०
	नि.मा.वि.	०	०	१	१७	७	१५	०	३	८	३६	८७	
	मा.वि.	०	१	०	१२	१२	४९	०	०	०	०	७४	
	उ.मा.वि.	०	०	०	०	०	०	७	१८	१	११	३७	
सुनकोशी गा.पा.	प्रा.वि.	०	०	२	३८	१८	२८	१२	११	१६	३५	१६०	१:२१
	नि.मा.वि.	०	०	०	३	४	५	४	२	३	१९	४०	
	मा.वि.	०	०	०	०	६	१०	०	१	२	१०	२९	
	उ.मा.वि.	०	०	०	०	०	०	३	११	०	०	१४	
ध्याङलेख गा.पा.	प्रा.वि.	०	०	१	६	८	१४	१	८	२९	१७	८४	१:३३
	नि.मा.वि.	०	०	०	०	०	५	१	२	०	५	१३	
	मा.वि.	०	०	०	०	२	२	०	१	०	६	११	
	उ.मा.वि.	०	०	०	०	०	०	१	५	०	०	६	

स्थानीय तह	शिक्षक	प्रथम श्रेणी		द्वितीय श्रेणी		तृतीय श्रेणी		अस्थायी (करार)		राहत		जम्मा	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात
		म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.	म.	पु.		
मरिण गा.पा.	प्रा.वि.	०	०	३	६	२२	३३	१२	१८	३६	३६	१६६	१:४३
	नि.मा.वि.	०	१	०	१	१	२	०	०	०	१३	१८	
	मा.वि.	०	०	०	१	२	३	०	०	०	४	१०	
	उ.मा.वि.	०	०	०	०	०	०	१	३	०	०	४	
हरिहरपुरगढी गा.पा.	प्रा.वि.	०	०	०	१६	६	३०	२०	१९	३२	२२	१४५	१:४६
	नि.मा.वि.	०	०	०	०	१	४	०	४	१	६	१६	
	मा.वि.	०	०	०	०	३	३	०	०	०	१०	१६	
	उ.मा.वि.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	७	

स्रोत: शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, सिन्धुली

भर्ना दर, कक्षोन्नती दर र विद्यालय छोड्ने दर

तालिका ४.४ : स्थानीय तह अनुसार भर्ना दर, कक्षोन्नती दर तथा विद्यालय छोड्ने दर विवरण

स्थानीय तह	विद्यालय	भर्ना दर	कक्षोन्नती दर	विद्यालय छोड्ने दर
दुधौली न.पा.	सामुदायिक	१००%	९०.४६%	९.५४%
	संस्थागत			
फिक्कल गा.पा.	सामुदायिक	१६.२८%	७६.२०%	५.९४%
	संस्थागत			
तीनपाटन गा.पा.	सामुदायिक	९२%	९०.५७%	५.२१%
	संस्थागत			
गोलन्जोर गा.पा.	सामुदायिक	९६.३०%	९०%	४.२२%
	संस्थागत			
कमलामाई न.पा.	सामुदायिक	९७.४५%	१००%	१०%
	संस्थागत			
सुनकोशी गा.पा.	सामुदायिक	९६.१०%	९२.७६%	४.३६%
	संस्थागत			
घ्याङलेख गा.पा.	सामुदायिक	९८%	९६.५०%	१० %
	संस्थागत			

स्थानीय तह	विद्यालय	भर्ना दर	कक्षोन्नती दर	विद्यालय छोड्ने
मरिण गा.पा.	सामुदायिक	८६.३० %	८४.६१%	३.९३%
	संस्थागत			
हरिहरपुरगढी गा.पा.	सामुदायिक	९० %	७७.१०%	८.२४%
	संस्थागत			

स्रोत: शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, सिन्धुली

खण्ड ५: स्वास्थ्य तथ्याङ्क

परिचय

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले समय र आवश्यकता अनुसार विभिन्न किसिमका राष्ट्रिय स्तरका तथ्याङ्कहरूको सङ्कलन, प्रशोधन र विश्लेषण गर्ने कार्य लामो समयदेखि सम्पन्न गर्दै आइरहेको छ । स्वास्थ्य तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र विश्लेषण एवं प्रचार प्रसार गर्ने कार्य राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय लगायत विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ एवं संस्थाहरूबाट हुँदै आएको पाइन्छ । स्वास्थ्य तथ्याङ्क भन्नाले जन्म, मृत्यु, अपाङ्गता, कुपोषण तथा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच आदि सम्बन्धी तथ्याङ्कलाई जनाउँछ । यस जिल्लाका स्वास्थ्य सम्बन्धी विभिन्न सूचकहरू तलका तालिकाहरूमा देखाइएको छ ।

सिन्धुली जिल्लामा सरकारी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरूको विवरण

तालिका ५.१ : जिल्लामा सरकारी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरूको विवरण

स्थानीय तह	अस्पताल	प्राथमिक स्वा. केन्द्र	स्वास्थ्य चौकी	आधारभुत स्वा.से.के.	सामुदायिक स्वा. के.	शहरी स्वा.के.	गाउँघर स्वास्थ्य क्लिनिक	खोप केन्द्र	प्रसूति केन्द्र
सिन्धुली	१	४	५१	२३	४०	५	२००	२२९	३७
दुधौली न.पा.	०	१	९	४	०	२	३०	३८	७
फिक्कल गा.पा.	०	०	६	०	९	०	१८	२०	५
तीनपाटन गा.पा.	०	२	६	३	१०	०	२९	३३	६
गोलाञ्जोर गा.पा.	०	०	७	०	५	०	२३	२४	३
कमलामाई न.पा.	१	०	७	६	०	३	३३	३६	५
सुनकोशी गा.पा.	०	०	५	२	४	०	२३	१९	३
घ्याङलेख गा.पा.	०	०	५	०	५	०	२०	२०	२
मरिण गा.पा.	०	१	२	४	२	०	८	१८	३
हरिहरपुरगढी गा.पा.	०	०	४	४	५	०	१६	२१	३

स्रोत: स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली

जिल्लामा गैह सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

तालिका ५.२ : सिन्धुली जिल्लामा संचालित गैह सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

स्वास्थ्य संस्था	ठेगाना	आधिकारिक सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
दुधौली पोलिक्लिनिक प्रा.लि.	दधौली न. पा.-९	मिना कुमारी महतो	९८४४१०४९४१
शुभम शिवम हेल्थ केयर प्रा.लि.	दधौली न. पा.-९	सुरेन्द्र कुमार साह	
श्री मोरकेयर पोलिक्लिनिक प्रा.लि.	दधौली न. पा.-९	रेखा साह	९८०७६७३९०३
भलुवाही पोलिक्लिनिक एण्ड मेडिकल सेन्टर प्रा.लि.	दधौली न. पा.-२	कोपिला कुमारी थापा	९८६०५७७८७०
श्री प्रयाग अधिकारी हेल्थ केयर प्रा.लि.	दधौली न. पा.-९	राकेश कुमार यादव	९८०९६२७८७२
श्री ओम प्राथमिक उपचार क्लिनिक प्रा.लि.	दधौली न. पा.-९	रेणु देवि साह	
जनआस्था सामुदायिक पोलिक्लिनिक प्रा.लि.	दधौली न. पा.-९	तेजबहादुर कार्की	९८४१२६७२३६
कमलामाई पोलिक्लिनिक	दधौली न. पा.-४	हरि श्रेष्ठ	९८१५८४४१२१
समित माउन्ट हस्पिटल	दधौली न. पा.-९	डा. नविन कुमार बयार	९८५११४८५३४
शुभजिवन हस्पिटल प्रा.लि.	गोलन्जोर गा. पा.-७	डा. राजन न्यौपाने	९८५१०३९३७९
सुनकोशी सामुदायिक अस्पताल	गोलन्जोर गा. पा.-७	केशवराज देवकोटा	९८४४०४५१३०
सुनकोशी क्लिनिक प्रा.लि.	गोलन्जोर गा. पा.-७	ओमप्रकाश साह	९८५४०४०४७१
साजन डेन्टल क्लिनिक	कमलामाई न.पा.-६	कपिलदेव महतो	९८०७६४२२५१
शिवम डेन्टल	कमलामाई न.पा.-६	देवशंकर महतो	९८४५४९२८४०
सिन्धुली डेन्टल क्लिनिक प्रा.लि.	कमलामाई न.पा.-६	मोहनबहादुर श्रेष्ठ	९८४४०४०६९९
सिन्धुली पोलिक्लिनिक	कमलामाई न.पा.-६	विदुर कटुवाल	९८५४०४२६०७

स्वास्थ्य संस्था	ठेगाना	आधिकारिक सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
बेबी मेडिकल हल एण्ड पोलिक्लिनिक	कमलामाई न.पा.-६	सुभद्रा देवी साह	९८४४०४०४०१
ढुंग्रेवास डेन्टल केयर सेन्टर	कमलामाई न.पा.-४	रविमान श्रेष्ठ	९८४५३०८२३९
अल्फा ओरल डेन्टल क्लिनिक	कमलामाई न.पा.-६	सविना बस्नेत	९८६४५४१४७४
भिमान पोलिक्लिनिक प्रा.लि.	कमलामाई न.पा.-९	तारा विक्रम थापा	९८५४०४२६४२
एन्जल पोलिक्लिनिक प्रा.लि.	कमलामाई न.पा.-६	बब्लु चौधरी	९८४४०४१४०८
आत्मिय सामुदायिक अस्पताल	सुनकोशी गा.पा.-६	संजिव के.सी.	९८५१०००७६४
हरिहरपुरगढी पोलिक्लिनिक प्रा.लि.	हरिहरपुरगढी गा.पा.-२	भुवन राई	९८४९१६१४९२

स्रोत: स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली

नियमित खोप कार्यक्रमको प्रगति विवरण

सिन्धुली जिल्लामा नियमित खोप कार्यक्रमको प्रगति राम्रो रहेको छ । यस जिल्लाको सम्पूर्ण स्थानीय तहहरूको विगत तीन आर्थिक वर्षको खोप कभरेजको अवस्थालाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.३ : नियमित खोप कार्यक्रमको प्रगति

Organization unit	सिन्धुली			दुधौली न.पा.			फिक्कल गा.पा.		
Data / Period	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
% of institutional deliveries	४२	४१.९	३८.३	३३.४	३९.४	३६	१६.४	१८.६	२४.५
Percentage of children under one year immunized with BCG	७९.८	७३.७	७१.८	८८.७	९१.६	८८.५	५९	५३.५	५६.१
% of children under one year immunized with DPT-HepB-Hib1	८६.९	८१	८२	९०	९०.२	९०.५	७१.५	६४.२	६६.७
% of children under one year immunized with DPT-HepB-Hib3	९०.८	७८.९	७७.७	९३.४	८९.२	८९.३	७२	७०.९	६०.६
% of children months immunized against measles/rubella 1	८२	८०.८	७७.४	८२.२	९४.२	८६.१	६४.१	६६.७	६५.६
% of children aged 12-23 months immunized with measles/rubella 2	८०.२	७८.१	७५	८५.६	९०.२	८५	५४.४	६५.१	६४.७
% of children aged 12-23 months immunized with JE	८३.७	८०.४	७४.९	८२	९२.६	८२	६५.६	६९	६३.३
% of children immunized with TCV	०	७.६	७३.७	०	६.६	८३.९	०	१.९	६२.२
% of pregnant women who received completed dose of TD (TD2 and TD2+)	५१.२	५४.३	५३.५	५१.७	५२.९	५४.६	४०	५०	४६.१
% of children under one year immunized with PCV 1	८६.७	७९.९	८१.४	८९.९	९०.१	९०.३	७०.७	६३.६	६५
% of children under one year immunized with PCV 3	८२.२	७९.४	७६	८२.८	९१.६	८५.६	६७.९	६३.६	६४.४
% of children under one year immunized with FIPV 1	८५.७	७९.२	७३.७	८९.५	८७.१	८७.८	६४.७	६४.४	५७.२

Organization unit	सिन्धुली			दुधौली न.पा.			फिक्कल गा.पा.		
Data / Period	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
% of children under one year immunized with FIPV 2	८८.६	७७.९	६९.६	९०.९	८६.२	७७.५	६७.९	६७.८	५९.९
% of under 1 year children immunized with Rota vaccine 1	८०.४	७९.५	८०.७	६९.३	८९.९	८८.७	७२.३	६३.३	६६.४
% of 1 year children immunized with rota 2	७३.३	७८.९	७८.४	६४.८	८९.४	८७.७	६२.८	६३.६	५९.२
Percentage of children aged 0-23 months registered for growth monitoring	८०.५	९०.२	६२.२	९०.२	९९९.९	६५.९	७३.७	८३	६५.३
% of children aged 0-23 months registered and visited for growth monitoring who were underweight	९.२	०.९९	०.४९	०.९८	९.९	०.४७	९.३	९.७	०.७२
Percentage of women who received a 180 day supply of Iron Folic Acid during pregnancy	३६.२	४०.८	३७.८	४२.९	४४.३	४९.८	३३.५	२९	३३.६

Organization unit	तीनपाटन गा.पा.			गोलन्जोर गा.पा.			कमलामाई न.पा.		
Data / Period	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
% of institutional deliveries	३३.२	३५.९	३२.५	५९.४	३७.९	३०.५	७६.९	८२.४	७२.९
Percentage of children under one year immunized with BCG	७९.३	६८.८	६५	५७.७	४४.६	४८	८२.४	८६.६	८३.९
% of children under one year immunized with DPT-HepB-Hib1	८९.४	७९.६	७७	६५.८	५६.९	६६.३	८९.६	९३.३	९९.७
% of children under one year immunized with DPT-HepB-Hib3	८९.९	७९.७	७९.८	८२.३	५७.६	६६.३	८८.८	८९.८	९०.५
% of children months immunized against measles/rubella 1	७८.९	८७.९	७३.४	८०.२	६०.६	६२.६	८६.६	८७.९	९०.३
% of children aged 12-23 months immunized with measles/rubella 2	७९.२	८९.२	६९.८	७६	६९.८	५३	९०९.३	९०.६	८९.४
% of children aged 12-23 months	८४	८४.५	७५.६	८२.२	६६.९	६०.३	९९४.९	८७.३	८८.२

Organization unit	तीनपाटन गा.पा.			गोलन्जोर गा.पा.			कमलामाई न.पा.		
Data / Period	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
immunized with JE									
% of children immunized with TCV	०	६.८	६५	०	३.७	५३	०	१४.३	८८.८
% of pregnant women who received completed dose of TD (TD2 and TD2+)	५४.६	५५.८	४४.४	३९	४२.३	३९.३	५६.१	७५.१	८०.४
% of children under one year immunized with PCV 1	८०.८	७८.९	७२	६६.५	५५.९	६६	८९.६	९३.२	१००
% of children under one year immunized with PCV 3	७९.१	८९.४	६४.३	८२.३	६०.१	६२.६	८६.३	८३.७	८९.९
% of children under one year immunized with FIPV 1	७७.७	७८.९	६४.६	६२.३	५६.१	५८.९	८९.६	९३	८४.८
% of children under one year immunized with FIPV 2	८२.८	७८.७	५३	७२.३	६०.१	४०.४	८९.१	८९.५	७३.४
% of under 1 year children immunized with Rota vaccine 1	७६.४	७९.४	७३.१	६५.३	५५.४	६५	८६.५	९३.२	९८.७
% of 1 year children immunized with rota 2	७४.३	७५.४	६५.९	६०.७	५९.१	६२.१	८०.२	९१.४	९६.२
Percentage of children aged 0-23 months registered for growth monitoring	९२	९०.८	५९.२	६७.५	५१.३	४२.५	४६.१	९७.३	५५.२
% of children aged 0-23 months registered and visited for growth monitoring who were underweight	३	०.५७	०.८२	१.५	२	१	०.५७	०.३४	०.१५
Percentage of women who received a 180 day supply of Iron Folic Acid during pregnancy	४१.१	५२.४	२९.५	३४.८	६७.७	३७.६	२२.६	३०.५	३५

Organization unit	सुनकोशी गा.पा.			घ्याङलेख गा.पा.			मरिण गा.पा.		
Data / Period	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
% of institutional deliveries	२९.९	३२.२	२९.९	१०.२	९.३	१३.२	४८.२	४१.४	३९.६
Percentage of children under one year immunized with BCG	५१.१	५१.५	४५.४	७१.२	५६.१	५३.५	९९.८	७०.८	६९.४
% of children under one year immunized with DPT-HepB-Hib1	७३.१	८२	७८.४	९०.२	७५.९	६४	१०८	७७.८	७८.२
% of children under one year immunized with DPT-HepB-Hib3	७६	७०.१	६७.६	९२.९	६४.८	६६	१११.२	७५.९	७१.८
% of children months immunized against measles/rubella 1	७०	७४.३	७४.८	८५.४	६७.५	६२.६	९७.७	७७.८	७६.४
% of children aged 12-23 months immunized with measles/rubella 2	९५.३	७७.१	६७	६३.४	६९.२	६१.६	७२.८	६६.९	७५.१
% of children aged 12-23 months immunized with JE	१००.९	७६.८	६४.१	६४.३	७७.६	५९.३	७७.९	७६.७	७४.३
% of children immunized with TCV	०	२.३	६५.७	०	२.७	६४.६	०	६.६	७५.२
% of pregnant women who received completed dose of TD (TD2 and TD2+)	४१.७	४९.१	४१.३	४५.५	४०.१	३८.३	६०.२	५१.४	५२.५
% of children under one year immunized with PCV 1	७२.३	८२	७८.१	८८.१	५८.१	६४	१०९	७७.७	७८.२
% of children under one year immunized with PCV 3	७०.४	७४.३	७३.९	८३.७	६७.२	६२.६	९६	७६.८	७६.८
% of children under one year immunized with FIPV 1	७२.३	८२	६६	८९.८	५७.४	५३.९	१०८.२	७७.५	७०.१
% of children under one year immunized with FIPV 2	७४.७	७२.१	५१.६	९४.६	६१.४	५१.५	११२.५	७४.९	४३.४
% of under 1 year children immunized with Rota vaccine 1	७२.७	८२	७७.१	८८.८	५८.४	६४	१०६.३	७७.२	७७.६
% of 1 year children immunized with rota 2	६९	७९.८	७७.५	७३.९	६०.१	६३.३	८९.८	७६.५	७५.४
Percentage of children aged 0-23 months registered for growth monitoring	११३.१	८१.४	६४.४	७१.६	८२.८	३३.६	६९.५	६०.६	६९.३

Organization unit	सुनकोशी गा.पा.			घ्याङलेख गा.पा.			मरिण गा.पा.		
Data / Period	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
% of children aged 0-23 months registered and visited for growth monitoring who were underweight	०.२१	१.१	१.२	०.१७	०.०६	०	१	०.५८	०.३९
Percentage of women who received a 180 day supply of Iron Folic Acid during pregnancy	३७.१	४३.९	३६.६	२५.३	२६.३	४५.६	७०.१	५६.८	५०.८

Organization unit	हरिहरपुरगढी गा.पा.		
Data / Period	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
% of institutional deliveries	१५.५	१७.४	१६
Percentage of children under one year immunized with BCG	९९.५	६९.२	७०.४
% of children under one year immunized with DPT-HepB-Hib1	९३.१	७१.४	७१.२
% of children under one year immunized with DPT-HepB-Hib3	१००.७	६८.६	६९.८
% of children months immunized against measles/rubella 1	७८.९	६६.९	६५.९
% of children aged 12-23 months immunized with measles/rubella 2	५५.५	५६.६	६३.८
% of children aged 12-23 months immunized with JE	६०.१	६१.२	६४.४
% of children immunized with TCV	०	१०	६१.२
% of pregnant women who received completed dose of TD (TD2 and TD2+)	५०.५	४०.७	४०.८
% of children under one year immunized with PCV 1	९२.९	७०.९	७१.७
% of children under one year immunized with PCV 3	७८.६	६७.३	६५.६
% of children under one year immunized with FIPV 1	९२.८	७१.४	६९
% of children under one year immunized with FIPV 2	९८.८	६९.२	६३
% of under 1 year children immunized with Rota vaccine 1	८९.४	६८.४	७१
% of 1 year children immunized with rota 2	७७.६	६९.४	७२.२

Organization unit	हरिहरपुरगढी गा.पा.		
Data / Period	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
Percentage of children aged 0-23 months registered for growth monitoring	१२०.९	९८.१	८५.३
% of children aged 0-23 months registered and visited for growth monitoring who were underweight	०	०.१४	०.३२
Percentage of women who received a 180 day supply of Iron Folic Acid during pregnancy	२०.५	१९.६	१४.४

स्रोत: स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली

सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमको प्रगति विवरण

सिन्धुली जिल्लामा सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा संचालन भएको पाइन्छ । यस जिल्लाको सम्पूर्ण स्थानीय तहहरूको आ.व. ०७७/७८, ७८/७९ र ७९/८० मा विवाहित महिलाहरूले गर्भवती अवस्थामा आइरन फोलिक एसिड सेवन र प्रसवोत्तर भिटामिन ए सेवन कतिले गरे भन्ने अवस्थालाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५.४ : सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमको प्रगति विवरण

Data	% of postpartum women who received vitamin A supplementation			% of women who received a 180 day supply of Iron Folic Acid during pregnancy		
	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०
सिन्धुली	५०.१	४८	४३.१	३६.२	४०.८	३७.८
दुधौली न.पा.	५६.६	५५.१	५०.३	४२.९	४४.३	४९.८
फिक्कल गा.पा.	४३.५	४६.२	४६	३३.५	२९	३३.६
तीनपाटन गा.पा.	५२.३	५९.८	४९.१	४१.१	५२.४	२९.५
गोलाञ्जोर गा.पा.	५२.५	४५.४	४३.२	३४.८	६७.७	३७.६
कमलामाई न.पा.	२४.७	१९.७	१९	२२.६	३०.५	३५
सुनकोशी गा.पा.	३७.८	४१.८	४०.५	३७.१	४३.९	३६.६
घ्याङलेख गा.पा.	७१.७	५९.९	५४.७	२५.३	२६.३	४५.६
मरिण गा.पा.	७१.८	५२.७	५३.४	७०.१	५६.८	५०.८
हरिहरपुरगढी गा.पा.	७४.३	६६	४८	२०.५	१९.६	१४.४

स्रोत: स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली

एम्बुलेन्सको विवरण

तालिका ५.५ : जिल्लास्थित एम्बुलेन्सहरूको विवरण

एम्बुलेन्स रहेको संस्था	ठेगाना	सवारी चालकको सम्पर्क नं.	गाडी नं.	एम्बुलेन्स को ग्रेड	कैफियत
कपिलाकोट प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	मरिण गा.पा.-६	९८१७८०६७२८	बा.प्र. ०१-००२ झ ६६९०	ख	GPS जडान भएको
सिन्धुली अस्पताल, सिन्धुली	कमलामाई न.पा.-६	९८४१९०५६८५	प्रदेश नं. ३ ०१-००२ झ ५४८५	ख	
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी शाखा, सिन्धुली	कमलामाई न.पा.-६	९८६९८८८७२०	बा.प्र. ०१-०२५ च ८९०१	ख	
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा, ग्वाल्टार	गोलन्जोर गा.पा.-३	९८४१४९०२४७	बा.प्र. ०७-००१ च ०००१	ख	
स्वास्थ्य चौकि, रानीवास	कमलामाई न.पा.-१४	९८४६९५३९६४ ९८०८०३८४९७	बा.प्र. ०१-००२ झ ६७२६	ख	GPS जडान भएको
तीनपाटन गा.पा.	तीनपाटन गा.पा.-११	९७६५४०८९३०	भारतीय दुतावासले दिएको	ख	
स्वास्थ्य चौकी, शान्तेश्वरी	घ्याडलेख गा.पा.-५	९८४३००२१२०	बा.प्र. ०१-००२ झ ६२१५	ख	
स्वास्थ्य चौकी, क्यानेश्वर	हरिहरपुरगढी गा.पा.-७	९८४४५०८९७४	बा.प्र. ०१-००२ झ ६०३५	ख	
हरिहरपुरगढी गा.पा.	हरिहरपुरगढी गा.पा.-२	९८६४०७७१६६	बा.प्र. ०१-००२ झ ६०३६	ख	

स्रोत: स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुली

खण्ड ६: कृषि तथा वन सम्बन्धी विवरण

जिल्लाको कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सिन्धुली जिल्लामा ६९,३१७ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार सिन्धुली जिल्लाको कुल ६९,३१७ घरपरिवार मध्ये जम्मा ५४,७३५ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ७८.९६% हुन आउँछ । सिन्धुली जिल्लामा रहेका ५४,७३५ कृषक परिवारले जम्मा १,२८,४०८ वटा कित्ता जग्गामा २५,०३८.५ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.३ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४६ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । सिन्धुली जिल्लामा खेती गरिएको कुल २५,०३८.५ हेक्टर जमिन मध्ये ११,३८५.९ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ४५.५१% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका ६.१ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	५४,७३५
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	२५,०३८.५
जम्मा कित्ता संख्या	१,२८,४०८
औषत कित्ता संख्या	२.३
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	११,३९५.९

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस जिल्लामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४८,१९२ (८८.०%) रहेको देखिन्छ जसले २१,३००.८ हेक्टर (८५.१%) जग्गामा कृषि चलन

गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ६,५४३ (१२%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ३,७३७.७ हेक्टर (१४.९%) रहेको छ ।

तालिका ६.२ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	५४,७३५	१००	२५,०३८.५	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	४८,१९२	८८.०	२१,३००.८	८५.१
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	४७,९६९	९९.५४	२१,१९९.५	९९.५३
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२१३	०.४४	९६.५	०.४५
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	१०	०.०२	४.८	०.०२
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	६,५४३	१२.०	३,७३७.७	१४.९

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस जिल्लामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ५४,४४९ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल २०,२०८.४ हेक्टर रहेको छ जुन ८०.७% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ५४,४४९ परिवार मध्ये ५४,३६४ परिवारले १९,२६२ हेक्टर (७६.९%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ६,७५१ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ९४६.५ हेक्टर (३.८%) रहेको छ । यसैगरी १८,७५१ कृषक परिवारले १,७३९.३ हेक्टर जमिन (६.९%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ३,०९०.७ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका ६.३ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	५४,७३५	२५,०३८.५	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	५४,४४९	२०,२०८.४	८०.७

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	५४,३६४	१९,२६२.०	७६.९
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	६,७५१	९४६.५	३.८
स्थायी बाली लागेको जग्गा	१८,७५१	१,७३९.३	६.९
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	५४,७३५	३,०९०.७	१२.३

पशुपन्छीको विवरण

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस सिन्धुली जिल्लाका कुल ५४,७३५ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ५०,५५७ कृषक परिवार (९२.४%) ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये २९,८९९ कृषक परिवारले ९२,३१६ वटा गाई/गोरु पालेको, २२,४७५ कृषक परिवारले ४७,२१५ वटा राँगा/भैसी पालेको, ४१,९२९ कृषक परिवारले ३,१९,८५६ वटा बाख्रा/च्याङ्ग्रा पालेको, ३३० कृषक परिवारले १,६९३ वटा भेंडा/भेंडी पालेको, ८,८५४ कृषक परिवारले २१,८६७ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवारको संख्या २४९ र अन्य पशुचौपायाको संख्या ४२२ रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा ४२,४७५ कृषक परिवारसँग ९,९१,२४६ वटा कुखुरा र ३,७३० कृषक परिवारले २०,२४२ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	५४७३५	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	५०,५५७	९२.४

तालिका ६.४ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	५०,५५७	४,८३,३६९	१००
गाईगोरु	२९,८९९	९२,३१६	१९.१
राँगा/भैसी	२२,४७५	४७,२१५	९.८
बाख्रा/च्याङ्ग्रा	४१,९२९	३,१९,८५६	६६.२
भेंडा/भेंडी	३३०	१,६९३	०.४
सुँगुर/बंगुर	८,८५४	२१,८६७	४.५

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
अन्य पशु	२४९	४२२	०.१
पन्छी		१०,११,४८८	१००
कुखुरा	४२,४७५	९,९१,२४६	९८
अन्य पन्छी	३,७३०	२०,२४२	२

बाली सम्बन्धी विवरण

सिन्धुली जिल्ला कृषि कार्यको लागि प्रचुर सम्भावना भएको जिल्ला हो । यो जिल्ला जुनार उत्पादनका लागि नेपालमै प्रथम जिल्लाको रूपमा चिनिएको छ । जुनारका अलावा सुन्तला, नास्पती, आरु, किवि, केरा, आँप आदि फलफूलहरू यस जिल्लाका प्रमुख स्थायी बालीहरू हुन् । यस जिल्लामा आ.व. २०७९/८० मा फलफूल, खद्यान्न बाली लगायतका अन्य बालीहरूको उत्पादनको अवस्थालाई तलका तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सिन्धुली जिल्लाको फलफूल बाली उत्पादनको अवस्था

तालिका ६.५ : जिल्लाको फलफूल खेती सम्बन्धी विवरण

बालीको नाम		कूल जम्मा क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशिल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन)	उत्पादकत्व (मे.टन./हे)
सुन्तलाजस्त	सुन्तला	८८७	३७८	३८८८	१०.३०
	जुनार	१३५५	७५६	१०३५५	१३.७०
	अन्य	२९०	११७	११८०	१०.०८
जम्मा		२५३२	१२५१	१५४१३	१२.३२
हिउँदे फलफूल	नास्पती	५०	५	६१	१२.२
	आरु	३	२	२०	१०.००
	आरु वखडा	३	२	२२	११.००
	अनार	१	१	२	२.००
	लप्सी	२	-	-	-
	किवी	१५	१०	८०	८.००
जम्मा		७२	२०	१८५	९.३
केरा	आँप	५००	४५०	४८८७	१०.८६
	केरा	५१३	५०३	३४४२	६.८४

बालीको नाम		कूल जम्मा क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशिल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन)	उत्पादकत्व (मे.टन./हे)
	अम्बा	१२०	१०५	१०५०	१०.००
	मेवा	१२०	१०५	१०५०	१०.००
	कटहर	७०	७०	८७६	१२.५१
	भुँइकटहर	१७७	१६०	१६९०	१०.५६
	लिची	४२०	४२०	२०३५	४.८५
जम्मा		१९२०	१८१८	१५०६८	८.२९

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली

सिन्धुली जिल्लाको खाद्यान्न बाली उत्पादनको अवस्था

तालिका ६.६ : जिल्लाको खाद्यान्न बाली सम्बन्धी विवरण

बालीको नाम		क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)
धान	चैते	१०४५	३९९२	३.८२
	वर्षे	१११८८	३७८१५	३.३८
	हाईब्रिड	२५१	१०९२	४.३५
जम्मा		१२४८४	४२८९९	३.४४
मै	हिउदे मैकै	९५०	३२३०	३.४
	वर्षे मैकै	२३४५५	७७४०२	३.३
	बसन्ते मैकै	५१९	१३४९	२.६
जम्मा		२४९२४	८१९८१	३.२९
गहुँ		५०८३	१३७१२	२.७०
कोदो		१२०६५	१२३७१	१.०३
फापर		४५६	३७६	०.८२
जौ		३६	५८	१.१६
कुल खाद्यान्न		५५०४८	१५१३९७	२.७५

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली

सिन्धुली जिल्लाको दलहन बाली उत्पादनको अवस्था

तालिका ६.७ : जिल्लाको दलहन बाली सम्बन्धी विवरण

बालीको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)
मसुरो	२९७	२९९	१.०१
चना	४५	७२	१.६०

बालीको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)
रहर	४१	४५	१.१०
मास	४२२	४१२	०.९८
सानो केराउ	२९०	५०५	१.७४
गहत	१७५	२१२	१.२१
भटमास	३९६	४९०	१.२४
अन्य	२०७	४१३	२.००
कुल दलहन	१८७३	२४४८	१.३१

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली

सिन्धुली जिल्लाको तेलहन बाली उत्पादनको अवस्था

तालिका ६.८ : जिल्लाको तेलहन बाली सम्बन्धी विवरण

बालीको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)
तोरी	४३०९	४०९०	०.९५
सस्यूरू	३५८	३१६	०.८८
तिल	१४३	१३३	०.९३
बदाम	८	९	१.१०
आलस	१०६	८७	०.८२
नाइजर	३६६	३७५	१.०२
कुल तेलहन	५२९०	५०१०	०.९५

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली

सिन्धुली जिल्लाको तरकारी बाली उत्पादनको अवस्था

तालिका ६.९ : जिल्लाको तरकारी बाली सम्बन्धी विवरण

बालीको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)
काउली	२८०	२,९०१	१०.३६
बन्दा	१४५	१,८७७	१२.९४
ब्रोकाउली	५४	४२८	७.९३
गोलभेडा	१०५	२,७०१	२५.७२
मुला	४२८	५,७७०	१३.४८
रायोको साग	३२३	३,७४०	११.५८
गाँजर	१६	८२	५.१३
भेडे खुर्सानी	१८	७६	४.२२

बालीको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)
केराउ	२१	१०५	५.००
सिमि	४२	१८१	४.३१
बकुल्ला	२३	१९५	८.४८
झाँगे सिमि	११९	२५६	२.१५
बोडी	२२	८६	३.९१
खुर्सानी	१३८	४७१	३.४१
भिण्डी	१३६	९०४	६.६५
भेण्टा	५३	४५०	८.४९
प्याज	१६४	१,१४५	६.९८
काँक्रो	२७८	२,५५२	९.१८
फर्सी	१४५	३,६३४	२५.०६
जुकिनी	३	४४	१४.६७
करेला	१८	२५६	१४.२२
परवर	१५०	८५०	५.६७
घिरौला	६	३७	६.१७
चिचिण्डो	६	३७	६.१७
लौका	६२	७३८	११.९०
इस्कुस	१०	६७	६.७०
धनियाँ	१८	४८	२.६७
अन्य साँगपात	२९	१५४	५.३१
कर्कलो	४४	५३३	१२.०१
तरुल	३	३३	११.९६
अन्य कन्दमुल	२	२०	१०.०६
कुल तरकारी	२,८६१	३०,३७२	१०.६२

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली

कृषि अनुदान सम्बन्धी विवरण आ.व. २०७९/०८०

तालिका ६.१० : जिल्लाको कृषि अनुदान सम्बन्धी विवरण

कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित संख्या
मकै बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम	६
रैथाने बाली मुल्यश्रृंखला प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२
एभोकाडो/किवी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१८

कार्यक्रमको नाम	लाभान्वित संख्या
साना सिँचाई कार्यक्रम	१४
व्यवसायिक तरकारी खेति प्रवर्द्धन कार्यक्रम	
मौरी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१
यान्त्रिकरण तथा प्रविधि प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४०

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली

आ.व. २०७९/०८० को खाद्य सुरक्षाको अवस्था स्थिति (खाद्य वासलात)

तालिका ६.११ : जिल्लाको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धी विवरण

जिल्लाको जनसंख्या	३०००२६
जम्मा आवश्यक उपभोग्य खाद्य वस्तु वार्षिक (प्रतिव्यक्ति २०१ के.जी.)का दरले	६०३०५.२२६
जिल्लामा उत्पादित उपभोग्य खाद्य वस्तुको परिमाण (मे.टन)	४५,७२९.५१
जिल्लाको खाद्यान्न वासलातको अवस्था (मे.टन)	-१४,५७५.७२

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुली

जिल्लाको वन सम्बन्धी विवरण

वनजंगलको उचित सदुपयोग, संरक्षण, संबर्द्धन तथा विकास गर्दै सरल रूपले वन पैदावारको आपूर्ति गराई समुदायलाई वनजन्य आयमूलक कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगार र आर्थिक स्तर वृद्धि गरी गरिबी न्यूनिकरणमा टेवा पुर्याउन सके सामाजिक तथा आर्थिक क्षेत्रको विकासमा ठूलो टेवा पुग्न जान्छ । जैविक विविधताको हिसाबले धनी रहेको यो जिल्लामा डिभिजन वन कार्यालयहरूले वन संरक्षण र विकासका सामुदायिक वन विकास, कबुलियत वन, निजी वन, चुरे संरक्षण लगायत विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्दै आएका छन् ।

यस जिल्लामा २ वटा डिभिजन वन कार्यालयहरू रहेका छन् जसअन्तर्गत यस जिल्लामा कुल सामुदायिक वन ५२५, कबुलियत वन ४५१ र निजी वन १५ वटा रहेका छन् । यस जिल्लाको वनको कुल क्षेत्रफल २४७८३४.०५ हेक्टर रहेको छ ।

तालिका ६.१२ : सिन्धुली जिल्लाको वन सम्बन्धी विवरण

वनको प्रकार	जम्मा संख्या	जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)
सामुदायिक वन	५२५	११०१८१
कबुलियत वन	४५१	२७९९
निजी वन	१५	९
जम्मा	९९१	११२९८९

स्रोत: डिभिजन वन कार्यालय, सिन्धुली एवं डिभिजन वन कार्यालय, मरिण

तालिका ६.१३ : सिन्धुली जिल्लाको भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

विवरण	क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत
वन क्षेत्र	१५४४०७.८५	६२.३०
झाडी तथा बुट्यान क्षेत्र	६३०३.५५	२.५४
कृषि क्षेत्र	७११४४.५४	२८.७१
अन्य क्षेत्र	१५९७८.११	६.४५
जम्मा क्षेत्रफल	२४७८३४.०५	१००

स्रोत: डिभिजन वन कार्यालय, सिन्धुली एवं डिभिजन वन कार्यालय, मरिण

तालिका ६.१४ : सिन्धुली जिल्लाको वनजंगल सम्बन्धी विवरण

वनको प्रकार		क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत	मुख्य प्रजाती
उष्ण वन	क) पहाडी साल वन	१०९०४१	६०.६२	साल, अस्ना, कर्मा, बाँझी, बोटधयरो, हर्रो, वर्रो
	ख) तल्लो उष्ण साल तथा मिश्रित चौडापाते वन	१६७६२	६.३३	साल, अस्ना, चिलाउने
उपोष्ण वन	क) चौडापाते तथा खोटेसल्ला मिश्रित वन	३३२०७	१८.४९	खोटे सल्ला, चिलाउने, कटुस
तल्लो समसीतोष्ण वन	क) तल्लो समसीतोष्ण खस्रु वन	१०१७	०.६०	फलाँट, बाँझ, गराँस, अंगेरी, खस्रु

स्रोत: डिभिजन वन कार्यालय, सिन्धुली एवं डिभिजन वन कार्यालय, मरिण

खण्ड ७: न्याय तथा कानून

न्याय तथा कानून

नागरिकहरूको हक अधिकारको सृजना र सुरक्षा, नागरिकहरूले गर्न हुने र गर्न नहुने काम र त्यसको उल्लंघन गरेमा हुने सजाय, त्यसको उपचारको प्रक्रिया तथा मानवीय व्यवहारलाई सुनिश्चित गर्न राज्यद्वारा लागु गरिएको मान्यता प्रदत्त सिद्धान्त र पद्धतिको समग्र रूप नै कानून हो । कानून मानव समाज राष्ट्र र विश्वलाई शान्त, व्यवस्थित एवं गतिशिल बनाउने संहिता हो । कानून अधिकार प्राप्त निकायले मात्र बनाउन सक्दछ र यो लागु भएपछि कसैले अवज्ञा गरेमा दण्डभागी हुन्छ । कानूनले सबैलाई समान तरिकाले व्यवहार गरी न्यायमूलक समाजको स्थापनामा जोड दिन्छ ।

समाजलाई शान्त, व्यवस्थित र गतिशिल बनाउन न्याय तथा कानूनका हरेक इकाईहरूले सक्रिय भूमिका निर्वाह गर्दछन् । जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुलीका अनुसार विगत तीन वर्षमा घटेका घटनाहरूको विवरण तलका तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७.१ : जिल्लामा विगत तीन वर्षमा घटेका घटनाहरूको विवरण

घटना किसिम	आ.व.	प्रभावित घर संख्या	मानवीय क्षति			पशु चौपाया क्षति	
			मृत्यु	घाइते	बेपत्ता	मृत्यु	घाइते
आगलागी	२०७७/७८	४८	-	१	-	४	२
	२०७८/७९	३४	-	१	-	२	-
	२०७९/८०	९५	२	५	-	१०	-
वर्षा तथा बाढी पहिरो	२०७७/७८	२५	५	२	१	५	२
	२०७८/७९	१९	९	२	-	-	-
	२०७९/८०	७	१	१	-	३५	-
भूकम्प	२०७७/७८	-	-	-	-	-	-
	२०७८/७९	-	-	-	-	-	-
	२०७९/८०	-	-	-	-	-	-
चट्याङ	२०७७/७८	११	१	२	-	६	२
	२०७८/७९	४	१	२	-	२	-
	२०७९/८०	७	३	५	-	२५	५
हावाहुरी	२०७७/७८	५	-	-	-	१	-
	२०७८/७९	३२	-	-	-	-	-
	२०७९/८०	३	-	-	-	-	-

स्रोत: जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली

तालिका ७.२ : जिल्लामा विगत तीन वर्षमा सवारी दुर्घटना संख्याको विवरण

विवरण	आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०
सवारी दुर्घटना संख्या	२१९	२८९	१५८

स्रोत: जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली

तालिका ७.३ : जिल्लामा विगत तीन वर्षमा मुद्दा दर्ताको संख्याको विवरण

विवरण	आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०
मुद्दा दर्ताको संख्या	४१४	४३३	२३१

स्रोत: जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सिन्धुली

न्याय, शान्ति सुरक्षा, मानव ओसारपसार र घरेलु हिंसा

स्थानीय न्यायिक समितिमा आ.व. २०७९/८० मा दर्ता भएका तथा मेलमिलाप भएका मुद्दा संख्याको विवरण तालिका ७.४ मा देखाइएको छ ।

तालिका ७.४ : दर्ता भएका तथा मेलमिलाप भएका मुद्दा संख्याको विवरण

स्थानीय तह	दर्ता भएका मुद्दा संख्या	मेलमिलाप भएका मुद्दा संख्या
दुधौली नगरपालिका	१७८	१४७
फिक्कल गाउँपालिका	३०	३०
तीनपाटन गाउँपालिका	१९	१०
गोलन्जोर गाउँपालिका	३५	१४
कमलामाई नगरपालिका	५४	३८
सुनकोशी गाउँपालिका	४२	७
घ्याङलेख गाउँपालिका	९	९
मरिण गाउँपालिका	३५	२६
हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	२४	१८

स्रोत: गाउँपालिका/नगरपालिका

खण्ड ८: राजनीतिक दल, मतदाता र निर्वाचन

प्रतिनिधि/प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन, २०७९ मा भाग लिएका राजनीतिक दलहरू

जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, सिन्धुलीका अनुसार यस जिल्लामा प्रतिनिधि सभा/प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन, २०७९ को चुनावमा भाग लिएका राजनीतिक दलहरूको विस्तृत विवरण तलको तालिका ८.१ मा देखाइएको छ ।

तालिका ८.१ : प्रतिनिधि/प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन, २०७९ मा सहभागी राजनीतिक दलहरू

राजनीतिक दल	प्रमुख/अध्यक्षको नाम थर	सम्पर्क नं.
नेपाली काँग्रेस	उपेन्द्रकुमार पोखरेल	९८५४०४१५००
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	कुमारबहादुर कार्की	९८४४१०६००५
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	लेखनाथ दाहाल (राजन)	९८५४०४१२०२
राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	रमेश घिमिरे	९८५११५९०८४
राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	भिष्मराज श्रेष्ठ	९८४४०४११९८
जनता समाजवादी पार्टी	सुरदबहादुर स्याङ्तान	९८६९३०३९९
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)	सुर्य पाख्रिन	९८४४०४२३२९
मंगोल नेशनल अर्गनाइजेसन	शान्तविर लामा	९८४१९५०६२९
नेपाल मजदुर किसान पार्टी		
जनसमाजवादी पार्टी नेपाल	हर्कबहादुर तामाङ	९८६३९९२८२८
तामसालिङ लोकतान्त्रिक पार्टी	सोनिसा मुक्तान	९८४९४०२३३८
एकिकृत शक्ति नेपाल		
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी मार्क्सवादी (पुष्पलाल)	हिरण्यलाल श्रेष्ठ	९८६९०१६९२५

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, सिन्धुली

स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ को संक्षिप्त विवरण

जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, सिन्धुलीका अनुसार स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ का लागि यस जिल्लामा कुल मतदाता संख्या २०९,३३५ जना रहेका थिए जस मध्ये पुरुष १०५,९४२, महिला १०३,३९३ र अन्य लिङ्गी ० जना रहेको पाइन्छ । जिल्लामा सबैभन्दा बढी मतदाता कमलामाई नगरपालिकामा ४८०२८ जना रहेका थिए भने सबैभन्दा कम मतदाता घ्याङलेख गाउँपालिकामा ९९७५ जना रहेका थिए ।

स्थानीय तहको निर्वाचन, २०७९ का लागि सिन्धुली जिल्लामा १४४ ओटा मतदान स्थल रहेका थिए भने २६७ वटा स्थानमा मतदान केन्द्रहरू राखिएका थिए । नगरपालिका र गाउँपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरूको संख्या समेत तलको तालिका ८.२ मा देखाइएको छ ।

तालिका ८.२ : स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९

स्थानीय तह	वडा संख्या	मतदान स्थल संख्या	मतदान केन्द्र संख्या	मतदाता संख्या			निर्वाचित पदाधिकारी संख्या	
				महिला	पुरुष	अन्य लिङ्गी	गाउँ / नगर सभा	कार्यपालिका
दुधौली न.पा.	१४	२४	५९	२३००३	२३६५५	०	७५	२४
फिक्कल गा.पा.	६	१३	१६	५६१३	६३१२	०	३४	१४
तीनपाटन गा.पा.	११	१९	३२	१२५५४	१३३५०	०	५९	१९
गोलन्जोर गा.पा.	७	१२	२०	६७३९	७६४३	०	३९	१५
कमलामाई न.पा.	१४	३७	६२	२५५५८	२२४७०	०	७५	२४
सुनकोशी गा.पा.	७	१२	२४	८७२७	९४२७	०	३९	१५
घ्याङलेख गा.पा.	५	९	१२	४८२३	५१५२	०	२९	१३
मरिण गा.पा.	७	९	२१	८०४३	८८०३	०	३९	१५
हरिहरपुरगढी गा.पा.	८	९	२१	८३३३	९१३०	०	४४	१६

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, सिन्धुली

प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९ को संक्षिप्त विवरण

जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, सिन्धुलीका अनुसार प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९ का लागि यस जिल्लामा कुल मतदाता संख्या २०८३७० जना रहेका थिए । जस मध्ये पुरुष १०७४१०, महिला १००९६० र अन्य लिङ्गी ० जना रहेको पाइन्छ । जिल्लामा सबैभन्दा बढी मतदाता दुधौली नगरपालिकामा ४६९५२ जना रहेका थिए भने सबैभन्दा कम मतदाता घ्याङलेख गाउँपालिकामा ९९८४ जना रहेका थिए ।

प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९ का लागि सिन्धुली जिल्लामा १४४ ओटा मतदान स्थल रहेका थिए भने २६७ वटा स्थानमा मतदान केन्द्रहरू राखिएका थिए । नगरपालिका र गाउँपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरूको संख्या समेत तालिका ८.३ मा देखाइएको छ ।

तालिका ८.३ : प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९

स्थानीय तह	वडा संख्या	मतदान स्थल संख्या	मतदान केन्द्र संख्या	मतदाता संख्या			निर्वाचित पदाधिकारी संख्या
				महिला	पुरुष	कुल	
दुधौली न.पा.	१४	२४	५८	२३०५८	२३८९४	०	<u>पहिलो हुने निर्वाचित हुने उम्मेदवार:</u> क) प्रतिनिधि सभा-२ ख) प्रदेश सभा-४ <u>समानुपातिक तर्फ उम्मेदवार:</u> क) प्रतिनिधि सभा-२ ख) प्रदेश सभा-२
फिक्कल गा.पा.	६	१३	१६	५५९४	६३६७	०	
तीनपाटन गा.पा.	११	२१	३४	१२५१६	१३४३२	०	
गोलन्जोर गा.पा.	७	१४	१९	६७८०	७७५३	०	
कमलामाई न.पा.	१४	३७	६२	२२९६९	२३०४९	०	
सुनकोशी गा.पा.	७	१३	२४	८७२६	९५२२	०	
घ्याङलेख गा.पा.	५	९	१२	४७९७	५१८७	०	
मरिण गा.पा.	७	११	२२	८३१५	९१९२	०	
हरिहरपुरगढी गा.पा.	८	९	२०	८२०५	९०१४	०	

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, सिन्धुली

स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ को परिणाम

जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, सिन्धुलीका अनुसार स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ मा यस जिल्लामा दुई नगरपालिका र सात गाउँपालिकाबाट निर्वाचित उम्मेदवारहरूको विवरण तालिका ८.४ मा देखाइएको छ ।

तालिका ८.४ : स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ को परिणाम

गाउँपालिका/ नगरपालिका	प्रमुख/अध्यक्ष एवं उपप्रमुख/उपाध्यक्ष	उम्मेदवारको नाम/थर लिङ्ग	लिङ्ग	राजनीतिक दल	चुनाव चिन्ह	जम्मा प्राप्त मत	कैफियत
दुधौली न.पा.	नगर प्रमुख	दिनेश अधिकारी	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकार भित्र हँसिया हथौडा	१५८३८	निर्वाचित
	नगर उप-प्रमुख	चन्द्र किशोर थारु	पुरुष	नेपाली कांग्रेस	रुख	१४२१३	निर्वाचित
फिक्कल गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	पार्वती सुनुवार	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	सूर्य	४०६२	निर्वाचित
	गा.पा. उपाध्यक्ष	राजु बराल	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	सूर्य	४२५६	निर्वाचित
तीनपाटन गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	कर्ण बहादुर मगर	पुरुष	नेपाली कांग्रेस	रुख	९२३९	निर्वाचित
	गा.पा. उपाध्यक्ष	धनबहादुर पुलामी	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकार भित्र हँसिया हथौडा	८३९९	निर्वाचित
गोलन्जोर गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	शंकरराज बराल	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	सूर्य	४७४४	निर्वाचित
	गा.पा. उपाध्यक्ष	ज्वालाप्रसाद न्यौपाने	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकार भित्र हँसिया हथौडा	४२४२	निर्वाचित
कमलामाई न.पा.	नगर प्रमुख	उपेन्द्रकुमार पोखरेल	पुरुष	नेपाली कांग्रेस	रुख	१४१८७	निर्वाचित
	नगर उप-प्रमुख	मन्जु देवकोटा	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	सूर्य	१२६९४	निर्वाचित
सुनकोशी गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	दिपा बोहोरा दाहाल	महिला	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकार भित्र हँसिया हथौडा	५३७६	निर्वाचित

गाउँपालिका/ नगरपालिका	प्रमुख/अध्यक्ष एवं उपप्रमुख/उपाध्यक्ष	उम्मेदवारको नाम/थर लिङ्ग	लिङ्ग	राजनीतिक दल	चुनाव चिन्ह	जम्मा प्राप्त मत	कैफियत
	गा.पा. उपाध्यक्ष	कपिल कुमार कोइराला	पुरुष	नेपाली कांग्रेस	रुख	६५९४	निर्वाचित
ध्याङलेख गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	जगत बहादुर भोलन	पुरुष	नेपाली कांग्रेस	रुख	२१०२	निर्वाचित
	गा.पा. उपाध्यक्ष	शकर मान घलान	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकार भित्र हँसिया हथौडा	२९८३	निर्वाचित
मरिण गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	विमर्स मुक्तान	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकार भित्र हँसिया हथौडा	५१९४	निर्वाचित
	गा.पा. उपाध्यक्ष	विमला माझी	महिला	नेपाली कांग्रेस	रुख	५२८१	निर्वाचित
हरिहरपुरगढी गा.पा.	गा.पा. अध्यक्ष	बज्रध्वज वाइवा	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकार भित्र हँसिया हथौडा	४७२९	निर्वाचित
	गा.पा. उपाध्यक्ष	चेखबहादुर थिङ	पुरुष	नेपाली कांग्रेस	रुख	५७०३	निर्वाचित

स्रोत: निर्वाचन आयोग, नेपाल

प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९ को परिणाम

जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, सिन्धुलीका अनुसार प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९ मा यस जिल्लामा दुई वटा प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र र चार वटा प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्रहरूबाट निर्वाचित उम्मेदवारहरूको विवरण तालिका ८.५ मा देखाइएको छ ।

तालिका ८.५ : प्रतिनिधि/प्रदेश सभा निर्वाचन, २०७९ को परिणाम

जिल्ला	प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र	उम्मेदवारको नाम/थर	लिंग	राजनीतिक दल	चुनाव चिन्ह	जम्मा प्राप्त मत	कैफियत
सिन्धुली	१	श्याम कुमार घिमिरे	पुरुष	नेपाली कांग्रेस	रुख	३०३९१	निर्वाचित
सिन्धुली	२	लेख नाथ दाहाल	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकार भित्र हँसिया हथौडा	२७५१७	निर्वाचित
जिल्ला	प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र	उम्मेदवारको नाम/थर	लिंग	राजनीतिक दल	चुनाव चिन्ह	जम्मा प्राप्त मत	कैफियत
सिन्धुली	१ (१)	मातृका प्रसाद भट्टराई	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकारभित्र हँसिया हथौडा	१५८५३	निर्वाचित
सिन्धुली	१ (२)	राम कुमार पहाडी	पुरुष	नेपाली कांग्रेस	रुख	१५६२१	निर्वाचित
सिन्धुली	२ (१)	छेत्र बहादुर बम्जन	पुरुष	नेपाली कांग्रेस	रुख	१६८३५	निर्वाचित
सिन्धुली	२ (२)	गंगा नारायण श्रेष्ठ	पुरुष	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोलाकारभित्र हँसिया हथौडा	१३००१	निर्वाचित

स्रोत: निर्वाचन आयोग, नेपाल

तालिका ८.६ : जिल्ला समन्वय समिति सिन्धुलीका पदाधिकारीहरूको विवरण

पद	नाम/थर	मोबाइल नं.
प्रमुख	कारसाङ लामा	९८५२०७५५४०
उप-प्रमुख	शान्ता कार्की	९८४४४२२३००
सदस्य (प्रवक्ता)	दान बहादुर तामाङ	९८६५१४३२७७
सदस्य	उत्पल खड्का	९८५१००७१८२
सदस्य	सूर्य बहादुर तामाङ	९८४३०११७१२
सदस्य	बाल कुमारी मगर	९८४८९४८४४८
सदस्य	पुष्पा कुमारी धामी	९८११९९२४७०

पद	नाम/थर	मोबाइल नं.
सदस्य	गोकर्ण साकी	९८४४३१६२५६
सदस्य	सुनिता थापा मगर	९८४०१४०००८

स्रोत: जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, सिन्धुली

तालिका ८.७ : स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको नाम/थर, पद र सम्पर्क नम्बर

स्थानीय तह	प्रमुख/अध्यक्ष एवं उपप्रमुख/उपाध्यक्ष	नाम/थर	मोबाइल नं.
दुधौली न.पा.	नगर प्रमुख	दिनेश अधिकारी	९८५४०४१८५१
	नगर उप-प्रमुख	चन्द्र किशोर थारु	९८५४०४१८५२
फिक्कल गा.पा.	गाउँपालिका अध्यक्ष	पार्वती सुनुवार	९८५४०४१९४१
	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	राजु बराल	९८५११२१९५९
तीनपाटन गा.पा.	गाउँपालिका अध्यक्ष	कर्ण बहादुर मगर	९८५४०४१५२५
	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	धनबहादुर पुलामी	९८५४०४२२२१
गोलन्जोर गा.पा.	गाउँपालिका अध्यक्ष	शंकरराज बराल	९८५४०४२६७५
	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	ज्वालाप्रसाद न्यौपाने	९८४४०७५४१०
कमलामाई न.पा.	नगर प्रमुख	उपेन्द्रकुमार पोखरेल	९८५४०४६५००
	नगर उप-प्रमुख	मन्जु देवकोटा	९८५४०४२५१२
सुनकोशी गा.पा.	गाउँपालिका अध्यक्ष	दिपा बोहोरा दाहाल	९८४४०८२०१४
	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	कपिल कुमार कोइराला	९८४१४०७८५५
घ्याङलेख गा.पा.	गाउँपालिका अध्यक्ष	जगत बहादुर भोलन	९८४४५९५३७९
	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	शंकर मान घलान	९८४२७८०९२२
मरिण गा.पा.	गाउँपालिका अध्यक्ष	विमर्स मुक्तान	९८६४०५४६०३
	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	बिमला माझी	९८२४८५५५००
हरिहरपुरगढी गा.पा.	गाउँपालिका अध्यक्ष	बज्रध्वज वाइवा	९८५४०४१३९८
	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	चेखबहादुर थिङ	९८५४०४१३९७

स्रोत: जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, सिन्धुली

खण्ड ९: सार्वजनिक सेवा प्रवाह

तथ्याङ्क कार्यालय सिन्धुलीको परिचय

विगतमा तथ्याङ्क ऐन, २०१५ र नियमावली, २०४१ मा व्यवस्था भए बमोजिम केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय अन्तर्गत वि.सं. २०१५ साल मंसिर १४ गते भएको हो । साविकको केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथ्याङ्क ऐन, २०७९ बमोजिम वि.सं. २०७९ साल असोजदेखि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय मातहत राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयमा परिणत भएको छ । यस ऐन अनुसार राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको प्रमुखको रूपमा संघीय निजामती सेवाको बिशिष्ट श्रेणीको प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी रहने व्यवस्था छ । साविकको केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग र हालको राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको कार्यसम्पादनमा सहयोग पुर्याउने उद्देश्यले वि.सं. २०५० साल साउन १ गतेदेखि सिन्धुली र रामेछाप कार्यक्षेत्र हुनेगरी शाखा तथ्याङ्क कार्यालय सिन्धुलीको स्थापना भएकोमा मिति २०७० साल चैत १ गतेदेखि कार्यालयको नाम परिवर्तन भई तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुली भएको हो । यसको कार्यक्षेत्र सिन्धुली र रामेछाप रहेको छ । हाल तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुलीको सदरमुकाम कमलामाई नगरपालिका वडा नं. ६ शान्तिनगर रातमाटा स्थित भाडाको भवनमा रहेको छ । तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुलीको स्थापना पश्चात स्थानीय स्तरमा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट संचालन हुने गणना एवं सर्वेक्षणहरूमा संलग्न हुनुको अतिरिक्त तथ्याङ्क कार्यालय सिन्धुलीको आफ्नै वार्षिक कार्यक्रम संचालन हुँदै आएको छ । जिल्ला स्तरमा यस कार्यालयले सेवाग्राहीहरूलाई सर्वसुलभ रूपमा तथ्याङ्क सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ ।

कार्यालयको कार्यहरू

- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले आफ्नो कार्य क्षेत्रमा संचालन गरेका गणना एवं सर्वेक्षणमा संलग्न हुने ।
- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट जिल्लास्तरमा संचालन हुने तालिम कार्यमा सघाउ पुर्याउने र स्थानीयस्तरमा कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक पर्ने तालिम संचालन गर्ने ।
- तथ्याङ्क कार्यालय सिन्धुलीको वार्षिक कार्यक्रम तोकिएको समयमा सम्पन्न गरी प्रगति प्रतिवेदन राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयमा पठाउने ।
- कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका जिल्लाहरूको वस्तुगत विवरण तयार गर्ने ।
- जिल्ला स्तरीय तथ्याङ्क विकास कार्यक्रम तयार पारी राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयमा पठाउने ।

- वडा र गणाना क्षेत्रको सिमाना, धरातल र घर परिवारको निर्दिष्ट स्थान छुट्याउने गरी गणना क्षेत्र नक्सांकनको काम गर्ने । जिल्लास्तरीय तथ्याङ्कीय क्रियाकलापहरूको समन्वय गर्ने ।

तालिका ९.१ : कर्मचारीहरूको दरबन्दी

पदको नाम	श्रेणी	सेवा/समूह	कायम भएको पद संख्या
तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.तृ.	नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क/तथ्याङ्क	१
सुपरिवेक्षक	रा.प.अनं.प्र.	नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क/तथ्याङ्क	३
खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	नेपाल प्रशासन सेवा/सामान्य प्रशासन	३
गणक	रा.प.अनं.द्वि.	नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क/तथ्याङ्क	१
लेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	नेपाल प्रशासन सेवा/लेखा	१
कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	नेपाल प्रशासन सेवा/सामान्य प्रशासन	२
जम्मा			११

तालिका ९.२ : कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

नाम/थर	पदको नाम	श्रेणी	स्थायी ठेगाना	शैक्षिक योग्यता
राजेश दास	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.तृ.	बीरगंज म.न.पा.-२१, पर्सा	M.Ed. (Mathematics)
विजय कुमार गौतम	सुपरिवेक्षक	रा.प.अनं.प्र.	दुहवी न.पा.-०५, सुनसरी	I.Com
सुभाष कोइराला	सुपरिवेक्षक	रा.प.अनं.प्र.	गोलन्जोर गा.पा.-०६, सिन्धुली	M.A. (Sociology)
दामोदर खनाल	सुपरिवेक्षक	रा.प.अनं.प्र.	मालारानी गा.पा.-०४, अर्घाखाँची	M.A. (Mathematics)
अम्बिरा काफ्ले (चालिसे)	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	कमलामाई न.पा.-१०, सिन्धुली	BBS (Management)
शोभा रेग्मी	गणक	रा.प.अनं.द्वि.	बासगढी न.पा.-०७, बर्दिया	M.A. (Economics)
भरतराज भट्टराई	सह-लेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	कमलामाई न.पा.-०५, सिन्धुली	SEE
मुना बन्जारा	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	खानीखोला गा.पा.-०५, काभ्रेपलान्चोक	+2 (Science)
मिना नेपाली	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	कमलामाई न.पा.-०६, सिन्धुली	साधारण लेखपढ

नागरिक वडापत्र

तालिका ९.३ : तथ्याङ्क कार्यालय, सिन्धुलीको नागरिक वडापत्र

प्रदान गर्ने सेवा र कार्य विवरण	सेवाग्राहीले पुर्याउनु पर्ने प्रमाण प्रक्रिया	समयावधि	सेवा दस्तुर	जिम्मेवार पदाधिकारी	उजुरी सुन्ने पदाधिकारी
विभिन्न गणना र सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने	विवरण खुलेको निवेदन	तत्काल	निशुल्क	सुपरिवेक्षक/खरिदार	कार्यालय प्रमुख
रा.त.का. बाट प्रकाशित प्रकाशन वितरण गर्ने	विवरण खुलेको निवेदन	तत्काल	निशुल्क	सुपरिवेक्षक/खरिदार	कार्यालय प्रमुख
विभिन्न अध्ययन अनुसन्धान कार्यका लागि तथ्याङ्क व्यवस्थापनमा सहयोग तथा समन्वय गर्ने	सम्बन्धित निकायको स्विकृत पत्र सहित विस्तृत रूपमा अध्ययनको प्रस्ताव पत्र सहित निवेदन	रा.त.का. बाट स्विकृति लिए पछि आवश्यकता अनुसार	निशुल्क	सुपरिवेक्षक	कार्यालय प्रमुख
देशको सबै जिल्लाको वस्तुगत विवरण उपलब्ध गराउने	निवेदन	तत्काल	निशुल्क	सुपरिवेक्षक/खरिदार (पुस्तकालय)	कार्यालय प्रमुख
पुस्तकालयमा अध्ययनका लागि स्थान उपलब्ध गराउने।	मौखिक अनुरोध	तत्काल	निशुल्क	सुपरिवेक्षक/खरिदार (पुस्तकालय)	कार्यालय प्रमुख
तथ्याङ्क गतिविधिमा समन्वय गर्ने	समन्वय सम्बन्धी विवरण खुलेको निवेदन	आवश्यकता अनुसार	निशुल्क	सुपरिवेक्षक	कार्यालय प्रमुख
सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम सार्वजनिक सरोकार सूचना प्रदान गर्ने	सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ बमोजिमको निवेदन	सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २४ घण्टा भित्र र १५ दिन भित्र	सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ८ बमोजिम	तोकिएको सूचना अधिकारी	कार्यालय प्रमुख

प्रदान गरिने सेवाहरू

- वडा तहको जनसंख्या, घरपरिवार र जिल्ला तहबाट संकलित र प्रक्षेपित विवरण ।
- स्थानीय तहको क्षेत्रफल, जनसंख्या, साक्षरता, जातजाती, धर्म, मातृभाषा, कृषक परिवार, गैरकृषक परिवार र जिल्ला तहबाट संकलित र प्रक्षेपित विवरण ।
- जिल्ला तहको जनगणना, कृषिगणना र औद्योगिक गणनाका नतिजाहरू, जिल्ला वस्तुगत विवरण र फोल्डर आदि ।
- राष्ट्रिय प्रादेशिक तथा स्थानीय तहको जनगणना, कृषिगणना, औद्योगिक गणना, नेपाल जीवनस्तर र श्रमशक्ति सर्वेक्षणका नतिजाहरू, आवधिक प्रकाशनहरू, नियमित प्रकाशनहरू र अन्य प्रकाशनहरूको तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने ।

सेवा उपलब्ध गराउने प्रक्रिया

- यस कार्यालयको जनसम्पर्क फाँट तथा पुस्तकालयमा लिखित वा मौखिक रूपमा आवश्यक परेको तथ्याङ्क माग गर्नु पर्दछ ।
- लाग्ने समय तयारी अवस्थामा भए निवेदन पेश गर्ने वित्तिकै र तयार गर्नुपर्ने भए परिमाण अनुसार तत्काल ।
- सेवा तथा अन्य दस्तुर शुल्क निःशुल्क तर पुस्तक खरिद गरेमा लाग्ने ।
- गुनासो तथा उजुरी सुन्ने जिम्मेवार व्यक्ति सूचना अधिकारी तथा कार्यालय प्रमुख ।

पुस्तकालयको स्थापना र प्रयोग

तथ्याङ्क कार्यालय सुदृढीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत यस कार्यालयमा आ.व. २०६३/६४ देखि पुस्तकालय तथा सूचना कक्षको स्थापना गरिएको छ । कार्यालयको पहिलो तलाको सम्मुख कोठामा पुस्तकालय तथा सूचना कक्ष रहेको छ । पुस्तकालय तथा सूचना कक्ष स्थापना भएपछि राष्ट्रिय दैनिक गोरखापत्र, कान्तिपुर तथा केही स्थानीय दैनिक तथा साप्ताहिक पत्रपत्रिकाहरू, पुस्तकहरू सहित सूचना तथा तथ्याङ्कहरूलाई व्यवस्थित गरिएको छ । पुस्तकालयमा कुर्सी, टेबल, सोफा आदिको व्यवस्था गरी सर्वसाधारणहरूलाई अध्ययन गर्न सर्वसुलभ गरिएको छ । पुस्तकालयमा मागेको बखत तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने गरी कर्मचारीको व्यवस्था गरिएको छ । तथ्याङ्क कार्यालयमा उपलब्ध भएका तथ्याङ्क प्रयोग गर्न दिने, कम्प्युटर प्रिन्ट गर्ने र फोटोकापी गर्न दिने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालय समयभरी पुस्तकालय कक्ष खुला

रहने गरेको छ । राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय तथा अन्य तथ्याङ्क कार्यालयहरूको प्रकाशन, संघसंस्थाहरूबाट प्रकाशित पुस्तकहरू र अन्य निकायका प्रकाशनहरू अभिलेखका रूपमा पुस्तकालयमा राखिएको छ । पुस्तकालय स्थापना भएपछि कार्यालयको गतिविधिमा वृद्धि हुँदै गएको छ ।

तथ्याङ्कीय परामर्श

यस कार्यालयबाट जिल्लास्थित तथ्याङ्क उत्पादन गर्ने निकायहरू जस्तै जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयमा रहेको सूचना तथा अभिलेख केन्द्र, शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइको तथ्याङ्क शाखा, स्वास्थ्य कार्यालयको तथ्याङ्क शाखा, अन्य संघसंस्था आदिमा कार्यरत जनशक्तिहरूलाई आवश्यक पर्दा तथ्याङ्कीय राय सल्लाह तथा परामर्श दिइदै आएको छ । जिल्लामा रहेका क्याम्पस तथा विद्यालयहरूलाई जनसंख्या तथा तथ्याङ्कको बारेमा आवश्यकता अनुसारको अवधारणा तथा परामर्श समेत दिइदै आएको छ ।

अन्य निकायसँगको सहकार्य

यस कार्यालयले जिल्लाका सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूमा उत्पादन हुने तथ्याङ्कीय कार्यमा सहयोगी भूमिका निभाउँदै आएको छ । जिल्लाका विभिन्न कार्यालय तथा संघसंस्थाहरूको प्रोफाइल तयारीको लागि तहाँबाट माग भए बमोजिम यस कार्यालयबाट प्राविधिक सहयोग गरिएको छ ।

आधिकारिक तथ्याङ्कका १० प्रमुख सिद्धान्तहरू

आधिकारिक तथ्याङ्कका यी १० ओटा आधारभूत सिद्धान्तहरूको परिधि निकै फराकिलो छ । अर्थात्, यी सिद्धान्तहरूले राष्ट्रिय तथ्याङ्क प्रणालीका विविध पक्षहरूलाई समेटेका छन् । यी सिद्धान्तहरूको बुँदागत व्याख्या ज्यादै विस्तृत हुने भएकोले यहाँ सामान्य जानकारीका लागि यी सिद्धान्तहरूलाई टिपोटको रूपमा मात्र उल्लेख गरिएको छ ।

- **प्रासाङ्गिकता, निष्पक्षता र सुलभता:** लोकतान्त्रिक समाजको सूचना प्रणालीमा आधिकारिक तथ्याङ्क एक अपरिहार्य तत्व मानिन्छ । यसले सरकार, अर्थतन्त्र र आमजनतालाई आर्थिक, जनसांख्यिक, सामाजिक तथा वातावरणीय परिस्थिति सम्बन्धी सूचना उपलब्ध गराउँछ । लोकतान्त्रिक समाजमा सरकारी तथ्याङ्कीय निकायहरू (Official Statistical Agencies) ले नागरिकको सार्वजनिक सूचना पाउने हकको सम्मान गर्नु पर्दछ । यसका लागि यी

निकायहरूले व्यावसायिक उपयोगिता भएका आधिकारिक तथ्याङ्क निकालेर निष्पक्षताका साथ उपलब्ध गराउनु पर्दछ ।

- **व्यावसायिक मापदण्ड र आधार:** तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, भण्डारण तथा प्रस्तुतिका विधि एवं प्रक्रिया निर्धारण गर्दा तथ्याङ्कीय निकायहरूले वैज्ञानिक सिद्धान्त र व्यावसायिक आचारसंहिता नितान्त सोच विचारका साथ निर्णय लिनुपर्दछ । आधिकारिक वा सरकारी तथ्याङ्कमा विश्वास जगाई तथ्याङ्कमा आस्था कायम राख्न यस्तो प्रक्रिया महत्वपूर्ण हुन्छ ।
- **उत्तरदायित्व र पारदर्शिता:** तथ्याङ्कको सही अर्थ लगाउने काम सहज तुल्याउन तथ्याङ्कीय निकायहरूले तथ्याङ्कका स्रोत, विधि र प्रक्रियाको विवरण वैज्ञानिक मापदण्ड अनुसार प्रस्तुत गर्नु पर्दछ ।
- **दुरुपयोग निवारण:** तथ्याङ्कको त्रुटिपूर्ण व्याख्या भएमा वा दुरुपयोग भएमा तथ्याङ्कीय निकायहरूले यस्ता कुराको टिप्पणी वा खण्डन गर्न सक्नु पर्छ ।
- **आधिकारिक वा सरकारी तथ्याङ्कका स्रोतहरू:** तथ्याङ्कीय सर्वेक्षण तथा प्रशासनिक अभिलेख लगायत सबै प्रकारका स्रोतहरूबाट तथ्याङ्कीय प्रयोजनका लागि आँकडा वा विवरण लिन सकिन्छ । तथ्याङ्कीय निकायले स्रोत चयन गर्दा तथ्याङ्कको गुणस्तर, सामयिकता, लागत एवं उत्तरदाताको बोझलाई विचार गरेर उपयुक्त स्रोत चयन गर्नुपर्दछ ।
- **गोपनीयता:** तथ्याङ्कीय निकायहरूले तथ्याङ्क निकाल्नका लागि संकलन गरेका व्यक्तिगत विवरण वा आँकडाहरू प्राकृतिक वा कानुनी व्यक्ति जो-जसको भएतापनि एकदम गोप्य राख्नुपर्दछ । संकलन गरिएका यस्ता विवरणहरू तथ्याङ्कीय प्रयोजनका लागि मात्र प्रयोग गर्नु पर्दछ ।
- **कानून:** जुन ऐन, नियम र आदेश अन्तर्गत तथ्याङ्क-प्रणाली संचालन भएका छन् ती सबै कानुनी प्रावधानहरू सार्वजनिक हुनुपर्दछ ।
- **राष्ट्रिय समन्वय:** तथ्याङ्क प्रणालीमा सामाजिकस्यता र दक्षता प्राप्त गर्न देशभित्रका सबै तथ्याङ्कीय निकायहरूबीच समन्वय अत्यावश्यक हुन्छ ।
- **अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डको उपयोग:** प्रत्येक देशका तथ्याङ्कीय निकायहरूले अन्तर्राष्ट्रिय अवधारणा, वर्गीकरण तथा विधिहरूको प्रयोग गर्दा सबै सरकारी तहमा सामाजिकस्यता र दक्षताको वृद्धि हुन्छ ।
- **अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग:** तथ्याङ्कमा द्विपक्षीय एवं बहुपक्षीय सहयोगले सबै देशमा आधिकारिक तथ्याङ्क प्रणालीको सुधार गर्न सघाउ पुर्याउँछ ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय (साविक केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग) का प्रमुख प्रकाशनहरू

STATISTICAL BULLETIN

- Statistical Bulletin_Vol. 123
- Statistical Bulletin_Vol. 121-122
- Statistical Bulletin_Vol. 120

NEPAL IN FIGURES

- Nepal In Figures 2022
- नेपाल तथ्याङ्कीय झलक २०७९
- नेपाल तथ्याङ्कीय झलक २०७८
- Nepal In Figures 2021
- नेपाल तथ्याङ्कीय झलक २०७७
- Nepal In Figures 2020

POCKET BOOKS

- Nepal Statistical Pocket Book-2020
- Statistical Pocket Book of Nepal-2018

YEAR BOOKS

- Nepal Statistical Year Book-2021
- Statistical Year Book-2019

OTHER PUBLICATIONS

- Concepts And Definitions of Statistical Terms
- National Population and Housing Census 2021 (Caste, ethnicity and mother tongue)
- Commercial Livestock Integrated Survey 2021
- Social Statistics Book 2079
- National Industrial Survey National Report 2019/20
- Nepal Statistical Year Book 2021
- Solid Waste Account for Urban Municipalities of Nepal 2022
- Official Statistics of Nepal Issues and Practices 2022
- Economic Census Atlas-Nepal
- Annual Growth Rate of GDP by Economic Activities-Table
- National Economic Census 2018, National Report 3-2
- National Economic Census 2018, National Report 2
- National Economic Census 2018, National Report 3-1
- National Economic Census 2018, Analytical Report No.1 (Analysis of 18 Industries)
- National Economic Census 2018, National Profile 1 by Province
- National Economic Census 2018, National Report 2-3 by district
- National Economic Census 2018, National Report 2-2
- National Economic Census 2018, National Report 2-1
- National Economic Census 2018, National Report 1-3
- National Economic Census 2018, National Report 1-2
- National Economic Census 2018, Provincial Summary Reports
- National Statistical System of Nepal FINAL
- Nepal Labour Force Survey III

जिल्लामा रहेका सरकारी कार्यालय तथा संघसंस्थाहरूको विवरण

सिन्धुली जिल्लामा रहेका सरकारी कार्यालयहरूको नाम, सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखको नाम/थर, पद तथा सम्पर्क नम्बर सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९.४ : जिल्ला स्थित संघीय सरकारी कार्यालयहरूको विवरण

कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम/थर	पद/दर्जा	सम्पर्क नं.	
			मोबाइल नं.	टेलिफोन नं.
सिन्धुली जिल्ला अदालत	महेन्द्र बहादुर कार्की	मा.जि.न्या		०४७-५२११११९
	उपेन्द्र प्रसाद गौतम	मा.जि.न्या		
	श्री विदुर प्रसाद कोइराला	श्रेष्ठेदार	९८४१३६३३७६	०४७-५२०४६१
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री भरत खनाल	प्र.जि.अ.	९८५४०६७७७७	०४७-५२०५३३
कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	श्री टंकनाथ काफ्ले	प्र.को.नि	९८५४०४१७६६	०४७-५२०२६६
जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	श्री कैलाश कोइराला	जि.नि.अ.	९८५१००२०८६	०४७-५२०३२२
जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	श्री भीमसेन काफ्ले	जि.न्या.ब.	९८५४०४२११९	०४७-५२०११९
राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	श्री सुबाश कार्की	उप अ.नि.	९८५१०९२७०४	०४७-५२०२३३
कारागार कार्यालय	श्री मानिका प्रसाद पहाडी	नि. जेलर	९८५४०७२७७७	०४७-५२०२५७
जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री राज कुमार सिलवाल	प्र.उ.	९८५४०६५५५५	०४७-५२०५५५
इलाका प्रहरी कार्यालय, भिमान	श्री सोरप छिरिङ तामाङ	प्र.नि.	९८५१२८१०४४	
इलाका प्रहरी कार्यालय, बस्तीपुर	श्री गोविन्द प्रसाद रेग्मी	प्र.नि.	९८५१२८३३४५	
इलाका प्रहरी कार्यालय, डकाहा	श्री राजेश कुमार गड्तौला	प्र.नि.	९८५४०९००९९	
इलाका प्रहरी कार्यालय, कपिलाकोट	श्री धर्मराज खत्री	प्र.नि.	९८५४०९१९९९	
इलाका प्रहरी कार्यालय, खुर्कोट	श्री सविता के सी	प्र.नि.	९८५४०९०१२५	
बागमती प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र	श्री कृष्ण हरी शर्मा	प्र.ब.उ.	९८५१२८०४१०	

कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम/थर	पद/दर्जा	सम्पर्क नं.	
			मोबाइल नं.	टेलिफोन नं.
मालपोत कार्यालय	श्री रामकृष्ण अर्याल	प्र.मा.अ	९८५४०४२१०९	०४७-५२०१२५
नापी कार्यालय	श्री सरोज बहादुर श्रेष्ठ	ना.अ.	९८५४०४२५३३	०४७-५२०१३९
भवानी बक्स गण	श्री विमल कुमार वाग्ले	गणपति	९८४१७३०७५८	
श्री नं.१ वन तथा पर्यावरण सुरक्षा गण	श्री विमल के. सी.	गणपति	९८५४०४२११७	
श्री नं.९ बाहिनी अड्डा, सिन्धुली	प्रकाश बहादुर चन्द	बाहिनीपति	९८६३०२८९०३	
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	श्री लुम्बनाथ पोखरेल	जि.स.अ.	९८४४०४१४८८	०४७-५२०१४९
शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	श्री निर्मल प्रसाद घिमिरे	ईकाइ प्र.	९८५४०४१३२४	०४७-५२०१७५
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण	श्री रमेश हुमागाई	ब.कृ.अ.	९८४३१९४२९६	
खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण	श्री पुष्पलाल राई	का.प्र.	९८५२०६२०५४	०४७-५२१४१३
जिल्ला हुलाक कार्यालय	श्री कुमार थापा	हु.अ.	९८५४०४४१२१	०४७-५२०१२१
तथ्याङ्क कार्यालय	श्री राजेश दास	त.अ.	९८४५०३८४३१	०४७-५२०१२८
नयाँ शहर आयोजना, खुर्कोट	श्री सुदिप श्रेष्ठ	आ.प्र.	९८५४०४२६६१	०४७-६९१९४६
करदाता सेवा कार्यालय	श्री दिपेन्द्र पुन	क.अ.	९८५७८२४९५१	०४७-५२०२०५
सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, आश्रित गुल्म	श्री बलराम प्रसाई	स.प्र.ना.उ.	९८४१६१९७०१	
सुनकोशी मरिण डाइभर्सन ब.आ	श्री मित्र बराल	आ.नि.	९८५१२३०३००	
यान्त्रिक कार्यालय, मुलकोट	श्री अर्जुन मिश्र	मे.ई.	९८५४०४५१४०	
चुरे उत्थानशील आयोजना	श्री राम बालक प्रसाद यादव	का.प्र.	९८५४०४४४३३	
स्वास्थ्य बिमा बोर्ड	श्री रमेश कुमार घिमिरे	का.प्र.	९८५४०४१५५५	०४७-५२०५७७

तालिका ९.५ : जिल्ला स्थित प्रदेश अन्तर्गतका सरकारी कार्यालयहरूको विवरण

कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम/थर	पद/दर्जा	सम्पर्क नं.	
			मोबाइल नं.	टेलिफोन नं.
उद्योग तथा वाणिज्य कार्यालय	श्री ध्रुव ढकाल	प्र.उ.अ.	९८५४०४११२४	०४७-५२०१२४
कन्दमुल तथा तरकारी विकास केन्द्र	श्री हेमन्त झा	ब.क.वि.अ.	९८५४०४१३२०	०४७-५२०१२२
कृषि ज्ञान केन्द्र	श्री अरुण खनाल	ब.कृ.वि.अ.	९८५४०४२२६६	०४७-५२०१६६
भेटेनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	श्री प्रभात न्यौपाने	प.वि.अ.	९८५४०४१७८५	०४७-५२०१८५
डिभिजन वन कार्यालय, सिन्धुली	श्री प्रल्हाद प्रसाद धिताल	डि.ब.अ.	९८४१३२८१८४	०४७-५२०१३५
डिभिजन वन कार्यालय, मरिण	श्री अजय विक्रम मानन्धर	डि.ब.अ.	९८५४०२०१९०	
जलश्रोत तथा सिचाई विकास डिभिजन	श्री कृष्ण बहादुर पाण्डे	सि.डि.ई.	९८५४०४२१०५	०४७-५२०१०५
स्वास्थ्य कार्यालय	श्री राजन प्रोखेल	मे.सु.	९८६८८१५०८७	०४७-५२०१४५
जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	डा. अर्जुन उपाध्याय	आ.चि.	९८५४०४१९७३	०४७-५२०३४३
सिन्धुली अस्पताल	डा. अभिषेक थपलिया	मे.सु.	९८४२३५३२६१	०४७-५२०१७३
शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	श्री दुर्गा प्रसाद घिमिरे	नि.सि.डि.ई.	९८५४०४१६०६	०४७-५२३८३९
प्रादेशिक डिभिजन सडक कार्यालय	श्री देवनारायण प्र. यादव	डि.प्र.	९८५४०५५०२२	
यातायात व्यवस्था कार्यालय, खुर्कोट	श्री शिव कुमार निरौला	शा.अ.	९८५४०४५३९१	०४७-५९०४८८

तालिका ९.६ : जिल्ला स्थित स्थानीय तह (गाउँपालिका/नगरपालिका) कार्यालयहरूको विवरण

कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम/थर	पद/दर्जा	सम्पर्क नं.	
			मोबाइल नं.	टेलिफोन नं.
दुधौली न.पा.	श्री दीपक ढकाल	प्र.प्र.अ.	९८५४०५२१११	०४७-४१२०४५
फिक्कल गा.पा.	श्री डम्बर बहादुर रजन मगर	प्र.प्र.अ.	९८५४०४५४६२	०४७-६९२०२६
तीनपाटन गा.पा.	श्री पदम बहादुर बस्नेत	प्र.प्र.अ.	९८५४०४२२२०	

गोलन्जोर गा.पा.	श्री ठाकुर प्रसाद दाहाल	प्र.प्र.अ.	९८४३८८७७५४	०४७-६९२०२५
कमलामाई न.पा.	श्री सुर्य प्रसाद दाहाल	प्र.प्र.अ.	९८५४०५०९९९	०४७-५२९९०५
सुनकोशी गा.पा.	श्री अर्जुन दर्जी	प्र.प्र.अ.	९८५९२९२६५५	
घ्याङलेख गा.पा.	श्री राम कुमार कार्की	प्र.प्र.अ.	९८५४०८७८८८	
मरिण गा.पा.	श्री ओम बहादुर दर्जी	प्र.प्र.अ.	९८४९९६२७७२	
हरिहरपुरगढी गा.पा.	श्री दाताराम प्याकुरेल	प्र.प्र.अ.	९८५४०४२८८९	०४७-६९२०४०

तालिका ९.७ : विद्युत, टेलिकम एवं बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको विवरण

कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम/थर	पद/दर्जा	सम्पर्क नं.	
			मोबाइल नं.	टेलिफोन नं.
नेपाल विद्युत प्राधिकरण	श्री शिशिर लम्साल	का.प्र.	९८५४०४२२५०	०४७-५२९९०५
नेपाल टेलिकम	श्री विदुरबाबु श्रेष्ठ	का.प्र.	९८५४०२९७७७	०४७-५२०९०९
राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	श्री लाल बहादुर ठोकर	शा.प्र.	९८४४०२०६५८	०४७-६९९७५५
कृषि विकास बैंक	श्री ठाकुर बहादुर मगर	शा.प्र.	९८४९०६५९६४	०४७-५२०९७०

तालिका ९.८ : जिल्ला स्थित राष्ट्रिय संचार संस्थामा काम गर्ने पत्रकारहरूको विवरण

नाम/थर	संचार संस्था	सम्पर्क नं.
राजकुमार कार्की	कान्तिपुर राष्ट्रिय दैनिक	९८४४०९९५००
बाबुराम देवकोटा	गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिक	९८६९८८८८९९
राजन गाँउले	अन्नपूर्ण राष्ट्रिय दैनिक	९८४४०४५७५८
अनिल भण्डारी	नेपाल टेलिभिजन, नागरिक दैनिक	९८४४०८६०९९
संकर सौगात	एभिन्युज टेलिभिजन	९८४४०४०४५५
विधुर पौडेल	नयाँ पत्रिका राष्ट्रिय दैनिक	९८५४०४०५८०
बिमला पाण्डे	राजधानी राष्ट्रिय दैनिक	९८५४०४४२५०
राधिका बुढाथोकी	राष्ट्रिय समाचार समिति, हिमालय टाईम्स	९८४४४४२५४८
रोहित गुरुङ्ग	हिमालय टेलिभिजन	९८४०६६६३४४
रविन्द्र भट्टराई	न्युज २४ टेलिभिजन	९८६०८९७६९९
उर्मिला भट्टराई	ग्यालेक्सी फोर के टेलिभिजन	९८६४०२९४८४
कमल सरला सुनुवार	रेडियो नेपाल	९८४४०८२४६९

नाम/थर	संचार संस्था	सम्पर्क नं.
कल्पना भुजेल	उज्यालो ९० नेटवर्क	९८४४२१७१६४
बुद्ध नेपाली	नेपाल समाचार पत्र, थाहा संचार	९८४०७३२४८६
संगिता डिमदोङ्ग	नेपाल नेटवर्क टेलिभिजन	९८१२११११९६

तालिका ९.९ : जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका स्थानीय रेडियो तथा एफ.एमको विवरण

नाम/थर	रेडियो तथा एफ.एमको नाम	सम्पर्क नं.
टिकाजंग थापा	रेडियो शिद्धवावा, सुनकोशी एफ.एम.	९८५४०४१३००
प्रेमनाथ मैनाली	रेडियो सिन्धुली गढी	९८५४०४११९१
बुद्ध नेपाली	रेडियो विजयकिल्ला, रेडियो मरिण	९८४०७३२४८६
वरुण लामिछाने	विट्स एफ.एम.	९८४४०४०८६८
मिनकुमार दाहाल	रेडियो महाभारत	९८५११५७८६५
रोहित गुरुङ्ग	दुधौली एफ.एम.	९८४०६६६३४४
राजन गाउले	रेडियो जनआवाज	९८४४०४५७५८
दिप शाह संकर	रेडियो मधुगंगा	९८४१४०३१९५

तालिका ९.१० : जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका दैनिक पत्रपत्रिकाहरूको विवरण

नाम/थर	दैनिक पत्रपत्रिकाको नाम	सम्पर्क नं.
विनोद रायमाझी	सिन्धुली सौगात दैनिक	९८५४०५३५३६
द्वारिका काफ्ले	प्रभात समाचार दैनिक	९८५१०६८९०२

तालिका ९.११ : जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका साप्ताहिक पत्रपत्रिकाहरूको विवरण

नाम/थर	साप्ताहिक पत्रपत्रिकाको नाम	सम्पर्क नं.
विनय दाहाल	सफल नेपाल साप्ताहिक	९८४४१९७३८५
ध्रुवचन्द्र खड्का	सिन्धुली अपडेट साप्ताहिक	९८४४०३७२३१
संकर सौगात	कमलामाई एक्सप्रेस	९८४४०४०४५५
प्रेम दाहाल	सन्देश जनप्रिय साप्ताहिक	९८५१२६७७२९
रोहित गुरुङ्ग	दुधौली साप्ताहिक	९८४०६६६३४४
राजन गाउले	ईतिश्री साप्ताहिक	९८४४०४५७५८
बाबुराम देवकोटा	जनवोली एक्सप्रेस साप्ताहिक	९८६९८८८८९१
विमला पाण्डे	साझा नेपाल साप्ताहिक	९८५४०४४२५०

तालिका ९.१२ : जिल्ला स्थित संचालनमा रहेका अनलाईन संचार संस्थाको नाम

नाम/थर	अनलाईन संचार संस्थाको नाम	सम्पर्क नं.
पुस्कर थापा	अंकपत्र	९८५१०३१४६९
सौगात रायमाझी	सिन्धुली सौगात	९८४०४८३६५५
श्यामहरी अधिकारी	जनबोली एक्सप्रेस	९८४४०४५६३८
प्रेम दाहाल	ई प्रदेश खबर	९८५१२६७७२९
नविनबाबु अधिकारी	सरोकार टाईम्स	९८४४०८५६४९
जि.वि श्रेष्ठ	पालिका आवाज	९८४४२५१२६४
मिनकुमार दाहाल	शितलपाटी पोष्ट	९८५११५७८६५
नविन श्रेष्ठ	सिन्धुली खबर	९८४४०८४८४४
बलविर भुजेल	सिन्धुली दर्पण	९८५४०४२६७७
बुद्धकुमार आछामी	विजयकिल्ला डटकम	९८६४०१७४८६
रविन्द्र भट्टराई	दुधौली न्युज	९८६०८१७६११
अनिल भण्डारी	गढि पोष्ट	९८४४०८६०९९
राजन गाउले	जनआवाज न्युज	९८४४०४५७५८
वरुण लामिछाने	न्युज तरंग	९८४४०४०८६८

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुलीबाट प्रवाहित सेवा वितरण

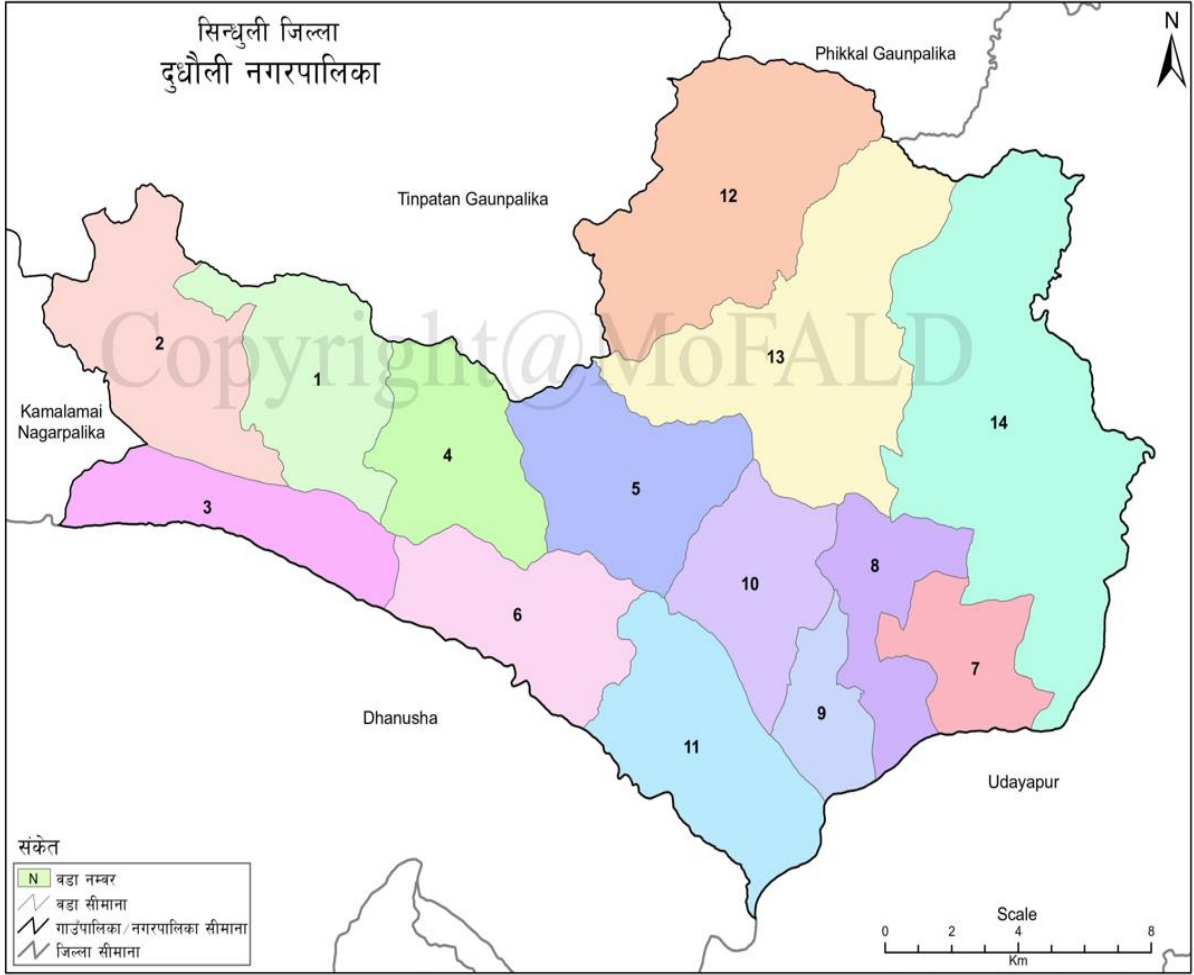
तालिका ९.१३ : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुलीबाट प्रवाहित सेवा वितरणको विवरण

कार्यको विवरण	आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०
संस्था दर्ता	३७	१६	९
नाबालक परिचयपत्र	२८	९०	१०६
ठाडो उजुरी	५४	१३८	२३४
पत्र पत्रिका दर्ता	१	१	१
छापाखाना दर्ता	१	-	-
सिफारिस	११५४	१६१८	१४२१
संस्था नवीकरण	१२२	१२१	११२
जिल्ला सुरक्षा समितिको बैठक	४९	२९	३२
हातहतियार नवीकरण	९	७	१०
भू.पू. सैनिक पेन्सन सिफारिस	४६	५४	४१

कार्यको विवरण		आ.व. २०७७/७८	आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०
नागरिकता	बंशज	८००३	१४२२९	११८९४
	बैवाहिक	३	१	२
	अंगीकृत			
	प्रतिलिपी	४०८८	५६३९	७२२९
	नागरिकता			
राहदानी	साधारण	२९१६	५५४६	१२४९९
	सिफारिस			
	द्रुत सिफारिस	-	-	-
	राहदानी	२३०५	५३१४	९६८७
	वितरण			
राष्ट्रिय परिचय पत्र फाराम दर्ता		३९०६	९१९८	२१४५२

स्रोत: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सिन्धुली

खण्ड १०: दुधौली नगरपालिका

जम्मा जनसंख्या	: ७०,२०७ (संस्थागत बाहेक)
क्षेत्रफल	: ३९०.३९ वर्ग कि.मि.
जम्मा वडा संख्या	: १४
केन्द्र	: दुधौली

सिमाना

पूर्व: उदयपुर जिल्ला	पश्चिम: कमलामाई न.पा. र तीनपाटन गा.पा.
उत्तर: फिक्कल र तीनपाटन गा.पा.	दक्षिण: धनुषा र उदयपुर जिल्ला

परिचय

जिल्ला सदरमुकाम देखि दुधौली नगरपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ५७ कि.मि.

तालिका १०.१ : दुधौली न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	दुधौली न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	दुधौली न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	२५	८	२७
२	२७	९	०
३	२६	१०	७
४	१७	११	४
५	१४	१२	२६
६	१८	१३	१९
७	६	१४	२५

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: साल, असना, कर्मा, चिलाउने, सिसौ, सिमल

वन्यजन्तुहरू: बँदेल, निलगाई, मृग, चितुवा, भालु

चराचुरुङ्गीहरू: बौडाई, कोरे, सुइरो पुच्छर, लाटोकोसेरो

जडीबुटीहरू: तेज पात, दाल चिनी

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, बड्की एकादशी, जितिया, ल्होसार, तिज, माघे संक्रान्ती, साउने संक्रान्ती

प्रमुख धार्मिक स्थलहरू

धार्मिक स्थलहरू: मधुगंगा, ठाकुर गुफा

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, गहुँ, मकै, तोरी, अदुवा

स्थायी बाली: आँप, लिची, केरा

एग्रीभेटहरूको संख्या: ८

मुख्य नदी/खोला: कमला नदी, ककुर खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र: तल्लो धनसरी, माथिल्लो धनसरी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन:

प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: ठाकुरखोला महादेवस्थान, भेडीखोर, मधुगंगा महादेवस्थान, ठाकुर गुफा, जल्पादेवी

प्रमुख पदमार्गहरू: भेडिखोर, गेरुछाँगा

होमस्टे: तल्लो भलुवाही होमस्टे, हत्पते होमस्टे

मनोरञ्जन पार्क, उद्यान: सहिद पार्क, विपिन चौर

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका १०.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
हनुमान बजार	दु.न.पा.-९	बिहिवार
डकाहा बजार	दु.न.पा.-४	बुधवार
गागन बजार	दु.न.पा.-२	बिहिवार
खनिया बजार	दु.न.पा.-४	आइतवार
सिथौली बजार	दु.न.पा.-५	सोमवार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १०.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण सहकारी	२९
बहुउद्देश्य सहकारी	४
कृषि सहकारी	४४
दुग्ध सहकारी	१
उपभोक्ता सहकारी	४
पशु/पंछी सहकारी	२
अन्य	६

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १०.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाँइसराई
२०७९/८०	२०१३	८९६	४७५	४९	३२७
२०७८/७९	२२२९	१०६३	५१६	२७	३९१
२०७७/७८	१५३१	९८५	५१०	७	२७६

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस नगरपालिकाको कुल १६११० (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने १५.५% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) २८%, टयुववेल/हाते पम्प ११.९%, ढाकिएको इनार ९.१%, खुला इनार/कुवा २८.५%, मूल धारा ५.८%, नदी/खोला ०.४%, जार बोतल ०.७% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.२% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. १ मा सबैभन्दा बढी ५१.२% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ८ मा २.१% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १०.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	१०४२	५३४	५२	९५	८८	२६८	०	३	०	२
	%	१००	५१.२	५.०	९.१	८.४	२५.७	०.०	०.३	०.०	०.२
२	संख्या	९१५	४४०	३०७	८	३९	३१	९०	०	०	०
	%	१००	४८.१	३३.६	०.९	४.३	३.४	९.८	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	८८१	३७	४०	२	१७७	६२०	४	०	०	१
	%	१००	४.२	४.५	०.२	२०.१	७०.४	०.५	०.०	०.०	०.१
४	संख्या	११२६	१११	२४३	१३३	११०	५२६	२	१	०	०
	%	१००	९.९	२१.६	११.८	९.८	४६.७	०.२	०.१	०.०	०.०
५	संख्या	९७८	१९५	२१७	२५५	९६	१९८	३	३	२	९
	%	१००	१९.९	२२.२	२६.१	९.८	२०.२	०.३	०.३	०.२	०.९
६	संख्या	१२४४	१५४	३०८	७	२२०	५५२	२	१	०	०
	%	१००	१२.४	२४.८	०.६	१७.७	४४.४	०.२	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	१०६३	२०४	४२८	९१	१६	१४७	१६४	१२	१	०
	%	१००	१९.२	४०.३	८.६	१.५	१३.८	१५.४	१.१	०.१	०.०
८	संख्या	८१०	१७	११९	८२	२६५	२८६	०	२३	१५	३
	%	१००	२.१	१४.७	१०.१	३२.७	३५.३	०.०	२.८	१.९	०.४

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोटल	अन्य
९	संख्या	१५७५	११२	११२	६६७	११९	४५०	१८	१	९४	२
	%	१००	७.१	७.१	४२.३	७.६	२८.६	१.१	०.१	६.०	०.१
१०	संख्या	१४८७	६९	४२६	३३३	२४१	४००	८	३	३	४
	%	१००	४.६	२८.६	२२.४	१६.२	२६.९	०.५	०.२	०.२	०.३
११	संख्या	१७१२	२३५	२१६	१५८	६५	८८४	१५२	०	०	२
	%	१००	१३.७	१२.६	९.२	३.८	५१.६	८.९	०.०	०.०	०.१
१२	संख्या	९८६	१५५	६६१	४	२	७०	९१	३	०	०
	%	१००	१५.७	६७.०	०.४	०.२	७.१	९.२	०.३	०.०	०.०
१३	संख्या	११७१	८५	७८२	२	१७	६६	२१६	१	०	२
	%	१००	७.३	६६.८	०.२	१.५	५.६	१८.४	०.१	०.०	०.२
१४	संख्या	११२०	१२३	६०४	८५	६	१००	१९२	१०	०	०
	%	१००	११.०	५३.९	७.६	०.५	८.९	१७.१	०.९	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	१६११०	२४७१	४५१५	१९२२	१४६१	४५९८	९४२	६१	११५	२५
	%	१००	१५.३	२८.०	११.९	९.१	२८.५	५.८	०.४	०.७	०.२

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस नगरपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (७३.७१%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार २४.६३% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.१४%, गुइठा/गोहरा प्रयोग गर्ने परिवार ०.०३%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १.४४% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०२% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. १३ मा ९५% र कम वडा नं. ९ मा ४९.७% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १०.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/ दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	१०४२	६५६	३५४	२	०	३०	०	०
	%	१००	६३.०	३४.०	०.२	०.०	२.९	०.०	०.०
२	संख्या	९१५	५६१	३३६	१	०	१६	०	१
	%	१००	६१.३	३६.७	०.१	०.०	१.७	०.०	०.१
३	संख्या	८८१	६४५	२३०	२	०	३	१	०
	%	१००	७३.२	२६.१	०.२	०.०	०.३	०.१	०.०
४	संख्या	११२६	७६०	३६१	१	०	३	१	०
	%	१००	६७.५	३२.१	०.१	०.०	०.३	०.१	०.०
५	संख्या	९७८	७६६	२०५	३	०	४	०	०
	%	१००	७८.३	२१.०	०.३	०.०	०.४	०.०	०.०
६	संख्या	१२४४	१०६०	१८२	१	०	१	०	०
	%	१००	८५.२	१४.६	०.१	०.०	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	१०६३	७७१	२७२	१	०	१८	१	०
	%	१००	७२.५	२५.६	०.१	०.०	१.७	०.१	०.०
८	संख्या	८१०	४४१	३५४	२	३	९	०	१
	%	१००	५४.४	४३.७	०.२	०.४	१.१	०.०	०.१
९	संख्या	१५७५	७८३	६७७	३	०	१११	०	१
	%	१००	४९.७	४३.०	०.२	०.०	७.०	०.०	०.१

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/ दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१०	संख्या	१४८७	९९१	४७९	३	१	१२	०	१
	%	१००	६६.६	३२.२	०.२	०.१	०.८	०.०	०.१
११	संख्या	१७९२	१३६३	३२४	२	०	२२	१	०
	%	१००	७९.६	१८.९	०.१	०.०	१.३	०.१	०.०
१२	संख्या	९८६	९१०	७३	१	१	१	०	०
	%	१००	९२.३	७.४	०.१	०.१	०.१	०.०	०.०
१३	संख्या	११७१	१११२	५६	१	०	२	०	०
	%	१००	९५.०	४.८	०.१	०.०	०.२	०.०	०.०
१४	संख्या	११२०	१०५५	६५	०	०	०	०	०
	%	१००	९४.२	५.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	१६११०	११८७४	३९६८	२३	५	२३२	४	४
	%	१००	७३.७१	२४.६३	०.१४	०.०३	१.४४	०.०२	०.०२

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकाका ८६.९३% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । बत्ती बाल्नका लागि अक्सर अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १०.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/ सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
१	संख्या	१०४२	१०१८	१२	४	०	८
	%	१००	९७.७	१.२	०.४	०.०	०.८
२	संख्या	९१५	८८१	३०	१	०	३
	%	१००	९६.३	३.३	०.१	०.०	०.३
३	संख्या	८८१	८७६	०	१	०	४
	%	१००	९९.४	०.०	०.१	०.०	०.५

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
४	संख्या	११२६	१११५	८	१	०	२
	%	१००	९९.०	०.७	०.१	०.०	०.२
५	संख्या	९७८	९६७	६	३	०	२
	%	१००	९८.९	०.६	०.३	०.०	०.२
६	संख्या	१२४४	१२३६	१	२	०	५
	%	१००	९९.४	०.१	०.२	०.०	०.४
७	संख्या	१०६३	१०५४	५	३	१	०
	%	१००	९९.२	०.५	०.३	०.१	०.०
८	संख्या	८१०	८०२	०	२	०	६
	%	१००	९९.०	०.०	०.२	०.०	०.७
९	संख्या	१५७५	१५४७	१७	३	१	७
	%	१००	९८.२	१.१	०.२	०.१	०.४
१०	संख्या	१४८७	१४६१	१२	३	०	११
	%	१००	९८.३	०.८	०.२	०.०	०.७
११	संख्या	१७१२	१६९७	५	१	०	९
	%	१००	९९.१	०.३	०.१	०.०	०.५
१२	संख्या	९८६	२९६	६४५	१९	१	२५
	%	१००	३०.०	६५.४	१.९	०.१	२.५
१३	संख्या	११७१	३८८	७०७	३८	०	३८
	%	१००	३३.१	६०.४	३.२	०.०	३.२
१४	संख्या	११२०	६६६	४२०	१२	०	२२
	%	१००	५९.५	३७.५	१.१	०.०	२.०
जम्मा	संख्या	१६११०	१४००४	१८६८	९३	३	१४२
	%	१००	८६.९३	११.६०	०.५८	०.०२	०.८८

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकाका कुल १६११० (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९५.६ % परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने ४.४ % परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रुपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ३ मा (८८.९%) र सबैभन्दा कम वडा नं. १४ मा (२.८%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ११ मा ८.४% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा ०.३% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १०.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	१०४२	१०	४९०	४९६	३	४३
	%	१००	१.०	४७.०	४७.६	०.३	४.१
२	संख्या	९१५	२	१९३	७०८	९	३
	%	१००	०.२	२१.१	७७.४	१.०	०.३
३	संख्या	८८१	९	७८३	६६	०	२३
	%	१००	१.०	८८.९	७.५	०.०	२.६
४	संख्या	११२६	५	५६३	५११	२	४५
	%	१००	०.४	५०.०	४५.४	०.२	४.०
५	संख्या	९७८	८	५०६	४०९	१४	४१
	%	१००	०.८	५१.७	४१.८	१.४	४.२
६	संख्या	१२४४	७	८७६	३१८	३	४०
	%	१००	०.६	७०.४	२५.६	०.२	३.२
७	संख्या	१०६३	१५	८१७	१७८	७	४६
	%	१००	१.४	७६.९	१६.७	०.७	४.३
८	संख्या	८१०	१	६४१	१४३	३	२२
	%	१००	०.१	७९.१	१७.७	०.४	२.७
९	संख्या	१५७५	४१	१२२३	१८८	५	११८
	%	१००	२.६	७७.७	११.९	०.३	७.५
१०	संख्या	१४८७	९	१०१३	३८४	११	७०
	%	१००	०.६	६८.१	२५.८	०.७	४.७

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
११	संख्या	१७१२	१२	६६२	८८१	१३	१४४
	%	१००	०.७	३८.७	५१.५	०.८	८.४
१२	संख्या	९८६	०	५३०	४०६	९	४१
	%	१००	०.०	५३.८	४१.२	०.९	४.२
१३	संख्या	११७१	८	६३१	४७१	४	५७
	%	१००	०.७	५३.९	४०.२	०.३	४.९
१४	संख्या	११२०	१०	३१	१०६४	३	१२
	%	१००	०.९	२.८	९५.०	०.३	१.१
जम्मा	संख्या	१६११०	१३७	८९५९	६२२३	८६	७०५
	%	१००	०.९	५५.६	३८.६	०.५	४.४

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस नगरपालिकामा ८.०३% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९१.९७% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस नगरपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ८२.२% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ५९.९% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १२ मा १३.७९% र कम वडा नं. २ मा ४.३७% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १०.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

बडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	कुल
जम्मा परिवार संख्या		संख्या	१०४२	९१५	८८१	११२६	९७८	१२४४	१०६३	८१०	१५७५	१४८७	१७१२	९८६	११७१	११२०	१६११०
कुनै सुविधा नभएको परिवार		संख्या	६५	४०	५६	५८	४३	१२२	९३	५२	६६	१५६	१०९	१३६	१४४	१५४	१२९४
		%	६.२४	४.३७	६.३६	५.१५	४.४०	९.८१	८.७५	६.४२	४.१९	१०.४९	६.३७	१३.७९	१२.३०	१३.७५	८.०३
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार		संख्या	९७७	८७५	८२५	१०६८	९३५	११२२	९७०	७५८	१५०९	१३३१	१६०३	८५०	१०२७	९६६	१४८१६
		%	९३.७६	९५.६३	९३.६४	९४.८५	९५.६०	९०.१९	९१.२५	९३.५८	९५.८१	८९.५१	९३.६३	८६.२१	८७.७०	८६.२५	९१.९७
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	१८९	१८८	२१२	१२१	७७	१०१	१२७	११४	४१३	११४	१०६	४३७	३९८	१३५	२७३२
		%	१९.३४	२१.४९	२५.७०	११.३३	८.२४	९.००	१३.०९	१५.०४	२७.३७	८.५६	६.६१	५१.४१	३८.७५	१३.९८	१८.४४
	टेलिभिजन	संख्या	४९२	४६८	३८८	५९८	५१०	६०९	५६८	४३४	६४४	७६३	८९५	८१	४७	१९६	६६९३
		%	५०.३६	५३.४९	४७.०३	५५.९९	५४.५५	५४.२८	५८.५६	५७.२६	४२.६८	५७.३३	५५.८३	९.५३	४.५८	२०.२९	४५.१७
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	१	५	५	०	६	२	३	१२	११	८	३	४०	१	१	९८
		%	०.१०	०.५७	०.६१	०.००	०.६४	०.१८	०.३१	१.५८	०.७३	०.६०	०.१९	४.७१	०.१०	०.१०	०.६६
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	८०४	७८१	७३६	७३८	७७१	८६७	७८२	६२९	११४३	९५०	१३८१	८१४	९१७	८६३	१२१७६
		%	८२.३	८९.३	८९.२	६९.१	८२.५	७७.३	८०.६	८३	७५.७	७१.४	८६.२	९५.८	८९.३	८९.३	८२.२
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	६२०	३९४	४३६	७९०	५६१	७१३	६६०	४६६	१०९२	९५४	१०४७	२१२	५१३	४११	८८६९
		%	६३.५	४५	५२.८	७४	६०	६३.५	६८	६१.५	७२.४	७१.७	६५.३	२४.९	५०	४२.५	५९.९
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	५२	४१	४३	७७	५४	२९	४१	४८	१११	६५	३६	९	१८	११	६३५
		%	५.३२	४.६९	५.२१	७.२१	५.७८	२.५८	४.२३	६.३३	७.३६	४.८८	२.२५	१.०६	१.७५	१.१४	४.२९

बडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	कुल
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	११०	५५	९३	१७९	१४३	९२	१८१	१८०	३०२	१२४	११४	१	५५	११	१६४०
		%	११.२६	६.२९	११.२७	१६.७६	१५.२९	८.२०	१८.६६	२३.७५	२०.०१	९.३२	७.११	०.१२	५.३६	१.१४	११.०७
	कार/जीप/भ्यान	संख्या	९	१२	२२	१२	९	८	१०	२	२९	६	०	०	०	३	१२२
		%	०.९२	१.३७	२.६७	१.१२	०.९६	०.७१	१.०३	०.२६	१.९२	०.४५	०.००	०.००	०.००	०.३१	०.८२
	मोटरसाइकल/ स्कुटर	संख्या	११३	११५	९८	१७२	१८७	१९२	१३२	१५५	३३७	२३७	२८०	२६	३५	४१	२१२०
		%	११.५७	१३.१४	११.८८	१६.१०	२०.००	१७.११	१३.६१	२०.४५	२२.३३	१७.८१	१७.४७	३.०६	३.४१	४.२४	१४.३१
	साइकल	संख्या	१८९	१०१	८६	१४०	७८	१२५	२८८	१५६	३८०	२१२	१५९	०	७	७६	१९९७
		%	१९.३४	११.५४	१०.४२	१३.११	८.३४	११.१४	२९.६९	२०.५८	२५.१८	१५.९३	९.९२	०.००	०.६८	७.८७	१३.४८
	विद्युतीय पंखा	संख्या	५८१	४८४	४१९	७४२	६०८	६९२	६८३	५३४	१०१२	९५६	९१५	१	१३	१८७	७८२७
		%	५९.४७	५५.३१	५०.७९	६९.४८	६५.०३	६१.६८	७०.४१	७०.४५	६७.०६	७१.८३	५७.०८	०.१२	१.२७	१९.३६	५२.८३
	रेफ्रिजरेटर	संख्या	१३३	१५१	८३	२२८	१२८	१३१	२१८	२१३	३८०	२९२	२२८	०	७	५८	२२५०
		%	१३.६१	१७.२६	१०.०६	२१.३५	१३.६९	११.६८	२२.४७	२८.१०	२५.१८	२१.९४	१४.२२	०.००	०.६८	६.००	१५.१९
	वासिड मेशिन	संख्या	०	४	२	७	३	२	४	१	१६	१	०	०	०	०	४०
		%	०	०.४६	०.२४	०.६६	०.३२	०.१८	०.४१	०.१३	१.०६	०.०८	०	०	०	०	०.२७
	एयर कन्डिसनर	संख्या	०	०	१	५	२	०	०	१	६	०	१	०	१	०	१७
		%	०	०	०.१२	०.४७	०.२१	०	०	०.१३	०.४०	०	०.०६	०	०.१०	०	०.११

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार दुधौली नगरपालिकाको जनसंख्या ७०२०७ जना रहेको छ । यस नगरपालिकाभित्र १६११० परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.३६ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९३.१२ (अर्थात १०० जना महिलामा ९३.१२ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७०.७२% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (३४६३ जना) वडा नं. ८ र बढी जनसंख्या (७५०० जना) वडा नं. ११ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.१० मा दिइएको छ ।

तालिका १०.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
दुधौली न.पा.	१६११०	७०२०७	३३८५२	३६३५५	४.३६	९३.१२	७०.७२	७७.६३	६४.३५
१	१०४२	४३५६	२११०	२२४६	४.१८	९३.९४	७०.९३	७७.३४	६५.०१
२	९१५	४०३२	१९२२	२११०	४.४१	९१.०९	७४.५८	८१.७३	६८.०७
३	८८१	३७४२	१७६०	१९८२	४.२५	८८.८	६९.२३	७६.२६	६३.१०
४	११२६	४६२०	२२०९	२४११	४.१०	९१.६२	७२.०९	८०.३१	६४.६२
५	९७८	४१६४	१९५४	२२१०	४.२६	८८.४२	७१.५३	७९.५१	६४.६४
६	१२४४	५७३७	२८१२	२९२५	४.६१	९६.१४	७०.५०	७८.०८	६३.३१
७	१०६३	४३१८	२००९	२३०९	४.०६	८७.०१	६६.७५	७४.१८	६०.४०
८	८१०	३४६३	१६९०	१७७३	४.२८	९५.३२	७६.६७	८३.६९	६९.९६
९	१५७५	६६८१	३२२५	३४५६	४.२४	९३.३२	७४.३४	८१.१५	६८.१०
१०	१४८७	६४२५	३०७५	३३५०	४.३२	९१.७९	७१.३६	७८.२२	६५.१५
११	१७१२	७५००	३६२२	३८७८	४.३८	९३.४०	६७.४९	७४.१२	६१.३८
१२	९८६	४२०६	२०४८	२१५८	४.२७	९४.९०	६२.१०	६५.५२	५८.८२
१३	११७१	५७०४	२८१२	२८९२	४.८७	९७.२३	७१.६७	७८.३४	६५.१९
१४	११२०	५२५९	२६०४	२६५५	४.७०	९८.०८	७१.५२	७९.०५	६४.२४

नगरपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस नगरपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा दनुवार (२२.१८%), क्षेत्री (१६.९१%), तामाङ (१३.५२%), मगर (१०.०९%) र ब्राह्मण (८.५८ %) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.११ मा दिइएको छ ।

तालिका १०.११ : नगरपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	७०२०७	१००.००	३३८५२	१००.००	३६३५५	१००.००
क्षेत्री	११८७४	१६.९१	५७५०	१६.९९	६१२४	१६.८५
ब्राह्मण (पहाड)	६०२५	८.५८	२९२३	८.६३	३१०२	८.५३
मगर	७०८१	१०.०९	३४११	१०.०८	३६७०	१०.०९
थारु	१७८	०.२५	९६	०.२८	८२	०.२३
तामाङ	९४९३	१३.५२	४६२८	१३.६७	४८६५	१३.३८
नेवा: (नेवार)	१६३०	२.३२	८०६	२.३८	८२४	२.२७
विश्वकर्मा	३३८९	४.८३	१६४९	४.८७	१७४०	४.७९
मुसलमान	६२	०.०९	३४	०.१०	२८	०.०८
यादव	८४	०.१२	४५	०.१३	३९	०.११
राई	८५२	१.२१	४०५	१.२०	४४७	१.२३
गुरुङ	१८८	०.२७	९६	०.२८	९२	०.२५
परियार	१९९५	२.८४	९४६	२.७९	१०४९	२.८९
ठकुरी	४८६	०.६९	२४१	०.७१	२४५	०.६७
याक्थुङ/लिम्बु	१४	०.०२	६	०.०२	८	०.०२
मिजार	१०४०	१.४८	५०३	१.४९	५३७	१.४८
तेली	२०१	०.२९	१०१	०.३०	१००	०.२८
चमार/हरिजन/राम	१७	०.०२	८	०.०२	९	०.०२
कोइरी/कुशवाह	१८	०.०३	७	०.०२	११	०.०३
मुसहर	२३५२	३.३५	११५४	३.४१	११९८	३.३०
कुर्मी	२२	०.०३	१४	०.०४	८	०.०२
सन्यासी/दशनामी	१७९	०.२५	८२	०.२४	९७	०.२७
मल्लाह	१२	०.०२	७	०.०२	५	०.०१
काठबानियन	१०	०.०१	५	०.०१	५	०.०१

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
ब्राह्मण (तराई)	७०	०.१०	४४	०.१३	२६	०.०७
कलवार	१५५	०.२२	७७	०.२३	७८	०.२१
कुमाल	१८	०.०३	१०	०.०३	८	०.०२
घर्ती/भुजेल	४९१	०.७०	२४८	०.७३	२४३	०.६७
हजाम/ठाकुर	६०	०.०९	३२	०.०९	२८	०.०८
शेर्पा	२६	०.०४	१२	०.०४	१४	०.०४
सुँडी	६७७	०.९६	३५०	१.०३	३२७	०.९०
दनुवार	१५५७०	२२.१८	७२५२	२१.४२	८३१८	२२.८८
हलुवाई	११६	०.१७	६४	०.१९	५२	०.१४
माझी	१७०२	२.४२	८२४	२.४३	८७८	२.४२
सोनार	२७	०.०४	१७	०.०५	१०	०.०३
कुम्हर	२०	०.०३	८	०.०२	१२	०.०३
सुनुवार	३७५३	५.३५	१८३४	५.४२	१९१९	५.२८
कायस्थ	१७	०.०२	८	०.०२	९	०.०२
राजपुत	१६	०.०२	८	०.०२	८	०.०२
बादी	११	०.०२	६	०.०२	५	०.०१
थामी	१०१	०.१४	४७	०.१४	५४	०.१५
डोम	६४	०.०९	३४	०.१०	३०	०.०८
अमत	११	०.०२	७	०.०२	४	०.०१
हायू	३२	०.०५	१६	०.०५	१६	०.०४
अन्य	५३	०.०८	२८	०.०८	२५	०.०७
विदेशी	१५	०.०२	९	०.०३	६	०.०२

मातृभाषाको अवस्था

यस नगरपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली (४७.८४%), दनुवार (२२.७३%), तामाङ (१२.१६%), मगर धुत (७.९६%) र मैथिली (४.२८%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका १०.१२ : नगरपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	७०२०७	१००	३३८५२	१००	३६३५५	१००
नेपाली	३३५८४	४७.८४	१६२६९	४८.०६	१७३१५	४७.६३
मैथिली	३००२	४.२८	१५३९	४.५५	१४६३	४.०२
भोजपुरी	२३	०.०३	१७	०.०५	६	०.०२
थारु	१०८	०.१५	६२	०.१८	४६	०.१३
तामाङ	८५३५	१२.१६	४१७२	१२.३२	४३६३	१२.००
नेपालभाषा (नेवारी)	६९७	०.९९	३४०	१.००	३५७	०.९८
मगर धुत	५५९०	७.९६	२६९२	७.९५	२८९८	७.९७
गुरुङ	९३	०.१३	४६	०.१४	४७	०.१३
राई	३५२	०.५०	१७१	०.५१	१८१	०.५०
हिन्दी	२४	०.०३	९	०.०३	१५	०.०४
चाम्लिङ	३९	०.०६	१८	०.०५	२१	०.०६
दनुवार	१५९५९	२२.७३	७४३८	२१.९७	८५१७	२३.४४
सुनुवार	१४१३	२.०१	६९०	२.०४	७२३	१.९९
माझी	४११	०.५९	१९९	०.५९	२१२	०.५८
थामी	९२	०.१३	४३	०.१३	४९	०.१३
भुजेल	१९	०.०३	९	०.०३	१०	०.०३
वाम्बुले	१७१	०.२४	८३	०.२५	८८	०.२४
बाहिङ/बायुङ	३१	०.०४	१४	०.०४	१७	०.०५
संस्कृत	१९	०.०३	१३	०.०४	६	०.०२
हायु/भायु	१४	०.०२	८	०.०२	६	०.०२
अन्य	३१	०.०४	२०	०.०६	११	०.०३

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस नगरपालिकामा ६ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस नगरपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने ५७१६३ (८१.४२%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम इस्लाम धर्म मान्ने ७१ (०.१%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १०.१३ : नगरपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	७०२०७	१००.०	३३८५२	१००.०	३६३५५	१००.०
हिन्दु	५७९६३	८१.४२	२७५००	८१.२४	२९६६३	८१.५९
बौद्ध	९८०९	१३.९७	४७५५	१४.०५	५०५४	१३.९०
इस्लाम	७१	०.१०	४१	०.१२	३०	०.०८
किरात	२००१	२.८५	९८८	२.९२	१०१३	२.७९
क्रिश्चियन	१०४९	१.४९	५११	१.५१	५३८	१.४८
प्रकृती	११४	०.१६	५७	०.१७	५७	०.१६

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

दुधौली नगरपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ७१५५ जना रहेकोमा ६६.२१% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ६६.५२% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ६५.८७% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १०.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका १०.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	७१५५	४७३७	२४१८
प्रतिशत	१००	६६.२१	३३.७९
छोराको संख्या	३६६८	२४४०	१२२८
प्रतिशत	१००	६६.५२	३३.४८
छोरीको संख्या	३४८७	२२९७	११९०
प्रतिशत	१००	६५.८७	३४.१३

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार दुधौली

नगरपालिकामा १६,११० (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार दुधौली नगरपालिकाको कुल १६,११० घरपरिवार मध्ये जम्मा १२,५६८ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ७८% हुन आउँछ । दुधौली नगरपालिकामा रहेका १२,५६८ कृषक परिवारले जम्मा ३१,१३९ वटा कित्ता जग्गामा ५,९२७.९ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.५ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४७ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । दुधौली नगरपालिकामा खेती गरिएको कुल ५,९२७.९ हेक्टर जमिन मध्ये ३,७१८.४ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ६२.७३% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १०.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	१२,५६८
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	५,९२७.९
जम्मा कित्ता संख्या	३१,१३९
औषत कित्ता संख्या	२.५
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	३,७१८.४

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ११,१७८ (८८.९%) रहेको देखिन्छ जसले ४,९२०.१ हेक्टर (८३%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या १,३९० (११.१%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल १,००७.८ हेक्टर (१७%) रहेको छ ।

तालिका १०.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	१२,५६८	१००	५,९२७.९	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	११,१७८	८८.९	४,९२०.१	८३.०

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	११,१५७	९९.८१	४,९१३.५	९९.९
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२१	०.१९	६.६	०.१
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	१,३९०	११.१	१,००७.८	१७.०

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या १२,३७८ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल ४,८११.२ हेक्टर रहेको छ जुन ८१.२% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका १२,३७८ परिवार मध्ये १२,३१४ परिवारले ४,६३९.१ हेक्टर (७८.३%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या १,३९३ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल १७२.२ हेक्टर (२.९%) रहेको छ । यसैगरी ४,०७८ कृषक परिवारले ४२६.९ हेक्टर जमिन (७.२%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ६८९.८ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १०.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	१२,५७८	५,९२७.९	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	१२,३७८	४,८११.२	८१.२
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	१२,३१४	४,६३९.१	७८.३
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	१,३९३	१७२.२	२.९
स्थायी बाली लागेको जग्गा	४,०७८	४२६.९	७.२
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	१२,५६८	६८९.८	११.६

पशुपन्ध्रीको विवरण

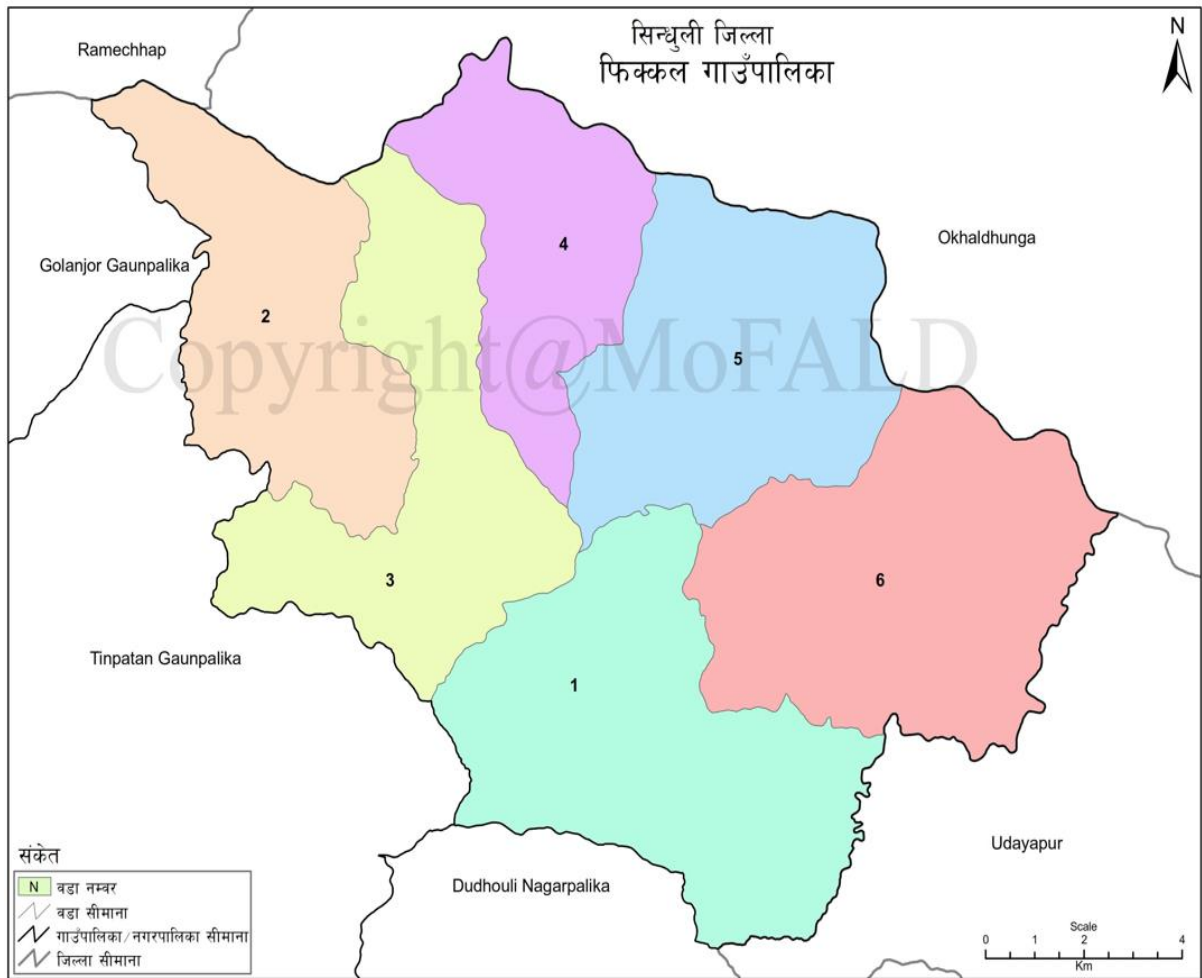
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस दुधौली नगरपालिकाका कुल १२,५६८ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ११,६४३ कृषक परिवार (९२.६%)ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये ६,५०४ कृषक परिवारले २०,२७७ वटा गाई/गोरु पालेको, ४,७८९ कृषक परिवारले १०,२२९ वटा राँगा/भैसी पालेको, ९,८५५ कृषक परिवारले ६६,०७५ वटा बाख्रा/च्याङ्ग्रा पालेको, १,४३६ कृषक परिवारले २,६७७ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवारको संख्या २१ र अन्य पशुचौपायाको संख्या २१ रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्ध्रीतर्फ हेर्दा ८,१७६ कृषक परिवारसँग १,४५,८९३ वटा कुखुरा र १,८२० कृषक परिवारले १०,४९४ वटा अन्य पन्ध्रीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	१२,५६८	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	११,६४३	९२.६

तालिका १०.१८ : पाल्नु चौपाया र पन्ध्रीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्नु चौपाया/पन्ध्री पाल्ने कृषक परिवार	पाल्नु चौपाया/पन्ध्रीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	११,६४३	९९,२८०	१००
गाईगोरु	६,५०४	२०,२७७	२०.४२
राँगा/भैसी	४,७८९	१०,२२९	१०.३
बाख्रा/च्याङ्ग्रा	९,८५५	६६,०७५	६६.५६
भेंडा/भेंडी	०	०	
सुँगुर/बंगुर	१,४३६	२,६७७	२.७०
अन्य पशु	२१	२१	०.०२
पन्ध्री		१,५६,३८७	१००
कुखुरा	८,१७६	१,४५,८९३	९३.२९
अन्य पन्ध्री	१,८२०	१०,४९४	६.७१

खण्ड ११: फिक्कल गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : १५९१० (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : १८६.०६ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ६

केन्द्र : खाडसाङ

सिमाना

पूर्व: उदयपुर र ओखलढुङ्गा जिल्ला

पश्चिम: गोलन्जोर र तीनपाटन गा.पा.

उत्तर: ओखलढुङ्गा र रामेछाप जिल्ला

दक्षिण: दुधौली न.पा. र उदयपुर जिल्ला

परिचय

जिल्ला सदरमुकाम देखि फिक्कल गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ७५ कि.मि.

तालिका ११.१ : फिक्कल गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	फिक्कल गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	फिक्कल गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	४०	४	७
२	२५	५	९
३	२९	६	२२

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: सल्ला, साल, सिसौ, लालिगुरास, उत्तिस, चाँप, कटुस, खयर, पारिजात, खस्रु

वन्यजन्तुहरू: चितुवा, घोरल, मृग, वनविरालो, स्याल, बाँदर, लोखर्के, वन ढाडे, दुम्सी, खरायो

चराचुरुङ्गीहरू: तिन्ना, कालिज, लामपुच्छे, काग, काँडे भ्याकुर, कोकले, सुँगा, जुरेली, भँगेरा, ढुकुर, परेवा, वकुल्ला, पानी हाँस

जडीबुटीहरू: लौठ सल्ला, चिराईतो, अलैंची, तेजपत्ता, घोड ताप्रे, जेठी मधु

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, माघे सङ्क्रान्ती, ल्होसार, तीज, क्रिसमस, उधौली, उभौली, रामनवमी, लदीपूजा, शिवरात्री, एकादशी

प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू: फिक्कल गढी, दमार चौकी

धार्मिक स्थलहरू: महादेव डाँडाँको महादेव मन्दिर, केराउबारी गुफा, मोझखर्क गुम्बा, तारा डोलमा मूर्ति, रचनेको सिद्धमन्दिर सिद्धथाम, सुत्केरी ढुङ्गा मोझखर्क, विष्णु पादुका मन्दिर चन्डी भन्ज्याङ्ग, महादेव खोलाको महादेव गुफा, महाकाली देवी अनीरुद्र महादेव साँघुरी, खोलागाँउमा रहेको सतिका शताब्दी घर, उल्का पिण्ड खसेको स्थान महादेव डाँडा

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, गहुँ, तोरी

स्थायी बाली: जुनार, सुन्तला, किवि, आँप

एगोभेटहरूको संख्या: १

मुख्य नदी/खोला: सुनकोशी नदी, सोखु खोला, बादुरा खोला, नीहुरे खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र: नाग पोखरी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: फिक्कल चुचुरो, सुनकोशी नदी किनार

होमस्टे: चनौटे होमस्टे

मनोरञ्जन पार्क, उद्यान: चण्डी भन्ज्याङ्ग पार्क, उद्धव स्मृति पार्क

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका ११.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
हाट बजार प्रवर्द्धन तथा विक्री केन्द्र	फिक्कल गा.पा.-४	मङ्गलबार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका ११.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण	९
महिला सहकारी	२
कृषि सहकारी (मौरीपालन)	१७

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका ११.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसोईसराई
२०७९/८०	५८६	२१९	१२२	६	८४
२०७८/७९	६६०	२७२	१४७	२	९१
२०७७/७८	३६७	९२	१३३	२०	५२

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ३४३६ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ६७.२% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ३०.१%, टयुववेल/हाते पम्प ०.०३%, ढाकिएको इनार ०.३%, खुला इनार/कुवा १.७%, मूल धारा ०.१%, नदी/खोला ०.५% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.०३% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. २ मा सबैभन्दा बढी ८५.७% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा ४०.२% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.५ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुवेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	७०७	५३४	१६३	०	४	५	०	०	०	१
	%	१००	७५.५	२३.१	०.०	०.६	०.७	०.०	०.०	०.०	०.१
२	संख्या	४७७	४०९	३८	०	२	२०	०	८	०	०
	%	१००	८५.७	८.०	०.०	०.४	४.२	०.०	१.७	०.०	०.०
३	संख्या	५७२	४७५	९४	०	०	३	०	०	०	०
	%	१००	८३.०	१६.४	०.०	०.०	०.५	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	६००	२६८	३२४	०	०	६	१	१	०	०
	%	१००	४४.७	५४.०	०.०	०.०	१.०	०.२	०.२	०.०	०.०
५	संख्या	४६८	१८८	२७८	०	१	१	०	०	०	०
	%	१००	४०.२	५९.४	०.०	०.२	०.२	०.०	०.०	०.०	०.०
६	संख्या	६१२	४३४	१३७	१	३	२५	४	८	०	०
	%	१००	७०.९	२२.४	०.२	०.५	४.१	०.७	१.३	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	३४३६	२३०८	१०३४	१	१०	६०	५	१७	०	१
	%	१००	६७.२	३०.१	०.०३	०.३	१.७	०.१	०.५	०.०	०.०३

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (९२.१%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ७.७% रहेका छन् भने बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.१% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.१% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ३ मा ९८.३% र कम वडा नं. ४ मा ८४.२% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.६ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	७०७	६८४	२२	०	०	०	०	१
	%	१००	९६.७	३.१	०.०	०.०	०.०	०.०	०.१
२	संख्या	४७७	४४७	२९	०	०	०	०	१
	%	१००	९३.७	६.१	०.०	०.०	०.०	०.०	०.२
३	संख्या	५७२	५६२	८	०	०	०	२	०
	%	१००	९८.३	१.४	०.०	०.०	०.०	०.३	०.०
४	संख्या	६००	५०५	९४	०	०	०	१	०
	%	१००	८४.२	१५.७	०.०	०.०	०.०	०.२	०.०
५	संख्या	४६८	४१०	५८	०	०	०	०	०
	%	१००	८७.६	१२.४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
६	संख्या	६१२	५५५	५३	०	०	४	०	०
	%	१००	९०.७	८.७	०.०	०.०	०.७	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	३४३६	३१६३	२६४	०	०	४	३	२
	%	१००	९२.१	७.७	०.०	०.०	०.१	०.१	०.१

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ५५.७% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्ती बाल्नका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने ४२.२% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.७ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
१	संख्या	७०७	२०२	४८२	५	०	१८
	%	१००	२८.६	६८.२	०.७	०.०	२.५
२	संख्या	४७७	४५५	१७	०	०	५
	%	१००	९५.४	३.६	०.०	०.०	१.०
३	संख्या	५७२	३५१	१९९	२०	०	२
	%	१००	६१.४	३४.८	३.५	०.०	०.३
४	संख्या	६००	४४४	१४३	२	०	११
	%	१००	७४.०	२३.८	०.३	०.०	१.८
५	संख्या	४६८	११९	३४३	१	०	५
	%	१००	२५.४	७३.३	०.२	०.०	१.१
६	संख्या	६१२	३४२	२६६	१	०	३
	%	१००	५५.९	४३.५	०.२	०.०	०.५
जम्मा	संख्या	३४३६	१९१३	१४५०	२९	०	४४
	%	१००	५५.७	४२.२	०.८	०.०	१.३

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ३४३६ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९८.७% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.३% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ५ मा (९६.२%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ४ मा (६४.८%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. २ मा ३.४% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. ३ मा ०.२% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.८ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	७०७	९	६७३	१९	२	४
	%	१००	१.३	९५.२	२.७	०.३	०.६
२	संख्या	४७७	१२	४४४	५	०	१६
	%	१००	२.५	९३.१	१.०	०.०	३.४
३	संख्या	५७२	३४	५१७	२०	०	१
	%	१००	५.९	९०.४	३.५	०.०	०.२
४	संख्या	६००	६	३८९	१९८	०	७
	%	१००	१.०	६४.८	३३.०	०.०	१.२
५	संख्या	४६८	४	४५०	५	२	७
	%	१००	०.९	९६.२	१.१	०.४	१.५
६	संख्या	६१२	५	५०२	९५	१	९
	%	१००	०.८	८२.०	१५.५	०.२	१.५
जम्मा	संख्या	३४३६	७०	२९७५	३४२	५	४४
	%	१००	२.०	८६.६	१०.०	०.१	१.३

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ७.५४% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९२.४६% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९३.८९% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ४८.३२% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ६ मा १३.७३% र कम वडा नं. २ मा २.३१% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.९ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	फिक्कल
जम्मा परिवार संख्या		संख्या	७०७	४७७	५७२	६००	४६८	६१२	३४३६
कुनै सुविधा नभएको परिवार		संख्या	६२	११	३६	३८	२८	८४	२५९
		%	८.७७	२.३१	६.२९	६.३३	५.९८	१३.७३	७.५४
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार		संख्या	६४५	४६६	५३६	५६२	४४०	५२८	३१७७
		%	९१.२३	९७.६९	९३.७१	९३.६७	९४.०२	८६.२७	९२.४६
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	३६८	२४१	३६९	२३०	२६१	२३२	१७०१
		%	५७.०५	५१.७२	६८.८४	४०.९३	५९.३२	४३.९४	५३.५४
	टेलिभिजन	संख्या	५२	११३	१२३	१०८	३७	७१	५०४
		%	८.०६	२४.२५	२२.९५	१९.२२	८.४१	१३.४५	१५.८६
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	४	५	१	०	३	५	१८
		%	०.६२	१.०७	०.१९	०.००	०.६८	०.९५	०.५७
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	६००	४४७	४९२	५३८	४२९	४७७	२९८३
		%	९३.०२	९५.९२	९१.७९	९५.७३	९७.५०	९०.३४	९३.८९
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	४०५	२२९	१०७	२१६	२९७	२८१	१५३५
		%	६२.७९	४९.१४	१९.९६	३८.४३	६७.५०	५३.२२	४८.३२
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	१०	२५	११	३०	५	९	९०
		%	१.५५	५.३६	२.०५	५.३४	१.१४	१.७०	२.८३
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	३	७२	२	४९	८	५६	१९०
		%	०.४७	१५.४५	०.३७	८.७२	१.८२	१०.६१	५.९८

वडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	फिक्कल
	कार/जीप/भ्यान	संख्या	५	२	३	०	८	३	२१
		%	०.७८	०.४३	०.५६	०.००	१.८२	०.५७	०.६६
	मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	४२	६४	१६	६१	३५	४१	२५९
		%	६.५१	१३.७३	२.९९	१०.८५	७.९५	७.७७	८.१५
	साइकल	संख्या	२	२	२	६	३	०	१५
		%	०.३१	०.४३	०.३७	१.०७	०.६८	०.००	०.४७
	विद्युतीय पंखा	संख्या	१	१६	७	७८	१७	१२	१३१
		%	०.१६	३.४३	१.३१	१३.८८	३.८६	२.२७	४.१२
	रेफ्रिजरेटर	संख्या	०	१	१	४२	१२	९	६५
		%	०	०.२१	०.१९	७.४७	२.७३	१.७०	२.०५
	वासिड मेशिन	संख्या	०	०	०	०	०	०	०
		%	०	०	०	०	०	०	०
	एयर कन्डिसनर	संख्या	०	१	०	०	०	०	१
		%	०	०.२१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०३

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार फिक्कल गाउँपालिकाको जनसंख्या १५९१० जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ३४३६ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.६३ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९५.८६ (अर्थात १०० जना महिलामा ९५.८६ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७५.२५% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१९५५ जना) वडा नं. ५ मा र बढी जनसंख्या (३७१५ जना) वडा नं. १ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.१० मा दिइएको छ ।

तालिका ११.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
फिक्कल गा.पा.	३४३६	१५९१०	७७८७	८१२३	४.६३	९५.८६	७५.२५	८०.८१	७०.००
१	७०७	३७१५	१८३७	१८७८	५.२५	९७.८२	७२.६९	७७.९७	६७.५४
२	४७७	२२७३	११००	११७३	४.७७	९३.७८	८२.८६	८८.१०	७८.०२
३	५७२	२५५४	१२४५	१३०९	४.४७	९५.११	७१.५८	७८.५८	६५.०२
४	६००	२५८६	१२८१	१३०५	४.३१	९८.१६	६९.९३	७६.४२	६३.६९
५	४६८	१९९५	९६८	१०२७	४.२६	९४.२६	७८.८६	८४.१०	७४.०९
६	६१२	२७८७	१३५६	१४३१	४.५५	९४.७६	७८.२५	८२.६९	७४.१२

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा मगर (२०.५५%), सुनुवार (१७.५७%), क्षेत्री (११.१६%), ब्राह्मण (१०.९८%) र विश्वकर्मा (८.१८%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.११ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१५९१०	१००	७७८७	१००	८१२३	१००
क्षेत्री	१७७५	११.१६	९१३	११.७२	८६२	१०.६१
ब्राह्मण (पहाड)	१७४७	१०.९८	८५८	११.०२	८८९	१०.९४
मगर	३२७०	२०.५५	१६०५	२०.६१	१६६५	२०.५०
तामाङ	८९९	५.६५	४५७	५.८७	४४२	५.४४
नेवा: (नेवार)	७५९	४.७७	३७२	४.७८	३८७	४.७६
विश्वकर्मा	१३०२	८.१८	६३२	८.१२	६७०	८.२५
राई	९७३	६.१२	४६८	६.०१	५०५	६.२२
परियार	८२४	५.१८	३६४	४.६७	४६०	५.६६
ठकुरी	१४	०.०९	४	०.०५	१०	०.१२
मिजार	९११	५.७३	४२६	५.४७	४८५	५.९७
तेली	११	०.०७	५	०.०६	६	०.०७
सन्यासी/दशनामी	७२	०.४५	२८	०.३६	४४	०.५४
घर्ती/भुजेल	३०६	१.९२	१५२	१.९५	१५४	१.९०
हजाम/ठाकुर	२७	०.१७	१३	०.१७	१४	०.१७
माझी	१८२	१.१४	८६	१.१०	९६	१.१८
सुनुवार	२७९६	१७.५७	१३८४	१७.७७	१४१२	१७.३८
अन्य	४२	०.२६	२०	०.२६	२२	०.२७

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली (६४.६८%), मगर धुत (१५.३६%), सुनुवार (६.७९%), तामाङ (४.५५%) र वाम्बुले (३.६०%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१५९१०	१००	७७८७	१००	८१२३	१००
नेपाली	१०२९१	६४.६८	५००४	६४.२६	५२८७	६५.०९

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
मैथिली	२१	०.१३	१२	०.१५	९	०.११
तामाङ	७२४	४.५५	३६९	४.७४	३५५	४.३७
नेपालभाषा (नेवारी)	४०१	२.५२	१९५	२.५०	२०६	२.५४
मगर धुत	२४४४	१५.३६	१२००	१५.४१	१२४४	१५.३१
राई	२२६	१.४२	१०३	१.३२	१२३	१.५१
सुनुवार	१०८१	६.७९	५४७	७.०२	५३४	६.५७
वाम्बुले	५७२	३.६०	२८४	३.६५	२८८	३.५५
जेरो/जेरुङ	१४१	०.८९	६७	०.८६	७४	०.९१
अन्य	९	०.०६	६	०.०८	३	०.०४

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ४ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने ११९४३(७५.०७%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम क्रिश्चियन धर्म मान्ने २८०(१.७६%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१५९१०	१००.०	७७८७	१००.०	८१२३	१००.०
हिन्दु	११९४३	७५.०७	५८२८	७४.८४	६११५	७५.२८
बौद्ध	१२२२	७.६८	६१८	७.९४	६०४	७.४४
किरात	२४६५	१५.४९	१२०५	१५.४७	१२६०	१५.५१
क्रिश्चियन	२८०	१.७६	१३६	१.७५	१४४	१.७७

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

फिक्कल गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू १५२८ जना रहेकोमा ७४.०२% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ७४.०७%

को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७३.६५% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	१५२८	११३१	३९७
प्रतिशत	१००	७४.०२	२५.९८
छोराको संख्या	७८८	५८६	२०२
प्रतिशत	१००	७४.३७	२५.६३
छोरीको संख्या	७४०	५४५	१९५
प्रतिशत	१००	७३.६५	२६.३५

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार फिक्कल गाँउपालिकामा ३,४३६ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार फिक्कल गाँउपालिकाको कुल ३,४३६ घरपरिवार मध्ये जम्मा ३,२७४ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९५.३% हुन आउँछ । फिक्कल गाँउपालिकामा रहेका ३,२७४ कृषक परिवारले जम्मा ७,७९३ वटा कित्ता जग्गामा १,९४९.७ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.४ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.६० हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । फिक्कल गाँउपालिकामा खेती गरिएको कुल १,९४९.७ हेक्टर जमिन मध्ये ३०६.७ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको १५.७३% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका ११.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	३,२७४
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	१,९४९.७
जम्मा कित्ता संख्या	७,७९३
औषत कित्ता संख्या	२.४
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	३०६.७

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या २,९९५ (९१.५%) रहेको देखिन्छ जसले १,७६७ हेक्टर (९०.६%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या २७९ (८.५ %) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल १८५.७ हेक्टर (९.४%) रहेको छ ।

तालिका ११.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	३,२७४	१००	१,९४९.७	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२,९९५	९१.५	१७६७	९०.६
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२,९७८	९१.४३	१,७५२.७	९१.१९
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	१७	०.५७	१४.३	०.८१
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२७९	८.५	१८२.७	९.४

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ३,२६५ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,४२५.९ हेक्टर रहेको छ जुन ७३.१% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ३,२६५ परिवार मध्ये सबै परिवारले १,३६.८ हेक्टर (६८.६%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ५३१ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ८९.१ हेक्टर (४.६%) रहेको छ । यसैगरी १,१०६ कृषक परिवारले २५३ हेक्टर जमिन (१३%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल २७०.८ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका ११.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	३,२७४	१,९४९.७	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	३,२६५	१,४२५.९	७३.१
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	३,२६५	१,३६.८	६८.६
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	५३१	८९.१	४.६
स्थायी बाली लागेको जग्गा	१,१०६	२५३	१३
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	३,२७४	२७०.८	१३.९

पशुपन्छीको विवरण

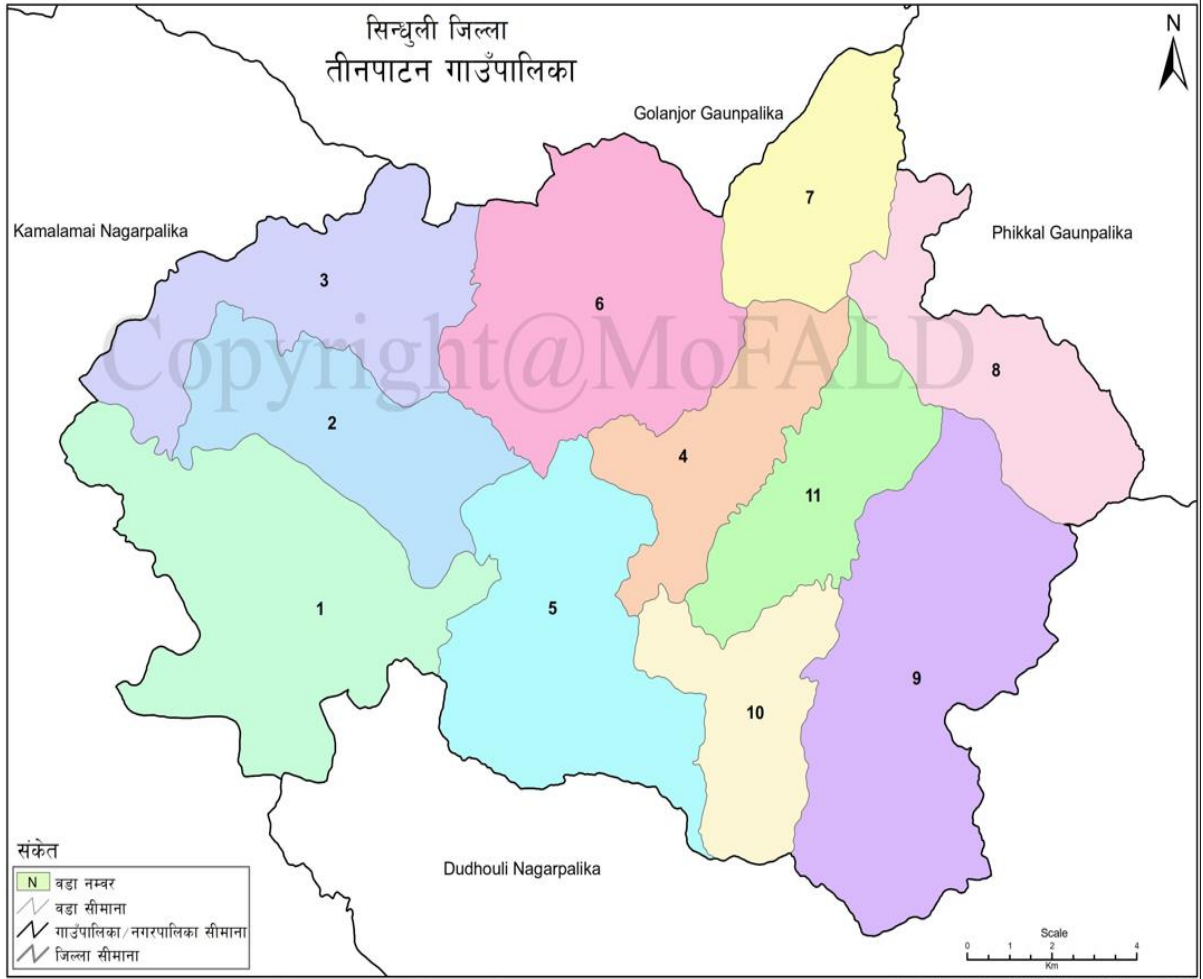
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस फिक्कल गाँउपालिकाका कुल ३,२७४ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ३,१७८ कृषक परिवार (९७.१%) ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये २,६३८ कृषक परिवारले ९,४९९ वटा गाई/गोरु पालेको, १,६६३ कृषक परिवारले ३,५६२ वटा राँगा/भैसी पालेको, २,७३४ कृषक परिवारले २६,३७२ वटा बाख्रा/च्याङग्रा पालेको, २६ कृषक परिवारले ७१५ वटा भेंडा/भेंडी पालेको, १,०८० कृषक परिवारले २,२२१ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा २,८०४ कृषक परिवारसँग ३५,९१६ वटा कुखुरा र १०४ कृषक परिवारले ९७५ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	३,२७४	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	३,१७८	९७.१

तालिका ११.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	३,१७८	४२,३६९	१००
गाईगोरू	२,६३८	९,४९९	२२.४२
राँगा/भैसी	१,६६३	३,५६२	८.४१
बाख्रा/च्याङ्ग्रा	२,७३४	२६,३७२	६२.२४
भेंडा/भेंडी	२६	७१५	१.६९
सुगुर/बंगुर	१,०८०	२,२२१	५.२४
अन्य पशु	०	०	०.००
पन्छी		३६,८९१	१००
कुखुरा	२,८०४	३५,९१६	९७.३६
अन्य पन्छी	१०४	९७५	२.६४

खण्ड १२: तीनपाटन गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : ३४८८९ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : २८०.२६ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ११

केन्द्र : लाम्पनटार

सिमाना

पूर्व: दुधौली न.पा. र फिक्कल गा.पा.

पश्चिम: कमलामाई न.पा.

उत्तर: गोलन्जोर गा.पा.

दक्षिण: कमलामाई न.पा. र दुधौली न.पा.

परिचय

जिल्ला सदरमुकाम देखि तीनपाटन गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ३८ कि.मि.

तालिका १२.१ : तीनपाटन गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	तीनपाटन गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	तीनपाटन गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१५	७	२०
२	१६	८	१०
३	२५	९	१०
४	७	१०	४
५	८	११	१
६	१५		

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: साल, सिमल, चिलाउने, चाप, अलैंची, सिन्कौली, धुपी, सल्ला

वन्यजन्तुहरू: मृग, घोरल, चितल, खरायो, बाघ, भालु, स्याल, जरायो, वादर

चराचुरुङ्गीहरू: मयुर, कालिज, ढुकुर, परेवा, गिद्ध, चिल, बकुल्ला, कोइली

जडीबुटीहरू: बोजो, कुरिलो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ती, ल्होसार, तीज

प्रमुख धार्मिक स्थलहरू

धार्मिक स्थलहरू: इच्छाश्वरी मन्दिर, बेङ्कटेश्वर मन्दिर, चँदाहा सिम्ले मन्दिर

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, आलु, तरकारी, तोरी

एग्रीभेटहरूको संख्या: १०

मुख्य नदी/खोला: भालु खोला, चँदाहा खोला, लङ्गुर खोला, वाक्सु खोला, हाँडी खोला, हिले खोला

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण:

तालिका १२.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
चकमके बजार	तीनपाटन गा.पा.-११	शुक्रवार
भिमस्थान बजार	तीनपाटन गा.पा.-२	बुधवार
मझुवा दोभान बजार	तीनपाटन गा.पा.-५	विहिवार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १२.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण	२१
कृषि सहकारी	३२
उपभोक्ता सहकारी	८
दुग्ध सहकारी	५

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १२.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण					
	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसौँइसराई गरी आएको	बसौँइसराई गरी गएको
२०७९/८०	११९९	४९७	२५१	४२	३६	१००
२०७८/७९	१२८६	५३६	२८१	१९	७२	१४८
२०७७/७८	७६२	२९६	१६७	२	२९	११०

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ७९१८ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने २७.७% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ५३.७%, टयुववेल/हाते पम्प ०.९%, ढाकिएको इनार १.७%,

खुला इनार/कुवा ४.३%, मूल धारा १०.८%, नदी/खोला ०.७%, जार बोतल ०.०१% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.१% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ३ मा सबैभन्दा बढी ६१.२% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा ३.८% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुवेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	८३७	५०	५२२	२०	२९	१०२	१०६	७	१	०
	%	१००	६.०	६२.४	२.४	३.५	१२.२	१२.७	०.८	०.१	०.०
२	संख्या	८६६	३१५	४७१	४७	१४	१६	०	३	०	०
	%	१००	३६.४	५४.४	५.४	१.६	१.८	०.०	०.३	०.०	०.०
३	संख्या	५३३	३२६	८३	०	१९	२२	५१	३२	०	०
	%	१००	६१.२	१५.६	०.०	३.६	४.१	९.६	६.०	०.०	०.०
४	संख्या	७११	२६४	३०१	०	१०	५७	७७	०	१	१
	%	१००	३७.१	४२.३	०.०	१.४	८.०	१०.८	०.०	०.१	०.१
५	संख्या	८६१	३३	५४८	३	२	३९	२२९	७	०	०
	%	१००	३.८	६३.६	०.३	०.२	४.५	२६.६	०.८	०.०	०.०
६	संख्या	८१६	४०१	३८८	०	१०	२	१४	१	०	०
	%	१००	४९.१	४७.५	०.०	१.२	०.२	१.७	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	३९२	२४	३५८	०	०	८	१	१	०	०
	%	१००	६.१	९१.३	०.०	०.०	२.०	०.३	०.३	०.०	०.०
८	संख्या	६१९	२४८	२८२	०	१	५	८३	०	०	०
	%	१००	४०.१	४५.६	०.०	०.२	०.८	१३.४	०.०	०.०	०.०

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोटल	अन्य
९	संख्या	८१०	२८०	३८०	१	४	३३	९८	४	०	१०
	%	१००	३४.६	४६.९	०.१	०.५	४.१	१२.१	०.५	०.०	१.२
१०	संख्या	५४३	९६	२९५	१	१९	१९	११३	०	०	०
	%	१००	१७.७	५४.३	०.२	३.५	३.५	२०.८	०.०	०.०	०.०
११	संख्या	९३०	१५३	६२७	०	२३	३९	८५	३	०	०
	%	१००	१६.५	६७.४	०.०	२.५	४.२	९.१	०.३	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	७९१८	२१९०	४२५५	७२	१३१	३४२	८५७	५८	२	११
	%	१००	२७.७	५३.७	०.९	१.७	४.३	१०.८	०.७	०.०	०.१

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (८६.६०%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १२.९५% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.०१%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.४२% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०१% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ७ मा ९९.२% र कम वडा नं. २ मा ५७.९% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	८३७	७५१	८३	०	०	३	०	०
	%	१००	८९.७	९.९	०.०	०.०	०.४	०.०	०.०
२	संख्या	८६६	५०१	३३९	०	०	२६	०	०
	%	१००	५७.९	३९.१	०.०	०.०	३.०	०.०	०.०
३	संख्या	५३३	५२०	१३	०	०	०	०	०
	%	१००	९७.६	२.४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	७११	६४९	६२	०	०	०	०	०
	%	१००	९१.३	८.७	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
५	संख्या	८६१	७८४	७७	०	०	०	०	०
	%	१००	९१.१	८.९	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
६	संख्या	८१६	८००	१६	०	०	०	०	०
	%	१००	९८.०	२.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
७	संख्या	३९२	३८९	३	०	०	०	०	०
	%	१००	९९.२	०.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
८	संख्या	६१९	५९३	२५	०	०	१	०	०
	%	१००	९५.८	४.०	०.०	०.०	०.२	०.०	०.०
९	संख्या	८१०	७६५	४२	०	०	२	०	१
	%	१००	९४.४	५.२	०.०	०.०	०.२	०.०	०.१

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१०	संख्या	५४३	५०९	३३	०	०	१	०	०
	%	१००	९३.७	६.१	०.०	०.०	०.२	०.०	०.०
११	संख्या	९३०	५९६	३३२	१	०	०	१	०
	%	१००	६४.१	३५.७	०.१	०.०	०.०	०.१	०.०
जम्मा	संख्या	७९१८	६८५७	१०२५	१	०	३३	१	१
	%	१००	८६.६०	१२.९५	०.०१	०.००	०.४२	०.०१	०.०१

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ९४.२% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्ती बाल्नका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने ५.१% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
१	संख्या	८३७	८०६	२५	२	०	४
	%	१००	९६.३	३.०	०.२	०.०	०.५
२	संख्या	८६६	८६४	२	०	०	०
	%	१००	९९.८	०.२	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	५३३	५०९	२०	२	०	२
	%	१००	९५.५	३.८	०.४	०.०	०.४
४	संख्या	७११	६९६	१५	०	०	०
	%	१००	९७.९	२.१	०.०	०.०	०.०
५	संख्या	८६१	८३४	२३	१	०	३
	%	१००	९६.९	२.७	०.१	०.०	०.३
६	संख्या	८१६	७८७	२७	१	०	१
	%	१००	९६.४	३.३	०.१	०.०	०.१

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बालन प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
७	संख्या	३९२	३६८	१४	३	०	७
	%	१००	९३.९	३.६	०.८	०.०	१.८
८	संख्या	६१९	५९८	१५	३	०	३
	%	१००	९६.६	२.४	०.५	०.०	०.५
९	संख्या	८१०	५८२	२१४	२	०	१२
	%	१००	७१.९	२६.४	०.२	०.०	१.५
१०	संख्या	५४३	५१८	२२	२	०	१
	%	१००	९५.४	४.१	०.४	०.०	०.२
११	संख्या	९३०	८९५	३०	३	०	२
	%	१००	९६.२	३.२	०.३	०.०	०.२
जम्मा	संख्या	७९१८	७४५७	४०७	१९	०	३५
	%	१००	९४.२	५.१	०.२	०.०	०.४

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ७९१८ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९८.८% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.२% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ४ मा (९७%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ८ मा (४१.२%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ९ मा ४.९% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	८३७	७	४११	३९९	४	१६
	%	१००	०.८	४९.१	४७.७	०.५	१.९
२	संख्या	८६६	२	६५३	२०३	२	६
	%	१००	०.२	७५.४	२३.४	०.२	०.७

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
३	संख्या	५३३	४	४६५	६०	१	३
	%	१००	०.८	८७.२	११.३	०.२	०.६
४	संख्या	७११	६	६९०	१२	०	३
	%	१००	०.८	९७.०	१.७	०.०	०.४
५	संख्या	८६१	२	७९९	४८	६	६
	%	१००	०.२	९२.८	५.६	०.७	०.७
६	संख्या	८१६	१०	७३७	५६	१	१२
	%	१००	१.२	९०.३	६.९	०.१	१.५
७	संख्या	३९२	१३	२०९	१६७	०	३
	%	१००	३.३	५३.३	४२.६	०.०	०.८
८	संख्या	६१९	१२	२५५	३४३	४	५
	%	१००	१.९	४१.२	५५.४	०.६	०.८
९	संख्या	८१०	५	७०८	५५	२	४०
	%	१००	०.६	८७.४	६.८	०.२	४.९
१०	संख्या	५४३	६	३४१	१९६	०	०
	%	१००	१.१	६२.८	३६.१	०.०	०.०
११	संख्या	९३०	८	८११	१०६	२	३
	%	१००	०.९	८७.२	११.४	०.२	०.३
जम्मा	संख्या	७९१८	७५	६०७९	१६४५	२२	९७
	%	१००	०.९	७६.८	२०.८	०.३	१.२

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ६.१४% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९३.८६% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९२.९५% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ६२.३७% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ९ मा १४.९४% र कम वडा नं. ११ मा २.२६% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	तीनपटन
जम्मा परिवार संख्या		संख्या	८३७	८६६	५३३	७११	८६१	८१६	३९२	६१९	८१०	५४३	९३०	७९१८
कुनै सुविधा नभएको परिवार		संख्या	४५	३६	३५	२४	२५	८३	२४	५३	१२१	१९	२१	४८६
		%	५.३८	४.१६	६.५७	३.३८	२.९०	१०.१७	६.१२	८.५६	१४.९४	३.५०	२.२६	६.१४
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार		संख्या	७९२	८३०	४९८	६८७	८३६	७३३	३६८	५६६	६८९	५२४	९०९	७४३२
		%	९४.६२	९५.८४	९३.४३	९६.६२	९७.१०	८९.८३	९३.८८	९१.४४	८५.०६	९६.५०	९७.७४	९३.८६
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	३३५	५२५	२२१	२८७	२३२	४६१	१३२	४७३	३४५	१८६	३१४	३५११
		%	४२.३०	६३.२५	४४.३८	४१.७८	२७.७५	६२.८९	३५.८७	८३.५७	५०.०७	३५.५०	३४.५४	४७.२४
	टेलिभिजन	संख्या	२९८	५०३	१४२	२२३	४२७	१७१	६६	२१३	१६१	१७५	३६७	२७४६
		%	३७.६३	६०.६०	२८.५१	३२.४६	५१.०८	२३.३३	१७.९३	३७.६३	२३.३७	३३.४०	४०.३७	३६.९५
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	१	१३	०	१	९	२	३	१४	०	५	६	५४
		%	०.१३	१.५७	०.००	०.१५	१.०८	०.२७	०.८२	२.४७	०.००	०.९५	०.६६	०.७३
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	७१०	७६८	४८२	६५९	७७४	६९७	३४९	४५०	६५१	५२१	८४७	६९०८
		%	८९.६५	९२.५३	९६.७९	९५.९२	९२.५८	९५.०९	९४.८४	७९.५१	९४.४८	९९.४३	९३.१८	९२.९५
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	४८९	६१४	२७०	४६७	५१३	४७५	१५५	३२७	३९३	२८१	६५१	४६३५
		%	६१.७४	७३.९८	५४.२२	६७.९८	६१.३६	६४.८०	४२.१२	५७.७७	५७.०४	५३.६३	७१.६२	६२.३७
	कम्प्युटर/ ल्यापटप	संख्या	११	५३	१२	३०	२५	१३	८	२५	११	१०	८१	२७९
		%	१.३९	६.३९	२.४१	४.३७	२.९९	१.७७	२.१७	४.४२	१.६०	१.९१	८.९१	३.७५

वडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	तीनपाटन
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	११५	३७१	३४	११८	१४७	१८७	१	५७	६५	९९	३१४	१५०८
		%	१४.५२	४४.७०	६.८३	१७.१८	१७.५८	२५.५१	०.२७	१०.०७	९.४३	१८.८९	३४.५४	२०.२९
	कार/जीप/भ्यान	संख्या	२	३	२	०	६	१	३	०	५	४	१६	४२
		%	०.२५	०.३६	०.४०	०.००	०.७२	०.१४	०.८२	०.००	०.७३	०.७६	१.७६	०.५७
	मोटरसाइकल/ स्कुटर	संख्या	४०	१२९	३५	७४	७४	५०	४८	११०	५८	४२	२११	८७१
		%	५.०५	१५.५४	७.०३	१०.७७	८.८५	६.८२	१३.०४	१९.४३	८.४२	८.०२	२३.२१	११.७२
	साइकल	संख्या	१७	४५	३	४	८९	१	३	१	३	५	१५	१८६
		%	२.१५	५.४२	०.६०	०.५८	१०.६५	०.१४	०.८२	०.१८	०.४४	०.९५	१.६५	२.५०
	विद्युतीय पंखा	संख्या	२६०	४८७	६१	४१	२२८	३	१	४	१३	४६	२८३	१४२७
		%	३२.८३	५८.६७	१२.२५	५.९७	२७.२७	०.४१	०.२७	०.७१	१.८९	८.७८	३१.१३	१९.२०
	रेफ्रिजरेटर	संख्या	१२४	१४०	८	४	५२	५	१	१	६	२७	७६	४४४
		%	१५.६६	१६.८७	१.६१	०.५८	६.२२	०.६८	०.२७	०.१८	०.८७	५.१५	८.३६	५.९७
	वासिड मेशिन	संख्या	०	१	०	०	०	०	०	२	०	०	७	१०
		%	०	०.१२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.३५	०.००	०.००	०.७७	०.१३
	एयर कन्डिसनर	संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२
		%	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०.२२	०.०३

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार तीनपाटन गाउँपालिकाको जनसंख्या ३४८८९ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ७९१८ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.४१ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९६.१५ (अर्थात १०० जना महिलामा ९६.१५ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७१.७३% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१७९० जना) वडा नं. ७ मा र बढी जनसंख्या (३९५३ जना) वडा नं. ६ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.१० मा दिइएको छ ।

तालिका १२.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
तीनपाटन गा.पा.	७९१८	३४८८९	१७१०२	१७७८७	४.४१	९६.१५	७१.७३	७८.६१	६५.२०
१	८३७	३४६८	१६९९	१७६९	४.१४	९६.०४	७१.७३	८०.२०	६३.६४
२	८६६	३५३१	१७३८	१७९३	४.०८	९६.९३	७३.५६	८०.६३	६६.७९
३	५३३	२१९६	१०५०	११४६	४.१२	९१.६२	७५.५३	८३.७६	६८.१२
४	७११	३११४	१५०४	१६१०	४.३८	९३.४२	७०.३३	७७.१५	६४.०४
५	८६१	३५७८	१६८८	१८९०	४.१६	८९.३१	७२.९४	८१.७९	६५.१८
६	८१६	३९५३	१९४९	२००४	४.८४	९७.२६	७१.१९	७७.५२	६५.०८
७	३९२	१७९०	८८४	९०६	४.५७	९७.५७	५८.७७	६५.५४	५२.२७
८	६१९	३१००	१५७६	१५२४	५.०१	१०३.४१	७४.६६	७८.१७	७१.०९
९	८१०	३७३२	१८५२	१८८०	४.६१	९८.५१	७१.१९	७७.०६	६५.४२
१०	५४३	२४७९	१२१८	१२६१	४.५७	९६.५९	६९.१९	७५.४८	६३.२९
११	९३०	३९४८	१९४४	२००४	४.२५	९७.०१	७४.१५	८१.७४	६६.९०

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा मगर (३३.८१%), तामाङ (१४.९९%), नेवार (१०.४५%), क्षेत्री (१०.३२%) र ब्राह्मण (९.९३%) रहेका छन् ।

यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.११ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	३४८८९	१००.००	१७०२	१००.००	१७७८७	१००.००
क्षेत्री	३५९९	१०.३२	१८०५	१०.५५	१७९४	१०.०९
ब्राह्मण (पहाड)	३४६३	९.९३	१७१०	१०.००	१७५३	९.८६
मगर	११७९६	३३.८१	५७७२	३३.७५	६०२४	३३.८७
तामाङ	५२३०	१४.९९	२५३९	१४.८५	२६९१	१५.१३
नेवा: (नेवार)	३६४५	१०.४५	१७८४	१०.४३	१८६१	१०.४६
विश्वकर्मा	१७१४	४.९१	८०७	४.७२	९०७	५.१०
राई	२९	०.०८	१३	०.०८	१६	०.०९
गुरुङ	११	०.०३	५	०.०३	६	०.०३
परियार	१६१७	४.६३	७८९	४.६१	८२८	४.६६
ठकुरी	२४१	०.६९	१११	०.६५	१३०	०.७३
मिजार	२१२४	६.०९	१०५५	६.१७	१०६९	६.०१
सन्यासी/दशनामी	११४	०.३३	६०	०.३५	५४	०.३०
कलवार	१०	०.०३	५	०.०३	५	०.०३
घर्ती/भुजेल	४७५	१.३६	२३५	१.३७	२४०	१.३५
माझी	४१७	१.२०	२०३	१.१९	२१४	१.२०
सुनुवार	२७५	०.७९	१३९	०.८१	१३६	०.७६
बादी	२१	०.०६	१०	०.०६	११	०.०६
हायू	२५	०.०७	१०	०.०६	१५	०.०८
अन्य	८३	०.२४	५०	०.२९	३३	०.१९

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ४ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली (६०.०४%), मगर धुत (२५.१९%), तामाङ (१२.३२%) र नेवारी (२.०३%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	३४८८९	१००	१७१०२	१००	१७७८७	१००
नेपाली	२०९४६	६०.०४	१०३१६	६०.३२	१०६३०	५९.७६
मैथिली	४७	०.१३	२८	०.१६	१९	०.११
तामाङ	४२९८	१२.३२	२०८१	१२.१७	२२१७	१२.४६
नेपालभाषा (नेवारी)	७०९	२.०३	३४६	२.०२	३६३	२.०४
मगर धुत	८७८७	२५.१९	४२८१	२५.०३	४५०६	२५.३३
राई	२६	०.०७	१२	०.०७	१४	०.०८
सुनुवार	३९	०.११	१९	०.११	२०	०.११
अन्य	३७	०.११	१९	०.११	१८	०.१०

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ५ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने २९१९७ (८३.६९%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम इस्लाम धर्म मान्ने ४ (०.०१%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	३४८८९	१००	१७१०२	१००	१७७८७	१००
हिन्दु	२९१९७	८३.६९	१४३५३	८३.९३	१४८४४	८३.४५
बौद्ध	५३००	१५.१९	२५७८	१५.०७	२७२२	१५.३०
इस्लाम	४	०.०१	४	०.०२	०	०.००
क्रिश्चियन	३३२	०.९५	१४४	०.८४	१८८	१.०६
प्रकृती	५६	०.१६	२३	०.१३	३३	०.१९

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

तीनपाटन गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ३४४३ जना रहेकोमा ७४.२१% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ७४.४४% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७३.९६% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	३४४३	२५५५	८८८
प्रतिशत	१००	७४.२१	२५.७९
छोराको संख्या	१८१५	१३५१	४६४
प्रतिशत	१००	७४.४४	२५.५६
छोरीको संख्या	१६२८	१२०४	४२४
प्रतिशत	१००	७३.९६	२६.०४

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार तीनपाटन गाउँपालिकामा ७,९१८ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार तीनपाटन गाउँपालिकाको कुल ७,९१८ घरपरिवार मध्ये जम्मा ७,२५९ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९१.७% हुन आउँछ । तीनपाटन गाउँपालिकामा रहेका ७,२५९ कृषक परिवारले जम्मा १६,९३४ वटा कित्ता जग्गामा ३,३३९.५ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.३ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४६ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । तीनपाटन गाउँपालिकामा खेती गरिएको कुल ३,३३९.५ हेक्टर जमिन मध्ये १,६१६.१ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ४८.३९% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १२.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	७,२५९
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	३,३३९.५
जम्मा कित्ता संख्या	१६,९३४
औषत कित्ता संख्या	२.३
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	१,६१६.१

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ६,४३५ (८८.६%) रहेको देखिन्छ जसले २,९०९ हेक्टर (८७.१%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ८२४ (११.४%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ४३०.३ हेक्टर (१२.८९%) रहेको छ ।

तालिका १२.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	७,२५९	१००	३,३३९.५	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	६,४३५	८८.६	२,९०९.२	८७.१
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	६,४३५	१००	२,९०९.२	१००
अरुको हकको जग्गा मात्र कमाउने	०		०	
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	८२४	११.४	४३०.३	१२.८९

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ७,२४५ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल २,६०७.९ हेक्टर रहेको छ जुन ७८.१% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ७,२४५ परिवार मध्ये सबै परिवारले २,५५४.७ हेक्टर (७६.५%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ६०४ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ५३.२ हेक्टर (१.६%) रहेको छ । यसैगरी ४,४३२ कृषक परिवारले ३१४.६ हेक्टर जमिन (९.४%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ४१७ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १२.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	७,२५९	३३३९.५	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	७,२४५	२,६०७.९	७८.१
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	७,२४५	२,५५४.७	७६.५
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	६०४	५३.२	१.६
स्थायी बाली लागेको जग्गा	४,४३२	३१४.६	९.४
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	७,२५९	४१७	१२.५

पशुपन्छीको विवरण

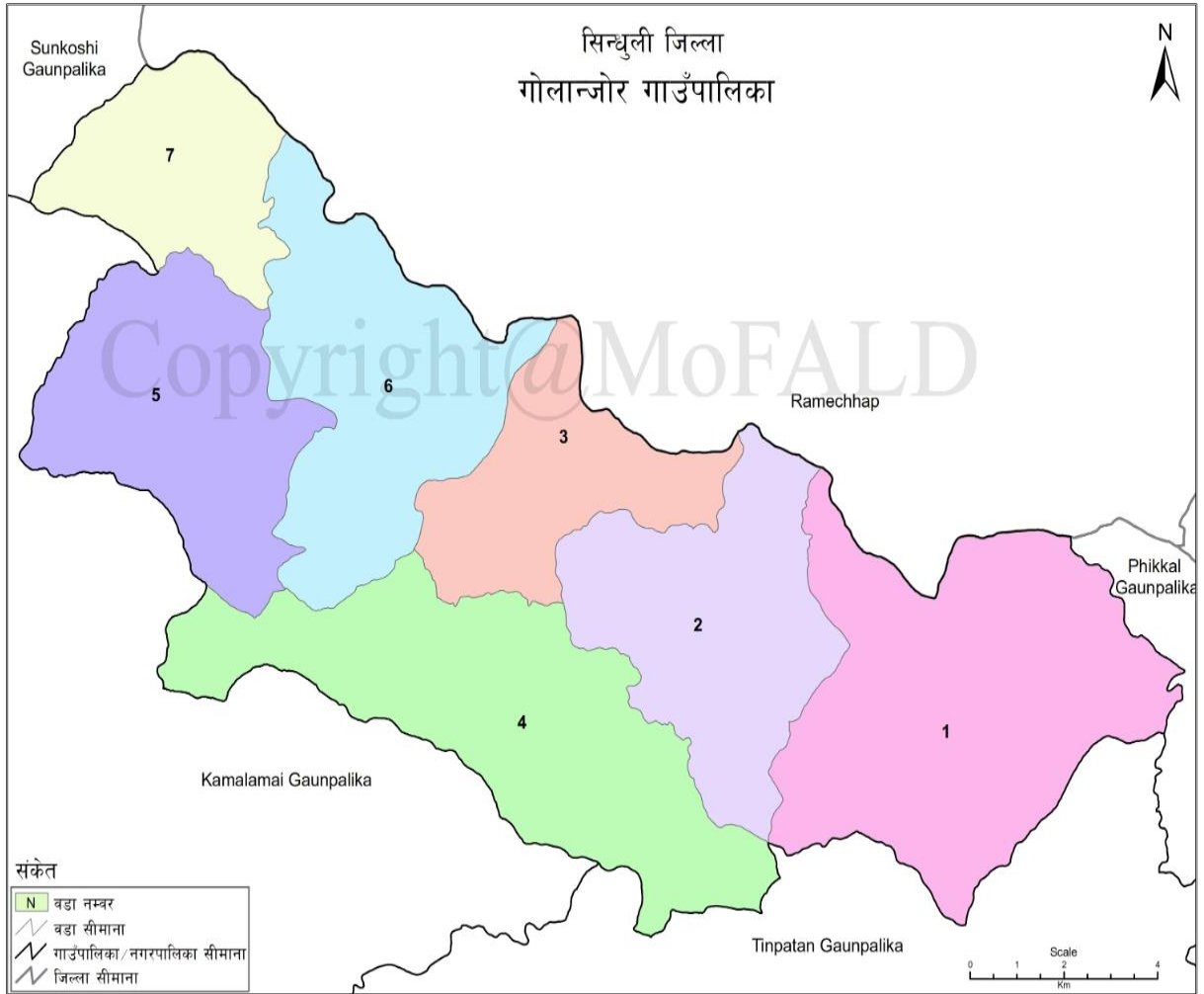
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस तीनपाटन गाँउपालिकाका कुल ७,२५९ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ६,९५७ कृषक परिवार (९५.८%)ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये ५,३५१ कृषक परिवारले १५,६८३ वटा गाई/गोरु पालेको, ३,६०९ कृषक परिवारले ६,८७५ वटा राँगा/भैसी पालेको, ५,७४९ कृषक परिवारले ४६,६५३ वटा बाख्रा/च्याङ्ग्रा पालेको, २७ कृषक परिवारले १३७ वटा भेंडा/भेंडी पालेको, १,९२१ कृषक परिवारले ४,७४७ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा ५,७६३ कृषक परिवारसँग १,०१,६४० वटा कुखुरा र २२० कृषक परिवारले १,५२३ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	७,२५९	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	६,९५७	९५.८

तालिका १२.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	६,९५७	७४,०९५	१००
गाईगोरू	५,३५१	१५,६८३	२१.१७
राँगा/भैसी	३,६०९	६,८७५	९.२८
बाख्रा/च्याङ्ग्रा	५,७४९	४६,६५३	६२.९६
भेडा/भेंडी	२७	१३७	०.१९
सुगुर/बंगुर	१,९२१	४७४७	६.४०
अन्य पशु	०	०	०.००
पन्छी		१,०३,१६४	१००
कुखुरा	५,७६३	१,०१,६४०	९८.५२
अन्य पन्छी	२२०	१,५२३	१.४८

खण्ड १३: गोलन्जोर गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : १८७३७ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : १८४.१३ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ७

केन्द्र : ग्वाल्टार

सिमाना

पूर्व: फिक्कल गा.पा. पश्चिम: सुनकोशी गा.पा. र कमलामाई न.पा.

उत्तर: रामेछाप जिल्ला दक्षिण: कमलामाई न.पा. र तीनपाटन गा.पा.

परिचय

जिल्ला सदरमुकाम देखि गोलन्जोर गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ५० कि.मि.

तालिका १३.१ : गोलन्जोर गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	गोलन्जोर गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	गोलन्जोर गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१६	५	३०
२	१०	६	४
३	०.१	७	१२
४	१७		

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: सल्लो, साल, धयारो, सौरी

वन्यजन्तुहरू: स्याल, मृग, घोरल, चितुवा

चराचुरुङ्गीहरू: कालिज, भँगेरा, ढुकुर

जडीबुटीहरू: कुरिलो, बोजो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, तीज, ल्होसार, क्रिश्मस डे, माघे संक्रान्ती, उभौली, उधौली, होली

प्रमुख धार्मिक स्थलहरू

धार्मिक स्थलहरू: विन्दवासिनी मन्दिर (गोलन्जोर-१), कलंकेश्वरी मन्दिर (गोलन्जोर-२), भिमलेश्वर महादेव मन्दिर (गोलन्जोर-३), शिव मन्दिर भुलभुले (गोलन्जोर-४), राधाकृष्ण मन्दिर (गोलन्जोर-५), चिलाउने मन्दिर (गोलन्जोर-६), गणेश मन्दिर (गोलन्जोर-७)

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, गहुँ, कोदो, फापर, तोरी

स्थायी बाली: जुनार, सुन्तला, आँप, केरा

एग्रीभेटहरूको संख्या: ४

मुख्य नदी/खोला: सुनकोशी नदी, अर्धैरी खोला, सुँघुरे खोला, हैबार खोला, वाक्सु खोला, बन्दिजोर खोला, बितिजोर खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र: सल्ले पोखरी, ज्यामिरे पोखरी, धन्सार पोखरी, शितल पोखरी, हिले पोखरी, ठूली पोखरी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

मनोरञ्जन पार्क, उद्यान: बाबुराम पार्क

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका १३.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
खनियाखर्क	गोलन्जोर गा.पा.-५	मंगलवार
खुर्कोट	गोलन्जोर गा.पा.-७	आइतवार
ग्वाल्टार	गोलन्जोर गा.पा.-३	सोमवार
च्याकुटार बेशी	गोलन्जोर गा.पा.-१	बुधवार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १३.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण	९
कृषि सहकारी	५६
बहुउद्देश्य सहकारी	२
दुग्ध सहकारी	२

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १३.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाँइसराई
२०७९/८०	५१५	२६१	१३१	१२	२२०
२०७८/७९	४७१	२६१	१३१	०	१९०
२०७७/७८	४९०	२२०	१६१	०	१८५

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ४५२७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ३९.३% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ५२.१%, टयुववेल/हाते पम्प ०.२%, ढाकिएको इनार १%, खुला इनार/कुवा १.८%, मूल धारा ४.४%, नदी/खोला ०.८%, जार बोतल ०.२% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.०२% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ४ मा सबैभन्दा बढी ८६% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा १७.५% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुबवेल/ हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार /कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	६१८	१२३	४८४	३	०	१	०	७	०	०
	%	१००	१९.९	७८.३	०.५	०.०	०.२	०.०	१.१	०.०	०.०
२	संख्या	४२४	७४	३३६	३	०	११	०	०	०	०
	%	१००	१७.५	७९.२	०.७	०.०	२.६	०.०	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	५६७	२८८	२२८	२	५	७	२५	१२	०	०
	%	१००	५०.८	४०.२	०.४	०.९	१.२	४.४	२.१	०.०	०.०
४	संख्या	९०८	७८१	११३	०	५	२	६	१	०	०
	%	१००	८६.०	१२.४	०.०	०.६	०.२	०.७	०.१	०.०	०.०
५	संख्या	५९८	१७५	२५१	१	१	४	१६३	१	१	१
	%	१००	२९.३	४२.०	०.२	०.२	०.७	२७.३	०.२	०.२	०.२
६	संख्या	७१८	१७३	४३१	१	३४	५७	७	१४	१	०
	%	१००	२४.१	६०.०	०.१	४.७	७.९	१.०	१.९	०.१	०.०
७	संख्या	६९४	१६४	५१५	०	२	१	०	३	९	०
	%	१००	२३.६	७४.२	०.०	०.३	०.१	०.०	०.४	१.३	०.०
जम्मा	संख्या	४५२७	१७७८	२३५८	१०	४७	८३	२०१	३८	११	१
	%	१००	३९.३	५२.१	०.२	१.०	१.८	४.४	०.८	०.२	०.०

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (८१.२७ %) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १७.४१ % रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.१३ %, गुइठा/गोहरा प्रयोग गर्ने परिवार ०.०७ %, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १.०६ % र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०२ % रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. १ मा ९६.४ % र कम वडा नं. ७ मा ३९.२ % रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	६१८	५९६	२१	१	०	०	०	०
	%	१००	९६.४	३.४	०.२	०.०	०.०	०.०	०.०
२	संख्या	४२४	३९५	२८	०	०	१	०	०
	%	१००	९३.२	६.६	०.०	०.०	०.२	०.०	०.०
३	संख्या	५६७	४२६	९७	१	०	४३	०	०
	%	१००	७५.१	१७.१	०.२	०.०	७.६	०.०	०.०
४	संख्या	९०८	८४९	५५	०	०	२	१	१
	%	१००	९३.५	६.१	०.०	०.०	०.२	०.१	०.१
५	संख्या	५९८	५०२	९२	२	०	१	०	१
	%	१००	८३.९	१५.४	०.३	०.०	०.२	०.०	०.२
६	संख्या	७१८	६३९	७४	१	३	१	०	०
	%	१००	८९.०	१०.३	०.१	०.४	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	६९४	२७२	४२१	१	०	०	०	०
	%	१००	३९.२	६०.७	०.१	०.०	०.०	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	४५२७	३६७९	७८८	६	३	४८	१	२
	%	१००	८१.२७	१७.४१	०.१३	०.०७	१.०६	०.०२	०.०४

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ८९.२६% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्ती बाल्नका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने १०.२९% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
१	संख्या	६१८	२८३	३३१	३	१	०
	%	१००	४५.८	५३.६	०.५	०.२	०.०
२	संख्या	४२४	३७१	५१	०	०	२
	%	१००	८७.५	१२.०	०.०	०.०	०.५
३	संख्या	५६७	५६५	१	०	०	१
	%	१००	९९.६	०.२	०.०	०.०	०.२
४	संख्या	९०८	८७३	३२	०	०	३
	%	१००	९६.१	३.५	०.०	०.०	०.३
५	संख्या	५९८	५६४	२८	४	०	२
	%	१००	९४.३	४.७	०.७	०.०	०.३
६	संख्या	७१८	६९६	१८	२	०	२
	%	१००	९६.९	२.५	०.३	०.०	०.३
७	संख्या	६९४	६८९	५	०	०	०
	%	१००	९९.३	०.७	०.०	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	४५२७	४०४१	४६६	९	१	१०
	%	१००	८९.२६	१०.२९	०.२०	०.०२	०.२२

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ४५२७ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९८.७% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.३% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रुपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. २ मा (९५.३%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा (५६.२%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ६ मा २.८% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	६१८	१८	४८३	११५	२	०
	%	१००	२.९	७८.२	१८.६	०.३	०.०
२	संख्या	४२४	१३	४०४	३	०	४
	%	१००	३.१	९५.३	०.७	०.०	०.९
३	संख्या	५६७	७	५३५	१९	०	६
	%	१००	१.२	९४.४	३.४	०.०	१.१
४	संख्या	९०८	३६	८४४	४	१	२३
	%	१००	४.०	९३.०	०.४	०.१	२.५
५	संख्या	५९८	७	३३६	२४१	११	३
	%	१००	१.२	५६.२	४०.३	१.८	०.५
६	संख्या	७१८	२१	६६७	१०	०	२०
	%	१००	२.९	९२.९	१.४	०.०	२.८
७	संख्या	६९४	६	५९३	९१	०	४
	%	१००	०.९	८५.४	१३.१	०.०	०.६
जम्मा	संख्या	४५२७	१०८	३८६२	४८३	१४	६०
	%	१००	२.४	८५.३	१०.७	०.३	१.३

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ५.०८% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९४.९२% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ८९.५७% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ५०.१५% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रुपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ३ मा ८.११% र कम वडा नं. ५ मा १.५१% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	गोलन्जोर
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	६१८	४२४	५६७	९०८	५९८	७१८	६९४	४५२७
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	३१	१२	४६	५७	९	४७	२८	२३०
	%	५.०२	२.८३	८.११	६.२८	१.५१	६.५५	४.०३	५.०८
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	५८७	४१२	५२१	८५१	५८९	६७१	६६६	४२९७
	%	९४.९८	९७.१७	९१.८९	९३.७२	९८.४९	९३.४५	९५.९७	९४.९२
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	३२८	३६०	२१२	३३३	३५१	२५५	२११७
		%	५५.८८	८७.३८	४०.६९	३९.१३	५९.५९	३८.००	४१.७४
	टेलिभिजन	संख्या	४६	११	२४०	१०३	२२५	२७९	१३२६
		%	७.८४	२.६७	४६.०७	१२.१०	३८.२०	४१.५८	६३.३६
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	५	०	६	१	७	४	३८
		%	०.८५	०.००	१.१५	०.१२	१.१९	०.६०	०.८८
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	५५८	३३०	४६३	८१२	५३५	६१८	३८४९
		%	९५.०६	८०.१०	८८.८७	९५.४२	९०.८३	९२.१०	८०.०३
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	१७१	२८७	३४३	३९२	२७८	३०७	२१५५
		%	२९.१३	६९.६६	६५.८३	४६.०६	४७.२०	४५.७५	५०.१५
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	५	१	४५	६	२६	२१	१८४
		%	०.८५	०.२४	८.६४	०.७१	४.४१	३.१३	१२.०१
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	५	०	६१	६	४९	५१	३५५
		%	०.८५	०.००	११.७१	०.७१	८.३२	७.६०	८.२६

वडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	गोलन्जोर
	कार/जीप/भ्यान	संख्या	०	०	५	८	४	१	१५	३३
		%	०	०	०.९६	०.९४	०.६८	०.१५	२.२५	०.७७
	मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	१०	६	५७	३०	१०५	६४	१६१	४३३
		%	१.७०	१.४६	१०.९४	३.५३	१७.८३	९.५४	२४.१७	१०.०८
	साइकल	संख्या	१	१	१९	१	७	७	१७	५३
		%	०.१७	०.२४	३.६५	०.१२	१.१९	१.०४	२.५५	१.२३
	विद्युतीय पंखा	संख्या	८	०	१७१	३	१२	१४२	३४९	६८५
		%	१.३६	०.००	३२.८२	०.३५	२.०४	२१.१६	५२.४०	१५.९४
	रेफ्रिजरेटर	संख्या	१	०	२९	०	३४	६२	१७१	२९७
		%	०.१७	०.००	५.५७	०.००	५.७७	९.२४	२५.६८	६.९१
	वासिङ मेशिन	संख्या	०	०	०	०	०	१	१२	१३
		%	०	०	०	०	०	०.१५	१.८०	०.३०
	एयर कन्डिसनर	संख्या	०	०	०	०	०	०	६	६
		%	०	०	०	०	०	०	०.९०	०.१४

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार गोलन्जोर गाउँपालिकाको जनसंख्या १८७३७ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ४५२७ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.१४ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९७.०७ (अर्थात १०० जना महिलामा ९७.०७ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७१.७० % रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१८०८ जना) वडा नं. २ मा र बढी जनसंख्या (३६७० जना) वडा नं. ४ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.१० मा दिइएको छ ।

तालिका १३.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
गोलन्जोर गा.पा.	४५२७	१८७३७	९२२९	९५०८	४.१४	९७.०७	७१.७०	७९.३८	६४.२९
१	६१८	२६०८	१३०४	१३०४	४.२२	१००.००	७२.४०	७७.३७	६७.५२
२	४२४	१८०८	८७२	९३६	४.२६	९३.१६	६६.४५	७३.२०	६०.१८
३	५६७	२५२२	१२४२	१२८०	४.४५	९७.०३	७७.६३	८५.३०	७०.१३
४	९०८	३६७०	१८१९	१८५१	४.०४	९८.२७	६३.५०	७१.२०	५६.०५
५	५९८	२३७९	११३९	१२४०	३.९८	९१.८५	७३.८३	८२.७८	६५.६३
६	७१८	२९९४	१४४६	१५४८	४.१७	९३.४१	७२.१३	८२.४९	६२.४७
७	६९४	२७५६	१४०७	१३४९	३.९७	१०४.३०	७७.७५	८४.४०	७०.८२

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा मगर (२०.१३%), क्षेत्री (१५.७८%), मिजार (११.३५%), नेवार (९.७७%) र ब्राह्मण (७.१६%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.११ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८७३७	१००.००	९२२९	१००.००	९५०८	१००.००
क्षेत्री	२९५७	१५.७८	१४२८	१५.४७	१५२९	१६.०८
ब्राह्मण (पहाड)	१३४२	७.१६	६६२	७.१७	६८०	७.१५
मगर	३७७१	२०.१३	१८६३	२०.१९	१९०८	२०.०७
थारु	२६	०.१४	१९	०.२१	७	०.०७
तामाङ	१२५९	६.७२	६१७	६.६९	६४२	६.७५
नेवा: (नेवार)	१८३१	९.७७	९१०	९.८६	९२१	९.६९
विश्वकर्मा	७६५	४.०८	३८०	४.१२	३८५	४.०५
यादव	१७	०.०९	१३	०.१४	४	०.०४
राई	१९५	१.०४	९९	१.०७	९६	१.०१
गुरुङ	१०९	०.५८	५२	०.५६	५७	०.६०
परियार	१०६२	५.६७	५१३	५.५६	५४९	५.७७
ठकुरी	७१६	३.८२	३५०	३.७९	३६६	३.८५
याक्थुङ/लिम्बु	१६	०.०९	९	०.१०	७	०.०७
मिजार	२१२७	११.३५	१०५६	११.४४	१०७१	११.२६
तेली	१३	०.०७	१०	०.११	३	०.०३
कुर्मी	१५	०.०८	१०	०.११	५	०.०५
सन्थासी/दशनामी	६५	०.३५	२६	०.२८	३९	०.४१
ब्राह्मण (तराई)	१२	०.०६	९	०.१०	३	०.०३
घर्ती/भुजेल	७७७	४.१५	३८३	४.१५	३९४	४.१४
हजाम/ठाकुर	२७	०.१४	१५	०.१६	१२	०.१३
शेर्पा	१२	०.०६	७	०.०८	५	०.०५
हलुवाई	१२	०.०६	७	०.०८	५	०.०५
माझी	६२५	३.३४	३०२	३.२७	३२३	३.४०
सुनुवार	४२५	२.२७	२००	२.१७	२२५	२.३७
पहरी	४०	०.२१	२१	०.२३	१९	०.२०
हायू	४१७	२.२३	१९७	२.१३	२२०	२.३१
कमर	३२	०.१७	१९	०.२१	१३	०.१४
अन्य	७२	०.३८	५२	०.५६	२०	०.२१

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली (८३.५३%), मगर धुत (७.०३%), तामाङ (५.१४%), नेवारी (१.१७%) र माझी (१.१६%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८७३७	१००	९२२९	१००	९५०८	१००
नेपाली	१५६५१	८३.५३	७६६४	८३.०४	७९८७	८४.००
मैथिली	१११	०.५९	८२	०.८९	२९	०.३१
भोजपुरी	२७	०.१४	१८	०.२०	९	०.०९
तामाङ	९६४	५.१४	४८२	५.२२	४८२	५.०७
नेपालभाषा (नेवारी)	२२०	१.१७	१११	१.२०	१०९	१.१५
मगर धुत	१३१७	७.०३	६६८	७.२४	६४९	६.८३
राई	५८	०.३१	२६	०.२८	३२	०.३४
सुनुवार	२०	०.११	९	०.१०	११	०.१२
माझी	२१७	१.१६	९३	१.०१	१२४	१.३०
भुजेल	१०३	०.५५	४९	०.५३	५४	०.५७
हायु/भायु	१८	०.१०	८	०.०९	१०	०.११
अन्य	३१	०.१७	१९	०.२१	१२	०.१३

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ५ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने १६६९५ (८९.१०%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम इस्लाम धर्म मान्ने ९ (०.०५%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८७३७	१००	९२२९	१००	९५०८	१००
हिन्दु	१६६९५	८९.१०	८२४४	८९.३३	८४५१	८८.८८
बौद्ध	१२४८	६.६६	५९३	६.४३	६५५	६.८९
इस्लाम	९	०.०५	५	०.०५	४	०.०४
किँरात	३७३	१.९९	१८४	१.९९	१८९	१.९९
क्रिश्चियन	४१२	२.२०	२०३	२.२०	२०९	२.२०

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

गोलन्जोर गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू १६३२ जना रहेकोमा ८३.५२% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ८३.८०% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ८३.२३% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	१६३२	१३६३	२६९
प्रतिशत	१००	८३.५२	१६.४८
छोराको संख्या	८२७	६९३	१३४
प्रतिशत	१००	८३.८०	१६.२०
छोरीको संख्या	८०५	६७०	१३५
प्रतिशत	१००	८३.२३	१६.७७

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार गोलन्जोर गाउँपालिकामा ४,५२७ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि

गणना २०७८ को नतिजा अनुसार गोलन्जोर गाँउपालिकाको कुल ४,५२७ घरपरिवार मध्ये जम्मा ३,९६५ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ८७.६% हुन आउँछ । गोलन्जोर गाँउपालिकामा रहेका ३,९६५ कृषक परिवारले जम्मा १३,१७७ वटा कित्ता जग्गामा १,१८८.७ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले ३.३ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४८ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । गोलन्जोर गाँउपालिकामा खेती गरिएको कुल १,१८८.७ हेक्टर जमिन मध्ये ६२३.९ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ३३.०३% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १३.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	३,९६५
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	१,१८८.७
जम्मा कित्ता संख्या	१३,१७७
औषत कित्ता संख्या	३.३
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	६२३.९

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या २,९०४ (७३.२%) रहेको देखिन्छ जसले १,३२०.४ हेक्टर (६९.९%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या १०६१ (२६.८%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ५६८.३ हेक्टर (३०.१%) रहेको छ ।

तालिका १३.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	३,९६५	१००	१,८८८.७	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२,९०४	७३.२	१,३२०.४	६९.९
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२,८८४	९९.३२	१३१४.१	९९.५२

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	१०	०.३४	१.५	०.११४
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	१०	०.३४	४.८	०.३६४
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	१०६१	२६.८	५६८.३	३०.१

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ३,९५५ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,३७१.२ हेक्टर रहेको छ जुन ७२.६% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ३,९५५ परिवार मध्ये सबै परिवारले १,२५८ हेक्टर (६६.६%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ७२१ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ११३.२ हेक्टर (६%) रहेको छ । यसैगरी १,९६० कृषक परिवारले २११.५ हेक्टर जमिन (११.२%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ३०६ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १३.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	३,९६५	१,८८८.७	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	३,९५५	१,३७१.२	७२.६
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	३,९५५	१,२५८	६६.६
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	७२१	११३.२	६
स्थायी बाली लागेको जग्गा	१,९६०	२११.५	११.२
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	३,९६५	३०६	१६.२

पशुपन्छीको विवरण

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस गोलन्जोर गाँउपालिकाका कुल ३,९६५ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ३,७३१ कृषक परिवार (९४.१%)ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये २,३९४ कृषक

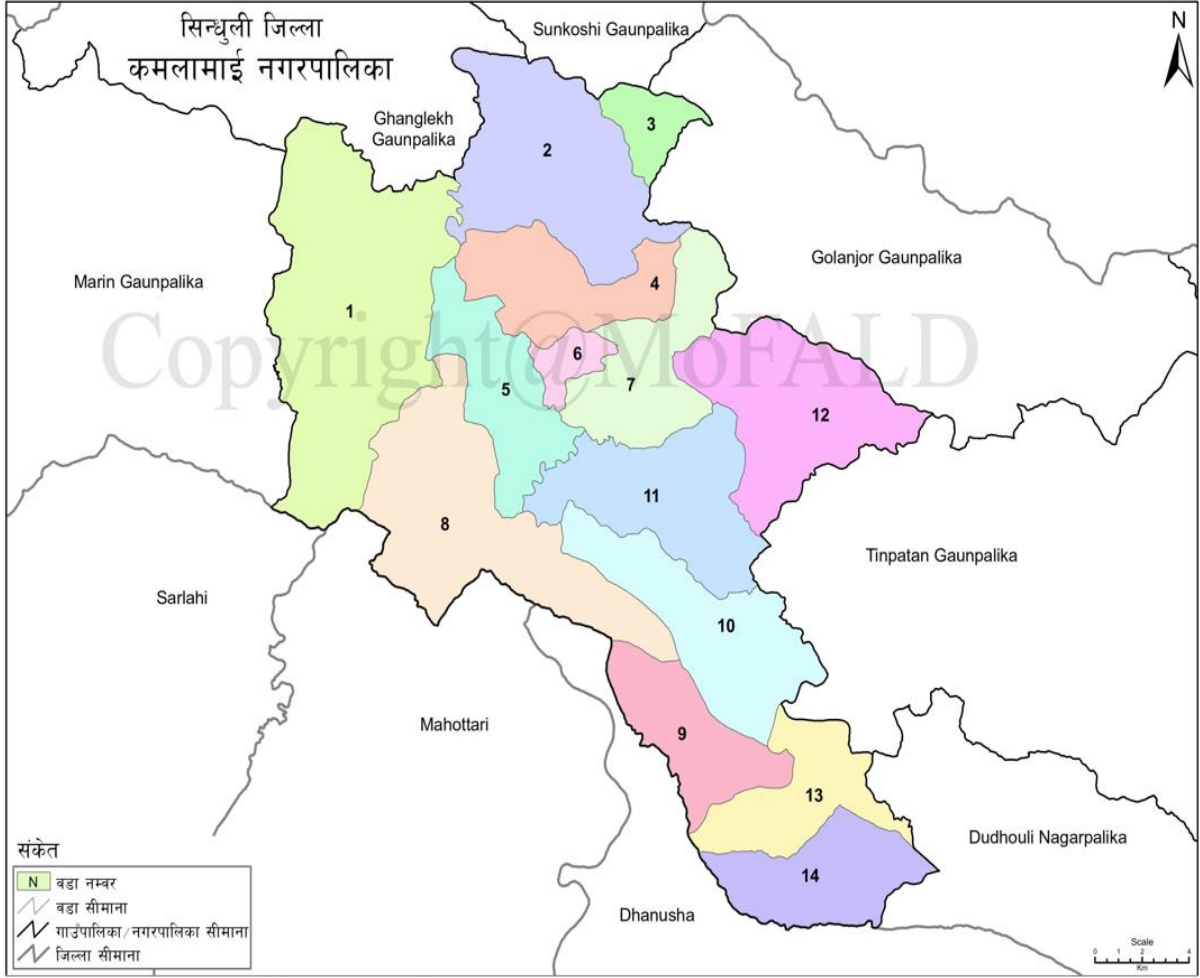
परिवारले ७,५४६ वटा गाई/गोरु पालेको, १,८९५ कृषक परिवारले ३,७६६ वटा राँगा/भैसी पालेको, ३,२८४ कृषक परिवारले ३०,७३० वटा बाख्रा/च्याङ्ग्रा पालेको, ८४७ कृषक परिवारले १,८७३ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवारको संख्या १० र अन्य पशुचौपायाको संख्या १० रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा ३,१७२ कृषक परिवारसँग ६६,०३४ वटा कुखुरा र १७३ कृषक परिवारले ९३४ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	३,९६५	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	३,७३१	९४.१

तालिका १३.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	३,७३१	४३,९२५	१००
गाईगोरु	२,३९४	७,५४६	१७.१८
राँगा/भैसी	१,८९५	३,७६६	८.५७
बाख्रा/च्याङ्ग्रा	३,२८४	३०,७३०	६९.९६
भेंडा/भेंडी	०	०	
सुँगुर/बंगुर	८४७	१,८७३	४.२
अन्य पशु	१०	१०	०.०२
पन्छी		६६,९६८	१००
कुखुरा	३,१७२	६६,०३४	९८.६१
अन्य पन्छी	१७३	९३४	१.३९

खण्ड १४: कमलामाई नगरपालिका

जम्मा जनसंख्या : ७१,०१६ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : ४८२.५७ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : १४

केन्द्र : सिन्धुलीमाढी

सिमाना

पूर्व: दुधौली न.पा. र तीनपाटन गा.पा.

पश्चिम: मरिण गा.पा. र सर्लाही जिल्ला

उत्तर: गोलन्जोर, सुनकोशी र घ्याङलेख गा.पा.

दक्षिण: महोत्तरी र धनुषा जिल्ला

परिचय

जिल्ला सदरमुकाम देखि कमलामाई नगरपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ० कि.मि.

तालिका १४.१ : कमलामाई न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	कमलामाई न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	कमलामाई न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१५	८	९
२	१५.५	९	१९
३	२३	१०	२१
४	४	११	९
५	०.५	१२	१६
६	०	१३	२७
७	२	१४	२९

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: साल, चिलाउने, सल्लो

वन्यजन्तुहरू: स्याल, मृग, बँदेल

चराचुरुङ्गीहरू: सारौँ, ढुकुर, मयुर, कालिज

जडीबुटीहरू: पाखनबेद, गुर्जो, सर्पगन्धा, हर्षो, वर्रो र अमला

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, छठ, ल्होसार, तीज, माघे संक्रान्ती

प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू: सिन्धुलीगढी दरबार

धार्मिक स्थलहरू: माइस्थान, शिद्धबाबा, चण्डादेवी, कालिमाई मन्दिर, गणेशथान

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, गहुँ, कोदो, तोरी

स्थायी बाली: भुइँकटहर, कागती, सुन्तला, जुनार

एग्रीमेन्टहरूको संख्या: १०

मुख्य नदी/खोला: कमला नदी, मरिण खोला, चँदाहा खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र: चँदाहाखोला सिमसार

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू:

प्रमुख पदमार्गहरू: किनलक ट्रेल

होमस्टे : ढुङ्ग्रेभञ्ज्याङ होमस्टे

मनोरञ्जन पार्क, उद्यान: चिल्ड्रेन पार्क, माईस्थान सिर

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका १४.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
शनिबारे हाट	कमलामाई न.पा.-६	शनिबार
बुधबारे हाट	कमलामाई न.पा.-६	बुधबार
भिमान हाट	कमलामाई न.पा.-९	शुक्रबार
डाँडी हाट	कमलामाई न.पा.-१	सोमबार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १४.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि	५४
बचत तथा ऋण	४४
दुग्ध	६
बहुउद्देश्य	५
जडिबुटी	२
जुनार	२
उपभोक्ता	२
लघुउद्यम	२
अन्य	७

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १४.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाँइसराई
२०७९/८०	१३९८	७६८	३८१	९५	२२२
२०७८/७९	१४९६	८१६	४६२	५४	२०१
२०७७/७८	१५३८	७३१	५६३	३१	१५७

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस नगरपालिकाको कुल १८१३५ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ४४ % र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) २६.७%, टयुववेल/हाते पम्प १.७%, ढाकिएको इनार ८.६%, खुला इनार/कुवा ९.९%, मूल धारा ६.२%, नदी/खोला ०.४%, जार बोतल २.२% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.२% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ३ मा सबैभन्दा बढी ९७.४% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ११ मा ९.४% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	११०४	२८३	५१८	१	४६	१५०	७७	४	०	२५
	%	१००	२५.६	४६.९	०.१	४.२	१३.६	७.०	०.४	०.०	२.३
२	संख्या	९२९	७२९	१६४	१	१	१९	१२	३	०	०
	%	१००	७८.५	१७.७	०.१	०.१	२.०	१.३	०.३	०.०	०.०
३	संख्या	३८४	३७४	९	०	१	०	०	०	०	०
	%	१००	९७.४	२.३	०.०	०.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	२३४६	५३३	८८६	१६७	२८९	२१६	८४	९	१५९	३
	%	१००	२२.७	३७.८	७.१	१२.३	९.२	३.६	०.४	६.८	०.१
५	संख्या	२१०२	३७०	७८६	३४	५३५	२३३	४४	२	९६	२
	%	१००	१७.६	३७.४	१.६	२५.५	११.१	२.१	०.१	४.६	०.१
६	संख्या	३४४०	२३९६	४६४	७०	११६	२२३	१८	२	१४८	३
	%	१००	६९.७	१३.५	२.०	३.४	६.५	०.५	०.१	४.३	०.१
७	संख्या	१७३५	१०८७	३०६	३	९७	१७५	६०	५	१	१
	%	१००	६२.७	१७.६	०.२	५.६	१०.१	३.५	०.३	०.१	०.१
८	संख्या	९२७	१४६	१४८	८	५०	३९६	१६५	१३	१	०
	%	१००	१५.७	१६.०	०.९	५.४	४२.७	१७.८	१.४	०.१	०.०

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोटल	अन्य
९	संख्या	१२२८	१०९५	९९	७	८	१६	२	०	०	१
	%	१००	८९.२	८.१	०.६	०.७	१.३	०.२	०.०	०.०	०.१
१०	संख्या	८२१	२०८	७९	९	३३६	९१	९१	५	०	२
	%	१००	२५.३	९.६	१.१	४०.९	११.१	११.१	०.६	०.०	०.२
११	संख्या	९३५	८८	५२४	०	४३	३१	२४६	३	०	०
	%	१००	९.४	५६.०	०.०	४.६	३.३	२६.३	०.३	०.०	०.०
१२	संख्या	८८४	३३०	३८९	०	१८	३७	१०८	०	०	२
	%	१००	३७.३	४४.०	०.०	२.०	४.२	१२.२	०.०	०.०	०.२
१३	संख्या	५५६	१०५	२१७	७	५	११	१८३	२८	०	०
	%	१००	१८.९	३९.०	१.३	०.९	२.०	३२.९	५.०	०.०	०.०
१४	संख्या	७४४	२३२	२५०	६	२०	२०१	३३	१	०	१
	%	१००	३१.२	३३.६	०.८	२.७	२७.०	४.४	०.१	०.०	०.१
जम्मा	संख्या	१८१३५	७९७६	४८३९	३१३	१५६५	१७९९	११२३	७५	४०५	४०
	%	१००	४४.०	२६.७	१.७	८.६	९.९	६.२	०.४	२.२	०.२

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस नगरपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (४६.८५%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ५२.१६% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.२१%, गुइठा/गोहरा प्रयोग गर्ने परिवार ०.०३%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.६८% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०४% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ३ मा ९७.४% र कम वडा नं. ६ मा ६.९% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	११०४	८४२	२५६	२	०	३	०	१
	%	१००	७६.३	२३.२	०.२	०.०	०.३	०.०	०.१
२	संख्या	९२९	७४४	१८४	०	०	१	०	०
	%	१००	८०.१	१९.८	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
३	संख्या	३८४	३७४	१०	०	०	०	०	०
	%	१००	९७.४	२.६	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	२३४६	६२०	१६९७	११	०	१७	१	०
	%	१००	२६.४	७२.३	०.५	०.०	०.७	०.०	०.०
५	संख्या	२१०२	५६०	१५३२	२	२	५	०	१
	%	१००	२६.६	७२.९	०.१	०.१	०.२	०.०	०.०
६	संख्या	३४४०	२३६	३१८८	११	०	५	०	०
	%	१००	६.९	९२.७	०.३	०.०	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	१७३५	६३०	१०८८	८	०	९	०	०
	%	१००	३६.३	६२.७	०.५	०.०	०.५	०.०	०.०
८	संख्या	९२७	७१३	२१२	०	०	०	२	०
	%	१००	७६.९	२२.९	०.०	०.०	०.०	०.२	०.०
९	संख्या	१२२८	४८६	७३६	०	०	६	०	०
	%	१००	३९.६	५९.९	०.०	०.०	०.५	०.०	०.०

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/ दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१०	संख्या	८२१	५३२	२७२	२	२	१२	१	०
	%	१००	६४.८	३३.१	०.२	०.२	१.५	०.१	०.०
११	संख्या	९३५	७९८	७७	१	१	५७	१	०
	%	१००	८५.३	८.२	०.१	०.१	६.१	०.१	०.०
१२	संख्या	८८४	८५८	२१	१	०	२	२	०
	%	१००	९७.१	२.४	०.१	०.०	०.२	०.२	०.०
१३	संख्या	५५६	४८२	७०	०	०	४	०	०
	%	१००	८६.७	१२.६	०.०	०.०	०.७	०.०	०.०
१४	संख्या	७४४	६२२	११७	०	०	३	०	२
	%	१००	८३.६	१५.७	०.०	०.०	०.४	०.०	०.३
जम्मा	संख्या	१८१३५	८४९७	९४६०	३८	५	१२४	७	४
	%	१००	४६.८५	५२.१६	०.२१	०.०३	०.६८	०.०४	०.०२

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकाका ९७.५६% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । बत्ती बाल्नका लागि अक्सर अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/ सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
१	संख्या	११०४	९९३	११०	०	०	१
	%	१००	८९.९	१०.०	०.०	०.०	०.१
२	संख्या	९२९	९१२	१०	५	०	२
	%	१००	९८.२	१.१	०.५	०.०	०.२
३	संख्या	३८४	३८१	३	०	०	०
	%	१००	९९.२	०.८	०.०	०.०	०.०

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बालन प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/ सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
४	संख्या	२३४६	२२७३	२५	४	२	४२
	%	१००	९६.९	१.१	०.२	०.१	१.८
५	संख्या	२१०२	२०८३	१६	१	०	२
	%	१००	९९.१	०.८	०.०	०.०	०.१
६	संख्या	३४४०	३४२१	११	५	१	२
	%	१००	९९.४	०.३	०.१	०.०	०.१
७	संख्या	१७३५	१७१९	१०	०	०	६
	%	१००	९९.१	०.६	०.०	०.०	०.३
८	संख्या	९२७	८९२	२९	०	०	६
	%	१००	९६.२	३.१	०.०	०.०	०.६
९	संख्या	१२२८	१२०६	१७	२	०	३
	%	१००	९८.२	१.४	०.२	०.०	०.२
१०	संख्या	८२१	८०६	७	१	०	७
	%	१००	९८.२	०.९	०.१	०.०	०.९
११	संख्या	९३५	९१९	१२	१	०	३
	%	१००	९८.३	१.३	०.१	०.०	०.३
१२	संख्या	८८४	८०१	६३	२	०	१८
	%	१००	९०.६	७.१	०.२	०.०	२.०
१३	संख्या	५५६	५४९	३	०	१	३
	%	१००	९८.७	०.५	०.०	०.२	०.५
१४	संख्या	७४४	७३७	१	३	०	३
	%	१००	९९.१	०.१	०.४	०.०	०.४
जम्मा	संख्या	१८१३५	१७६९२	३१७	२४	४	९८
	%	१००	९७.५६	१.७५	०.१३	०.०२	०.५४

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकाका कुल १८१३५ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९८.७६% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.२४% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रुपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १२ मा (९२.९%) र सबैभन्दा कम वडा नं. १३ मा (४९.९%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ९ मा २.४% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	११०४	१०	८०४	२६९	०	२१
	%	१००	०.९	७२.८	२४.४	०.०	१.९
२	संख्या	९२९	३२	७९०	९०	०	१७
	%	१००	३.४	८५.०	९.७	०.०	१.८
३	संख्या	३८४	४८	३३३	२	१	०
	%	१००	१२.५	८६.७	०.५	०.३	०.०
४	संख्या	२३४६	१९	१९८६	२९७	९	३५
	%	१००	०.८	८४.७	१२.७	०.४	१.५
५	संख्या	२१०२	६	१७९१	२७३	९	२३
	%	१००	०.३	८५.२	१३.०	०.४	१.१
६	संख्या	३४४०	३९	३१५०	२३८	२	११
	%	१००	१.१	९१.६	६.९	०.१	०.३
७	संख्या	१७३५	२२	१३६४	३२७	३	१९
	%	१००	१.३	७८.६	१८.८	०.२	१.१
८	संख्या	९२७	४	८०८	१००	१	१४
	%	१००	०.४	८७.२	१०.८	०.१	१.५
९	संख्या	१२२८	१५	१०९४	८७	२	३०
	%	१००	१.२	८९.१	७.१	०.२	२.४
१०	संख्या	८२१	३	५९४	२१०	१	१३
	%	१००	०.४	७२.४	२५.६	०.१	१.६
११	संख्या	९३५	२१	८२८	८०	१	५
	%	१००	२.२	८८.६	८.६	०.१	०.५

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१२	संख्या	८८४	५	८२१	३०	१०	१८
	%	१००	०.६	९२.९	३.४	१.१	२.०
१३	संख्या	५५६	२	२७३	२७१	०	१०
	%	१००	०.४	४९.१	४८.७	०.०	१.८
१४	संख्या	७४४	९	५४८	१७८	१	८
	%	१००	१.२	७३.७	२३.९	०.१	१.१
जम्मा	संख्या	१८१३५	२३५	१५१८४	२४५२	४०	२२४
	%	१००	१.३०	८३.७३	१३.५२	०.२२	१.२४

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस नगरपालिकामा ३.६१% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९६.३९% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस नगरपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ७९.९२% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ७४.८१% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १३ मा ११.३३% र कम वडा नं. ३ मा ३.६५% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.		संख्या/ %	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	कमलामाई
जम्मा परिवार संख्या		संख्या	११०४	९२९	३८४	२३४६	२१०२	३४४०	१७३५	९२७	१२२८	८२१	९३५	८८४	५५६	७४४	१८१३५
कुनै सुविधा नभएको परिवार		संख्या	६०	५०	१४	८७	२४	४८	४३	२५	२८	३८	४४	९३	६३	३७	६५४
		%	५.४३	५.३८	३.६५	३.७१	१.१४	१.४०	२.४८	२.७०	२.२८	४.६३	४.७१	१०.५२	११.३३	४.९७	३.६१
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार		संख्या	१०४४	८७९	३७०	२२५९	२०७८	३३९२	१६९२	९०२	१२००	७८३	८९१	७९१	४९३	७०७	१७४८१
		%	९४.५७	९४.६२	९६.३५	९६.२९	९८.८६	९८.६०	९७.५२	९७.३०	९७.७२	९५.३७	९५.२९	८९.४८	८८.६७	९५.०३	९६.३९
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	५०१	६९१	३२४	१०५६	११७३	१६१०	५७५	२३४	४८७	३०७	३२९	२५४	२०३	११५	७८५९
		%	४७.९९	७८.६१	८३.५७	४६.७५	५६.४५	४७.४६	३३.९८	२५.९४	४०.५८	३९.२१	३६.९२	३२.११	४१.१८	१६.२७	४४.९६
	टेलिभिजन	संख्या	४२४	२९९	१५१	११९१	१३२६	२२१०	९०१	४३४	७०२	३६९	३२४	१८२	२४९	४०५	९१६७
		%	४०.६१	३४.०२	४०.८१	५२.७२	६३.८१	६५.१५	५३.२५	४८.१२	५८.५०	४७.१३	३६.३६	२३.०१	५०.५१	५७.२८	५२.४४
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	७	६	६	६९	७४	३६४	३१	७	४०	७	०	२	३	४	६२०
		%	०.६७	०.६८	१.६२	३.०५	३.५६	१०.७३	१.८३	०.७८	३.३३	०.८९	०.००	०.२५	०.६१	०.५७	३.५५
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	१००४	८२१	३५६	१६४१	१६२७	२४९७	१३८३	७६८	९२१	६५३	६५५	७३२	३९८	५१४	१३९७०
		%	९६.१७	९३.४०	९६.२२	७२.६४	७८.३०	७३.६१	८१.७४	८५.१४	७६.७५	८३.४०	७३.५१	९२.५४	८०.७३	७२.७०	७९.९२
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	६९९	६०६	२२१	१७७६	१८३६	३१००	१२३८	५१४	९६७	४००	५७३	४०७	२४५	४९५	१३०७७
		%	६६.९५	६८.९४	५९.७३	७८.६२	८८.३५	९१.३९	७३.१७	५६.९८	८०.५८	५१.०९	६४.३१	५१.४५	४९.७०	७०.०१	७४.८१

वडा नं.		संख्या/ %	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	कमलामार्ग
	कम्प्युटर/ ल्यापटप	संख्या	२९	२३	७	३२४	३२४	९६९	२२९	३८	१२९	४१	२१	३	२१	१८	२१७६
		%	२.७८	२.६२	१.८९	१४.३४	१५.५९	२८.५७	१३.५३	४.२१	१०.७५	५.२४	२.३६	०.३८	४.२६	२.५५	१२.४५
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	६७	८३	११९	९१७	१०२३	२२२०	६४३	२३८	५५६	१५७	२५	१३	५९	६६	६१८६
		%	६.४२	९.४४	३२.१६	४०.५९	४९.२३	६५.४५	३८.००	२६.३९	४६.३३	२०.०५	२.८१	१.६४	११.९७	९.३४	३५.३९
	कार/जीप/ भ्यान	संख्या	३	३	०	५१	८३	२४१	५३	८	४३	४	१	२	६	२	५००
		%	०.२९	०.३४	०.००	२.२६	३.९९	७.१०	३.१३	०.८९	३.५८	०.५१	०.११	०.२५	१.२२	०.२८	२.८६
	मोटरसाइकल /स्कुटर	संख्या	७७	५३	२४	४८०	५५१	१०९१	३१९	१०३	२४३	६८	४१	२०	४१	८६	३१९७
		%	७.३८	६.०३	६.४९	२१.२५	२६.५२	३२.१६	१८.८५	११.४२	२०.२५	८.६८	४.६०	२.५३	८.३२	१२.१६	१८.२९
	साइकल	संख्या	१५	५	०	१६८	२२२	३१९	५९	२७	११६	२२	५४	३	१३	८६	११०९
		%	१.४४	०.५७	०.००	७.४४	१०.६८	९.४०	३.४९	२.९९	९.६७	२.८१	६.०६	०.३८	२.६४	१२.१६	६.३४
	विद्युतीय पंखा	संख्या	२६८	८६	०	१२४९	१२६९	२५२५	८९२	३७२	९०९	३४९	१६८	४२	२९८	४४२	८८६९
		%	२५.६७	९.७८	०.००	५५.२९	६१.०७	७४.४४	५२.७२	४१.२४	७५.७५	४४.५७	१८.८६	५.३१	६०.४५	६२.५२	५०.७४
	रेफ्रिजरेटर	संख्या	१०५	५३	६	५९०	६८६	१३५८	४२०	१४७	४५७	११३	४६	११	१०८	१०२	४२०२
		%	१०.०६	६.०३	१.६२	२६.१२	३३.०१	४०.०४	२४.८२	१६.३०	३८.०८	१४.४३	५.१६	१.३९	२१.९१	१४.४३	२४.०४
	वासिङ मेशिन	संख्या	१	१	२	३२	२७	१५१	२२	६	२५	१	०	०	२	२	२७२
		%	०.१०	०.११	०.५४	१.४२	१.३०	४.४५	१.३०	०.६७	२.०८	०.१३	०.००	०.००	०.४१	०.२८	१.५६
	एयर कन्डिसनर	संख्या	०	१	०	५	१	२२	४	३	२	१	३	०	१	१	४४
		%	०	०.११	०.००	०.२२	०.०५	०.६५	०.२४	०.३३	०.१७	०.१३	०.३४	०.००	०.२०	०.१४	०.२५

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार कमलामाई नगरपालिकाको जनसंख्या ७१०१६ जना रहेको छ । यस नगरपालिकाभित्र १८१३५ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा परिवारको औसत आकार ३.९२ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९३.५० (अर्थात १०० जना महिलामा ९३.५० जना पुरुष) र साक्षरता दर ७७.८३% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१३५९ जना) वडा नं. ३ र बढी जनसंख्या (१२४९८ जना) वडा नं. ६ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.१० मा दिइएको छ ।

तालिका १४.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
कमलामाई न.पा.	१८१३५	७१०१६	३४३१६	३६७००	३.९२	९३.५०	७७.८३	८५.२०	७१.०३
१	११०४	४५६५	२१९७	२३६८	४.१३	९२.७८	७०.३३	७९.२२	६२.०४
२	९२९	३७९०	१८५२	१९३८	४.०८	९५.५६	७२.७३	८३.५८	६२.३६
३	३८४	१३५९	६२०	७३९	३.५४	८३.९०	७३.२२	८५.१३	६३.१५
४	२३४६	८८१८	४३०९	४५०९	३.७६	९५.५६	८०.२८	८७.२४	७३.७३
५	२१०२	८२९२	३९३१	४३६१	३.९४	९०.१४	८२.७३	८९.४९	७६.७५
६	३४४०	१२४९८	६१४०	६३५८	३.६३	९६.५७	८८.०७	९३.४५	८२.९९
७	१७३५	६८२८	३२३३	३५९५	३.९४	८९.९३	८०.९३	८७.५८	७५.०७
८	९२७	३६७२	१८०३	१८६९	३.९६	९६.४७	७१.२१	७७.६५	६५.०९
९	१२२८	४७२८	२२४६	२४८२	३.८५	९०.४९	७८.२२	८६.३१	७०.९७
१०	८२१	३३७५	१६२९	१७४६	४.११	९३.३०	७३.८३	८२.३८	६५.९३
११	९३५	३८००	१८४२	१९५८	४.०६	९४.०८	६४.६१	७१.७१	५८.०४
१२	८८४	३८२२	१९१४	१९०८	४.३२	१००.३१	७०.०५	७८.४०	६१.७३
१३	५५६	२२५८	१०५७	१२०१	४.०६	८८.०१	७२.३५	७९.४५	६६.१३
१४	७४४	३२११	१५४३	१६६८	४.३२	९२.५१	७०.३४	७९.९०	६१.६६

नगरपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस नगरपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५० % भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (२२.७८%), क्षेत्री (१९.७८%), मगर (११.४४%), नेवार (९.६८%) र ब्राह्मण (८.८०%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.११ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.११ : नगरपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	७१०१६	१००.००	३४३१६	१००.००	३६७००	१००.००
क्षेत्री	१४०४८	१९.७८	६७२१	१९.५९	७३२७	१९.९६
ब्राह्मण (पहाड)	६२५२	८.८०	३०४५	८.८७	३२०७	८.७४
मगर	८१२४	११.४४	३८३०	११.१६	४२९४	११.७०
थारु	१०५	०.१५	६५	०.१९	४०	०.११
तामाङ	१६१७९	२२.७८	७७५६	२२.६०	८४२३	२२.९५
नेवा: (नेवार)	६८७६	९.६८	३३६२	९.८०	३५१४	९.५७
विश्वकर्मा	३६९२	५.२०	१७९३	५.२२	१८९९	५.१७
मुसलमान	१०५	०.१५	६५	०.१९	४०	०.११
यादव	११३	०.१६	७२	०.२१	४१	०.११
राई	२१२	०.३०	९९	०.२९	११३	०.३१
गुरुङ	१२२	०.१७	५४	०.१६	६८	०.१९
परियार	२३४७	३.३०	११०४	३.२२	१२४३	३.३९
ठकुरी	४५८	०.६४	२३७	०.६९	२२१	०.६०
याक्थुङ/लिम्बु	२३	०.०३	१०	०.०३	१३	०.०४
मिजार	२८१६	३.९७	१३८४	४.०३	१४३२	३.९०
तेली	१०१	०.१४	५९	०.१७	४२	०.११
चमार/हरिजन/राम	१५	०.०२	६	०.०२	९	०.०२
कोइरी/कुशवाह	६८	०.१०	४०	०.१२	२८	०.०८
कुर्मी	२०	०.०३	१४	०.०४	६	०.०२
सन्यासी/दशनामी	३१२	०.४४	१४८	०.४३	१६४	०.४५
धानुक	२२	०.०३	१४	०.०४	८	०.०२
दुसाध/पासवान/पासी	११	०.०२	५	०.०१	६	०.०२

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
मल्लाह	३५	०.०५	१८	०.०५	१७	०.०५
केवट	११	०.०२	६	०.०२	५	०.०१
काठबानियन	१०	०.०१	७	०.०२	३	०.०१
ब्राह्मण (तराई)	२७६	०.३९	१४७	०.४३	१२९	०.३५
कलवार	१६७	०.२४	८९	०.२६	७८	०.२१
कानु	२८	०.०४	१७	०.०५	११	०.०३
घर्ती/भुजेल	१५३७	२.१६	७३९	२.१५	७९८	२.१७
हजाम/ठाकुर	११०	०.१५	५९	०.१७	५१	०.१४
राजवंशी	१०	०.०१	४	०.०१	६	०.०२
शेर्पा	३१	०.०४	१५	०.०४	१६	०.०४
लोहार	२१	०.०३	१४	०.०४	७	०.०२
सुँडी	१२५	०.१८	६५	०.१९	६०	०.१६
दनुवार	१६८६	२.३७	८१४	२.३७	८७२	२.३८
हलुवाई	१९	०.०३	१०	०.०३	९	०.०२
माझी	२४१०	३.३९	११८०	३.४४	१२३०	३.३५
बरई	१०	०.०१	७	०.०२	३	०.०१
सोनार	१४०	०.२०	७०	०.२०	७०	०.१९
सुनुवार	८०९	१.१४	३८९	१.१३	४२०	१.१४
राजपुत	२२	०.०३	१२	०.०३	१०	०.०३
थामी	९८	०.१४	५१	०.१५	४७	०.१३
पहरी	४८	०.०७	२५	०.०७	२३	०.०६
भोटे	११	०.०२	६	०.०२	५	०.०१
हायू	१००४	१.४१	४६५	१.३६	५३९	१.४७
कमर	८२	०.१२	४२	०.१२	४०	०.११
रौनियार	४३	०.०६	२६	०.०८	१७	०.०५
बनियन	३१	०.०४	१८	०.०५	१३	०.०४
अन्य	१०२	०.१४	५७	०.१७	४५	०.१२
विदेशी	११९	०.१७	८१	०.२४	३८	०.१०

मातृभाषाको अवस्था

यस नगरपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली (६५.१३%), तामाङ

(२०.२३%), मगर धुत (४.५९%), नेवार (२.९४%) र दनुवार (२.२३%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.१२ : नगरपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या		संख्या	%
जम्मा	७१०१६	१००	३४३१६	१००	३६७००	१००
नेपाली	४६२५३	६५.१३	२२३१७	६५.०३	२३९३६	६५.२२
मैथिली	१३८३	१.९५	७८७	२.२९	५९६	१.६२
भोजपुरी	२२०	०.३१	१३४	०.३९	८६	०.२३
थारु	४०	०.०६	२१	०.०६	१९	०.०५
तामाङ	१४३६३	२०.२३	६८७७	२०.०४	७४८६	२०.४०
नेपाल भाषा (नेवारी)	२०८६	२.९४	१०३३	३.०१	१०५३	२.८७
बज्जिका	२१	०.०३	१८	०.०५	३	०.०१
मगर धुत	३२५८	४.५९	१४८०	४.३१	१७७८	४.८४
उर्दु	१४	०.०२	९	०.०३	५	०.०१
अवधी	१५	०.०२	९	०.०३	६	०.०२
याक्थुङ/लिम्बु	१२	०.०२	७	०.०२	५	०.०१
गुरुङ	५५	०.०८	२८	०.०८	२७	०.०७
राई	९५	०.१३	४४	०.१३	५१	०.१४
शेर्पा	११	०.०२	५	०.०१	६	०.०२
हिन्दी	३०	०.०४	१७	०.०५	१३	०.०४
दनुवार	१५८७	२.२३	७५७	२.२१	८३०	२.२६
सुनुवार	३९६	०.५६	१९८	०.५८	१९८	०.५४
माझी	३७२	०.५२	२०१	०.५९	१७१	०.४७
थामी	६२	०.०९	३५	०.१०	२७	०.०७
भुजेल	११६	०.१६	५२	०.१५	६४	०.१७
बङ्गला	२०	०.०३	१४	०.०४	६	०.०२
पहरी	१५	०.०२	९	०.०३	६	०.०२
हायु/भायु	५४१	०.७६	२३५	०.६८	३०६	०.८३
अन्य	५१	०.०७	२९	०.०८	२२	०.०६

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस नगरपालिकामा ७ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस नगरपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने ५३११३(७४.७९%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम बोन धर्म मान्ने ६(०.०१%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.१३ : नगरपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	७१०१६	१००	३४३१६	१००	३६७००	१००
हिन्दु	५३११३	७४.७९	२५६६९	७४.८०	२७४४४	७४.७८
बौद्ध	१५१९१	२१.३९	७२७४	२१.२०	७९१७	२१.५७
इस्लाम	१४६	०.२१	९३	०.२७	५३	०.१४
किरात	५०६	०.७१	२५१	०.७३	२५५	०.६९
क्रिश्चियन	१८५६	२.६१	९२६	२.७०	९३०	२.५३
प्रकृती	१९८	०.२८	१००	०.२९	९८	०.२७
बोन	६	०.०१	३	०.०१	३	०.०१

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

कमलामाई नगरपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ६६०९ जना रहेकोमा ७५.५९% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ७६.४१% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७४.७१% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिका १४.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	६६०९	४९९६	१६१३
प्रतिशत	१००	७५.५९	२४.४१
छोराको संख्या	३४५०	२६३६	८१४
प्रतिशत	१००	७६.४१	२३.५९
छोरीको संख्या	३१५९	२३६०	७९९
प्रतिशत	१००	७४.७१	२५.२९

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार कमलामाई नगरपालिकामा १८,१३५ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार कमलामाई नगरपालिकाको कुल १८,१३५ घरपरिवार मध्ये जम्मा १०,३७२ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ५७.२% हुन आउँछ । कमलामाई नगरपालिकामा रहेका १०,३७२ कृषक परिवारले जम्मा २१,३८७ वटा कित्ता जग्गामा ४,०३६.१ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.१ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.३९ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । कमलामाई नगरपालिकामा खेती गरिएको कुल ४,०३६.१ हेक्टर जमिन मध्ये २,१४९.४ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ५३.२५% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १४.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	१०,३७२
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	४,०३६.१
जम्मा कित्ता संख्या	२१,३८७
औषत कित्ता संख्या	२.१
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	२,१४९.४

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ८,७७६ (८४.६%) रहेको देखिन्छ जसले ३,२११.६ हेक्टर (७९.६%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या १,५९६ (१५.४%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ८२४.५ हेक्टर (२०.४%) रहेको छ ।

तालिका १४.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	१०,३७२	१००	४,०३६.१	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	८,७७६	८४.६	३,२११.६	७९.६
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	८,७२४	९९.४१	३,१८४.१	९९.१४
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	५२	०.५९	२७.५	०.८६
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	१,५९६	१५.४	८२४.५	२०.४

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या १०,३२० छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल ३,२७३.३ हेक्टर रहेको छ जुन ८१.१% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका १०,३२० परिवार मध्ये सबै परिवारले ३,०६६.७ हेक्टर (७६%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या १,५१० र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल २०६.६ हेक्टर (५.१%) रहेको छ । यसैगरी ४,२८६ कृषक परिवारले २५४.७ हेक्टर जमिन (६.३%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ५०८.१ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १४.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	१०,३७२	४,०३६.१	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	१०,३२०	३,२७३.३	८१.१
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	१०,३२०	३,०६६.७	७६
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	१,५१०	२०६.६	५.१
स्थायी बाली लागेको जग्गा	४,२८६	२५४.७	६.३
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	१०,३७२	५०८.१	१२.६

पशुपन्ध्रीको विवरण

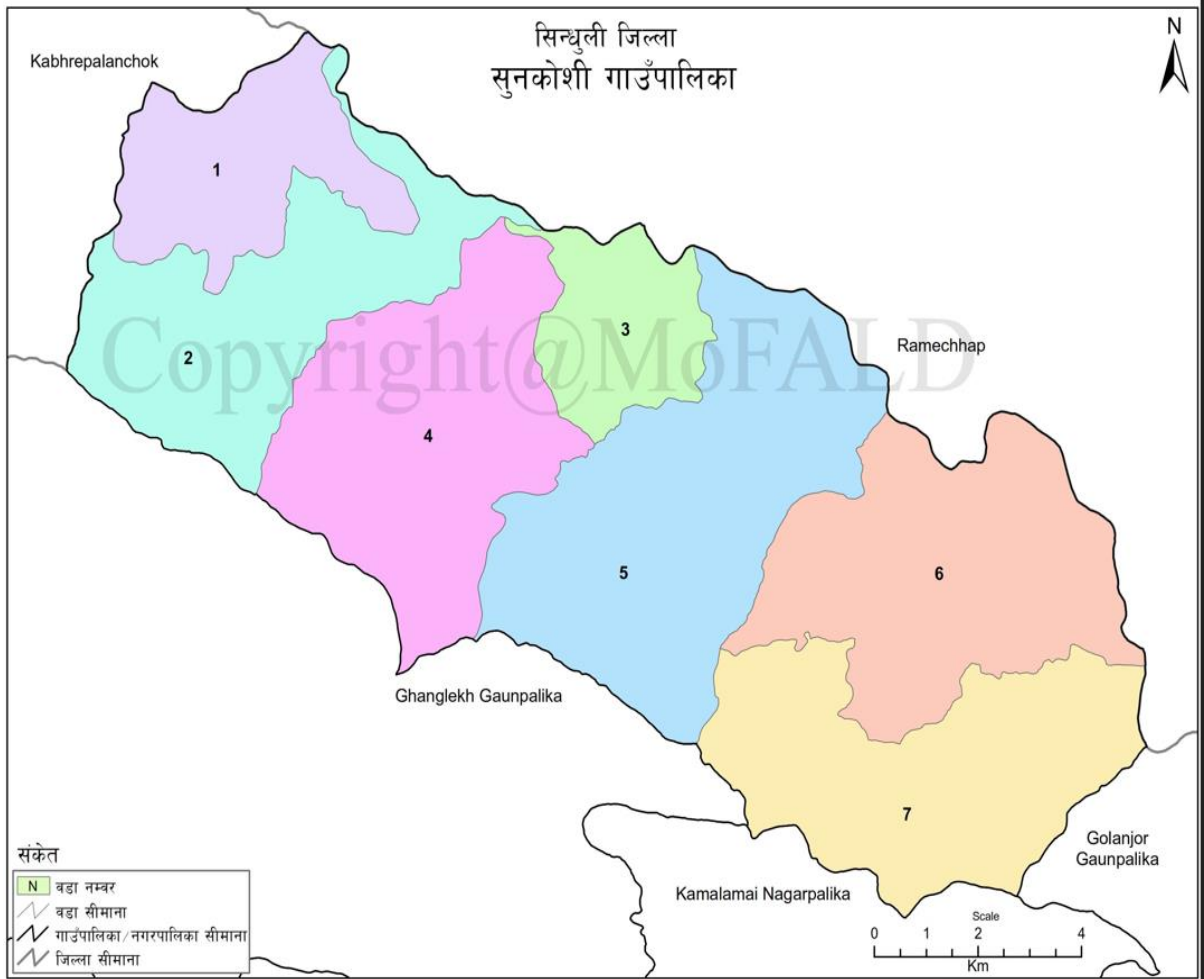
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस कमलामाई नगरपालिकाका कुल १०,३७२ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ९,२०९ कृषक परिवार (८८.८%) ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये ४,७३४ कृषक परिवारले १३,७८७ वटा गाई/गोरू पालेको, ३,५३७ कृषक परिवारले ७,५९४ वटा राँगा/भैसी पालेको, ७,३१९ कृषक परिवारले ४९,१८३ वटा बाख्रा/च्याङ्ग्रा पालेको, १७ कृषक परिवारले १७ वटा भेडा/भेडी, १,०७५ कृषक परिवारले २,२८८ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवारको संख्या ३५ र अन्य पशुचौपायाको संख्या ६९ रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्ध्रीतर्फ हेर्दा ८,०३१ कृषक परिवारसँग ३८,३६४९ वटा कुखुरा र ७६२ कृषक परिवारले २,५९९ वटा अन्य पन्ध्रीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	१०,३७२	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	९,२०९	८८.८

तालिका १४.१८ : पाल्नु चौपाया र पन्ध्रीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्नु चौपाया/पन्ध्री पाल्ने कृषक परिवार	पाल्नु चौपाया/पन्ध्रीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	९,२०९	७२,९३९	१००
गाईगोरू	४,७३४	१३,७८७	१८.९०
राँगा/भैसी	३,५३७	७,५९४	१०.४१
बाख्रा/च्याङ्ग्रा	७,३१९	४९,१८३	६७.४३
भेडा/भेडी	१७	१७	०.०२
सुँगुर/बंगुर	१,०७५	२,२८८	३.१४
अन्य पशु	३५	६९	०.१०
पन्ध्री		३,८६,२४८	१००
कुखुरा	८,०३१	३,८३,६४९	९९.३३
अन्य पन्ध्री	७६२	२,५९९	०.६७

खण्ड १५: सुनकोशी गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : १८३७५ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : १५४.६८ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ७

केन्द्र : रामटार

सिमाना

पूर्व: गोलन्जोर गा.पा. र रामेछाप जिल्ला

पश्चिम: काभ्रेपलान्चोक जिल्ला

उत्तर: रामेछाप जिल्ला

दक्षिण: घ्याङलेख गा.पा. र कमलामाई न.पा.

परिचय

जिल्ला सदरमुकाम देखि सुनकोशी गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ६५ कि.मि.

तालिका १५.१ : सुनकोशी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	सुनकोशी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	सुनकोशी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१५	५	१
२	२५	६	१७
३	६	७	३५
४	१०	८	

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: साल, सल्लो, खयर

वन्यजन्तुहरू: बाँदर, बँदेल, दुम्सी

चराचुरुङ्गीहरू: भँगेरा, काग, कालिज, रुपी

जडीबुटीहरू: बोझो, कुरिलो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, माघी, साउने संक्रान्ती, ल्होसार

प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थल: माले पाटी

धार्मिक स्थलहरू: कुशेश्वर महादेव आदिलिङ्गी मन्दिर, सहस्रधारा मन्दिर, राम मन्दिर, बालमिकेश्वर मन्दिर, मुकुटेश्वरी, सेती देवी, सुलिथुम्का, गुम्बा, मठ

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, कोदो, गहुँ

स्थायी बाली: जुनार, सुन्तला, किवी, कागती, आँप

एग्रीभेटहरूको संख्या: ४

मुख्य नदी/खोला: सुनकोशी नदी, रोसी खोला, गँगटे खोला, आरुवोटे खोला, घ्याम्पे खोला, धमिले खोला, भोटे खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र: पानी पोखरी, सक्ते पोखरी, रामटार पोखरी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: सहिद पार्क, फापरचुली, वि.पि. पार्क

प्रमुख पदमार्गहरू: मतानवास हुँदै सिन्धुलीगढी जोड्ने पदमार्ग

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १५.२ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि सहकारी	२०
बहुउद्देश्य सहकारी	१२
बचत तथा ऋण सहकारी	८

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १५.३ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाँइसराई
२०७९/८०	३३३	३२२	१९५	२०	१९४
२०७८/७९	७९१	३८२	२५३	१०	२२१
२०७७/७८	६८३	१९५	२००	५	१२३

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ४९८७ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ३८.२% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ५६.९%, टयुववेल/हाते पम्प ०.२%, ढाकिएको इनार ०.२%, खुला इनार/कुवा १.६%, मूल धारा १.८%, नदी/खोला १%, जार बोतल ०.१% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.१% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ४ मा सबैभन्दा बढी ९७% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. १ मा ७% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.४ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.४ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	७०२	४९	५४९	२	३	५२	३०	१४	२	१
	%	१००	७.०	७८.२	०.३	०.४	७.४	४.३	२.०	०.३	०.१
२	संख्या	४४२	१४१	२६०	१	३	२०	०	१५	०	२
	%	१००	३१.९	५८.८	०.२	०.७	४.५	०.०	३.४	०.०	०.५
३	संख्या	७१८	३००	३८९	२	०	२	२१	४	०	०
	%	१००	४१.८	५४.२	०.३	०.०	०.३	२.९	०.६	०.०	०.०
४	संख्या	५३६	५२०	१०	०	०	०	०	५	१	०
	%	१००	९७.०	१.९	०.०	०.०	०.०	०.०	०.९	०.२	०.०
५	संख्या	११५२	३७५	७२१	२	३	६	४१	३	०	१
	%	१००	३२.६	६२.६	०.२	०.३	०.५	३.६	०.३	०.०	०.१
६	संख्या	९१३	३०५	६०४	०	०	०	०	४	०	०
	%	१००	३३.४	६६.२	०.०	०.०	०.०	०.०	०.४	०.०	०.०
७	संख्या	५२४	२१४	३०३	१	१	२	०	३	०	०
	%	१००	४०.८	५७.८	०.२	०.२	०.४	०.०	०.६	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	४९८७	१९०४	२८३६	८	१०	८२	९२	४८	३	४
	%	१००	३८.२	५६.९	०.२	०.२	१.६	१.८	१.०	०.१	०.१

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (७८.१४%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार २१.१६% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.०६%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.३८% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.२२% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ७ मा ९८.९% र कम वडा नं. ४ मा २५% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.५ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	७०२	६६२	३९	०	०	१	१०	२
	%	१००	९४.३	५.६	०.०	०.०	०.१	१.४	०.३
२	संख्या	४४२	३८१	५९	१	०	१	०	०
	%	१००	८६.२	१३.३	०.२	०.०	०.२	०.०	०.०
३	संख्या	७१८	५४०	१७७	०	०	१	०	०
	%	१००	७५.२	२४.७	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
४	संख्या	५३६	१३४	३९६	१	०	५	०	०
	%	१००	२५.०	७३.९	०.२	०.०	०.९	०.०	०.०
५	संख्या	११५२	६१७	५३४	०	०	१	१	०
	%	१००	५३.६	४६.४	०.०	०.०	०.१	०.१	०.०
६	संख्या	९१३	९०१	११	०	०	१	०	०
	%	१००	९८.७	१.२	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	५२४	५१८	४	२	०	०	०	०
	%	१००	९८.९	०.८	०.४	०.०	०.०	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	४९८७	३८९७	१०५५	३	०	१९	११	२
	%	१००	७८.१४	२१.१६	०.०६	०.००	०.३८	०.२२	०.०४

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ७५.३% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्ती बाल्नका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने २४.५% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.६ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
१	संख्या	१०४२	१०१८	१२	४	०	८
	%	१००	९७.७	१.२	०.४	०.०	०.८
२	संख्या	९१५	८८१	३०	१	०	३
	%	१००	९६.३	३.३	०.१	०.०	०.३
३	संख्या	८८१	८७६	०	१	०	४
	%	१००	९९.४	०.०	०.१	०.०	०.५
४	संख्या	११२६	१११५	८	१	०	२
	%	१००	९९.०	०.७	०.१	०.०	०.२
५	संख्या	९७८	९६७	६	३	०	२
	%	१००	९८.९	०.६	०.३	०.०	०.२
६	संख्या	१२४४	१२३६	१	२	०	५
	%	१००	९९.४	०.१	०.२	०.०	०.४
७	संख्या	१०६३	१०५४	५	३	१	०
	%	१००	९९.२	०.५	०.३	०.१	०.०
जम्मा	संख्या	४९८७	३७५३	१२२०	४	०	१०
	%	१००	७५.३	२४.५	०.१	०.०	०.२

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ४९८७ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९८.९% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.१% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रुपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. २ मा (९८.२%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा (९३.८%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १ मा २.३% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. ६ मा ०.१% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.७ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	७०२	१५	६६६	४	१	१६
	%	१००	२.१	९४.९	०.६	०.१	२.३
२	संख्या	४४२	२	४३४	३	०	३
	%	१००	०.५	९८.२	०.७	०.०	०.७
३	संख्या	७१८	३३	६७५	६	०	४
	%	१००	४.६	९४.०	०.८	०.०	०.६
४	संख्या	५३६	३	५२९	४	०	८
	%	१००	०.६	९७.२	०.७	०.०	१.५
५	संख्या	११५२	९	१०८०	४१	०	२२
	%	१००	०.८	९३.८	३.६	०.०	१.९
६	संख्या	९१३	३०	८७०	१०	२	१
	%	१००	३.३	९५.३	१.१	०.२	०.१
७	संख्या	५२४	३	५१०	८	२	१
	%	१००	०.६	९७.३	१.५	०.४	०.२
जम्मा	संख्या	४९८७	९५	४७५६	७६	५	५५
	%	१००	१.९	९५.४	१.५	०.१	१.१

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ७.८४% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९२.१६% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९३.८०% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ५७.०९% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रुपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ४ मा १२.३१% र कम वडा नं. ७ मा ४.०१% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.८ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	सुनकोशी
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	७०२	४४२	७१८	५३६	११५२	९१३	५२४	४९८७
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	४७	५२	५५	६६	१०१	४९	२१	३९१
	%	६.७०	११.७६	७.६६	१२.३१	८.७७	५.३७	४.०१	७.८४
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	६५५	३९०	६६३	४७०	१०५१	८६४	५०३	४५९६
	%	९३.३०	८८.२४	९२.३४	८७.६९	९१.२३	९४.६३	९५.९९	९२.१६
घरायसी साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	२६२	१३८	३३६	२६०	५४१	४४६	२२३
		%	४०	३५.३८	५०.६८	५५.३२	५१.४७	५१.६२	४४.३३
	टेलिभिजन	संख्या	२५२	१०१	२४४	६७	३०८	३४३	२५४
		%	३८.४७	२५.९०	३६.८०	१४.२६	२९.३१	३९.७०	५०.५०
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	०	३	११	३	४	४४	३
		%	०	०.७७	१.६६	०.६४	०.३८	५.०९	०.६०
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	५९४	३६९	६३९	४३५	९८५	८०८	४८१
		%	९०.६९	९४.६२	९६.३८	९२.५५	९३.७२	९३.५२	९५.६३
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	३७६	१७१	४५८	२६६	६१४	४४७	२९२
		%	५७.४०	४३.८५	६९.०८	५६.६०	५८.४२	५१.७४	५८.०५
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	२३	९	३८	४	१८	२२	१६
		%	३.५१	२.३१	५.७३	०.८५	१.७१	२.५५	३.१८
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	९७	३३	६७	९४	६७	१००	४१
		%	१४.८१	८.४६	१०.११	२०.००	६.३७	११.५७	८.१५

वडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	सुनकोशी
	कार/जीप/भ्यान	संख्या	७	२	११	३	४	५	४	३६
		%	१.०७	०.५१	१.६६	०.६४	०.३८	०.५८	०.८०	०.७८
	मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	१२५	२६	९३	२७	७७	८०	३६	४६४
		%	१९.०८	६.६७	१४.०३	५.७४	७.३३	९.२६	७.१६	१०.१०
	साइकल	संख्या	२३	५	१४	१	१५	७	६	७१
		%	३.५१	१.२८	२.११	०.२१	१.४३	०.८१	१.१९	१.५४
	विद्युतीय पंखा	संख्या	२०८	३५	१२९	१०	१३०	१३७	७	६५६
		%	३१.७६	८.९७	१९.४६	२.१३	१२.३७	१५.८६	१.३९	१४.२७
	रेफ्रिजरेटर	संख्या	९६	१३	६७	०	३३	५९	०	२६८
		%	१४.६६	३.३३	१०.११	०.००	३.१४	६.८३	०.००	५.८३
	वासिङ मेशिन	संख्या	२	०	४	०	१	०	१	८
		%	०.३१	०.००	०.६०	०.००	०.१०	०.००	०.२०	०.१७
	एयर कन्डिसनर	संख्या	०	१	०	०	१	०	१	३
		%	०	०.२६	०.००	०.००	०.१०	०.००	०.२०	०.०७

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार सुनकोशी गाउँपालिकाको जनसंख्या १८३७५ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ४९८७ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ३.६८ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९२.५९ (अर्थात १०० जना महिलामा ९२.५९ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७०.७१% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१६६९ जना) वडा नं. २ मा र बढी जनसंख्या (४१०९ जना) वडा नं. ५ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.९ : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
सुनकोशी गा.पा.	४९८७	१८३७५	८८३४	९५४१	३.६८	९२.५९	७०.७१	८०.२२	६२.०१
१	७०२	२५७६	१२८५	१२९१	३.६७	९९.५४	७०.०६	८१.३०	५९.११
२	४४२	१६६९	७९१	८७८	३.७८	९०.०९	६२.९४	७०.८४	५५.९६
३	७१८	२६४१	१२९८	१३४३	३.६८	९६.६५	७४.०७	७९.८७	६८.४८
४	५३६	१८९०	८९१	९९९	३.५३	८९.१९	७०.०३	७७.४३	६३.४८
५	११५२	४१०९	२०१०	२०९९	३.५७	९५.७६	६९.८२	७९.५८	६०.६३
६	९१३	३५७१	१६५०	१९२१	३.९१	८५.८९	७३.५२	८३.९४	६४.६३
७	५२४	१९१९	९०९	१०१०	३.६६	९०.००	७१.०४	८४.६९	५८.७५

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (१९.७८%), क्षेत्री (१७.६२%), मगर (११.५३%), ब्राह्मण (११.४८%) र नेवार (१०.६७%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.१० मा दिइएको छ ।

तालिका १५.१० : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८३७५	१००.००	८८३४	१००.००	९५४१	१००.००
क्षेत्री	३२३७	१७.६२	१५१८	१७.१८	१७१९	१८.०२
ब्राह्मण (पहाड)	२११०	११.४८	१०२७	११.६३	१०८३	११.३५
मगर	२११९	११.५३	९९८	११.३०	११२१	११.७५
थारु	२०	०.११	११	०.१२	९	०.०९
तामाङ	३६३४	१९.७८	१७७५	२०.०९	१८५९	१९.४८
नेवा: (नेवार)	१९६०	१०.६७	९६१	१०.८८	९९९	१०.४७
विश्वकर्मा	७३८	४.०२	३६०	४.०८	३७८	३.९६
राई	३५	०.१९	१७	०.१९	१८	०.१९
परियार	८६०	४.६८	३९९	४.५२	४६१	४.८३
ठकुरी	७९	०.४३	३६	०.४१	४३	०.४५
मिजार	१५९९	८.७०	७२५	८.२१	८७४	९.१६
सन्यासी/दशनामी	३१७	१.७३	१५२	१.७२	१६५	१.७३
घर्ती/भुजेल	७१२	३.८७	३५०	३.९६	३६२	३.७९
हजाम/ठाकुर	१९	०.१०	१२	०.१४	७	०.०७
माझी	४६०	२.५०	२२०	२.४९	२४०	२.५२
सुनुवार	१०९	०.५९	५५	०.६२	५४	०.५७
हायू	२५२	१.३७	१२७	१.४४	१२५	१.३१
अन्य	६८	०.३७	४७	०.५३	२१	०.२२
विदेशी	४७	०.२६	४४	०.५०	३	०.०३

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली (६४.३६%), तामाङ (१९.६२%) नेवारी (६.८४%), मगर धुत (६.८२%) र माझी (१.०६%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.११ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.११ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८३७५	१००	८८३४	१००	९५४१	१००
नेपाली	११८२७	६४.३६	५६०८	६३.४८	६२१९	६५.१८
मैथिली	८८	०.४८	७२	०.८२	१६	०.१७
भोजपुरी	२३	०.१३	१७	०.१९	६	०.०६
थारु	१७	०.०९	८	०.०९	९	०.०९
तामाङ	३६०५	१९.६२	१७६१	१९.९३	१८४४	१९.३३
नेपालभाषा (नेवारी)	१२५६	६.८४	६२९	७.१२	६२७	६.५७
मगर धुत	१२५४	६.८२	५९४	६.७२	६६०	६.९२
सुनुवार	८८	०.४८	४३	०.४९	४५	०.४७
माझी	१९५	१.०६	८८	१.००	१०७	१.१२
अन्य	२२	०.१२	१४	०.१६	८	०.०८

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ६ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने १३४९४(७३.४४%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम इस्लाम धर्म मान्ने २१(०.११%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.१२ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८३७५	१००	८८३४	१००	९५४१	१००
हिन्दु	१३४९४	७३.४४	६४५३	७३.०५	७०४१	७३.८०
बौद्ध	४४५९	२४.२७	२१७३	२४.६०	२२८६	२३.९६
इस्लाम	२१	०.११	१५	०.१७	६	०.०६
किरात	८३	०.४५	४०	०.४५	४३	०.४५
क्रिश्चियन	२८९	१.५७	१३८	१.५६	१५१	१.५८
प्रकृती	२९	०.१६	१५	०.१७	१४	०.१५

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

सुनकोशी गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू १४४६ जना रहेकोमा ७६.२१% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ७६.८१% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७५.५५% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.१३ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	१४४६	११०२	३४४
प्रतिशत	१००	७६.२१	२३.७९
छोराको संख्या	७५९	५८३	१७६
प्रतिशत	१००	७६.८१	२३.१९
छोरीको संख्या	६८७	५१९	१६८
प्रतिशत	१००	७५.५५	२४.४५

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सुनकोशी गाउँपालिकामा ४,९८७ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार सुनकोशी गाउँपालिकाको कुल ४,९८७ घरपरिवार मध्ये जम्मा ४,४८९ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९०% हुन आउँछ । सुनकोशी गाउँपालिकामा रहेका ४,४८९ कृषक परिवारले जम्मा १२,५७१ वटा कित्ता जग्गामा २,०७१.२ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.८ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४६ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । सुनकोशी गाउँपालिकामा खेती गरिएको कुल २,०७१.२ हेक्टर जमिन मध्ये ४९८ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको २४.०५% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १५.१४ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	४,४८९
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	२,०७१.२
जम्मा कित्ता संख्या	१२,५७१
औषत कित्ता संख्या	२.८
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	४९८

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ३,८९५ (८६.८%) रहेको देखिन्छ जसले १,७७२.२ हेक्टर (८५.६%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ५९४ (१३.२%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल २९९ हेक्टर (१४.४%) रहेको छ ।

तालिका १५.१५ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	४,४८९	१००	२,०७१.२	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	३,८९५	८६.८	१,७७२.२	८५.६
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	३,८७४	९९.४६	१,७६३.१	९९.४९
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२१	०.५	९.१	०.५१
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	५९४	१३.२	२९९	१४.४

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४,४७८ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,५९३.१ हेक्टर रहेको छ जुन ७६.९% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ४,४७८ परिवार मध्ये ४,४६७ परिवारले १,४३१.५ हेक्टर (६९.१%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ९५८ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल १६१.६ हेक्टर (७.८%) रहेको छ । यसैगरी ७६५ कृषक परिवारले ११८.३ हेक्टर जमिन (५.७%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ३५९.८ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १५.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	४,४८९	२,०७१.१	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	४,४७८	१,५९३.१	७६.९
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	४,४७८	१,४३१.५	६९.१
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	५५८	१६१.६	७.८
स्थायी बाली लागेको जग्गा	७६५	११८.३	५.७
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	४,४८९	३५९.८	१७.४

पशुपन्छीको विवरण

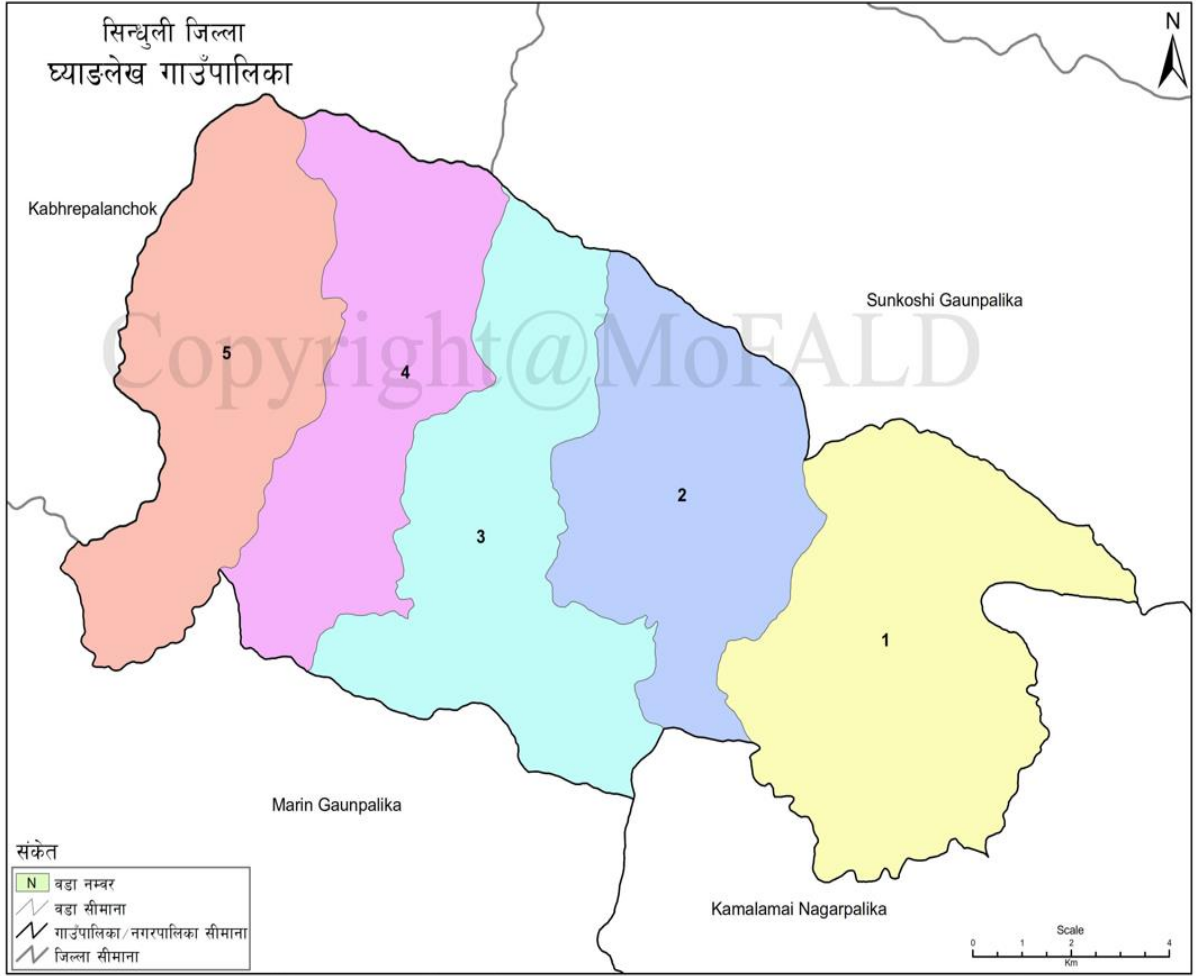
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस सुनकोशी गाँउपालिकाका कुल ४,४८९ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ४,०६८ कृषक परिवार (९०.६%) ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये १,४१८ कृषक परिवारले २,९८४ वटा गाई/गोरू पालेको, २,३०२ कृषक परिवारले ४,२२६ वटा राँगा/भैसी पालेको, ३,६३९ कृषक परिवारले २८,६३८ वटा बाख्रा/च्याडग्रा पालेको, ४७१ कृषक परिवारले १,५१७ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवारको संख्या ११ र अन्य पशुचौपायाको संख्या २२ रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा ३,०२८ कृषक परिवारसँग ४७,०७८ वटा कुखुरा र १५४ कृषक परिवारले ९९५ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	४,४८९	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	४,०६८	९०.६

तालिका १५.१७ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	४,०६८	३७,३८७	१००
गाईगोरू	१,४१८	२,९८४	७.९८
राँगा/भैसी	२,३०२	४,२२६	११.३
बाख्रा/च्याङ्ग्रा	३,६३९	२८,६३८	७६.६
भेंडा/भेंडी	०	०	
सुगुर/बंगुर	४७१	१,५१७	४.०६
अन्य पशु	११	२२	०.०६
पन्छी			१००
कुखुरा	३,०२८	४७,०७८	९७.९३
अन्य पन्छी	१५४	९९५	२.०७

खण्ड १६: घ्याङलेख गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : १२,६५२ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : १६६.७७ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ५

केन्द्र : हायुटार

सिमाना

पूर्व: कमलामाई न.पा.

पश्चिम: कमलामाई न.पा. र तीनपाटन गा.पा.

उत्तर: सुनकोशी गा.पा. र काभ्रेपलान्चोक जिल्ला

दक्षिण: मरिण गा.पा. र कमलामाई न.पा.

परिचय

जिल्ला सदरमुकाम देखि घ्याङलेख गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ३५ कि.मि.

तालिका १६.१ : घ्याङलेख गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	घ्याङलेख गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	घ्याङलेख गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१२	४	१८
२	१	५	१६
३	१०		

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: चिलाउने, साल, उत्तिस, सिमल, बेल

वन्यजन्तुहरू: बाँदर, बँदेल, लंगुर, दुम्सी, मलसाप्रो, रातो मृग

चराचुरुङ्गीहरू: जुरेली, ढुकुर, कोकले, सुगा

जडीबुटीहरू: बोझो, निम, सर्पगन्ध, चिराइतो, पाँचऔले

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, ल्होसार, हरितालिका तीज

प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू: घ्याङडाँडा

धार्मिक स्थलहरू: खर्शु लेक (फापरचुली), भवाँसे डाँडा, घ्याङडाँडा, सातदोबाटो

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: मकै, कोदो, धान, गहुँ

स्थायी बाली: नास्पाती, सुन्तला, कागती, जुनार

एग्रोभेटहरूको संख्या: १

मुख्य नदी/खोला: मरिण खोला, तामाजोर खोला, चाउ खोला, रातु खोला, सिम्ले खोला, रामपुर खोला, काली खोला

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: फापरचुली क्षेत्र, सिम्ले गाँउ, सोलाभञ्ज्याङ

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण:

तालिका १६.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
चालिसे बजार	घ्याङलेख २	शुक्रबार
चौकिटार बजार	घ्याङलेख ३	शनिबार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १६.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि सहकारी	४
साना किसान सहकारी	१

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १६.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाँइसराई
२०७९/८०	६३६	२५४	१४५	११	१६४
२०७८/७९	६६९	२५२	१६९	६	१३७
२०७७/७८	४७५	१२९	९७	१	१२४

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल २८६८ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ५४.५% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ४०.५%, टयुववेल/हाते पम्प ०.१%, ढाकिएको इनार ०.१%, खुला इनार/कुवा ३.६%, मूल धारा १%, नदी/खोला ०.१%, जार बोतल ०.०३% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.०३% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ३ मा सबैभन्दा बढी ७२.९% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. १ मा ३५.८% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुबवेल/ हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	४४४	१५९	२६०	२	२	८	१२	०	१	०
	%	१००	३५.८	५८.६	०.५	०.५	१.८	२.७	०.०	०.२	०.०
२	संख्या	६८६	३७१	३१३	१	०	१	०	०	०	०
	%	१००	५४.१	४५.६	०.१	०.०	०.१	०.०	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	५०५	३६८	११७	०	०	६	१२	१	०	१
	%	१००	७२.९	२३.२	०.०	०.०	१.२	२.४	०.२	०.०	०.२
४	संख्या	७०५	४०६	२८४	०	१	१०	२	२	०	०
	%	१००	५७.६	४०.३	०.०	०.१	१.४	०.३	०.३	०.०	०.०
५	संख्या	५२८	२५८	१८८	०	०	७८	३	१	०	०
	%	१००	४८.९	३५.६	०.०	०.०	१४.८	०.६	०.२	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	२८६८	१५६२	११६२	३	३	१०३	२९	४	१	१
	%	१००	५४.५	४०.५	०.१	०.१	३.६	१.०	०.१	०.०	०.०

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (९१.२५%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ८.४०% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.०३ %, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.३१% रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ३ मा ९६.८% र कम वडा नं. २ मा ८५.१% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	४४४	४२०	२१	०	०	३	०	०
	%	१००	९४.६	४.७	०.०	०.०	०.७	०.०	०.०
२	संख्या	६८६	५८४	१०१	१	०	०	०	०
	%	१००	८५.१	१४.७	०.१	०.०	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	५०५	४८९	१६	०	०	०	०	०
	%	१००	९६.८	३.२	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	७०५	६३६	६७	०	०	२	०	०
	%	१००	९०.२	९.५	०.०	०.०	०.३	०.०	०.०
५	संख्या	५२८	४८८	३६	०	०	४	०	०
	%	१००	९२.४	६.८	०.०	०.०	०.८	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	२८६८	२६१७	२४१	१	०	९	०	०
	%	१००	९१.२५	८.४०	०.०३	०.००	०.३१	०.००	०.००

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ६३.७७% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्ती बाल्नका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने ३४.४५% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
१	संख्या	४४४	४२०	१५	५	३	१
	%	१००	९४.६	३.४	१.१	०.७	०.२
२	संख्या	६८६	५१०	१५१	८	०	१७
	%	१००	७४.३	२२.०	१.२	०.०	२.५
३	संख्या	५०५	२५८	२३७	४	०	६
	%	१००	५१.१	४६.९	०.८	०.०	१.२
४	संख्या	७०५	२५३	४४९	३	०	०
	%	१००	३५.९	६३.७	०.४	०.०	०.०
५	संख्या	५२८	३८८	१३६	०	०	४
	%	१००	७३.४८	२५.७६	०.००	०.००	०.७६
जम्मा	संख्या	२८६८	१८२९	९८८	२०	३	२८
	%	१००	६३.७७	३४.४५	०.७०	०.१०	०.९८

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल २८६८ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९८.५% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.५% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ४ मा (८७.२%) र सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा (३७.५%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ५ मा ३.२% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा ०.४% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक टयाङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	४४४	२	३६४	७४	०	४
	%	१००	०.५	८२.०	१६.७	०.०	०.९
२	संख्या	६८६	२	२५७	३९०	३४	३
	%	१००	०.३	३७.५	५६.९	५.०	०.४
३	संख्या	५०५	१३	४०५	८१	०	६
	%	१००	२.६	८०.२	१६.०	०.०	१.२
४	संख्या	७०५	६	६१५	७०	०	१४
	%	१००	०.९	८७.२	९.९	०.०	२.०
५	संख्या	५२८	१७	३५२	१४२	०	१७
	%	१००	३.२	६६.७	२६.९	०.०	३.२
जम्मा	संख्या	२८६८	४०	१९९३	७५७	३४	४४
	%	१००	१.४	६९.५	२६.४	१.२	१.५

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ५.३% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९४.७% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९३.२% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ३९.६% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ४ मा १७.८७% र कम वडा नं. २ मा ५.२५% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	घ्याडलेख
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	४४४	६८६	५०५	७०५	५२८	२८६८
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	३५	३६	६१	१२६	२८	२८६
	%	७.८८	५.२५	१२.०८	१७.८७	५.३०	९.९७
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	४०९	६५०	४४४	५७९	५००	२५८२
	%	९२.१२	९४.७५	८७.९२	८२.१३	९४.७०	९०.०३
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	३२८	३३९	१४५	१०३	९५०
		%	८०.२०	५२.१५	३२.६६	१७.७९	३६.७९
	टेलिभिजन	संख्या	११६	१९२	१०	१७	३९३
		%	२८.३६	२९.५४	२.२५	२.९४	११.६०
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	०	३	१७	०	२२
		%	०	०.४६	३.८३	०	०.८५
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	२४९	५९२	४१९	५६०	४६६
		%	६०.८८	९१.०८	९४.३७	९६.७२	९३.२०
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	२६७	४७७	२५१	३०९	१५०२
		%	६५.२८	७३.३८	५६.५३	५३.३७	३९.६०
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	१४	२७	४	२	५३
		%	३.४२	४.१५	०.९०	०.३५	१.२०
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	१४२	२८६	६	४३	४८४
		%	३४.७२	४४.००	१.३५	७.४३	१८.७५

वडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	घ्याडलेख
	कार/जीप/भ्यान	संख्या	२	६	२	०	०	१०
		%	०.४९	०.९२	०.४५	०.००	०.००	०.३९
	मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	१७	२३	९	१३	९	७१
		%	४.१६	३.५४	२.०३	२.२५	१.८०	२.७५
	साइकल	संख्या	१	३	०	१	०	५
		%	०.२४	०.४६	०.००	०.१७	०.००	०.१९
	विद्युतीय पंखा	संख्या	७	३५	१	०	२	४५
		%	१.७१	५.३८	०.२३	०.००	०.४०	१.७४
	रेफ्रिजरेटर	संख्या	६	१०	३	०	०	१९
		%	१.४७	१.५४	०.६८	०	०	०.७४
	वासिड मेशिन	संख्या	०	०	०	०	०	०
		%	०	०	०	०	०	०
	एयर कन्डिसनर	संख्या	३	०	१	०	०	४
		%	०.७३	०	०.२३	०	०	०.१५

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार घ्याडलेख गाउँपालिकाको जनसंख्या १२६५२ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र २८६८ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.४१ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९४.६८ (अर्थात १०० जना महिलामा ९४.६८ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७०.९७% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (२०६० जना) वडा नं. १ मा र बढी जनसंख्या (३२२२ जना) वडा नं. ४ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.१० मा दिइएको छ ।

तालिका १६.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
घ्याडलेख गा.पा.	२८६८	१२६५२	६१५३	६४९९	४.४१	९४.६८	७०.९७	७८.६६	६३.७९
१	४४४	२०६०	१०१३	१०४७	४.६४	९६.७५	६७.९९	७७.०१	५९.४०
२	६८६	२७२४	१३२३	१४०१	३.९७	९४.४३	७३.६९	८२.४८	६५.५५
३	५०५	२२८३	१११४	११६९	४.५२	९५.३०	७३.९०	८०.५०	६७.७५
४	७०५	३२२२	१५३६	१६८६	४.५७	९१.१०	६९.५२	७६.५०	६३.२०
५	५२८	२३६३	११६७	११९६	४.४८	९७.५८	६९.५२	७६.७८	६२.५०

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (७५.८५%), मगर (६.३१%), नेवार (५.९८%), विश्वकर्मा (३.०४%), थामी (२.५९%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.११ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१२६५२	१००.००	६१५३	१००.००	६४९९	१००.००
क्षेत्री	३१२	२.४७	१४९	२.४२	१६३	२.५१
ब्राह्मण (पहाड)	४७	०.३७	३२	०.५२	१५	०.२३
मगर	७९८	६.३१	४०७	६.६१	३९१	६.०२
तामाङ	९५९६	७५.८५	४६३९	७५.३९	४९५७	७६.२७
नेवा: (नेवार)	७५७	५.९८	३७२	६.०५	३८५	५.९२
विश्वकर्मा	३८५	३.०४	१७१	२.७८	२१४	३.२९
परियार	८३	०.६६	४१	०.६७	४२	०.६५
मिजार	२३	०.१८	११	०.१८	१२	०.१८
घर्ती/भुजेल	१७	०.१३	९	०.१५	८	०.१२
सुनुवार	२८३	२.२४	१४२	२.३१	१४१	२.१७
थामी	३२८	२.५९	१६४	२.६७	१६४	२.५२
अन्य	२३	०.१८	१६	०.२६	७	०.११

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (७५.५८%), नेपाली (१४.०१%), नेवारी (३.६९%), थामी (२.५८%) र मगर धुत (२.२८%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१२६५२	१००	६१५३	१००	६४९९	१००
नेपाली	१७७२	१४.०१	८८१	१४.३२	८९१	१३.७१
मैथिली	११	०.०९	११	०.१८	०	०.००
तामाङ	९५६२	७५.५८	४६२०	७५.०९	४९४२	७६.०४
नेपालभाषा (नेवारी)	४६७	३.६९	२२२	३.६१	२४५	३.७७
मगर धुत	२८८	२.२८	१४५	२.३६	१४३	२.२०

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
सुनुवार	२११	१.६७	१०५	१.७१	१०६	१.६३
थामी	३२७	२.५८	१६३	२.६५	१६४	२.५२
अन्य	१४	०.११	६	०.१०	८	०.१२

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ४ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी बौद्ध धर्म मान्ने ९३५२ (७३.९२%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम क्रिश्चियन धर्म मान्ने १४० (१.११%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१२६५२	१००	६१५३	१००	६४९९	१००
हिन्दु	२८९१	२२.८५	१४२४	२३.१४	१४६७	२२.५७
बौद्ध	९३५२	७३.९२	४५३१	७३.६४	४८२१	७४.१८
किरात	२६९	२.१३	१३१	२.१३	१३८	२.१२
क्रिश्चियन	१४०	१.११	६७	१.०९	७३	१.१२

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

घ्याडलेख गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू १३४२ जना रहेकोमा ७०.७९% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ७१.५९% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ६९.९२% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	१३४२	९५०	३९२
प्रतिशत	१००	७०.७९	२९.२१

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
छोराको संख्या	६९७	४९९	१९८
प्रतिशत	१००	७१.५९	२८.४१
छोरीको संख्या	६४५	४५१	१९४
प्रतिशत	१००	६९.९२	३०.०८

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार घ्याडलेख गाउँपालिकामा २,८६८ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार घ्याडलेख गाउँपालिकाको कुल २,८६८ घरपरिवार मध्ये जम्मा २,७१० कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९५% हुन आउँछ । घ्याडलेख गाउँपालिकामा रहेका २,७१० कृषक परिवारले जम्मा ५,६०३ वटा कित्ता जग्गामा १,१९६.१ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.१ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४४ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । घ्याडलेख गाउँपालिकामा खेती गरिएको कुल १,१९६.१ हेक्टर जमिन मध्ये ३५२ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको २९.४३% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १६.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	२,७१०
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	१,१९६.१
जम्मा कित्ता संख्या	५,६०३
औषत कित्ता संख्या	२.१
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	३५२

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या २,५९२ (९५.६%) रहेको देखिन्छ जसले १,५५०.३ हेक्टर (९६.२%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ११८ (४.४%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ४५.८ हेक्टर (३.८%) रहेको छ ।

तालिका १६.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	२,७१०	१००	१,९९६.१	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२,५९२	९५.६	१,९५०.३	९६.२
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२,५८३	९९.७	१,९४९.५	९९.९३
अरुको हकको जग्गा मात्र कमाउने	९	०.३	०.८	०.०७
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	११८	४.४	४५.८	३.८

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या २,७१० छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,०१० हेक्टर रहेको छ जुन ८४.४% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका २,७१० परिवार मध्ये सबै परिवारले ९९४ हेक्टर (८३.९%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ११९ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल १६ हेक्टर (१.३%) रहेको छ । यसैगरी ७२७ कृषक परिवारले ८१.१ हेक्टर जमिन (६.८%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल १०४.९ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १६.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	२,७१०	१,१९६.१	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	२,७१०	१,०१०	८४.४
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	२,७१०	९९४	८३.१
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	११९	१६	१.३
स्थायी बाली लागेको जग्गा	७२७	८१.१	६.८
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	२,७१०	१०४.९	८.८

पशुपन्छीको विवरण

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस घ्याडलेख गाँउपालिकाका कुल २,७१० कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा २,६४६ कृषक परिवार (९७.६%) ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये १,२२८ कृषक परिवारले ३,१४० वटा गाई/गोरु पालेको, १,५९१ कृषक परिवारले ३,७६२ वटा राँगा/भैसी पालेको, २,१७४ कृषक परिवारले १५,४८२ वटा बाख्रा/च्याडग्रा पालेको, २३६ कृषक परिवारले ७४४ वटा भेडा/भेडी, १३७ कृषक परिवारले २६५ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवारको संख्या १७२ र अन्य पशुचौपायाको संख्या ३०० रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा २,५८२ कृषक परिवारसँग २९,९५२ वटा कुखुरा र ३७ कृषक परिवारले ३३० वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

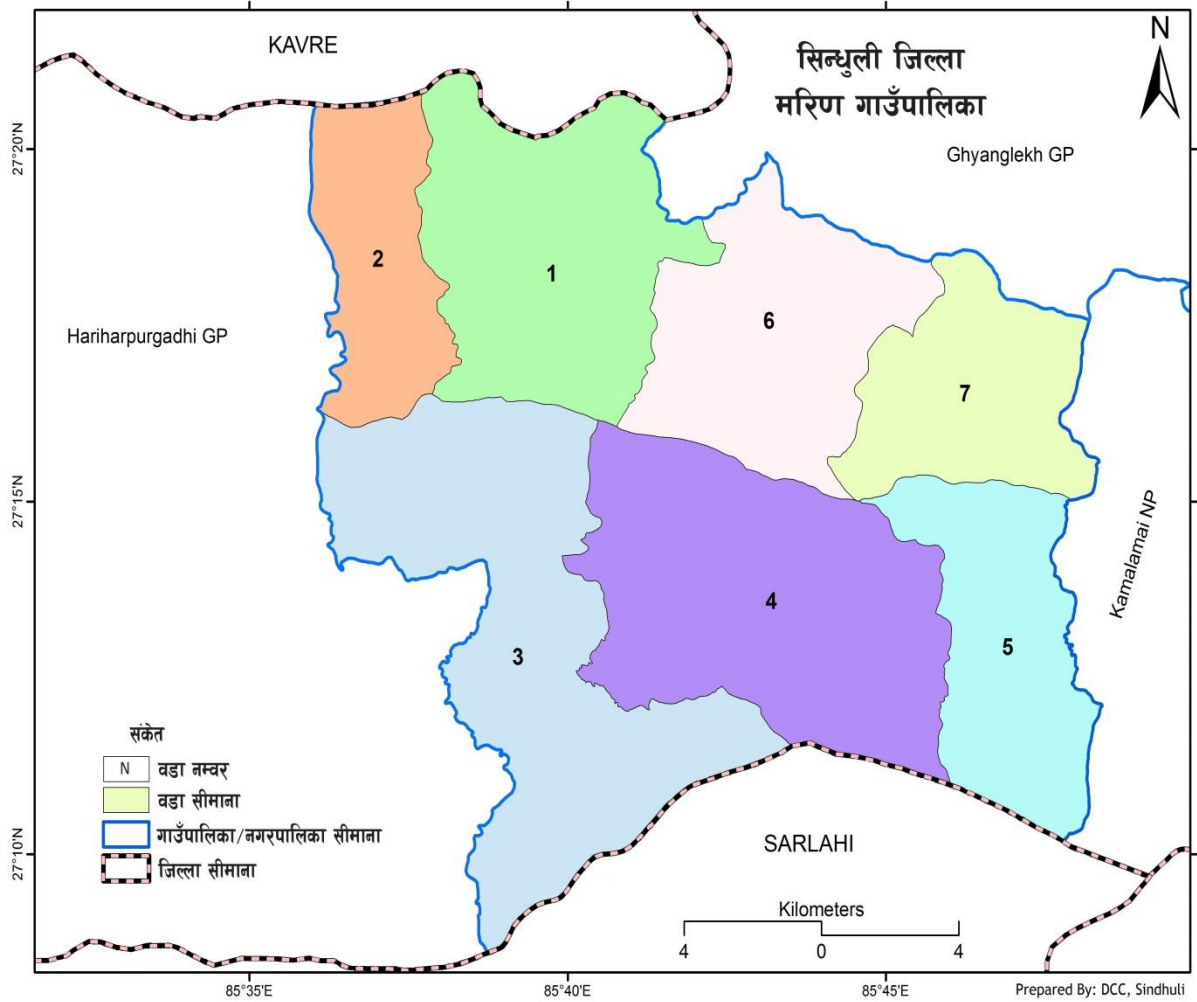
विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	२,७१०	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	२,६४६	९७.६

तालिका १६.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	२,६४६	२३,६९२	१००
गाईगोरु	१,२२८	३,१४०	१३.२५
राँगा/भैसी	१,५९१	३,७६२	१५.८८

बाखा/च्याङ्गा	२,१७४	१५,४८२	६५.३५
भेडा/भेडी	२३६	७४४	३.१४
सुगुर/बंगुर	१३७	२६५	१.१२
अन्य पशु	१७२	३००	१.२६
पन्छी		३०,२८३	१००
कुखुरा	२,५८२	२९,९५२	९८.९१
अन्य पन्छी	३७	३३०	१.०९

खण्ड १७: मरिण गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : २८८०८ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : ३२४.५५ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ७

केन्द्र : कपिलाकोट

सिमाना

पूर्व: कमलामाई न.पा.

पश्चिम: हरिहरपुरगढी गा.पा.

उत्तर: घ्याङलेख गा.पा. र काभ्रेपलान्चोक जिल्ला

दक्षिण: सर्लाही जिल्ला

परिचय

जिल्ला सदरमुकाम देखि मरिण गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: २६ कि.मि.

तालिका १७.१ : मरिण गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	मरिण गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	मरिण गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१५	५	८
२	१०	६	०.६
३	११	७	६
४	५		

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: चिलाउले, साल, साँज, कटुस, खयर

वन्यजन्तुहरू: स्याल, बाँदर, खरायो, दुम्सी, मृग, भालु, बँदेल

चराचुरुङ्गीहरू: जुरेली, सुगा, काग, सारौ, मैना, ढुकुर, जुरेली, कालिज

जडीबुटीहरू: तेजपत्ता, कुरिलो, खयर, अमला, बोजो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, ल्होसार, हरितालिका तीज, लदी पूजा, माघे सक्रान्ती, होली

प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू: टुँडिखेल दरवार डाँडा

धार्मिक स्थलहरू: पन्चकन्या पोखरी, पशुपति मन्दिर, मरिण ठाकुर मन्दिर, कपिलेश्वर महादेव मन्दिर

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, कोदो, गहुँ, फापर

स्थायी बाली: आँप, लिची, रुखकटहर

एग्रोभेटहरूको संख्या: ४

मुख्य नदी/खोला: मरिण खोला, खन्जनी घाँघरखोला खोला, मरुवा खोला, महेश्वता खोला, फूलबारी खयरसाल खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र: पन्चकन्या पोखरी, खलङ्गा पोखरी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: फापरचुली क्षेत्र, सोलाभञ्ज्याङ, बुद्ध मुर्ती पार्क, ठाकुर दरबारडाँडा, चनौटे भ्यू टावर

प्रमुख पदमार्गहरू: धुरी ढुङ्गा

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका १७.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
बडिमुहान बजार	मरिण गा. पा.- ५	सोमबार
भालुमारा बजार	मरिण गा. पा.- ३	विहिबार
चैदुली कृषि बजार	मरिण गा. पा.- ६	शनिबार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १७.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि सहकारी	२२
बचत तथा ऋण सहकारी	६

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १७.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाँइसराई
२०७९/८०	१६५६	५३९	२९५	२१	७८
२०७८/७९	१२४७	४५५	१८९	१३	५८
२०७७/७८	१०६६	३९४	२१८	३	७७

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ६०४४ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने १३.७% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ३३.८%, टयुवेल/हाते पम्प ९.४%, ढाकिएको इनार ५.९%, खुला इनार/कुवा २७.७%, मूल धारा ७%, नदी/खोला २.२%, जार बोतल ०.२% र अन्य स्रोत परिवार ०.०२% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. १ मा सबैभन्दा बढी ४४.८% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ३ मा १% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	५३१	२३८	१६६	१५	०	९९	१०	२	१	०
	%	१००	४४.८	३१.३	२.८	०.०	१८.६	१.९	०.४	०.२	०.०
२	संख्या	८०७	२३०	३७७	१४	२४	५६	९६	९	०	१
	%	१००	२८.५	४६.७	१.७	३.०	६.९	११.९	१.१	०.०	०.१
३	संख्या	१००५	१०	१७३	१४	१२८	६१८	४९	१३	०	०
	%	१००	१.०	१७.२	१.४	१२.७	६१.५	४.९	१.३	०.०	०.०
४	संख्या	९४६	८५	२६३	३६	५०	४८८	३	२१	०	०
	%	१००	९.०	२७.८	३.८	५.३	५१.६	०.३	२.२	०.०	०.०
५	संख्या	६५१	५१	१४२	१४९	२१	२३३	२	५३	०	०
	%	१००	७.८	२१.८	२२.९	३.२	३५.८	०.३	८.१	०.०	०.०
६	संख्या	९८९	७६	४३१	२६२	४०	१३	१४८	१६	३	०
	%	१००	७.७	४३.६	२६.५	४.०	१.३	१५.०	१.६	०.३	०.०
७	संख्या	१११५	१४१	४९३	७७	९५	१७०	११३	२०	६	०
	%	१००	१२.६	४४.२	६.९	८.५	१५.२	१०.१	१.८	०.५	०.०
जम्मा	संख्या	६०४४	८३१	२०४५	५६७	३५८	१६७७	४२१	१३४	१०	१
	%	१००	१३.७	३३.८	९.४	५.९	२७.७	७.०	२.२	०.२	०.०२

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (७६.५६%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार २२.१०% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.३३%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.९३% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०२% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. १ मा ९७.२% र कम वडा नं. ६ मा ५३.८% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	५३१	५१६	१२	२	०	१	०	०
	%	१००	९७.२	२.३	०.४	०.०	०.२	०.०	०.०
२	संख्या	८०७	७७७	३०	०	०	०	०	०
	%	१००	९६.३	३.७	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	१००५	८९०	११४	०	०	१	०	०
	%	१००	८८.६	११.३	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
४	संख्या	९४६	७६३	१५९	०	०	२४	०	०
	%	१००	८०.७	१६.८	०.०	०.०	२.५	०.०	०.०
५	संख्या	६५१	५२६	११६	५	०	३	०	१
	%	१००	८०.८	१७.८	०.८	०.०	०.५	०.०	०.२
६	संख्या	९८९	५३२	४४७	७	०	३	०	०
	%	१००	५३.८	४५.२	०.७	०.०	०.३	०.०	०.०
७	संख्या	१११५	६२३	४६०	६	०	२४	१	१
	%	१००	५५.९	४१.३	०.५	०.०	२.२	०.१	०.१
जम्मा	संख्या	६०४४	४६२७	१३३८	२०	०	५६	१	२
	%	१००	७६.५६	२२.१४	०.३३	०.००	०.९३	०.०२	०.०३

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ७४.४०% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्ती बाल्नका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने २३.८१% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
१	संख्या	५३१	१५९	३६८	०	०	४
	%	१००	२९.९	६९.३	०.०	०.०	०.८
२	संख्या	८०७	२३१	५६२	७	०	७
	%	१००	२८.६	६९.६	०.९	०.०	०.९
३	संख्या	१००५	८४८	११३	१६	०	२८
	%	१००	८४.४	११.२	१.६	०.०	२.८
४	संख्या	९४६	८१७	११२	३	०	१४
	%	१००	८६.४	११.८	०.३	०.०	१.५
५	संख्या	६५१	५९२	५४	२	०	३
	%	१००	९०.९	८.३	०.३	०.०	०.५
६	संख्या	९८९	७७५	२०७	०	१	६
	%	१००	७८.४	२०.९	०.०	०.१	०.६
७	संख्या	१११५	१०७५	२३	६	०	११
	%	१००	९६.४	२.१	०.५	०.०	१.०
जम्मा	संख्या	६०४४	४४९७	१४३९	३४	१	७३
	%	१००	७४.४०	२३.८१	०.५६	०.०२	१.२१

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ६०४४ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९१.९% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने ८.१% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रुपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ७ मा (८३.९%) र सबैभन्दा कम वडा नं. १ मा (३८.४%) रहेका

छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ३ मा १७.७% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. ६ मा १.५% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक टयाङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	५३१	०	२०४	३०८	०	१९
	%	१००	०.०	३८.४	५८.०	०.०	३.६
२	संख्या	८०७	१	५५२	२१४	२	३८
	%	१००	०.१	६८.४	२६.५	०.२	४.७
३	संख्या	१००५	१	८००	२४	२	१७८
	%	१००	०.१	७९.६	२.४	०.२	१७.७
४	संख्या	९४६	५	६११	२३८	२	९०
	%	१००	०.५	६४.६	२५.२	०.२	९.५
५	संख्या	६५१	१	३९२	१६०	१४	८४
	%	१००	०.२	६०.२	२४.६	२.२	१२.९
६	संख्या	९८९	३	५९७	३६७	७	१५
	%	१००	०.३	६०.४	३७.१	०.७	१.५
७	संख्या	१११५	११	९३५	१०२	३	६४
	%	१००	१.०	८३.९	९.१	०.३	५.७
जम्मा	संख्या	६०४४	२२	४०९१	१४१३	३०	४८८
	%	१००	०.४	६७.७	२३.४	०.५	८.१

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ११.८% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ८८.१४% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ८४.३८% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ६२.२१% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १ मा २४.११% र कम वडा नं. ६ मा ३.७४% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

	वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	मरिण
	जम्मा परिवार संख्या	संख्या	५३१	८०७	१००५	९४६	६५१	९८९	१११५	६०४४
	कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	१२८	१२९	१२८	१३५	५५	३७	१०५	७१७
		%	२४.११	१५.९९	१२.७४	१४.२७	८.४५	३.७४	९.४२	११.८६
	कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	४०३	६७८	८७७	८११	५९६	९५२	१०१०	५३२७
		%	७५.८९	८४.०१	८७.२६	८५.७३	९१.५५	९६.२६	९०.५८	८८.१४
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	४४	२१७	९३	११४	१२९	४७९	१९५	१२७१
		%	१०.९२	३२.०१	१०.६०	१४.०६	२१.६४	५०.३२	१९.३१	२३.८६
	टेलिभिजन	संख्या	६	३८	१६६	२१०	१६०	१२५	५०४	१२०९
		%	१.४९	५.६०	१८.९३	२५.८९	२६.८५	१३.१३	४९.९०	२२.७०
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	०	०	१	१	५	३	४	१४
		%	०	०	०.११	०.१२	०.८४	०.३२	०.४०	०.२६
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	३६३	६०७	८२८	७०७	५२५	७८३	६८२	४४९५
		%	९०.०७	८९.५३	९४.४१	८७.१८	८८.०९	८२.२५	६७.५२	८४.३८
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	२०३	३४२	४०४	५५८	३८३	७१६	७०८	३३१४
		%	५०.३७	५०.४४	४६.०७	६८.८०	६४.२६	७५.२१	७०.१०	६२.२१
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	३	११	१६	१७	१२	४८	१०६	२१३
		%	०.७४	१.६२	१.८२	२.१०	२.०१	५.०४	१०.५०	४.००
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	०	३	५४	६७	२७	१२२	२३२	५०५
		%	०	०.४४	६.१६	८.२६	४.५३	१२.८२	२२.९७	९.४८

	वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	मरिण
	कार/जीप/भ्यान	संख्या	०	१	३	३	०	११	१६	३४
		%	०	०.१५	०.३४	०.३७	०.००	१.१६	१.५८	०.६४
	मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	७	३३	७८	९८	५७	१०३	१४४	५२०
		%	१.७४	४.८७	८.८९	१२.०८	९.५६	१०.८२	१४.२६	९.७६
	साइकल	संख्या	०	८३	११	३७	१९	५२	६०	२६२
		%	०	१२.२४	१.२५	४.५६	३.१९	५.४६	५.९४	४.९२
	विद्युतीय पंखा	संख्या	१	२३	२५८	१८८	१८०	३०५	४८५	१४४०
		%	०.२५	३.३९	२९.४२	२३.१८	३०.२०	३२.०४	४८.०२	२७.०३
	रेफ्रिजरेटर	संख्या	१	०	४६	२२	४९	१२३	१२६	३६७
		%	०.२५	०.००	५.२५	२.७१	८.२२	१२.९२	१२.४८	६.८९
	वासिङ मेशिन	संख्या	०	०	०	१	०	०	२	३
		%	०	०	०	०.१२	०	०	०.२०	०.०६
	एयर कन्डिसनर	संख्या	०	०	०	०	०	०	४	४
		%	०	०	०	०	०	०	०.४०	०.०८

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजा अनुसार मरिण गाउँपालिकाको जनसंख्या २८८०८ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ६०४४ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.७७ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९६.९९ (अर्थात १०० जना महिलामा ९६.९९ जना पुरुष) र साक्षरता दर ६८.३०% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (२८०० जना) वडा नं. १ मा र बढी जनसंख्या (५१३४ जना) वडा नं. ३ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.१० मा दिइएको छ ।

तालिका १७.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
मरिण गा.पा.	६०४४	२८८०८	१४१८४	१४६२४	४.७७	९६.९९	६८.३०	७६.५५	६०.३४
१	५३१	२८००	१३५१	१४४९	५.२७	९३.२४	६३.५४	७०.९९	५६.४७
२	८०७	४५४७	२२९३	२२५४	५.६३	१०१.७३	६५.५५	७३.२२	५७.८२
३	१००५	५१३४	२५५६	२५७८	५.११	९९.१५	६६.०२	७५.८५	५६.३५
४	९४६	४३७४	२११०	२२६४	४.६२	९३.२०	६८.३०	७६.१७	६१.०१
५	६५१	२८६०	१४१७	१४४३	४.३९	९८.२०	६६.१८	७४.८५	५७.६१
६	९८९	४३५४	२१७१	२१८३	४.४०	९९.४५	७४.००	८२.६९	६५.४४
७	१११५	४७३९	२२८६	२४५३	४.२५	९३.१९	७२.२४	७९.६५	६५.४९

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ८०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (५५.०६%), माझी (१४.६१%), मगर (११.८१%), विश्वकर्मा (४.८१%) र क्षेत्री (३.९५%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.११ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२८८०८	१००.००	१४१८४	१००.००	१४६२४	१००.००
क्षेत्री	११३९	३.९५	५६०	३.९५	५७९	३.९६
ब्राह्मण (पहाड)	४४९	१.५६	२३६	१.६६	२१३	१.४६
मगर	३४०३	११.८१	१६४८	११.६२	१७५५	१२.००
तामाङ	१५८६३	५५.०६	७८१८	५५.१२	८०४५	५५.०१
नेवा: (नेवार)	८२६	२.८७	४०२	२.८३	४२४	२.९०
विश्वकर्मा	१४०९	४.८९	६८१	४.८०	७२८	४.९८
यादव	१३	०.०५	८	०.०६	५	०.०३
राई	१२	०.०४	७	०.०५	५	०.०३
परियार	४३६	१.५१	२०७	१.४६	२२९	१.५७
मिजार	११६	०.४०	६३	०.४४	५३	०.३६
तेली	२३	०.०८	१९	०.१३	४	०.०३
कोइरी/कुशवाह	२९	०.१०	१९	०.१३	१०	०.०७
सन्यासी/दशनामी	२४२	०.८४	१२१	०.८५	१२१	०.८३
मल्लाह	१४	०.०५	९	०.०६	५	०.०३
ब्राह्मण (तराई)	१०	०.०३	७	०.०५	३	०.०२
घर्ती/भुजेल	१०८	०.३७	५३	०.३७	५५	०.३८
हजाम/ठाकुर	६३	०.२२	३१	०.२२	३२	०.२२
लोहार	१९	०.०७	१२	०.०८	७	०.०५
दनुवार	१०	०.०३	७	०.०५	३	०.०२
माझी	४२०८	१४.६१	२०४९	१४.४५	२१५९	१४.७६
सुनुवार	५४	०.१९	२२	०.१६	३२	०.२२
थामी	२०९	०.७३	१०९	०.७७	१००	०.६८
पहरी	२३	०.०८	१६	०.११	७	०.०५
हायू	३२	०.११	१९	०.१३	१३	०.०९
अन्य	९८	०.३४	६१	०.४३	३७	०.२५

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ३ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (५४.३२%), नेपाली (३९.३६%) र माझी (२.४८%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२८८०८	१००	१४१८४	१००	१४६२४	१००
नेपाली	११३३९	३९.३६	५५८७	३९.३९	५७५२	३९.३३
मैथिली	८२	०.२८	५४	०.३८	२८	०.१९
भोजपुरी	४०	०.१४	२५	०.१८	१५	०.१०
तामाङ	१५६४८	५४.३२	७७११	५४.३६	७९३७	५४.२७
नेपालभाषा (नेवारी)	२३४	०.८१	११५	०.८१	११९	०.८१
बज्जिका	२१	०.०७	१७	०.१२	४	०.०३
मगर धुत	४२१	१.४६	१९९	१.४०	२२२	१.५२
सुनुवार	४४	०.१५	१९	०.१३	२५	०.१७
माझी	७१५	२.४८	३१४	२.२१	४०१	२.७४
थामी	२०९	०.७३	१०९	०.७७	१००	०.६८
हायु/भायु	२९	०.१०	१७	०.१२	१२	०.०८
अन्य	२६	०.०९	१७	०.१२	९	०.०६

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ६ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी बौद्ध धर्म मान्ने १६३१३ (५६.६३%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम इस्लाम धर्म मान्ने ८ (०.०३%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२८८०८	१००	१४१८४	१००	१४६२४	१००
हिन्दु	१०७४५	३७.३०	५२६३	३७.११	५४८२	३७.४९
बौद्ध	१६३१३	५६.६३	८०६७	५६.८७	८२४६	५६.३९
इस्लाम	८	०.०३	८	०.०६	०	०.००
किरात	५०	०.१७	२१	०.१५	२९	०.२०

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
क्रिश्चियन	२१३	०.७४	१०६	०.७५	१०७	०.७३
प्रकृती	१४७९	५.१३	७१९	५.०७	७६०	५.२०

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

मरिण गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ३२३३ जना रहेकोमा ६६.१०% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ६५.९३% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ६६.२७% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	३२३३	२१३७	१०९६
प्रतिशत	१००	६६.१०	३३.९०
छोराको संख्या	१६३२	१०७६	५५६
प्रतिशत	१००	६५.९३	३४.०७
छोरीको संख्या	१६०१	१०६१	५४०
प्रतिशत	१००	६६.२७	३३.७३

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार मरिण गाउँपालिकामा ६,०४४ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार मरिण गाउँपालिकाको कुल ६,०४४ घरपरिवार मध्ये जम्मा ५,१९० कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ८६% हुन आउँछ । मरिण गाउँपालिकामा रहेका ५,१९० कृषक परिवारले जम्मा १२,३५८ वटा कित्ता जग्गामा २५०२.९ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ ।

यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.४ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४८ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । मरिण गाउँपालिकामा खेती गरिएको कुल २,५०२.९ हेक्टर जमिन मध्ये १,५५९.१० हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ६२.२९% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १७.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	५,१९०
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	२,५०२.९
जम्मा कित्ता संख्या	१२,३५८
औषत कित्ता संख्या	२.४
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	१५१९.१

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४,५३० (८७.३%) रहेको देखिन्छ जसले २,१३८.६ हेक्टर (८५.४%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ६६० (१२.७%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ३६४.३ हेक्टर (१४.६%) रहेको छ ।

तालिका १७.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	५,१९०	१००	२,५०२.९	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	४,५३०	८७.३	२,१३८.६	८५.४
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	४,४६०	९८.५	२,१०५.५	९८.४५
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	७०	१.५	३३.१	१.५५
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	६६०	१२.७	३६४.३	१४.६

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ५,१९० छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल २,१७७.३ हेक्टर रहेको छ जुन ८७% हो । खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ५,१९० परिवार मध्ये सबै परिवारले २१२१.६ हेक्टर (८४.४%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ३८२ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ५५.७ हेक्टर (२.२%) रहेको छ । यसैगरी ११२३ कृषक परिवारले ७२.१ हेक्टर जमिन (२.९%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल २५३.५ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १७.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	५,१९०	२,५०२.९	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	५,१९०	२,१७७.३	८७
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	५,१९०	२,१२१.६	८४.८
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	३८२	५५.७	२.२
स्थायी बाली लागेको जग्गा	१,१२३	७२.१	२.९
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	५,१९०	२५३.५	१०.१

पशुपन्छीको विवरण

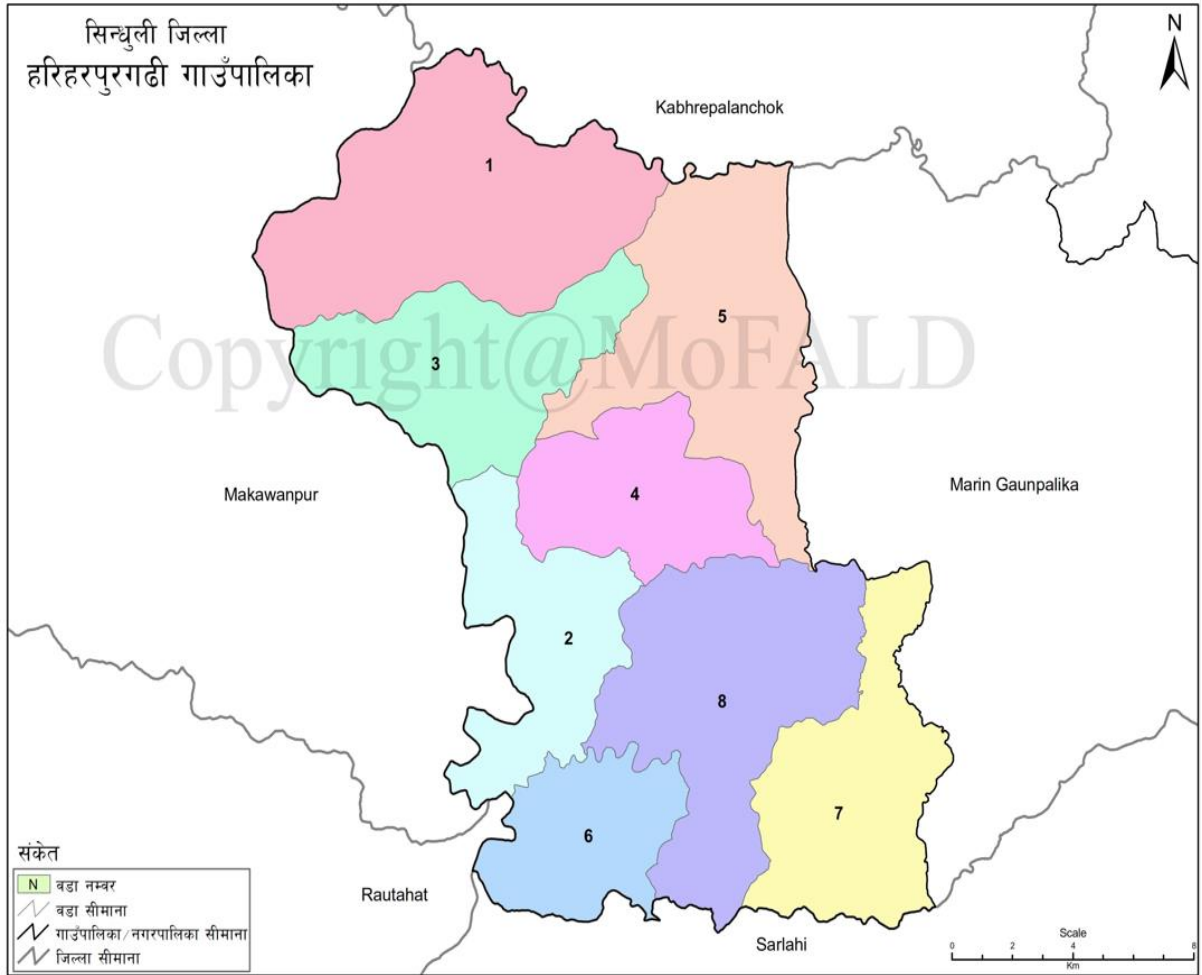
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस मरिण गाउँपालिकाका कुल ५,१९० कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ४,७९७ कृषक परिवार (९२.४%) ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये २,९५७ कृषक परिवारले ९,६११ वटा गाई/गोरु पालेको, १,५०६ कृषक परिवारले २,९४३ वटा राँगा/भैसी पालेको, ३,९७५ कृषक परिवारले २८,१८८ वटा बाख्रा/च्याङ्ग्रा पालेको, १,११२ कृषक परिवारले ३,७०३ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा ४,७७३ कृषक परिवारसँग १,०८,४३६ वटा कुखुरा र ३४७ कृषक परिवारले १,५७३ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	५,१९०	१००
पशुचौपाया पालने कृषक परिवार	४,७९७	९२.४

तालिका १७.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पालने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	४,७९७	४४,४४५	१००
गाईगोरू	२,९५७	९,६११	२१.६२
राँगा/भैसी	१,५०६	२,९४३	६.६२
बाख्रा/च्याङ्ग्रा	३,९७५	२८,१८८	६३.४२
भेंडा/भेंडी	०	०	
सुगुर/बंगुर	१,११२	३,७०३	८.३३
अन्य पशु	०	०	
पन्छी		३०,२८३	१००
कुखुरा	४,७७३	१,०८,४३६	९८.५७
अन्य पन्छी	३४७	१,५७३	१.४३

खण्ड १८: हरिहरपुरगढी गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : २६५०५ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : ३४३.९० वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ८

केन्द्र : झनझने

सिमाना

पूर्व: मरिण गा.पा.

पश्चिम: मकवानपुर र रौतहट जिल्ला

उत्तर: काभ्रेपलान्चोक जिल्ला

दक्षिण: सर्लाही जिल्ला

परिचय

जिल्ला सदरमुकाम देखि हरिहरपुरगढी गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ५६ कि.मि.

तालिका १८.१ : हरिहरपुरगढी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	हरिहरपुरगढी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	हरिहरपुरगढी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	२०	५	९
२	४	६	१५
३	६	७	३०
४	८	८	२१

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: साल, अस्ना, ज्यामुन, खयर, सिमल, सिसौ, सिमल, साज, धगेरो

वन्यजन्तुहरू: स्याल, बँदेल, खरायो, चितुवा, बाँदर

चराचुरुङ्गीहरू: मयुर, टुकुर, सुँगा, भँगेरा

जडीबुटीहरू: वयर, खयर, हरो, बरो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, माघी, ठुली एकादशी, ल्होसार, बुद्ध जयन्ती, राम नवमी, क्रिशमस

प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू: हरिहरपुरगढी दरबार (किल्ला)

धार्मिक स्थलहरू: महादेव मन्दिर, लुहासुर मन्दिर

उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी)

अस्थायी बाली: धान, मकै, कोदो, गहुँ, फापर

स्थायी बाली: आँप, रुख कटहर, लिची

एग्रीभेटहरूको संख्या: ३

मुख्य नदी/खोला: बागमती नदी, मरिण खोला, क्यानखोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र: कुण्ड पोखरी, लुहासुर पोखरी

सिमसार क्षेत्र: केउरानी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: हरिहरपुरगढी किल्ला, कुण्ड पोखरी

प्रमुख पदमार्गहरू: हरिहरपुरगढी पदमार्ग

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका १८.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
चैनपुर हाट बजार	हरिहरपुरगढी गा.पा.-२	सोमबार
श्रीपुर हाट बजार	हरिहरपुरगढी गा.पा.-२	बुधबार
क्यानेश्वर हाट बजार	हरिहरपुरगढी गा.पा.-८	शनिबार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १८.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण सहकारी	१४
विद्युत सहकारी	४
कृषिपशुपालन र दुग्ध सहकारी ,	१४

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १८.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण					
	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसौँइ सरि आएको	बसौँइ सरि गएको
२०७९/८०	१६५८	४८१	२०४	१४	३६	१२५
२०७८/७९	१४२५	४०१	२२०	४	५०	१७४
२०७७/७८	२९०	१०३	४४	०	९	८५

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ५२९२ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने १५.६% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ४३.७%, टयुवेल/हाते पम्प ५.२%, ढाकिएको इनार २.५%, खुला इनार/कुवा २५.८%, मूल धारा ६.३%, नदी/खोला ०.९% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.१% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ३ मा सबैभन्दा बढी ६९.२% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा २६.३% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल/ हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार /कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	८३८	४५२	३६०	१	२	२१	२	०	०	०
	%	१००	५३.९	४३.०	०.१	०.२	२.५	०.२	०.०	०.०	०.०
२	संख्या	८५७	१४	२२५	५	२७	३३७	२४८	०	०	१
	%	१००	१.६	२६.३	०.६	३.२	३९.३	२८.९	०.०	०.०	०.१
३	संख्या	७७०	१३२	५३३	४	२	८७	५	६	०	१
	%	१००	१७.१	६९.२	०.५	०.३	११.३	०.६	०.८	०.०	०.१
४	संख्या	५२२	२१	१८९	९२	४४	१७०	६	०	०	०
	%	१००	४.०	३६.२	१७.६	८.४	३२.६	१.१	०.०	०.०	०.०
५	संख्या	६००	२६	४११	०	२	१४६	७	६	०	२
	%	१००	४.३	६८.५	०.०	०.३	२४.३	१.२	१.०	०.०	०.३
६	संख्या	४८५	४४	२२७	३	०	२१०	१	०	०	०
	%	१००	९.१	४६.८	०.६	०.०	४३.३	०.२	०.०	०.०	०.०
७	संख्या	६७६	३७	२०९	५५	६	३१९	२२	२८	०	०
	%	१००	५.५	३०.९	८.१	०.९	४७.२	३.३	४.१	०.०	०.०
८	संख्या	५४४	९९	१५८	११७	४९	७३	४२	५	०	१
	%	१००	१८.२	२९.०	२१.५	९.०	१३.४	७.७	०.९	०.०	०.२
जम्मा	संख्या	५२९२	८२५	२३१२	२७७	१३२	१३६३	३३३	४५	०	५
	%	१००	१५.६	४३.७	५.२	२.५	२५.८	६.३	०.९	०.०	०.१

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (८७.४५%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १२.१५% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.१५%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.११% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०६% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ६ मा ९८.८% र कम वडा नं. २ मा ७७.१% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/ दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	८३८	८१४	२३	०	०	१	०	०
	%	१००	९७.१	२.७	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
२	संख्या	८५७	६६१	१९४	०	०	०	०	२
	%	१००	७७.१	२२.६	०.०	०.०	०.०	०.०	०.२
३	संख्या	७७०	६८७	८३	०	०	०	०	०
	%	१००	८९.२	१०.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	५२२	४०९	१०७	४	०	२	०	०
	%	१००	७८.४	२०.५	०.८	०.०	०.४	०.०	०.०
५	संख्या	६००	५६६	३३	०	०	१	०	०
	%	१००	९४.३	५.५	०.०	०.०	०.२	०.०	०.०
६	संख्या	४८५	४७९	६	०	०	०	०	०
	%	१००	९८.८	१.२	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
७	संख्या	६७६	५७२	९६	४	०	२	०	२
	%	१००	८४.६	१४.२	०.६	०.०	०.३	०.०	०.३
८	संख्या	५४४	४४०	१०१	०	०	०	३	०
	%	१००	८०.९	१८.६	०.०	०.०	०.०	०.६	०.०
जम्मा	संख्या	५२९२	४६२८	६४३	८	०	६	३	४
	%	१००	८७.४५	१२.१५	०.१५	०.००	०.११	०.०६	०.०८

परिवारमा बत्ती बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ७१.१% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बालनका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्ती बालनका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने २६.४% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.७ : परिवारमा बत्ती बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बालन प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायो ग्याँस	अन्य
१	संख्या	८३८	३१६	५१२	१	०	९
	%	१००	३७.७	६१.१	०.१	०.०	१.१
२	संख्या	८५७	३२७	५०३	५	०	२२
	%	१००	३८.२	५८.७	०.६	०.०	२.६
३	संख्या	७७०	२०	७४५	०	०	५
	%	१००	२.६	९६.८	०.०	०.०	०.६
४	संख्या	५२२	३०२	२१६	३	०	१
	%	१००	५७.९	४१.४	०.६	०.०	०.२
५	संख्या	६००	३२८	२६०	१	१	१०
	%	१००	५४.७	४३.३	०.२	०.२	१.७
६	संख्या	४८५	३५	४४३	२	०	५
	%	१००	७.२	९१.३	०.४	०.०	१.०
७	संख्या	६७६	१०	६२१	२१	०	२४
	%	१००	१.५	९१.९	३.१	०.०	३.६
८	संख्या	५४४	६१	४६५	६	०	१२
	%	१००	११.२	८५.५	१.१	०.०	२.२
जम्मा	संख्या	५२९२	१३९९	३७६५	३९	१	८८
	%	१००	२६.४	७१.१	०.७	०.०	१.७

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ५२९२ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ८९.८% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १०.२% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ८ मा (८६.२%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ४ मा (२९.१%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ७ मा १६.४% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. ४ मा १.७% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	८३८	६	३७५	३८९	२	६६
	%	१००	०.७	४४.७	४६.४	०.२	७.९
२	संख्या	८५७	१	३४५	४१८	५	८८
	%	१००	०.१	४०.३	४८.८	०.६	१०.३
३	संख्या	७७०	३	५५८	९२	८	१०९
	%	१००	०.४	७२.५	११.९	१.०	१४.२
४	संख्या	५२२	०	१५२	३६१	०	९
	%	१००	०.०	२९.१	६९.२	०.०	१.७
५	संख्या	६००	८	३२८	२०६	१	५७
	%	१००	१.३	५४.७	३४.३	०.२	९.५
६	संख्या	४८५	२	३९८	२४	०	६१
	%	१००	०.४	८२.१	४.९	०.०	१२.६
७	संख्या	६७६	३	४९१	५६	१५	१११
	%	१००	०.४	७२.६	८.३	२.२	१६.४
८	संख्या	५४४	१	४६९	२७	७	४०
	%	१००	०.२	८६.२	५.०	१.३	७.४
जम्मा	संख्या	५२९२	२४	३११६	१५७३	३८	५४१
	%	१००	०.५	५८.९	२९.७	०.७	१०.२

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा १२.८१% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ८७.१९% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९१.४६% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ५६.७२% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १ मा २८.१% र कम वडा नं. ८ मा ४.६०% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	हरिहरपुरगढी
जम्मा परिवार संख्या		संख्या	८३८	८५७	७७०	५२२	६००	४८५	६७६	५४४	५२९२
कुनै सुविधा नभएको परिवार		संख्या	२३६	५०	६३	७०	११४	६२	५८	२५	६७८
		%	२८.१६	५.८३	८.१८	१३.४१	१९.००	१२.७८	८.५८	४.६०	१२.८१
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार		संख्या	६०२	८०७	७०७	४५२	४८६	४२३	६१८	५१९	४६१४
		%	७१.८४	९४.१७	९१.८२	८६.५९	८१.००	८७.२२	९१.४२	९५.४०	८७.१९
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	१५	११६	२४५	१०२	५९	३९४	४२०	३०७	१६५८
		%	२.४९	१४.३७	३४.६५	२२.५७	१२.१४	९३.१४	६७.९६	५९.१५	३५.९३
	टेलिभिजन	संख्या	४८	१५२	४५	१०१	७१	३	२८	४५	४९३
		%	७.९७	१८.८४	६.३६	२२.३५	१४.६१	०.७१	४.५३	८.६७	१०.६८
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	२	५	१	७	१	०	२	२	२०
		%	०.३३	०.६२	०.१४	१.५५	०.२१	०.००	०.३२	०.३९	०.४३
	मोबाइल फोन (साधारण)	संख्या	५६९	७१६	६६५	३६२	४३२	४१७	५८७	४७२	४२२०
		%	९४.५२	८८.७२	९४.०६	८०.०९	८८.८९	९८.५८	९४.९८	९०.९४	९१.४६
	स्मार्ट मोबाइल फोन	संख्या	४३४	४१४	२९१	२४९	३०५	२२७	३७१	३२६	२६१७
		%	७२.०९	५१.३०	४१.१६	५५.०९	६२.७६	५३.६६	६०.०३	६२.८१	५६.७२
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	२	४२	५	९	१२	५	१४	१४	१०३
		%	०.३३	५.२०	०.७१	१.९९	२.४७	१.१८	२.२७	२.७०	२.२३
	इन्टरनेट सुविधा	संख्या	०	१७	६	७५	१८	१९७	१६३	२१३	६८९
		%	०	२.११	०.८५	१६.५९	३.७०	४६.५७	२६.३८	४१.०४	१४.९३

वडा नं.		संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	हरिहरपुरगढी
	कार/जीप/भ्यान	संख्या	०	३	१	०	२	३	२	०	११
		%	०	०.३७२	०.१४१	०	०.४१	०.७१	०.३२	०	०.२४
	मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	१३	८५	४१	४४	२६	८	३८	५०	३०५
		%	२.१६	१०.५३	५.८०	९.७३	५.३५	१.८९	६.१५	९.६३	६.६१
	साइकल	संख्या	०	३४	६	३४	१६	११	३	७	१११
		%	०	४.२१	०.८५	७.५२	३.२९	२.६०	०.४९	१.३५	२.४१
	विद्युतीय पंखा	संख्या	७	१४३	२	४२	६९	८	४	६	२८१
		%	१.१६	१७.७२	०.२८	९.२९	१४.२०	१.८९	०.६५	१.१६	६.०९
	रेफ्रिजरेटर	संख्या	१	१८	१	२१	१५	०	०	३	५९
		%	०.१७	२.२३	०.१४	४.६५	३.०९	०	०	०.५८	१.२८
	वासिङ मेशिन	संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०
		%	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	एयर कन्डिसनर	संख्या	१	०	०	१	०	०	०	०	२
		%	०.१७	०	०	०.२२	०	०	०	०	०.०४

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार हरिहरपुरगढी गाउँपालिकाको जनसंख्या २६५०५ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ५२९२ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ५.०१ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९४.८२ (अर्थात १०० जना महिलामा ९४.८२ जना पुरुष) र साक्षरता दर ६७.४५% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (२२४२ जना) वडा नं. ६ मा र बढी जनसंख्या (५०१५ जना) वडा नं. १ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.१० मा दिइएको छ ।

तालिका १८.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
हरिहरपुरगढी गा.पा.	५२९२	२६५०५	१२९००	१३६०५	५.०१	९४.८२	६७.४५	७५.१६	६०.१५
१	८३८	५०१५	२४७५	२५४०	५.९८	९७.४४	६८.६८	७४.३७	६३.१७
२	८५७	३९४२	१९४१	२००१	४.६०	९७.००	७४.०१	८२.५५	६५.६८
३	७७०	४०१६	१९८८	२०२८	५.२२	९८.०३	६७.१७	७४.१६	६०.३८
४	५२२	२४३८	११४९	१२८९	४.६७	८९.१४	७३.१७	८२.५३	६४.८९
५	६००	३१९७	१५२७	१६७०	५.३३	९१.४४	६७.६६	७६.३४	५९.८१
६	४८५	२२४२	१०८२	११६०	४.६२	९३.२८	६४.८०	७२.८०	५७.४८
७	६७६	३१००	१४८०	१६२०	४.५९	९१.३६	५७.१२	६३.८५	५०.८९
८	५४४	२५५५	१२५८	१२९७	४.७०	९६.९९	६४.३६	७४.०२	५४.८९

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ८०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (६६.४१%), राई (७.३३%), मगर (६.१४%), दनुवार (६.१४%) र माझी (३.१७%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.११ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२६५०५	१००	१२९००	१००	१३६०५	१००
क्षेत्री	३०९	१.१७	१५५	१.२०	१५४	१.१३
ब्राह्मण (पहाड)	११७	०.४४	६३	०.४९	५४	०.४०
मगर	१६२८	६.१४	७५९	५.८८	८६९	६.३९
तामाङ	१७६०१	६६.४१	८५७३	६६.४६	९०२८	६६.३६
नेवा: (नेवार)	३०४	१.१५	१५०	१.१६	१५४	१.१३
विश्वकर्मा	१०५२	३.९७	५३५	४.१५	५१७	३.८०
राई	१९४४	७.३३	९६१	७.४५	९८३	७.२३
गुरुङ	११	०.०४	३	०.०२	८	०.०६
परियार	१८६	०.७०	८३	०.६४	१०३	०.७६
मिजार	९५	०.३६	५४	०.४२	४१	०.३०
घर्ती/भुजेल	६०	०.२३	२९	०.२२	३१	०.२३
लोहार	३८	०.१४	१२	०.०९	२६	०.१९
दनुवार	१६२७	६.१४	७७०	५.९७	८५७	६.३०
माझी	८४०	३.१७	४१५	३.२२	४२५	३.१२
घले	४२	०.१६	२३	०.१८	१९	०.१४
पहरी	५९४	२.२४	२८१	२.१८	३१३	२.३०
अन्य	५७	०.२२	३४	०.२६	२३	०.१७

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (६६.०४%), नेपाली (१४.६८%), दनुवार (८.४८%), राई (४.७४%) र मगर धुत (३.३३%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२६५०५	१००	१२९००	१००	१३६०५	१००
नेपाली	३८९२	१४.६८	१९१८	१४.८७	१९७४	१४.५१

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
मैथिली	३२	०.१२१	२१	०.१६३	११	०.०८१
भोजपुरी	१३	०.०४९	१०	०.०७८	३	०.०२२
तामाङ	१७५०५	६६.०४	८५२१	६६.०५	८९८४	६६.०३
नेपालभाषा (नेवारी)	१२८	०.४८३	६४	०.४९६	६४	०.४७
बज्जिका	४६	०.१७४	२२	०.१७१	२४	०.१७६
मगर धुत	८८३	३.३३१	४१३	३.२०२	४७०	३.४५५
राई	१२५७	४.७४३	६२३	४.८२९	६३४	४.६६
दनुवार	२२४९	८.४८५	१०७४	८.३२६	११७५	८.६३७
माझी	३१२	१.१७७	१५०	१.१६३	१६२	१.१९१
घले	४१	०.१५५	२३	०.१७८	१८	०.१३२
पहरी	१३५	०.५०९	५६	०.४३४	७९	०.५८१
अन्य	१२	०.०४५	५	०.०३९	७	०.०५१

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ६ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी बौद्ध धर्म मान्ने १७६७३ (६६.६८%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम बोन धर्म मान्ने १७ (०.०६%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२६५०५	१००	१२९००	१००	१३६०५	१००
हिन्दु	६९०५	२६.०५	३३८५	२६.२४	३५२०	२५.८७
बौद्ध	१७६७३	६६.६८	८५९४	६६.६२	९०७९	६६.७३
किरात	८३९	३.१७	४१८	३.२४	४२१	३.०९
क्रिश्चियन	९२३	३.४८	४२१	३.२६	५०२	३.६९
प्रकृती	१४८	०.५६	७२	०.५६	७६	०.५६
बोन	१७	०.०६	१०	०.०८	७	०.०५

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ३११० जना रहेकोमा ६५.९८% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ । कुल छोराको संख्यामध्ये ६७.७३% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ६४.२७% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.१४ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	३११०	२०५२	१०५८
प्रतिशत	१००	६५.९८	३४.०२
छोराको संख्या	१५३७	१०४१	४९६
प्रतिशत	१००	६७.७३	३२.२७
छोरीको संख्या	१५७३	१०११	५६२
प्रतिशत	१००	६४.२७	३५.७३

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा ५,२९२ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार हरिहरपुरगढी गाउँपालिकाको कुल ५,२९२ घरपरिवार मध्ये जम्मा ४,९०८ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९३% हुन आउँछ । हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा रहेका ४,९०८ कृषक परिवारले जम्मा ७,४४७ वटा कित्ता जग्गामा २,१२६.२ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले १.५ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४३ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा खेती गरिएको कुल २,१२६.२ हेक्टर जमिन मध्ये ५७२.४ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको २६.९२% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १८.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	४,९०८
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	२,१२६.२
जम्मा कित्ता संख्या	७,४४७
औषत कित्ता संख्या	१.५
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	५७२.४

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४,८८५ (९९.५%) रहेको देखिन्छ जसले २,११३ हेक्टर (९९.३%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या २३ (०.५%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल १४.९ हेक्टर (०.७%) रहेको छ ।

तालिका १८.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	४,९०८	१००	२,१२६.२	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	४,८८५	९९.५	२,११३	९९.३
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	४,७७४	९९.८	२,१०७.८	९९.८
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	११	०.२	३.५	०.२
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२३	०.५	१४.९	०.७

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्ने विश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४,९०८ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,९३८.४ हेक्टर रहेको छ जुन ९९.२% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ४,९०८ परिवार मध्ये ४,८९७ परिवारले १,८५९.६ हेक्टर (८७.५%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ५३५ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ७८.८ हेक्टर (३.७%) रहेको छ । यसैगरी २७३ कृषक परिवारले ७ हेक्टर जमिन (०.३%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल १८०.९ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १८.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	४,९०८	२,१२६.२	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	४,९०८	१,९३८.४	९१.२
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	४,८९७	१,८५९.६	८७.५
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	५३५	७८.८	३.७
स्थायी बाली लागेको जग्गा	२७३	७	०.३
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	४,९०८	१८०.९	८.५

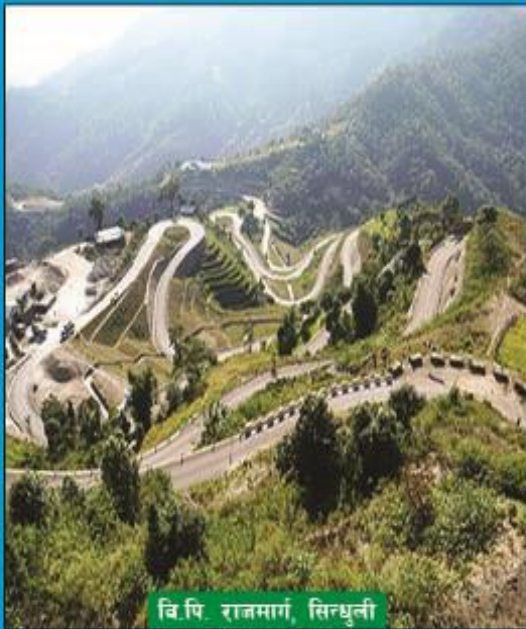
पशुपन्छीको विवरण

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस हरिहरपुरगढी गाँउपालिकाका कुल ४,९०८ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ४,३२७ कृषक परिवार (८८.२%) ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये २,६७५ कृषक परिवारले ९,७८९ वटा गाई/गोरु पालेको, १,५८४ कृषक परिवारले ४,२६० वटा राँगा/भैसी पालेको, ३,१९९ कृषक परिवारले २८,५३५ वटा बाख्रा/च्याडग्रा पालेको, २३ कृषक परिवारले ७९ वटा भेडा/भेडी, ७७५ कृषक परिवारले २,५७५ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा ४,१४५ कृषक परिवारसँग ७२,६४८ वटा कुखुरा र ११४ कृषक परिवारले ८१९ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	४,९०८	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	४,३२७	८८.२

तालिका १८.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	४,३२७	४५,२३८	१००
गाईगोरू	२,६७५	९,७८९	२१.६४
राँगा/भैसी	१,५८४	४,२६०	९.४२
बाख्रा/च्याङ्ग्रा	३,१९९	२८,५३५	६३.०८
भेंडा/भेंडी	२३	७९	०.१८
सुगुर/बंगुर	७७५	२,५७५	५.६९
अन्य पशु	०	०	
पन्छी		३०,२८३	१००
कुखुरा	४,१४५	७२,६४८	९८.८९
अन्य पन्छी	११४	८१९	१.११

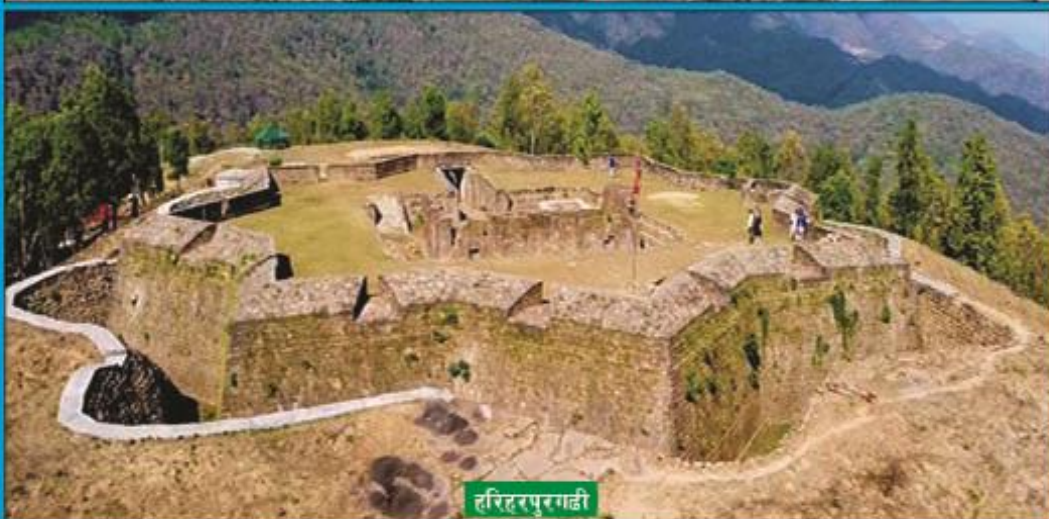
वि.पि. राजमार्ग, सिन्धुली

क्षोभर महादेव मन्दिर, दुम्जा

सिन्धुलीगढी युद्ध संग्रहालय

हरिहरपुरगढी